

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ**

ISSN-1857-9779

Б И Л Т Е Н
НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Број 1154

Скопје, 2 октомври 2017 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:

проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____

5.8. 2013

Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италик формата за македонските букви ‘**g**’, ‘**u**’, ‘**u**’, ‘**t**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**ѐ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**й**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на веб-страницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: t.basevski@ukim.edu.mk (so mali bukvi).

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ-Ректорат

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

Содржина на Билтен број 1154 од 2 октомври 2017 година

АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од наставно-научната област графички комуникации во Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет во Скопје (**д-р Добре Николовски**).....9-29
2. Реферат за избор/повторен избор на наставник во сите наставно-научни звања за група предмети од наставно-научната област на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет во Скопје (**д-р Марула Николоска, д-р Јасмина Сиљаноска**).....30-49

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Проблеми и предизвици во системот на финансирање на здравственото осигурување, со посебен осврт на Република Македонија**, од **м-р Маја Парнардиева-Змејкова**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....50-61
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд пријавени на Економскиот факултет во Скопје (**Петар Минов, Ивана Атанасовска, Габриела Аризанова, Мартина Кулевска, Димитар Вегов, Кристина Чалоска, Николина Петреска, Симона Ковачевска, Андријана Ристовска, Маја Јовановска, Вериана Игњатова**).....62-64
3. Преглед на промена на ментор на прифатени теми за изработка на магистерски труд пријавени на Економскиот факултет во Скопје (**Артан Сулејмани, Слаѓана Стефановска**).....65

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување на инвестициски одлуки** изработена од **м-р Марко Димитровски**, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје.....66-72
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт** изработена од **м-р Магдалена Крстаноски**, пријавена на Машинскиот факултет во Скопје..73-82
3. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд пријавени на Машинскиот факултет во Скопје (**Марија Лазаревиќ, Елена Атанасова Панева, Горан Кормушоски, Валдрин Кучи, Мила Тасевска**).....83

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања, во научните области: интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, на Медицинскиот факултет во Скопје (**н. сор. д-р Јагода Стојковиќ**).....84-98
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Квалитет на живот кај пациентите на хемодијализа** од **д-р Лада Трајческа**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....99-108
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Задоволство на пациенти од квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници во Косово** од **м-р Рина Хоџа**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....109-116

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина): албанологија, лексикологија и дијалектологија

на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје (**д-р Вехби Кадриу**).....117-127

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област историја на правото на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Иванка Додовска**).....128-153
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**Петар Радојничкиќ, Никица Бачовски, Христина Петрушева, Елена Даскалова, Гонце Донева, Елеонора Мицевска, Стефан Станковиќ, Љупчо Чичаковски, Христина Илиева, Жанета Богоевска, Маја Георгиева, Билјана Ристовска, Благородна Ристовска, Рамадан Мехмед, Филип Пирганоски, Јелена Каранфилова, Александар Хаџи-Јанков**)...154-156

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Нови резултати за некои класи повеќелисни функции** од **м-р Елена Карамазова**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....157-169

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Приговор** на Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања од научната област орална хирургија на Катедрата за орална хирургија на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1152 од 1.9.2017 година, поднесен од **н. сор. д-р Едвард Јанев**.....170-173
2. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања од научната област орална хирургија на Катедрата за орална хирургија на Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1152 од 1.9.2017 година.....174-176

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд пријавени на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје (**Даница Ивановска**).....177

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Подобрување на перформансите на безжични IP-мрежи со нови оптимизирани транспортни протоколи за хетероген сообраќај** од **м-р Иван Петров**, пријавена на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....178-186
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**м-р Даниел Денковски, м-р Горан Јакимовски, м-р Стојан Китанов, м-р Данијела Ефнушева, м-р Петар Крстевски, м-р Александар Дединец**).....187-188
3. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**Весна Попрцова, Стефан Стојанов, Блерант Рамадани, Бојан Богдановски, Александар Крлески**).....189

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област видови инструменти (тромбон и туба), за наставните предмети: Тромбон и Туба, Оркестарски делници и камерна музика на Факултетот за музичка уметност во Скопје, без засновање работено однос **(м-р Ташко Тодоров)**.....190-200
2. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област видови инструменти (хорна), за наставните предмети: Хорна, Оркестарски делници и камерна музика на Факултетот за музичка уметност во Скопје, без засновање работено однос **(м-р Александар Гошев)**.....201-208
3. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по областа видови инструменти (виолина) за наставните предмети: Виолина, Оркестарски делници за виолина, Камерна музика за гудачки инструменти и Методика на настава по гудачки инструменти на Факултетот за музичка уметност во Скопје **(м-р Љубиша Кировски)**.....209-215

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научните области дефектологија, методика и ортопедагогика на Филозофскиот факултет во Скопје **(д-р Наташа Чичевска-Јованова)**.....216-236
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): современа историја (после 1914), архивистика и документација и историја на Македонија, на Филозофскиот факултет во Скопје **(д-р Борче Илиевски)**.....237-253
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Професионалниот развој на наставниците во високото образование** од м-р Јадранка Рунчева, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....254-259
4. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Влијанието на „меката“ легислатива во социјалната политика и социјалната заштита: националните стратешки документи на Република Македонија** од м-р Ардијан Муча, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....260-262
5. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски труд на Филозофскиот факултет во Скопје **(м-р Никола Кискоски, м-р Кирче Трајанов, м-р Виолета Панев)**.....263
6. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје **(Симона Смилановска, Емилија Нешевска, Тања Станкова, Мирјана Ѓоршевска Ѓуров, Весна Карајовановска, Илија Илиев)**.....264
7. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје **(Милкица Чичевалиева)**.....265

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје **(Блерант Мехмети, Тина Геговска, Ајлин Карахасан)**.....266

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Шумарскиот факултет во Скопје **(Даниел Ѓенчевски)**.....267

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Раст и развој на хотелските синџири и можни стратегии за влез на македонскиот пазар** од **м-р Наташа Митева**, пријавена на Економскиот институт во Скопје.....268-272

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Реферат за преизбор во звањето научен советник во областа дијалектологија на македонскиот јазик во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Веселинка Лаброска**).....273-289

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

2. Реферат за повторен избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за литературите на припадниците на зедниците во Македонија при Институтот за македонска литература во Скопје (**д-р Африм Реџеми**).....290-302
3. Преглед на прифатени теми за изработка на докторски труд на Институтот за македонска литература во Скопје (**м-р Марија Чолпа**).....303

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (**Игор Каровски**).304

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ГРАФИЧКИ КОМУНИКАЦИИ ВО ИНСТИТУТОТ ЗА ГРАФИЧКИ КОМУНИКАЦИИ ПРИ АРХИТЕКТОНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје/Архитектонски факултет - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 28.7.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања по групипредмети од наставно-научната област графички комуникации, по предметите: Нацртна геометрија, Вовед во компјутерски потпомогнато проектирање (CAD/CAAD), Перспектива, Инженерска графика, Компјутерски помогнато проектирање и 3D-моделирање, на Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр.6.7.2017 година, донесена на 49. седница одржана на 6.7.2017 година, формирана е Рецензентска комисија восостав: д-р Александар Радевски, доцент на Архитектонскиот факултет, д-р Бранко Трпковски, професор на Архитектонскиот факултет во пензија и д-р Бојан Каранаков, доцент на Архитектонскиот факултет.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставенатадокументација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања по група предмети од наставно-научната област графички комуникации во Институтот за графички комуникации, во предвидениот рок се пријави д-р Добре Николовски.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Добре Николовски е роден на 12.6.1966, во Битола. Средно образование завршил во Битола во училиштето за средно образование „Таќи Даскало“, насока-градежен техничар. Со високо образование се стекнал на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирал на Архитектонскиот факултет

во Скопје во 1992 година, со просечен успех 8,78 и се стекнал со звањето дипломиран инженер - архитект.

Во учебната 1993/1994 се запишал на втор циклус (магистерски) студии по архитектура, на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и истите ги завршил со просек 9,8.

Во 2006 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Конструктивниот цртеж како средство за комуникација и графичка визуелизација на просторот - видови, својства и развојни правци“, изработен под менторство на проф. м-р Димитрије Ванов, и се стекнал со звањето магистер на технички науки од областа на архитектурата и урбанизмот.

Во учебната 2011/2012 пријавил тема за докторска дисертација на трет циклус студии по архитектура, на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. На 27.7.2017 година ја одбрал докторската дисертација под наслов: „Сенката и засенувањето како фактор при архитектонско проектирање, методи на дефинирање и примена“, изработена под менторство на проф. д-р Бранко Трпковски. Докторската дисертација кандидатот д-р Добре Николовски ја одбрал пред Комисија во состав: д-р Бранко Трпковски, редовен професор на Архитектонскиот факултет, д-р Митко Хаципулја, редовен професор на Архитектонскиот факултет, д-р Коста Мангароски, редовен професор на Архитектонскиот факултет, д-р Александар Радевски, доцент на Архитектонскиот факултет и д-р Бојан Каранаков, доцент на Архитектонскиот факултет. Со тоа, кандидатот д-р Добре Николовски се стекнал со звањето доктор на технички науки од областа на архитектурата и урбанизмот.

Кандидатот д-р Добре Николовски работи на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот бр.986 од 14.5.2010 година.

Кандидатот поседува овластување за изработка на проектна документација од област архитектура од А - категорија, овластување за надзор на објекти од област архитектура од Б - категорија, издадени од Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Република Македонија.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на академската кариера, објавени во Билтенот бр. 693 од 23.10.1997 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета

поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Архитектонскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатот д-р Добре Николовски учествува како соработник во наставата, асистент кој изведува вежби на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус по архитектура на Институтот за графички комуникации, по предметите: Нацртна геометрија, Основи на компјутерска техника, Вовед во компјутерски потпомогнато проектирање (CAD/CAAD), Перспектива, Инженерска графика, Компјутерски помогнато проектирање и 3D-моделирање.

Научноистражувачка дејност и стручно-уметничка дејност

Д-р Добре Николовски во научноистражувачка дејност ги има изработено неговата магистерска и докторска дисертација под наслов „Конструктивниот цртеж како средство за комуникација и графичка визуелизација на просторот - видови, својства и развојни правци“ и „Сенката и засенувањето како фактор при архитектонско проектирање, методи на дефинирање и примена“.

Во рамките на стручно-уметничката дејност, кандидатот д-р Добре Николовски е автор и одговорен проектант на 31 изведен архитектонски објект, автор и одговорен проектант на 44. идејни обликовни решенија за индивидуални и повеќесемејни станбени, деловни и општествени објекти кои се изведени. Кандидатот д-р Добре Николовски учествувал на 4 архитектонски, односно архитектонско-урбанистички конкурси.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Добре Николовски активно е вклучен во стручно-апликативната работа на изработка на техничка документација од областа на архитектурата. Како одговорен проектант учествувал во изработка на 44. идејни и основни архитектонски проекти. Кандидатот д-р Добре Николовски е автор на 17 архитектонски визуелизации.

Во рамките на стручно-апликативната дејност, д-р Добре Николовски учествувал со свои презентации на 4 предавања на институции од јавен и бизнис интерес.

Кандидатот, исто така, покажува активност во дејностите од поширок интерес за професијата и научната работа. Кандидатот д-р Добре Николовски учествувал во изготвување и пријавување стручен проект за

Вардарска Долина со проф. Благој Колев, а исто така активно е вклучен во работата на повеќе комисии при Архитектонскиот факултет.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Добре Николовски, во континуитет, е позитивно оценуван со високи оценки за наставно-образовната дејност на сите предмети во кои учествувал какосоработник од анонимно спроведените анкети на студентите на Архитектонскиот факултет.

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-уметничката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Добре Николовски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Добре Николовски поседува научни, стручни, педагошки и етички квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето доцент од областа Графички комуникации по предметите: Нацртна геометрија. Вовед компјутерски помогнато проектирање (CAD/CAAD), Перспектива, инженерска графика, компјутерски помогнато проектирање и 3D-моделирање на Институтот за графички комуникации при Архитектонскиот факултет во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, д-р Добре Николовски да биде избран во звањето доцент во научната област архитектонски конструкции.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Доц. д-р Александар Радевски, с.р.
2. Проф. д-р Бранко Трпковски, с.р.
3. Доц. д-р Бојан Каранаков, с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Добре Николовски
Институција: Архитектонски факултет-Скопје
Научна област: графички комуникации

НАСТАВНО-ООБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1993/1994 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
2	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1993/1994 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
3	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1993/1994 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
4	Перспектива - зимски семестар 1993/1994 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
5	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1993/1994 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
6	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1993/1994 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
7	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1994/1995 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
8	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1994/1995 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
9	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1994/1995 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
10	Перспектива - зимски семестар 1994/1995 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
11	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1994/1995 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
12	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1994/1995 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
13	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1995/1996 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
14	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1995/1996 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4

15	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1995/1996 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
16	Перспектива - зимски семестар 1995/1996 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
17	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1995/1996 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
18	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1995/1996 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
19	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1996/1997 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
20	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1996/1997 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
21	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1996/1997 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
22	Перспектива - зимски семестар 1996/1997 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
23	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1996/1997 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
24	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1996/1997 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
25	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1997/1998 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
26	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1997/1998 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
27	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1997/1998 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
28	Перспектива - зимски семестар 1997/1998, 2+2, I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
29	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1997/1998, 2+3, I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
30	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1997/1998, 1+2, I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
31	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1998/1999, 3+2, I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
32	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1998/1999, 3+3, I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
33	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1998/1999, 1+2, I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
34	Перспектива - зимски семестар 1998/1999 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
35	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1998/1999 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4

36	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1998/1999 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
37	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 1999/2000 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
38	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 1999/2000 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
39	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 1999/2000 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
40	Перспектива - зимски семестар 1999/2000 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
41	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 1999/2000 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.4
42	Основи на компјутерска техника - летен семестар 1999/2000 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
43	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2000/2001 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
44	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2000/2001 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	2.7
45	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2000/2001 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	3.6
46	Перспектива - зимски семестар 2000/2001 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
47	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2000/2001 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	2.7
48	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2000/2001 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
49	Нацртна геометрија ГФ геодезија - зимски семестар 2001/2002 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
50	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2001/2002 3+3 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
51	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2001/2002 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 1 група)	0.9
52	Перспектива - зимски семестар 2001/2002 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
53	Нацртна геометрија ПМФ - летен семестар 2001/2002 2+3 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
54	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2001/2002 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 5 групи)	4.5
55	Нацртна геометрија ГФ геодезија - зимски семестар 2002/2003 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
56	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2002/2003 3+3 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8

57	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2002/2003 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
58	Перспектива - зимски семестар 2002/2003 2+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
59	Нацртна геометрија ПМФ - летен семестар 2002/2003 2+3 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
60	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2002/2003 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
61	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2003/2004 3+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
62	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2003/2004 3+3 I циклус студији (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
63	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2003/2004 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
64	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2003/2004 2+3 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
65	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2003/2004 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
66	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2003/2004 3+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
67	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2003/2004 3+3 I циклус студији (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
68	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2003/2004 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
69	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2003/2004 2+3 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
70	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2003/2004 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
71	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2004/2005 3+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
72	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2004/2005 3+3 I циклус студији (3 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	5.6
73	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2004/2005 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
74	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2004/2005 2+3 I циклус студији (3 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	2.7
75	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2004/2005 1+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
76	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2005/2006 3+2 I циклус студији (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
77	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2005/2006 3+3 I циклус студији (3 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	2.7

78	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2005/2006 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
79	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2005/2006 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	2.7
80	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2005/2006 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
81	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2006/2007 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
82	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2006/2007 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	2.7
83	Основи на компјутерска техника - зимски семестар 2006/2007 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
84	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2006/2007 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
85	Основи на компјутерска техника - летен семестар 2006/2007 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
86	Перспектива - летен семестар Шумарски фак. 2006/2007 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
87	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2007/2008 3+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
88	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2007/2008 3+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
89	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2007/2008 2+3 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
90	Вовед во компјутерско потпомогнато проектирање, CAD и СААМ - летен семестар 2007/2008 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
91	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2008/2009 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
92	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2008/2009 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
93	Компјутерско помогнато проектирање - зимски семестар 2008/2009 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
94	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2008/2009 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
95	Вовед во компјутерско потпомогнато проектирање, CAD и СААМ - летен семестар 2008/2009 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
96	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2009/2010 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
97	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2009/2010 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05

98	Компјутерско помогнато проектирање - зимски семестар 2009/2010 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
99	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2009/2010 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
100	Вовед во компјутерско потпомогнато проектирање, САД и СААМ - летен семестар 2009/2010 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 1 групи)	0.9
101	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2010/2011 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
102	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2010/2011 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
103	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2010/2011 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
104	Вовед во компјутерско потпомогнато проектирање, САД и СААМ - летен семестар 2010/2011 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
105	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2010/2011 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
106	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2010/2011 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	4.05
107	3D-моделирање - зимски семестар 2010/2011 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
108	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2010/2011 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	1.8
109	Вовед во компјутерско потпомогнато проектирање, САД и СААМ - летен семестар 2010/2011 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
110	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2011/2012 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
111	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2011/2012 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 5 групи)	6.75
112	3Д моделирање - зимски семестар 2011/2012 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
113	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2011/2012 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 5 групи)	4.5
114	Вовед во компјутерско помогнато проектирање - летен семестар 2011/2012 1+1 I циклус студии (1 час * 15 * 0.03 * 3 групи)	1.35
115	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2012/2013 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
116	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2012/2013 2+3 I циклус студии (3 часа * 15 * 0.03 * 5 групи)	6.75
117	3Д моделирање - зимски семестар 2012/2013 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8

118	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2012/2013 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
119	Вовед во компјутерско помогнато проектирање, CAD и СААМ - летен семестар 2012/2013 1+1 I циклус студии (1 час * 15 * 0.03 * 4 групи)	1.8
120	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2013/2014 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
121	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2013/2014 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
122	Инженерска графика ГФ - зимски семестар 2013/2014 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
123	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2013/2014 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
124	3Д моделирање - летен семестар 2013/2014 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
125	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2014/2015 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
126	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2014/2015 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
127	Инженерска графика ГФ - зимски семестар 2014/2015 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
128	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2014/2015 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
129	3Д моделирање - летен семестар 2014/2015 1+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 3 групи)	2.7
130	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2015/2016 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
131	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2015/2016 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
132	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2015/2016 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 5 групи)	4.5
133	Вовед во компјутерско помогнато проектирање, CAD и СААМ – летен семестар 2015/2016 1+1 I циклус студии (1 час * 15 * 0.03 * 1 групи)	0.45
134	Нацртна геометрија АФ - зимски семестар 2016/2017 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
135	Нацртна геометрија ГФ - зимски семестар 2016/2017 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
136	Инженерска графика ГФ - зимски семестар 2016/2017 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 2 групи)	1.8
137	Нацртна геометрија АФ - летен семестар 2016/2017 2+2 I циклус студии (2 часа * 15 * 0.03 * 4 групи)	3.6
138	Консултации со студенти, зимски семестар учебна 1993/1994 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6

139	Консултации со студенти, летен семестар учебна 1993/1994 број на студенти повеќе од 160*0.002	0.32
140	Консултации со студенти, зимски семестар учебна 1994/1995 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6
141	Консултации со студенти, летен семестар учебна 1994/1995 број на студенти повеќе од 160*0.002	0.32
142	Консултации со студенти, зимски семестар учебна 1995/1996 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6
143	Консултации со студенти, летен семестар учебна 1995/1996 број на студенти повеќе од 160*0.002	0.32
144	Консултации со студенти, зимски семестар учебна 1996/1997 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6
145	Консултации со студенти, летен семестар учебна 1996/1997 број на студенти повеќе од 160*0.002	0.32
146	Консултации со студенти, зимски семестар учебна 1997/1998 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6
147	Консултации со студенти, летен семестар учебна 1997/1998 број на студенти 160*0.002	0.32
148	Консултации со студенти, зимски семестар учебна 1998/1999 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6
149	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 1998/1999 број на студенти повеќе од 160*0.002	0.32
150	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 1999/2000 број на студенти повеќе од 300*0.002	0.6
151	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 1999/2000 број на студенти повеќе од 160*0.002	0.32
152	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2000/2001 број на студенти 388*0.002	0.776
153	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2000/2001 број на студенти 264*0.002	0.528
154	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2001/2002 број на студенти 452*0.002	0.904
155	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2001/2002 број на студенти 174*0.002	0.348
156	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2002/2003 број на студенти 402*0.002	0.804
157	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2002/2003 број на студенти 152*0.002	0.304
158	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2003/2004 број на студенти 325*0.002	0.65
159	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2003/2004 број на студенти 166*0.002	0.332
160	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2004/2005 број на студенти 430*0.002	0.86

161	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2004/2005 број на студенти 260*0.002	0.52
162	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2005/2006 број на студенти 360*0.002	0.72
163	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2005/2006 број на студенти 216*0.002	0.432
164	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2006/2007 број на студенти 391*0.002	0.782
165	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2006/2007 број на студенти 312*0.002	0.624
166	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2007/2008 број на студенти 282*0.002	0.564
167	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2007/2008 број на студенти 186*0.002	0.372
168	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2008/2009 број на студенти 360*0.002	0.72
169	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2008/2009 број на студенти 195*0.002	0.39
170	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2009/2010 број на студенти 413*0.002	0.826
171	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2009/2010 број на студенти 198*0.002	0.396
172	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2010/2011 број на студенти 367*0.002	0.734
173	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2010/2011 број на студенти 238*0.002	0.476
174	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2011/2012 број на студенти 622*0.002	1.244
175	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2011/2012 број на студенти 323*0.002	0.646
176	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2012/2013 број на студенти 703*0.002	1.406
177	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2012/2013 број на студенти 272*0.002	0.544
178	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2013/2014 број на студенти 485*0.002	0.97
179	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2013/2014 број на студенти 340*0.002	0.68
180	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2014/2015 број на студенти 434*0.002	0.868
181	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2014/2015 број на студенти 340*0.002	0.68
182	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2015/2016 број на студенти 362*0.002	0.724

183	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2015/2016 број на студенти 313*0.002	0.626
184	Консултации со студенти, зимски семестар, учебна 2016/2017 број на студенти 478*0.002	0.956
185	Консултации со студенти, летен семестар, учебна 2016/2017 број на студенти 161*0.002	0.322
	вкупно	456.868

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
	изведени архитектонски објекти	
1	Индивидуална куќа за семејство Клења, Битола, 1993	6
2	Изведба на ентериер на деловен простор - кафебар „Недановски“, Скопје, 1993	6
3	Деловен објект за штедилница „Либерти“, Битола, 1994	6
4	Индивидуална куќа за семејство Богатиновски, Скопје, 1994	6
5	Индивидуална куќа за семејство Чамуровски, 4ти Ноември, Битола, 1994	6
6	Индивидуална куќа за семејство Јолевски, с. Трновци, Прилеп, 1996	6
7	Индивидуална куќа за семејство Шахин, Битола, 2003	6
8	Ентериер на станбен објект семејство Цановски, Струга, 2004	6
9	Станбена зграда населба Пржино, Скопје, 2005	6
10	Мини хотел за семејство Видевски, нас. Стрежево, Битола, 2005	6
11	Индивидуална куќа за семејство Глигоровски, Битола, 2005	6
12	Надградба на поткровје за станбена зграда, населба Капиштец, Скопје, 2006	6
13	Реконструкција и доградба на деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ШАТЕ, Битола, 2007	6
14	Ентериерно решение на деловен простор Кајзер, Битола, 2008	6
15	Надградба на поткровје за индивидуална семејна кука за семејство Пертровиќ, Скопје, 2008	6
16	Индивидуална куќа за семејство Талевски, Битола, 2009	6
17	Надградба на поткровје за индивидуална семејна кука за семејство Костовски, Битола, 2010	6
18	Индивидуална куќа за семејство Стаменковиќ, Битола, 2010	6

19	Индивидуална куќа за семејство Имеровски, Битола, 2011	6
20	Викенд куќа за семејство Богатиновски, с. Белица, Македонски Брод 2011	6
21	Надградба на поткровје за индивидуална семејна куќа за семејство Кочанковски, Битола 2012	6
22	Деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ОКСЕР, Битола, 2012	6
23	Индивидуална куќа за семејство Дојчиновски, Битола, 2012	6
24	Деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ВИВИТ, Битола, 2013	6
25	Индивидуална куќа за семејство Мицевски, Битола, 2013	6
26	Реконструкција и доградба на деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ИВАПРО, Битола, 2013	6
27	Деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ИВАПРО, Скопје, 2014	6
28	Индивидуална куќа за семејство Мишеви, Битола, 2014	6
29	Индивидуална куќа за семејство Стојановски, Битола, 2014	6
30	Надградба на поткровје за индивидуална семејна куќа за семејство Богоевски, Битола 2014	6
31	Надградба на поткровје за индивидуална семејна куќа за семејство Папалазови, Битола, 2015	6
	Учество на архитектонски и архитектонско-урбанистички проекти:	
1	Конкурсен труд за решение на плоштадот на центарот на град Скопје, 1991 г. - графичка презентација и тродимензионален модел (трета награда), како соработник во тимот на проф. Андреј Токарев и ас. Владо Поповиќ	4
2	Конкурсен труд за Бизнис-центар на град Скопје, 1993 г. - графичка презентација и визуелизација на Центарот (втора награда) како соработник во тимот на проф. д-р Владо Арсовски, ас. Владо Поповиќ и арх. Драги Зафировски.	4
3	Конкурсен труд за Дом на култура и административен центар на град Велес - графичка презентација и визуелизација, 1993 г., (откуп) како соработник во тимот на проф. м-р Ѓорѓи Костантиноски и проф. д-р Зорица Блажевска.	4
4	Конкурсен труд за хотел од висока категорија за Македонски телекомуникации за град Охрид, 2000 г.- како коавтор со арх. Јорго Шундовски (втора награда)	8
	Идејно архитектонско решение:	

1	Идејно решение за преадаптација на деловен објект во ресторан и казино, Драч, Албанија, 2002	4
2	Идејно решение за преадаптација на деловен објект во ресторан, Драч, Албанија, 2002	4
3	Идејно решение за базен, Драч, Албанија, 2006	4
4	Идејно решение за деловен објект ЕКОЛОГ, Тетово, 2006	4
5	Идејно решение за деловен објект ЕКОЛОГ, Дубаи, 2008	4
6	Идејно решение за индивидуален станбен објект Нерим Клења, Битола, 2009	4
7	Идејно решение за индивидуална кука за семејство Стаменковиќ, Битола, 2010	4
8	Идејно решение за деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ОКСЕР, Битола, 2011	4
9	Идејно решение за деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ВИВИТ, Битола, 2011	4
10	Идејно решение за индивидуална кука за семејство Имеровски, Битола, 2011	4
11	Идејно решение за индивидуална кука за семејство Џими, Битола, 2012	4
12	Идејно решение за деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ИВАПРО, Скопје, 2012	4
13	Идејно решение за Фискултурно игралиште со атлетска патека и фискултурна сала за КВОР во Призрен-Косово, 2000	4
	Вкупно	258

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
	Основен архитектонски проект-одговорен проектант:	
1	Индивидуална кука за семејство Клења, Битола, 1993	4
2	Изведба на ентериер на деловен простор - кафебар „Недановски“, Скопје 1993	4
3	Деловен објект за штедилница „Либерти“, Битола, 1994	4

4	Индивидуална куќа за семејство Богатиновски, Скопје, 1994	4
5	Индивидуална куќа за семејство Чамуровски, 4ти Ноември, Битола, 1994	4
6	Индивидуална куќа за семејство Јолевски, с. Трновци, Прилеп, 1996	4
7	Индивидуална куќа за семејство Шахин, Битола, 2003	4
8	Ентериер на станбен објект - семејство Цановски, Струга, 2004	4
9	Станбена зграда - населба Пржино, Скопје, 2005	4
10	Мини хотел за семејство Видевски, нас. Стрежево, Битола, 2005	4
11	Индивидуална куќа за семејство Глигоровски, Битола, 2005	4
12	Надградба на поткровје за станбена зграда, населба Капиштец Скопје, 2006	4
13	Реконструкција и доградба на деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ШАТЕ, Битола, 2007	4
14	Ентериерно решение на деловен простор Кајзер, Битола, 2008	4
15	Надградба на поткровје за индивидуална семејна куќа за семејство Пертровиќ, Скопје 2008	4
16	Индивидуална куќа за семејство Талевски, Битола, 2009	4
17	Надградба на поткровје за индивидуална семејна куќа за семејство Костовски, Битола, 2010	4
18	Индивидуална куќа за семејство Стаменковиќ, Битола, 2010	4
19	Индивидуална куќа за семејство Имеровски, Битола, 2011	4
20	Викенд куќа за семејство Богатиновски, с. Белица, Македонски Брод, 2011	4
21	Надградба на поткровје за индивидуална семејна куќа за семејство Кочанковски, Битола 2012	4
22	Деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ОКСЕР, Битола, 2012	4
23	Индивидуална куќа за семејство Дојчиновски, Битола, 2012	4
24	Деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ВИВИТ, Битола, 2013	4

25	Индивидуална кука за семејство Мицевски, Битола, 2013	4
26	Реконструкција и доградба на деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ИВАПРО, Битола, 2013	4
27	Деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ИВАПРО, Скопје, 2014	4
28	Индивидуална кука за семејство Мишеви, Битола, 2014	4
29	Индивидуална кука за семејство Стојановски, Битола, 2014	4
30	Надградба на поткровје за индивидуална семејна кука за семејство Богоевски, Битола 2014	4
31	Надградба на поткровје за индивидуална семејна кука за семејство Папалазови, Битола, 2015	4
	Идеен проект-одговорен проектант:	
1	Идејно решение за преадаптација на деловен објект во ресторан и казино, Драч, Албанија, 2002	2
2	Идејно решение за преадаптација на деловен објект во ресторан, Драч, Албанија, 2002	2
3	Идејно решение за покриен базен, Драч, Албанија, 2006	2
4	Идејно решение за деловен објект ЕКОЛОГ, Тетово, 2006	2
5	Идејно решение за деловен објект ЕКОЛОГ, Дубаи, 2008	2
6	Идејно решение за индивидуален станбен објект Нерим Клења, Битола, 2009	2
7	Идејно решение за индивидуална кука за семејство Стаменковиќ, Битола, 2010	2
8	Идејно решение за деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ОКСЕР, Битола, 2011	2
9	Идејно решение за деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ВИВИТ, Битола, 2011	2
10	Идејно решение за индивидуална кука за семејство Имеровски, Битола, 2011	2
11	Идејно решение за индивидуална кука за семејство Џими, Битола, 2012	2
12	Идејно решение за деловен објект (продажен салон и магацин) за фирма ИВАПРО, Скопје, 2012	2
13	Фискултурно игралиште со атлетска патека и фискултурна сала за КВОР во Призрен-Косово 2000	2
	Дела од архитектонска визуелизација, мултимедиски и графички дизајн:	

1	Графичка визуелизација и анимација на управна зграда на ГП Пелистер-Битола, 1993	2
2	Графичка визуелизација и анимација на проект за владина резиденција изработен од проектанско одделение на ГП Пелистер за потребите на Владата на Р Македонија на локација НП-Пелистер, Битола, 1996	2
3	Дизајн и изработка на плакати и анимација за меѓународна изложба за архитектура ECOPOLISES-SETTLEMENTS FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT, Истанбул, Турција, за станбен комплекс Пиранса, на проф. Георги Костантиновски, 1996	2
4	Графичка визуелизација и анимација на архитектонско решение за преадаптација на деловен објект во ресторан, Драч, Албанија, 2002	2
5	Графичка визуелизација и анимација на ентериерно решение за стнабен објект на семејство Цановски, Струга, 2004	2
6	Графичка визуелизација и анимација на кафе-бар и ресторан во Драч, Албанија, 2003	2
7	Графичка визуелизација и анимација на архитектонско решение за фонтана пред Комерцијална банка, Прилеп, 2005	2
8	Графичка визуелизација и анимација на покриен базен, Драч, Албанија, 2008	2
9	Графичка визуелизација и анимација на деловен објект за фирма ЕКОЛОГ, Тетово, 2008	2
10	Графичка визуелизација и анимација на станбен објект за семејство Дојчиновски, Битола, 2012	2
11	Графичка визуелизација и анимација на станбен објект за семејство Мишеви, Битола, 2014	2
12	Графичка визуелизација и анимација на деловен објект за фирма ЕКОЛОГ, Дубаи, 2008	2
13	Графичка визуелизација и анимација на конкурсно решение за Бизнис центар на град Скопје, 1993	2
14	Графичка визуелизација и анимација на Дом на култура и административен центар на град Велес, 1993	2
15	Графичка визуелизација и анимација на станбен објект за семејство Мицевски, Битола, 2013	2
16	Графичко решение и дизајн на монографија - 50 год. Технички факултет - Битола, 2011	2
17	Графичка визуелизација и анимација на конкурсно решение за хотел од висока категорија за Македонски телекомуникации за град Охрид, 2000	2
	Вкупно	184

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста (дејности од поширок интерес):	Поени
1	Член на факултетска Комисија за подготовка на БИМАС	0.5
2	Член на факултетски Комисија за изготвување на оперативна компјутерска мржа за Архитектонски факултет	0.5
3	Член на факултетски Комисија за изготвување на набавка за компјутерска опрема за Архитектонски факултет	0.5
4	Член на факултетска Комисија за попис на компјутерска опрема (повеќе од 6 пати)	3
	Вкупно	4.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	456.868
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА	
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	258
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	184
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	4.5
Вкупно	903.368

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Доц. д-р Александар Радевски, с.р.
2. Проф. д-р Бранко Трпковски, с.р.
3. Доц. д-р Бојан Каранаков, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР/ПОВТОРЕН ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО- НАУЧНИ ЗВАЊА ЗА ГРУПА ПРЕДМЕТИ ОД ОБЛАСТА НА УРБАНИЗМОТ НА ИНСТИТУТОТ ЗА УРБАНИЗАМ ПРИ АРХИТЕКТОНСКИОТ ФАКУЛТЕТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 50. седница одржана на 5.9.2017 година, нè избра за членови на Рецензентската комисија за избор/повторен избор на наставник во сите звања за група предмети од областа на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет по распишаниот конкурсот објавен на 3.8.2017 година во дневните весници „Нова Македонија“ и „Коха“.

Комисијата констатира дека на распишаниот конкурс се пријавиле две кандидатки: д-р Марула Николоска, редовен професор на Факултетот за архитектура на МИТ Универзитетот во Скопје и д-р Јасмина Сиљаноска, редовен професор на Архитектонскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

По деталното разгледување на доставената документација од пријавените кандидатки, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Д-р Марула Николоска

I. Биографски податоци, образование и работно искуство

Кандидатката д-р Марула Николоска, дипл.инж.арх., е родена во Крушево во 1957 година. Своего високо образование го стекнала на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Постдипломски студии посетувала на Архитектонскиот факултет на Универзитетот во Белград, кадешто во 1994 година се стекнала со степенот магистер на технички науки од областа на архитектурата и урбанизмот.

Во декември 2000 година докторирала на Архитектонскиот факултет на Универзитетот во Белград, кадешто успешно ја одбранила дисертацијата под наслов „Просторна организација на градската кука од XIX век во Македонија“ (Просторна организација градске куће XIX века у Македонији), со што се стекнала со научниот степен доктор на техничките науки од областа на архитектурата и урбанизмот.

Од 1984 до 1991 година била вработена во Општина Крушево како референт по старо-градска архитектура и градежен и урбанистички инспектор, при што била главно ангажирана на заштитата на културното наследство и инспекција на градбите.

Од 1991 до 2005 година работела во Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата, како советник-конзерватор, кадешто била ангажирана на изработка на проекти за конзервација и елаборати за валоризација на културното наследство.

Од 2005 до 2009 работела во Министерството за култура – Управа за заштита на културното наследство како помошник раководител на секторот за заштита на културното наследство.

Од 2009 година до денес работи на МИТ универзитетот во Скопје, на Факултетот за архитектура, кадешто е избрана во звањето редовен професор. Во периодот од 2009 до 2013 кандидатката била декан на Факултетот за архитектура на овој Универзитет.

II. Наставно-образовна дејност

На Факултетот за архитектура на МИТ универзитетот кандидатката е ангажирана како „професор од подрачјето на развој на архитектурата и урбанизмот и архитектонското наследство, архитектонско проектирање и дизајн, методологија на проектирање, урбано и просторно планирање и проектирање“.

Во рамките на наставните активности на Факултетот, кандидатката изведува настава на вкупно петнаесет предмети од првиот и вториот циклус студии.

На првиот циклус студии ги предава предметите: Историја на архитектурата 1, Историја на архитектурата 2, Историја на архитектурата 3, Историја на архитектурата 4, Елементи на архитектонско проектирање, Основи на архитектонско проектирање, Урбанизам 1 и Урбанизам 2.

На вториот циклус студии ги предава предметите: Урбанистичко планирање 1, Урбанистичко планирање 2, Урбанистичко планирање 3, Урбанистичко проектирање 1, Урбанистичко проектирање 2, Урбанистичко проектирање 3 и Заштита на архитектонското наследство.

Од 2009 година до денес, кандидатката била претседател и член на комисији за одбрана на дипломски и магистерски трудови.

III. Научноистражувачка и стручна дејност

Во рамките на својата научноистражувачка и стручна дејност, кандидатката д-р Марула Николоска објавила повеќе самостојни трудови: монографии и прилози во научни и стручни списанија.

Во 2003 година кандидатката како монографија ја отпечатила својата докторска дисертација со делумно изменет наслов „Градските куќи од XIX век во Македонија (просторна организација)“, во издание на Републичкиот завод за заштита на спомениците на културата во Скопје. Книгата, на 326 страници, содржи текстуален дел, графички и фото прилози.

Во 2010 година, во издание на Националниот конзерваторски центар во Скопје, кандидатката ја издала монографијата „Крушевска куќа“, која на 350 страници содржи текстуален и графички дел и исклучително богата фотодокуменација.

Кандидатката е автор на делот *Традиција на неимарише*, во монографијата „Крушево- хабитат за човекот“, издадена во 2000 година, во рамките на ФАРЕ - програмата за развој на културата во Македонија.

Кандидатката ги објавила следниве прилози во научни и стручни списанија и зборници на трудови од конференции:

Анализа сѐања целине Кичевска чаршија и законска реулаџива за њено очување, Зборник на трудови, Меѓународна конференција – Очување и унапреѓење историјских градова, Општина Сремски Карловци и Покрајински завод заштите споменика културе, Сремски Карловци, Србија, 2017 (Зборникот на трудови е во печат)

Old Urban Nucleus in Bitola, Зборник радова III меѓународне конференције Очување и унапреѓење историјских градова, Општина Сремски Карловци и Покрајински завод заштиту споменика културе из Петроварадина, Сремски Карловци, Србија, 2016 pp. 165-171

For the architecture of double houses in the str. Janko Mihajlovski 11-13 Kicevo, Macedonia, Tenth International Scientific Conference Knowledge-The Power of Knowledge, Agia Triada, Greece 7-9. 10, 2016, pp. 724-728

Old Military Hospital Complex in Bitola, Twelfth International Scientific Conference Knowledge without Borders, Vrnjacka Banja, Serbia, 31.3-2.4. 2017, pp. 1751-1757

Пошккло и развој на архитектџонскиџе форми во џериодот од IX до XIII век во Македонија, Зборник на трудови, Научен собир - Самуиловата држава во историската, воено-политичката, духовната и културната традиција на Македонија, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј, Струмица, 2015, pp. 271-284

Архитектџураџа на Сџенче, Patrimonium. МК год. 7, бр. 12, Каламус, Скопје, 2014, pp. 313-324

Маловиџиџе, архитектџонско-урбаниџџички вредносџи, Patrimonium.МК, год. 7, бр. 12, Каламус, Скопје, 2014, pp. 337-352

Краџово-џраг на мосџови и кули, Зборник на трудови, Меѓународна конференција – Очување и унапреѓење историских градова, Општина Сремски Карловци и Покрајински завод заштите споменика културе, Сремски Карловци, Србија, 2014, p. 37

Old Urban and Rural Architecture in Macedonia and Its Protection, 3rd International Scientific Conference Knowledge-Capital of the Future, Bansko, R. Bulgaria 27-29 November, 2014, pp. 256-260

The Condition of the Old City Districts on the Territory of the Republic of Macedonia, Зборник на трудови – Регионална конференција: Состојба на културното и природното наследство на Балканот, Кладово, Србија, 2006, pp. 409-421

Транзицијаџа и кулџураџа, Зборник од Меѓународната научна конференција – Транзициите во историјата и културата, Институт за национална историја, Скопје, 2008, pp. 589-597

IV. Стручно-апликативна дејност

Како дел од нејзината стручна активност, кандидатката учествувала во својство на раководител во изработката на повеќе елаборати за валоризација и ревалоризација на

културно наследство, како и во изработката на заштитно конзерваторски основи за недвижно културно наследство:

- Елаборат за валоризација: на споменичка целина Љубојно, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Битола, 2016; на споменичка целина Цепане, Битола, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Битола, 2016; на Стара воена болница во Битола, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Битола, 2016; на старото градско јадро во Кратово, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2014; на Кичевската чаршија, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2013; на Старата болница во Ростуше, Општина Маврово и Ростуше, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2010.

- Елаборат за привремена заштита на недвижно добро Градски центар – Гостивар, Конзерваторски центар Гостивар, 2015;

- Елаборат за ревалоризација на Старо градско јадро во Битола, НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Битола, 2015;

- Заштитно-конзерваторски основи за недвижно културно наследство: за подрачјето на опфат на Просторниот план за ХЕЦ „Маврово“, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2014; за подрачјето на опфат на Детален урбанистички план за централното градско подрачје, локалитет Стара чаршија, Кичево, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2014; за подрачјето на опфат на Детален урбанистички план за населба Чифлик, Кичево, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2014; за подрачјето на опфат на Урбанистички план за с. Тресонче, Општина Маврово и Ростуше, Национален конзерваторски центар – Скопје, 2013.

Во периодот 2013-2014, во својство на раководител на тим учествувала во изготвување на проекти за заштита на поединечни објекти од културното наследство во Кичево и Велес.

Од дејностите од поширок интерес, треба да се напомене дека кандидатката е:

- член на редакцискиот одбор на списанието Patrimonium.MK од 2007 до денес,

- член на научно-стручен одбор на меѓународната конференција „Зачувување и унапредување на историските градови што се одржува во Сремски Карловци, Србија од 2014 до денес.

Таа е член на Универзитетскиот сенат на МИТ универзитетот.

Исто така, учествувала во комисии и тела на Министерството за култура и Националниот конзерваторски центар на задачи од делокругот на нивните ресорски задолженија.

Бидејќи со пријавата не се доставени детални податоци за наставната активност, во смисла на реализирани контакт часови и други задолженија од наставата, за кандидатката д-р Марула Николоска, Комисијата не беше во состојба да го пополни Образецот кон извештајот за избор во наставно-научно, научно и наставно-стручно звање согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни,

наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Рецензентската комисија ги цени резултатите од обемената стручна и научна работа на кандидатката д-р Марула Николоска, но констатира дека доминантниот дел на стручните и научните референци на кандидатката се реализирани во области кои не се предмет на распишаниот конкурс. Согласно со Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, наставниците во наставно-научни звања се избираат во наставно-научни области утврдени со Класификацијата на научни подрачја, полиња и области (дисциплини), според стандардите на ОЕЦД.

Комисијата констатира дека почнувајќи од темата и содржината на трудот врз основа на кој е стекнат научниот степен доктор на науки, преку научните и стручните референци на кандидатката, нејзината научно-стручна компетентност е во областа на заштитата на културното наследство, а не во областа на урбанизмот. Имено, согласно со Класификацијата на научните подрачја, полиња и области според меѓународната Фраскатијева класификација (Службен весник на РМ, бр.103 од 30.7.2010 година), нејзиниот професионален *curriculum vitae*, иако припаѓа на подрачјето на техничко-технолошките науки и научното поле 201 Архитектура, урбанизам и планирање, не припаѓа на научната област 20114 Урбано и просторно планирање и проектирање во која влегува урбанизмот, туку припаѓа на научната област 20103 Развој на архитектурата и урбанизмот и архитектурното наследство кое првенствено се занимава со историскиот развој и заштитата на градбеното наследство.

Според горе наведеното, Комисијата констатира дека кандидатката д-р Марула Николоска не ги исполнува условите за избор во наставно-научно звање од областа на урбанизмот.

2. Д-р Јасмина Сиљаноска

I. Биографски податоци, образование и работно искуство

Кандидатката д-р Јасмина Сиљаноска, дипл.инж.арх., е родена во Кичево, во 1957 година. Основно и средно образование завршила во Скопје со одличен успех и како првенец на генерацијата. Со високо образование се стекнала на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, каде што дипломирала со оценка 10 (десет), во февруари 1983 година.

Постдипломски студии завршила на Архитектонскиот факултет при Универзитетот во Загреб успешно одбранувајќи го трудот на тема „Дијахрониска студија на главниот градски плоштад во Скопје и влијанието на концепцискиот дисконтинуитет на градот“, (*Dijakronijska studija glavnog gradskog trga u Skopju i utjecaji koncepcijskog diskontinuiteta grada*), работена под менторство на проф. д-р Невен Шегвиќ и коменторство на проф. д-р Маријан Хржиќ.

Во периодот на академската 1997/1998 година била на студиски престој на Државниот универзитет во Аризона, САД (Arizona State University), на Факултетот за архитектура и енвайронментален дизајн (College of Architecture and Environmental Design), каде што работела проекти од областа на одржливиот развој во Одделот за планирање и пејзажна архитектура (School of Planning and Landscape Architecture), како и на истражувања во рамките на

докторските студии на овој Факултет од областа на урбанистичкото обликување и контролата на процесот на планирање, за потребите на сопственото истражување во докторската дисертација.

Во декември 2001 година докторирала на Архитектонскиот факултет при Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, успешно одбранувајќи ја докторската дисертација со наслов „Планерски аспекти на обликувањето на градскиот простор“, работена под менторство на проф.

д-р Влатко П. Коробар.

На Архитектонскиот факултет во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, е избрана во звањето помлад асистент на групата предмети од областа на урбанизмот при Институтот за просторна организација на човековата средина во февруари 1986 година. Во 1991 година е преизбрана во истото звање. Во 1995 година кандидатката е избрана за асистент по предметот Основи на урбанизмот при истиот Институт, а во 1998 година е преизбрана во истото звање. Во ноември 2002 година, кандидатката е избрана за доцент по предметите Основи на урбанизмот и Системи на домување при Институтот за просторна организација на човековата средина, а за вонреден професор на група предмети од областа на урбанизмот при Институтот за урбанизам е избрана во јануари 2008 година. За редовен професор на група предмети од областа на урбанизмот при Институтот за урбанизам за прв пат е избрана во 2012 година.

Работата на кандидатката во периодот до нејзините избори за асистент, доцент, вонреден и редовен професор е рецензирана во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр.536/1990, бр.718/1998, бр.812/2002, бр.933/2007 и бр.1041/2012.

II. Наставно-образовна дејност

Во периодот по нејзиниот избор во звањето редовен професор, д-р Јасмина Сиљаноска, од 2008/2009 година до денес, ја изведува наставата на предметот Урбанистичко планирање I (3. и 4. семестар) од првиот циклус студии, интегрирани петгодишни студии, на Архитектонскиот факултет, УКИМ, според ЕКТС-програмата, како и Урбанистичко студио од вториот циклус. Во периодот по нејзиниот избор ги подготвува програмите и ги води предметите Пејзажна архитектура и Урбана реконструкција, изборни предмети од вториот циклус студии, интегрирани петгодишни студии на Архитектонскиот факултет.

Кандидатката во 2003 година е избрана за раководител на постдипломските студии по архитектура и урбанизам на кои е реизбрана за периодот 2011-2013 година. На постдипломските студии таа ги води предметите Историја на урбанизмот и Урбанистички истражувања. Во периодот по нејзиниот последен избор таа била член на комисија за оцена и одбрана на 3 магистерски труда, од академските постдипломски студии по архитектура и урбанизам, како и на 48 магистерски теми од вториот циклус, од интегрираните петгодишни студии според ЕКТС-програмата. Воедно, таа била член/претседател на постојаната комисија за оцена и одбрана на дипломски работи на интермедијарниот испит за завршен прв циклус студии на Архитектонскиот факултет, УКИМ, која реализирала одбрана на 46 дипломски работи. Кандидатката била ментор на

13 магистерски труда. Во овој период, кандидатката била член и на една комисија за оцена и одбрана на докторска дисертација.

На Меѓународната летна школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски“, Крива Паланка, на 21. сесија во 2012 година со тема: „Пејзажот и границите на архитектурата“, таа била раководител на сесијата. На оваа сесија, гостин-ментор бил познатиот архитект и педагог со светска репутација, Елиа Зенгелис.

Кандидатката во овој период има учествувано во повеќе работилници организирани во рамките на научните проекти во COST-програмата, и тоа: во рамките на TU0803: Cities Re-growing Smaller (CIRES) Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe учествувала на три работилници, а во рамките TU1204: People Friendly Cities in a Data Rich World учествувала на шест работилници во различни универзитетски центри во Европа.

Во Образецот кон Извештајот за избор во наставно-научно звање детално се наведени сите активности од областа на наставно-образовната дејност со релевантните податоци.

Оценка од спроведената самоевалуација на Архитектонскиот факултет

Во рамките на редовното анонимно анкетирање на студентите на Архитектонскиот факултет по секој завршен семестар, како дел од самоевалуацијата на Факултетот, проф. д-р Јасмина Сиљаноска континуирано добива исклучително високи оценки за својот ангажман во наставата (9.294).

III. Научноистражувачка и стручна дејност

Научно-истражувачкиот опус на кандидатката д-р Јасмина Сиљаноска, во периодот по нејзиниот избор во звањето редовен професор, ги третира актуелните теми во урбанизмот кај нас и пошироко, во Европа. Во периодот 2012-2017 година, д-р Јасмина Сиљаноска учествувала како истражувач во неколку научни проекти, од кои два се национални научни проекти, а три се значајни меѓународни научни проекти.

Научните проекти „Планерски и просторни последици од намалувањето на бројот на население во градовите во Република Македонија“ и „ВелоЦентар2025: Подобрување на условите за возење на велосипед и велосипедската инфраструктура во Општина Центар“, кој го раководела, третираат теми кои имаат исклучително значење и во голем број европски урбани центри.

Д-р Јасмина Сиљаноска учествувала во меѓународниот научен проект: COST TU 0803, [„Cities Re-growing Smaller“ \(CIRES\), Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe](#) и во меѓународниот научен проект COST TU 1204, „People Friendly Cities in a Data Rich World“.

Во моментот, кандидатката како истражувач учествува во меѓународен научен проект: „Regeneration and Optimization of Cultural Heritage in Creative and Knowledge Cities“-ROCK, од програмата HORIZON 2020, на Европската Комисија, (EASME) Environment & Resources.

Во последните пет години, проф. д-р Јасмина Сиљаноска има објавено седум научно-истражувачки трудови во меѓународни научни списанија и меѓународни научни публикации од областа на урбанизмот.

Два труда објавила во индексирани референтни научни списанија со меѓународен уредувачки одбор, едното со импакт-фактор од 4,599, а другото индексирано во Web of Science - Arts and Humanities Citation Index, Thomson Reuters, Philadelphia, PA, USA.

Еден труд објавила во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор што се регистрира во специјализираниот The Avery Index to Architectural Periodicals на Columbia University, New York.

Кандидатката е коавтор на делот за Македонија во поглавјето Shrinking cities in post-socialist countries of East-European and South-Eastern Europe, објавен во книга издадена во Полска.

Објавила три труда во зборници на трудови од научни собири со меѓународен уредувачки одбор, од кои едниот труд е објавен во публикација/зборник на трудови презентирани на меѓународна научна конференција со меѓународен програмски/научен одбор, а другите два труда се објавени како on-line верзија на зборникот на трудови на меѓународна конференција со меѓународен уредувачки одбор.

На научната меѓународна конференција [Participatory Urbanism 2017 Conference](#) во Зборникот на апстракти, објавен е апстрактот за нејзини труд.

Во изминатиот период, кандидатката остварила и неколку учества со реферати и презентации на меѓународни панел-трибини и конференции посветени на современите текови на образованието по урбанизам, како и на други релевантни теми од областа на урбанизмот.

Во Образецот кон Извештајот за избор во наставно-научно звање детално се наведени сите активности од областа на научноистражувачката дејност, со сите релевантни податоци.

IV. Стручно-апликативна дејност

Д-р Јасмина Сиљаноска континуирано учествува во значајни професионални дебати и различни манифестации од јавен карактер, објавува текстови во стручно/популарни списанија и дневен печат, како и интервјуа во дневниот печат поврзани со стручни теми.

Во три последователни мандати (2011-2013), „Фондацијата Мис ван дер Рое“ ја назначува д-р Јасмина Сиљаноска за независен експерт во процесот на предлагање на архитектонски остварувања до жирито за доделување на наградата на Европската Унија за современа архитектура - „Мис ван дер Рое“. Наградата е една од најпрестижните во Европа во областа на архитектонското творештво.

Во изминатиот период, д-р Јасмина Сиљаноска била ангажирана како консултант и соработник на елаборати, при евалуација и супервизија на проекти и студии. Таа била член/надворешен експерт во Комисијата за урбанизам, Општина Центар, Скопје, во периодот од 2012 до 2017 година

Била ангажирана во евалуација на трудови за учество и ракописи за зборник на трудови во седум меѓународнати конференции (peer reviewer).

Во 2012 година била поканета од страна на реномираниот Католички универзитет од Лувен, Белгија, да биде оценувач/надворешен евалуатор на магистерска теза (Master thesis - research and design thesis) на Младен Стилиновиќ. Исто така, била евалуатор (rapporteur of the thesis) и коментор на магистерска работа на Билјана Митева на Универзитетот Политекнико, Милано, Италија, во 2014 година.

Во периодот од последниот избор, Сиљаноска била член на научни/програмски одбори на бројни меѓународни собири/конференции, а на некои од нив била ангажирана и како водител/модератор на одделни сесии.

Во овој период, професионалниот ангажман на кандидатката на Архитектонскиот факултет и во професионалната заедница се изразува преку членување во повеќе стручни тела, комисии и организации:

- раководител на постдипломски студии по архитектура и урбанизам на Архитектонскиот факултет, УКИМ, Скопје, два мандата (2011-2015);
- член на комисии и тела на Архитектонскиот факултет во Скопје;
- член на Асоцијацијата на архитекти на Македонија – ААМ;
- член на Управен одбор на два COST проекта.

Во Образецот кон Извештајот за избор во наставно-научно звање детално се наведени сите активности од областа на дејностите со поширок интерес, со сите релевантни податоци.

ЗАКЛУЧОК

Комисијата темелно ги разгледа двете доставени пријави и со нив поднесената документација и констатира дека согласно со Класификацијата на научните подрачја, полиња и области според меѓународната Фраскатијева класификација (Службен весник на РМ, бр.103 од 30.7.2010 година), професионалниот curriculum vitae на кандидатката д-р Марула Николоска, иако припаѓа на подрачјето на техничко-технолошките науки и научното поле 201 Архитектура, урбанизам и планирање, не припаѓа на научната област 20114 Урбано и просторно планирање и проектирање во која влегува урбанизмот, туку на научната област 20103 Развој на архитектурата и урбанизмот и архитектурното наследство, кое првенствено се занимава со историскиот развој и заштитата на градбеното наследство. Од тие причини, Комисијата смета дека д-р Марула Николоска не ги исполнува условите за избор во наставно-научно звање од областа на урбанизмот.

Од друга страна, целокупниот наставно-образовен, научен и стручен ангажман на д-р Јасмина Сиљаноска од самите почетоци на нејзината професионална активност се поврзани со областа на урбанизмот и нему сродните области.

Во изминатиот период од нејзиниот избор за редовен професор, д-р Јасмина Сиљаноска не само што ги потврди високите стандарди на сопствениот наставно-образовен, научен и стручен ангажман, туку успеа нив да ги подигне на уште повисоко ниво кое е валоризирано не само во домашната, туку и во меѓународната академска средина.

Проф. д-р Јасмина Сиљаноска во наставата на Архитектонскиот факултет е ангажирана во иницијацијата на студентите во областа на урбанизмот и тоа го прави авторитетно, посветено и со исклучителни резултати кои се одраз на нејзините широки познавања и способност сложените прашања на урбанизмот да ги расчлени на разбирливи сегменти меѓусебно суптилно поврзани во целината на релацијата меѓу архитектурата и урбанизмот во градскиот простор.

Рецентниот научен и стручен ангажман на д-р Јасмина Сиљаноска го покажува нејзиното познавање и компетентно владеење со актуелните теми на урбанизмот, пред сè во европски рамки, што резултира со значајни прилози во референтни списанија и научни собири на кои го афирмира не само сопствениот академски хабитус туку и високото научно рамниште примерено на нашиот Универзитет.

Проф. д-р Јасмина Сиљаноска е еминентен претставник на академската заедница на Универзитетот која со своето севкупно делување континуирано ги подигнува високите стандарди на образовното и научното делување во рамките на Универзитетот и недвосмислено придонесува за неговото етаблирање како реномирана високообразовна институција во меѓународни рамки.

Врз основа на изнесеното, како и врз основа на Законот за високото образование, Статутот на Универзитетот и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет да го прифати Извештајот и да му предложи на Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ повторно да ја избере кандидатката д-р Јасмина Сиљаноска, дипл.инж.арх., во звањето редовен професор по група предмети од областа на урбанизмот на Институтот за урбанизам при Архитектонскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Рецензентска комисија

1. Ред. проф. д-р Влатко П. Коробар,
претседател, с.р.
2. Ред. проф. д-р Мирослав Грчев, член, с.р.
3. Ред. проф. д-р Митко Хаџи Пуља, член,
с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО
НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Јасмина Воислав Сиљаноска, дипл.инж.арх

Институција: Архитектонски факултет – Скопје, УКИМ

Научна област: урбанизам (20114 Урбано и просторно планирање и проектирање)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, зимски семестар, 2012/2013 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
2.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, летен семестар, 2012/2013 Вежби: $(56 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 1,58$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	2,7
3.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, зимски семестар, 2013/2014 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
4.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, летен семестар, 2013/2014 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
5.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, зимски семестар, 2014/2015 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
6.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, летен семестар, 2014/2015	2,7

	Вежби: $(56 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 1,58$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	
7.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, зимски семестар, 2015/2016 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
8.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, летен семестар, 2015/2016 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
9.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, зимски семестар, 2016/2017 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
10.	Урбанистичко планирање I, I циклус студии, 3. и 4. сем., 2+2, летен семестар, 2016/2017 Вежби: $(80 \text{ часа/сем.} \times 0,03) = 2,4$ предавања $(28 \text{ часа/сем} \times 0,04) = 1,12$	3,52
11.	Летна школа за архитектура во манастирот „Св. Јоаким Осоговски“, Крива Паланка, во организација на Архитектонскиот факултет во Скопје, УКИМ, сесија: „Пејзажот и границите на архитектурата“ (2012), раководител	1,5
12.	Учество на работилници во рамките на научниот проект COST TU0803; Cities Re-growing Smaller (CIRES) Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe: 1. Workshop Meeting, Тарту, Естонија, (2012); 2. Workshop Meeting, Братислава, Словачка (2013) и 3. Workshop Meeting, Есен, Германија (2013)	3
13.	Учество на работилници во рамките на научниот проект COST TU1204; People Friendly Cities in a Data Rich World: 1. Workshop Meeting, Даблин, Ирска (2013), 2. Workshop Meeting, Пиза, Италија (2013), 3. Workshop Meeting, Мадрид, Шпанија (2015), 4. Workshop Meeting Рејкјавик, Исланд (2016), 5. Workshop Meeting, Вилнус, Литванија (2016) и 6. Workshop Meeting, Брисел, Белгија (2017)	6
14.	Консултации со студенти (10 семестри од 86 -145 студенти во семестар)	2,64

15.	Член на комисија за оценка и одбрана на докторска дисертација	0,5
16.	Член на комисија за оценка и одбрана на магистерска работа (48 магистерски x 0,3)	14,4
17.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (интермедијарен испит) (46 x 0,1)	4,6
18.	Подготовка на нов предмет „Урбана реконструкција“, предметен наставник-приготвувач	1
19.	Подготовка на нов предмет „Пејзажна архитектура“, предметен наставник-приготвувач	1
	Вкупно	68,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ+

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на магистерски работи: (13 x 1)	13
2.	Учество во национален научен проект: „Планерски и просторни последици од намалувањето на бројот на население во градовите во Република Македонија“, Архитектонски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ (2015)	3
3.	Раководител на национален научен проект: ВелоЦентар2025 „Подобрување на условите за возење на велосипед и велосипедската инфраструктура во Општина Центар“, Архитектонски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ и Општина Центар, Скопје (2014-2016)	6
	Учество во меѓународен научен проект: COST TU 0803, „ Cities Re-growing Smaller “ (CIRES), Fostering Knowledge on	

4.	Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe“(2009 - 2013)	5
5.	Учество во меѓународен научен проект: COST TU 1204, „COST Action TU1204 “People Friendly Cities in a Data Rich World “(2013 - 2017)	5
6.	Учество во меѓународен научен проект: „Regeneration and Optimization of Cultural heritage in creative and Knowledge cities“-ROCK, HORIZON 2020, EUROPEAN COMMISSION, (EASME) Environment & Resources (2017-2020)	5
7.	Автор на труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: “Causes, Consequences and Challenges of Shrinkage: The Case of Small Cities in a Transitional Society”, во Built Environment, issue „Understanding Shrinkage in European Regions“, volume 38-Number 2, pp. 244, Alexandrine Press, Oxon, UK (2012) (заедно со В.П.Коробар и Ј.Стефановска)	4,8
8.	Кандидатката е коавтор на делот за Македонија во Shrinking cities in post-socialist countries of East-European and South-Eastern Europe, објавен во книгата Tadeusz Strykiewicz (ed.), Kurczenie się miast w Europie Środkowo-Wschodniej . Bogucki Wydawnictwo Naukowe, (Urban Shrinkage in East-Central Europe), (на полски јазик ISBN-978-83-7986-024-1), Poznań, p. 29-39 (2014)	3,6
9.	Автор на труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: “Revisiting Approaches to Teaching Sustainable Urbanism”, Book of Proceedings of the International Scientific Conference and Workshop “Smart Urbanism_ Teaching Sustainability”, pp.216-221, Ljubljana, Slovenia - ISBN 978-961--6823-52-4 [peer review]. (2014) (заедно со В.П.Коробар)	2,7
	Автор на труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со импакт фактор со меѓународен уредувачки одбор (Indexed in Web of	

10.	Science 4,599): “Challenges of teaching sustainable urbanism” Energy and Buildings, Vol.115, pp. 121-130, Elsevier (2016) (заедно со В.П.Коробар) (6+4.599)×0,9=9.54	9.54
11.	Автор на труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во референтно индексирано научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (Indexed in Web of Science- Arts and Humanities Citation Index, Thomson Reuters, Philadelphia, PA, USA): “Citizens Involvement in Planning Process Innovation: The Case of Municipality of Centar in Skopje”, PROSTOR (A Scholarly Journal of Architecture and Urban Planning), Vol. 25 No. 1(53), pp.86-97, Zagreb, Croatia (2017) (заедно со В.П.Коробар)	5,4
12.	Автор на труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: “ Continuous Performative Landscape for Resilient City pf Skopje” на меѓународена конференција:Book of Proceedings of the Scientific Acadmic Conference Places and Technologies. Keeping up with тецхнологиес in the context of urban and rural synergy, Sarajevo, Bosnia and Hercegovina, , pp. 644-653, ISBN 978- 9958-691-56-0 [peer review]. (2017) (заедно со Дивна Пенчиќ и Дана Јовановска)	2,4
13.	Автор на труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор: “ The “Dynamic Edge”: Re- Conceptualion of the Urban Fringe”, Book of Proceedings of the Scientific Acadmic Conference Places and Technologies- Keeping up with тецхнологиес in the context of urban and rural synergy, Sarajevo, Bosnia and Hercegovina, pp. 359-368, ISBN 978-9958-691-56-0 [peer review] (2017) (заедно со Ивана Ангелова)	2,7
	Учество на научен/стручен собир со реферат: “Revisiting Approaches to Teaching Sustainable Urbanism“ на меѓународна конференција „International Scientific Conference and Workshop “Smart Urbanism- Teaching Sustainability”, University of Ljubljana, Faculty of Architecture,	

14.	Ljubljana, Slovenia, pp.216-221, ISBN 978-961--6823-52-4. (2014) (заедно со В.П.Коробар)	1
15.	Учество на научен/стручен собир со реферат: “Interactivity and Flexibility of Informal Learning“ на меѓународна конференција „Учење архитектура“ (Learning Architecture), Скопје (2016) (заедно со: Јован Ивановски)	1
16.	Учество на научен/стручен собир со реферат: “Continuous Performative Landscapes for Resilient City of Skopje“, на меѓународна конференција Places and Technologies. Keeping up with technologies in the context of urban and rural synergy, Sarajevo, Bosnia and Hercegovina (2017) (заедно со Дивна Пенчиќ и Дана Јовановска)	1
17.	Учество на научен/стручен собир со реферат “ The “Dynamic Edge”: Re-Conceptualization of the Urban Fringe”, на меѓународна конференција Scientific Academic Conference Places and Technologies. Keeping up with technologies in the context of urban and rural synergy, Sarajevo, Bosnia and Hercegovina (2017) (заедно со Ивана Ангелова)	1
18.	Апстракт објавен во зборник на меѓународна конференција: “Citizens as human sensors: towards sensible cities“, Participatory Urbanism 2017 Conference, Brussels, Belgium (2017)	1
	Вкупно	73,14

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Воведно излагање/отворање на изложба Недовршени модернизации, МГС, Скопје (2013)	0,5
	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија, систематизација и методологија: експерт-	

2.	консултант за подготовка на Плански програми за ДУП во Општина Центар, Скопје (2012-2017)(9x1)	9
3.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од Меѓународната конференција: Places and technologies, Keeping up with Technologies to improve Places, Belgrade, Serbia (2014)	1
4.	Експертски активности: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од меѓународната конференција: “Inclusive/Exclusive Cities”, Архитектонски факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј, Скопје (SINERGI Project, EACEA, од програмата Europe for Citizens) (2015)	1
5.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од меѓународната конференција: International Academic Conference on Places and Technologies, Keeping up with technologies to make healthy places Nova Gorica, Slovenia (2015)	1
6.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од меѓународната конференција: Places and Technologies. Keeping up with Technologies to create cognitive city by highlighting its safety, sustainability, efficiency, imeagibility and liveability, Belgrade (2016)	1
7.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од меѓународната конференција: “Учење архитектура” (Learning Architecture), Скопје (2016)	1
8.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од меѓународната конференција: SBE 16: Sustainable Synergies from Buildings to Urban Scale, Thessaloniki, (2016)	1
9.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од Меѓународната конференција: Participatory Urbanism 2017 Conference, Brussels, Belgium (2017)	1

10.	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, систематизација и методологија: евалуација на ракописи за Зборник на трудови од Меѓународната конференција: Places and Technologies. Keeping up with technologies in the context of urban and rural synergy, Sarajevo, Bosnia and Hercegovina (2017)	1
11.	Оценувач/надворешен евалуатор на магистерска теза (Master thesis - research and design thesis) на Младен Стилиновиќ на КУ Лувен, Белгија (2012)	1
12.	Евалуатор (rapporteur of the thesis) и коментор на магистерска работа на Билјана Митева на Универзитетот Политекничко, Милано, Италија (ментор: Vittorio Valpondi, Milan Politecnico Polo regionale di Mantova) (2014)	1
13.	Член на меѓународна жири-комисија: независен експерт за предлагање на архитектонски остварувања за наградата на Европската Унија за современа архитектура: „Мис ван дер Рое“ (2011 -2013)	2
	Вкупно	21,5
	Дејности од поширок интерес	
1.	Учество во комисии и тела на државни и други органи: член/надворешен експерт во Комисија за урбанизам, Општина Центар, Скопје (2012-2017)	1
	Член на Научен/организационен одбор на меѓународна конференција: - 1. Places and technologies, keeping up with Technologies to improve Places, Belgrade (2014) - 2. Places and Technologies, keeping up with technologies to make healthy places, Nova Gorica, Slovenia (2015) - 3. Inclusive/Exclusive Cities”, ноември 2015, Скопје - 4. Places and Technologies. Keeping up with Technologies to to create cognitive city by highlighting its safety, sustainability, efficiency, imeagibility and liveability, Belgrade, Serbia (2016)	

2.	- 5. “Учење архитектура” (Learning Architecture), Скопје (2016) - 6. SBE 16: Sustainable Synergies from Buildings to Urban Scale, Thessaloniki (2016) - 7. Places and Technologies. Keeping up with technologies in the context of urban and rural synergy, Sarajevo, Bosnia and Hercegovina (2017) - 8. Participatory Urbanism 2017 Conference, Brussels, Belgium (2017)	4
3.	Член во извршно тело на меѓународна организација која подржува/организира научноистражувачка дејност: член на Управен одбор (Management Committee) во COST Project TU0803, Cities Re-growing Smaller (CIRES) Fostering Knowledge on Regeneration Strategies in Shrinking Cities across Europe (2009-2013)	2
4.	Член во извршно тело на меѓународна организација која подржува/организира научноистражувачка дејност: член на Управен одбор (Management Committee) во COST Project TU1204 People Friendly Cities in a Data Rich World (2013-2017)	2
5.	Член на комисији на Архитектонскиот факултет во Скопје: - за научна работа (2013-2015) - член на научен одбор за одбележување „25 години Летна школа на Архитектонски факултет“ (2016) - За полагање на интеремидијарен завршен испит на Архитектонскиот факултет (2011-2019) - За евалуација на дел од студиската програма на интегрираните петгодишни студии по ЕКТС (2012)	2
6.	Член на комисија за избор во звања ЗХО,2=0,6	0,6
7.	Раководител на постдипломски студии по Архитектура и урбанизам на Архитектонскиот факултет, УКИМ, Скопје (2011-2015)	2
Вкупно		13,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	68,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	73,14
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	35,1
Вкупно	176,44

Членови на комисијата:

1. Ред. проф. д-р Влатко П. Коробар,
претседател, с.р.
2. Ред. проф. д-р Мирослав Грчев, член, с.р.
3. Ред. проф. д-р Митко Хаџи Пуља, член,
с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ
НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“
ОД М-Р МАЈА ПАРНАРЦИЕВА - ЗМЕЈКОВА, ПРИЈАВЕНА НА
ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 31.8.2017 година, со Одлука бр. 02-1486/2, формираше Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Парнарџиева-Змејкова со наслов **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, во состав: проф. д-р Трајко Славески (претседател), проф. д-р Михаил Петковски (ментор), проф. д-р Горан Петревски (член), проф. д-р Ѓорѓи Гоцков (член) и доц. д-р Елена Наумовска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Парнарџиева-Змејкова, со наслов **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, содржи 332 страници компјутерски обработен текст, со 1,5 проред и големина на букви 11, 70 табели, 68 графикони, 200 библиографски единици и 40 интернет извори, меѓу нив научни трудови, статии, книги и меѓународни акти.

Трудот е структуриран во 4 поглавја, воведни и заклучни согледувања, прилози и дел кој се однесува на користената литература. Сите глави се

систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првото поглавје на докторската дисертација насловено како *Концепции на финансирање на системите на здравствено осигурување* претставува осврт на системите на финансирање на здравственото осигурување и рамката за следење на ефектите од реформите од глобална гледна точка. Во рамките на оваа глава, најнапред се опфатени основните концепции кои се однесуваат на финансирањето на здравственото осигурување од една и фискалниот контекст и одржливоста на системите од друга страна. Во таа насока, овие теми се разгледани од гледна точка на нивните поодделни функции, детерминанти и индикатори. Основната концепција е заокружена преку обид да се востанови рамка на различните варијанти на здравствено осигурување, ефектите од транзицијата, како и фактот дека не постои здравствен систем кој не се соочува со моментните и/или идните предизвици во потрага по креирање на поефикасен систем на трошење, но и одржливост на системот. Во натамошната разработка на првата глава од докторската дисертација, акцентот е ставен на расположливата литература во која системите на здравствено осигурување се презентирани. Дополнително, во оваа глава е направен обид литературата да се презентира и по хронолошки редослед со цел да се предочи периодот во кој оваа актуелна проблематика била третирана од стручната и научната јавност, како и да се укаже на тоа дека и покрај постојаното унапредување и надградување на истражувањата од оваа област, сè уште постои простор за нивно натамошно усовршување. Во продолжението на првата глава на докторската дисертација, вниманието е насочено кон предизвиците кои произлегуваат креирајќи одржлив систем, а сепак во рамките на новите трендови на воспоставување на универзално здравствено осигурување. Истовремено, особено се анализираат преку призмата на научните дискусии за иднината на здравствените системи на земјите од Европската Унија, можните сценарија за промени во идните децении. Со сумирањето на резултатите од истражувањето и изнесувањето на заклучните согледувања е финализирана првата глава од докторската дисертација.

Во второто поглавје на докторската дисертација *Повеќе средства за здравствени услуги*, истражувањето е фокусирано на реформите во основните сегменти на функцијата на здравственото финансирање. Поконкретно, вниманието е насочено на изворите на приходи и здружувањето на средства. Во таа насока, најнапред е направен осврт на основните концепции, како и најновите трендови, промени и алтернативи. Во продолжение, во фокус на

интересот се реформите во здружување на средства, доминантно базирано на примери од земјите од Европската Унија (нови членки) и други земји во транзиција. Основните концепции на трансформирање на фондовите за здравство во купување на здравствени услуги се особено анализирани во оваа глава. Притоа, најпрво е презентирана директната врска која укажува на уделот што го имаат активностите и перформансите на фондовите за здравствено осигурување врз стимулирање на ефикасноста и конкуренцијата на квалитетни здравствени услуги. Дополнително, направен е обид да се анализира универзалното осигурување, но и одлуките за опфатот на основниот здравствен пакет, како и неговото кофинансирање на истиот од страна на осигуреникот. Согласно со содржинската концепција поставена уште во првата глава на докторската дисертација, веднаш по дефинирањето на основните концепции кои се однесуваат на актуелната проблематика, следува осврт на литературата што ги содржи досегашните емпириски истражувања кои се однесуваат на областа - како до повеќе пари во здравството. Во таа насока, најнапред е направен осврт на трудовите кои го истражуваат овој сегмент, а особено за одредени земји од Европската Унија и земјите во транзиција, со цел да се анализираат можните варијанти. Со сумирањето на резултатите од истражувањето и изнесувањето на заклучните согледувања и констатации, финализирана е втората глава од докторската дисертација.

Истражувањето ја достигнува целната длабочина по разработката на материјата систематизирана во третото поглавје на трудот која го анализира прашањето на подобрување на перформансите на системите на финансирање на здравството, односно начините за обезбедување на повеќе здравствени услуги за истите пари. Во рамките на оваа глава, уште на самиот почеток се укажа на постоењето на феноменот на неефикасностите во здравствениот систем како една од круцијалните теми за причините за вклошување на одржливоста на здравствениот систем. Притоа, потенцирана е важноста на спроведување на цел сет на мерки/проекти за подобрување на перформансите на здравствениот систем, каде што особено интересни се различните пристапи и форми на спроведување на реформите. Веднаш потоа, вниманието е насочено кон доброволното осигурување, како начин да се обезбедат повеќе средства, но и повеќе здравствени услуги. По кусиот осврт на неформалните плаќања во здравствениот систем, како причина за одлив на средства на осигурениците, но и начин на функционирање и одржување на здравството во одредени земји, во фокусот на интересот е ставена трансформацијата на институциите за здравствено осигурување, односно фондовите, во насока на стимулирање на

поширок опфат на услуги и нивно повисоко ниво на квалитет. На крајот, и во овој контекст е потенцирана ваемната врска меѓу сите реформи во здравството и ефектите од нив, со особен акцент на одредени земји кои се прогласени за најголеми реформатори во оваа сфера.

Докторската дисертација е заокружена и од содржинска и од формална гледна точка дури по презентирањето на нејзината последна и најважна глава која го разработува случајот на Република Македонија. Во рамките на овој дел, емпириската рамка презентирана во секој од претходните три глави е применета на случајот на Република Македонија. При елаборирањето на прашањето на здравствениот систем во Република Македонија, посебен акцент е ставен на структурата на концептот на осигурувањето, моментната финансиска поставеност и идните предизвици и одржливост на системот. Дополнително, направен е осврт на можните реформски проекти во Република Македонија за обезбедување на дополнителни извори на средства, здружување на средствата и купувањето на здравствените услуги. Понатаму, извршено е сумирање на потребната база на податоци, како неопходен предуслов за примена на симулации, односно проекции на можни дополнителни финансиски средства во случајот на РМ. После добиените резултати следат финални констатации. Во последното поглавје од четвртата глава на докторската дисертација под наслов „Повеќе здравствени услуги за истите средства“, најнапред се анализирани неефикасностите во здравствениот систем на Република Македонија, како и можните проекти за подобрување на перформансите. Во продолжение, вниманието е насочено кон можноста за воспоставување на доброволно здравствено осигурување по примерот на одредени земји. Во последното поглавје од докторската дисертација е искористено методолошко истражување со цел да се квантифицираат можните ефекти од промените во здравствениот систем настанати како резултат на предлог-проектите со нивна симулација. Понатаму, анализата е продлабочена преку презентирање на неколку можни сценарија за здравствениот систем во Република Македонија од аспект на финансиските потенцијали од една страна и од аспект на содржината на здравствениот пакет и релацијата на купувач и обезбедувач на здравствени услуги.

Докторската дисертација завршува со *Заклучни соопредувања* во кои е извршено сумирање на констатациите добиени при разработката на четирите составни делови на трудот. Притоа е направен обид да се извлечат препораки и сценарија кои се однесуваат на користење на одредени докажани каузалности, заради надминување на потенцијалните слабости и насочување на

потенцијалните можности за подобрување на здравственото осигурување во Република Македонија.

Предмет и цели на истражувањето

Предмет на истражување во оваа докторска дисертација е врската која постои меѓу здравственото осигурување, одржливоста на системот и начините до подобри и пообемни здравствените услуги за популацијата. Притоа, проблематиката на здравственото осигурување е анализирана од неколку различни аспекти. Најнапред, база за истражување се основите на здравственото осигурување и најголемите предизвици на денешницата и иднината во оваа сфера. Понатаму, предметот на истражување се фокусира на аспектите на одржливоста на системите и постојаните реформи во насока на обезбедување повеќе финансиски средства за сè поголемата побарувачка за здравствени услуги од страна на популацијата. Предметната проблематика е продлабочена и надополнета со истражувања кои се фокусирани на реформите во насока на обезбедување на поефикасни здравствени системи, преку разработка на реформите на сегментите купувач на здравствени услуги и даватели на здравствени услуги, односно како до повеќе квалитетни здравствени услуги. Предметот на истражување конечно е димензиониран по вклучувањето на неговиот најважен структурен дел – различните аспекти на здравственото осигурување во Република Македонија. Исто така, предмет на анализа во оваа докторска дисертација се финансиите со кои располага здравствениот систем во Република Македонија, при што е извршено методолошко истражување со цел да се квантифицираат ефектите од одредени предложени реформски чекори, а по примерот на земјите во транзиција - лидери во реформирање на здравството. Дополнително, дел од предметната проблематика е и анализа на повеќе сценарија за македонскиот систем на здравствено осигурување на среден рок.

Основни цели на истражувањето. Оваа докторска дисертација дава свој конечен исход по реализирањето на следниве поставени цели: преку осврт на основните концепции кои се однесуваат на системите на здравственото осигурување, да се направи обид за востановување на каузални врски меѓу поодделните компоненти, односно дефинирање на равенства кои ја симболизираат корелацијата меѓу финансиите, здравственото покритие и ефикасноста на институциите од повеќе аспекти (микро и макроаспект, односно краткорочен и долгорочен аспект); преку темелно истражување и

систематизирање на емпириската литература која ги анализира различните аспекти на поврзаноста меѓу поставеноста на здравствениот систем, проблемите и предизвиците на истиот, со цел востановување аналитичка рамка за квантифицирање и оценување на секој реформски потег, односно алтернатива; расположливата литература се систематизира и по хронолошки редослед се предпочува долгиот период во кој оваа сè уште актуелна проблематика била третирана од стручната и научната јавност, како и се укажува на тоа дека и покрај постојаното унапредување и надградување на истражувањата од оваа област, сè уште постои простор за нивно натамошно усовршување; преку примена на научни методи и модели да се квантифицираат различните аспекти на финансирањето на здравството со цел оценување на ефектите од одредени промени по примерите на поодделни групи на земји; се става посебен акцент на универзалното здравствено осигурување, новата тенденција на сите земји без разлика на степеност на развиеност; детално се анализира и разработува прашањето на одржливоста на системот на прагот на бројните предизвици; емпириската рамка востановена врз основа на различните реформски проекти кои се спроведуваат во другите земји и нејзина примени и на случајот на Република Македонија заради квантифицирање на ефектите, оценка на добиените резултати и нивно споредување со резултатите добиени на примерот на одбраните групи на земји; да се направи обид да се извлечат препораки кои се однесуваат на користење на одредени докажани каузалности, заради надминување на потенцијалните слабости и насочување на потенцијалните можности во сферата на финансиите на здравството во Република Македонија.

Краток опис на применетите методи

Во рамките на оваа докторска дисертација е применета рамка која претставува комплекс на методологии на истражување во сферата на финансирање на здравството кои денес се применуваат на најсовремените институти и факултети. Посебен акцент е ставен на квантитативните методи, и тоа:

- **Метод на опсервација.** Од исклучително значење во истражувањето на проблематиката во оваа докторска дисертација е системското опсервирање, прибирањето, толкувањето и интерпретирањето на

квантифицираните вредности на поодделни индикатори за системот на финансирање на здравството прикажани во временски серии;

- **Квалитативни методи на истражување.** Квалитативните податоци кои се предмет на истражување во оваа докторска дисертација се однесуваат на сите ненумерички податоци или податоци кои се уште не се квантифицирани и може да бидат производ на сите стратегии на истражување. Нивниот опсег варира од одговори и реакции на одредени појави, преку појава на некои отворени прашања за кои нема еднокретен одговор, па сè до комплексни податоци кај длабинските истражувања. Тие го вклучуваат и дедуктивниот и индуктивниот пристап и се рангираат од едноставна категоризација на одговори, па сè до процес на идентификување на врски меѓу различните категории.
- **Квантитативни методи на истражување.** Главниот акцент на истражувањето во оваа докторска дисертација се темели врз сознанијата кои се добиени од примената на низа квантитативни методи што денес активно се употребуваат во науката за јавните финансии. Трудот во најголема мера е базиран на квантитативни податоци за остварени (ex-post) и идни (ex-ante) вредности за клучни варијабли. Таквите податоци дадени во сурова форма (пред да бидат поцесирани и анализирани), даваат многу мало значење. Употребена е лепеза од техниките на квантитативната анализа преку примената на: табеларни прикази, графикони, дијаграми; дескриптивна статистика и најразлични индекси и показатели; наједноставни математички модели во здравственото финансирање заради поставување на статистички врски меѓу варијаблите и барање на зависноста меѓу нив.
- **Метод на анализа и синтеза.** Во истражувањето е применет систематизиран пристап за синтеза на добиените резултати во рамка која води до целниот резултат.
- **Метод на индукција и дедукција.** Во истражувањето се користи пристапот на дедукција кој вклучува тестирање на теоретските претпоставки преку примена на стратегија на истражување која е специфично дизајнирана за целта на тоа тестирање.
- **Метод на компарација.** Овој метод се искористи заради споредување на резултатите добиени при анализа на различните аспекти на врската меѓу финансиите и здравствениот систем на случајот на Република Македонија со резултатите добиени со примена на истата методологија,

но на примерот на група одбрани земји од Европската Унија и земјите во транзиција.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Трошоците во здравството во развиените земји растат со релативно брзо темпо, а најчесто и со побрзо темпо од динамиката на растот на економијата. Исто така, трошоците за здравство се многу нерамномерно распределени во светот. Имено, во 2014 година, во светот, за здравство просечно се потрошени по 1.275 САД долари по глава на жител, според методологијата за паритет на куповната моќ, што претставува високи 10 % од светскиот БДП. Истовремено, земјите со низок доход и среден доход, што претставуваат над 83 % од светското население за здравството просечно потрошиле по 93 и 870 САД долари по глава на жител, односно 5.7 % и 6.1 % од својот БДП респективно, а земјите со висок доход просечно по 4.611 САД долари по глава жител, односно 12 % од својот БДП.

Согласно со истражувањето, земјите со полоши здравствени и образовни услови потешко постигнуваат одржлив раст, отколку земјите со подобри услови. Така, подобрувањето на очекуваното времетраење на животот при раѓање за 10 отсто е поврзано со дополнително зголемување на стапката на економски раст за 0,3 до 0,4 процентни поени годишно. Конкретно, кумулативната разлика во годишниот економски раст на земјата со очекувано траење на животот на нејзините граѓани при раѓање од 77 години, со други земји чие очекување на траење на животот на граѓаните при раѓање е 49 години, би изнесувало 1,6 процентни поени годишно.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Во оваа докторската дисертација, истражувањето е насочено кон симулација и квантифицирање на можните ефекти од промените во здравствениот систем настанати како резултат на реализација на одредени предлог - проектите. Подолу се презентирани симулираните ефекти од неколку можни сценарија за унапредување на здравствениот систем во Република Македонија од аспект на финансиските потенцијали од една страна и од аспект на содржината на здравствениот пакет од друга:

- **Сценарио на израмнување на уплатите во Фондот за здравство за сите осигуреници со оние на вработените осигуреници.** Симулацијата укажува дека оваа предлог - мерка би креирала месечен дополнителен приход на ФЗОМ од 281 милиони денари, односно 3.375 милиони денари годишен ефект за 2016 година. Самата мерка предвидува постојан позитивен ефект секоја година во буџетот на Фондот.
- **Сценарио на израмнување на уплатите во Фондот за здравство на сите осигуреници со месечниот трошок за здравство на Фондот.** Симулацијата укажува дека оваа предлог мерка би креирала месечен дополнителен приход на ФЗОМ од 228 милиони денари, односно 2.736 милиони денари годишен ефект за 2016 година. Самата мерка предвидува постојан позитивен ефект секоја година во буџетот на Фондот.
- **Сценарио на воведување на нови јавни давачки за Фондот за здравство.** Предлог - мерка за Република Македонија е воведување на данок врз безалкохолните пијалаци со дополнителен шеќер, а не воведување на данок врз храна со маснотии (за што во 2016 година имаше некои најави или јавни дискусии). Врз основа на резултатите од истражувањето, доколку литар од овие приоизводи би се оданочил со 1 денар, би се генерирале годишно околу 2,3 милиони евра (односно 141 милион денари).
- **Сценарио на пофлексибилно буџетско работење за Фондот за здравство** Согласно со резултатите од истражувањето, оваа мерка би значела ефект во првата година од дополнителни средства за здравството. Доколку мерката би се спровела во 2017 година, тогаш дополнителните средства би биле во **висина на 589 милиони денари**. Дополнително оваа мерка би значела една сигурност за Фондот, но и давателите на услуги дека се почитуваат договорените обврски, како и фискалната дисциплина по основ на роковите за плаќање од страна на Фондот.
- **Сценарио доколку повторно започне трансфер од Буџетот на РМ кон Фондот.** За повеќето земји, барем 10 % од приходите во здравствениот буџет доаѓаат од општиот буџет. Доколку се искористи оваа статистика и за Република Македонија, тогаш врз основа на податоците за 2016 година за буџетот на Фондот за здравство, тоа би значеле дополнителни годишни приходи за Фондот (од Буџетот на Република Македонија) во износ од 2.331 милијарда денари, доколку се пресметува 10 % од вкупните придонеси, односно 2.603 милијарда денари, доколку се пресметува 10 % од вкупните приходи на Фондот.

- **Сценарио за зголемување на партиципацијата во здравството.**

Претпоставка во пресметките за предлог - мерката е дека во ПЗУ-та годишно се наплатува и задржува околу 300 милиони денари по основ на партиципација. Земајќи ја 2016 година како референтна, вкупно годишно партиципација се наплатува од осигурениците 1.7 милијарда денари (што во просек е 8 % од здравствените услуги). Доколку се реализира зголемување на партиципацијата за два процентни поена, односно во просек се подигне на 10 % (што е се уште далеку под меѓународното искуство), во тој случај би се добиле добиле дополнителни средства во буџетите на јавно и приватно здравство, како и Фондот за здравство по два основа (по основ на поголема партиципација и по основ на поевтини услуги за купување на товар на Фондот). Пресметките посочуваат дека зголемувањето на партиципацијата на просечна 10 % од услугите би значело дополнителни годишни средства за цело здравство по овој основ од 425 милиони денари, односно годишно би се наплатувале вкупно 2.125 милијарди денари партиципација.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Парнарџиева - Змејкова, со наслов **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, претставува научно истражување од областа на здравственото осигурување. Структурата на докторската дисертација (глави точки, потточки, нивните пропорции и по обем и заемна поврзаност на деловите, табелите и сликите) е јасна и концизна. Содржината на докторската дисертација е соодветна на усвоените тези.

Проверката на оригиналноста и самостојноста на докторската дисертација на тема со наслов **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, изработена од кандидатката м-р Маја Парнарџиева-Змејкова, во Системот за анализа и пронаоѓање на плагијати на Министерството за образование и наука на Република Македонија, е иницирана од менторот проф. д-р Михаил Петковски. Резултатот за документот е: документот содржи 133.940 збора, од кои за 5654 (4,22%) е пронајдено совпаѓање во документите од базата.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Парнаџиева-Змејкова, со наслов **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за изработка на докторски труд.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Маја Парнаџиева-Змејкова на тема **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, претставува анализа на значајно прашање од областа на здравственото осигурување со посебен акцент на важноста на финансиите како генератор на подобар здравствен систем.

Кандидатката содржински целосно успеала да опфати бројни значајни прашања од областа која ја истражува. Темата е актуелна и обработена на концизен начин, при што кандидатката користела релевантна домашна и странска литература. Анализата е извршена со примена на современи научно истражувачки методи, што и овозможило да дојде до релевантни констатации и заклучоци. Прибирањето, систематизирањето и анализирањето на расположливите податоци, како и толкувањето на добиените резултати од истражувањата во докторската дисертација е извршено со примена на логичен и конзистентен пристап. Резултатите од истражувањата во докторската дисертација се искажани на јасен и разбирлив начин.

Презентираната структура на докторската дисертација ја остварува својата основна цел, а тоа е преку темелно сублимирање на клучните прашања кои се однесуваат на проблемите и предизвиците во системот на финансирање на здравственото осигурување да се формулира аналитичка рамка за воочување на корелацијата меѓу финансиите и здравството, како неопходен предуслов за квантифицирање на ефектите кои произлегуваат од нивната поврзаност.

Во таа насока, клучно значење во докторската дисертација има извршеното методолошко истражување кое ги квантифицира ефектите од одредени предложени реформски чекори, а по примерот на земјите во транзиција-лидери во реформирање на здравството. Истражувањето резултира со издржани и аргументирани препораки кои даваат реална основа за преземање

на активности и мерки кои би го унапредиле системот за здравствено осигурување во Република Македонија.

Врз основа на погоре изнесените констатации и оценки, Комисијата заклучува дека поднесената дисертација напълно ги задоволува критериумите за докторска дисертација. Со оглед на тоа, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

1. да го прифати извештајот за позитивна оценка на докторската дисертација на тема **ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИЦИ ВО СИСТЕМОТ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ, СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, и

2. да ѝ одобри на кандидатката м-р Маја Парнаџиева-Змејкова јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА

**1. Проф. д-р Трајко Славески,
претседател с.р.**

**2. Проф. д-р Михаил Петковски,
ментор с.р.**

**3. Проф. д-р Горан Петревски, член
с.р.**

4. Проф. д-р Ѓорѓи Гоцков, член с.р.

5. Доц. д-р Елена Наумовска, член с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Петар Минов	„Политики на финансирање на единиците на локална самоуправа во Република Македонија“	“Policies of financing of local self government units in the Republic of Macedonia”	проф. д-р Пеце Недановски	02-1501/21 од 31.08.2017 год.
2.	Ивана Атанасовска	„Улогата на јавно-приватното партнерство во развојот на воздушниот сообраќај во Република Македонија“	“The role of the public-private partnership in the development of air traffic in the Republic of Macedonia”	проф. д-р Пеце Недановски	02-1501/10 од 31.08.2017 год.
3.	Габриела Аризанова	„Одговорите на економската политика на европската должничка криза – со фокус на ПИГС земјите“	“The answers to the economic policy of the European debt crisis – with a focus on PIGS countries”	проф.д-р Михаил Петковски	02-1501/11 од 31.08.2017 год.
4.	Мартина Кулевска	„Макроекономски ефекти на јавниот долг во Еврозоната“	“Macroeconomic effects of public debt in the Eurozone“	проф. д-р Михаил Петковски	02-1501/12 од 31.08.2017 год.
5.	Димитар Вегов	„Карактеристиките и еволуцијата на локалните финансии во Република Македонија: случајот на Општина Гевгелија“	“Characteristics and evolution of local finance in the Republic of Macedonia: the case of the Municipality of Gevgelija“	проф. д-р Михаил Петковски	02-1501/13 од 31.08.2017 год.

6.	Кристина Чалоска	„Инструментите на монетарната политика на Европската централна банка и глобалната финансиска криза и нејзиното влијание врз монетарната политика на Народната банка на Република Македонија“	“Monetary policy instruments of the European Central Bank and the global financial crisis and their influence on the monetary policy of the National Bank of Republic of Macedonia”	доц.д-р Кирил Јовановски.	02-1501/34 од 31.08.2017 год.
7.	Николина Петреска	„Кредитирање на населението во трите најголеми банки во Македонија“	“Retail banking in the three biggest banks in Macedonia”	доц. д-р Кирил Јовановски	02-1501/14 од 31.08.2017 год.
8.	Симона Ковачевска	„Улогата, структурата и ефикасноста на социјалните трансфери во Република Македонија – Компаративна анализа со одбрани земји од Југоисточна Европа“	“The Role, Structure and Efficiency of Social Transfers in the Republic of Macedonia – Comparative Analysis with South East European Countries”	проф. д-р. Михаил Петковски	02-1501/15 од 31.08.2017 год.
9.	Андријана Ристовска	„Улогата на менаџментот на човечки ресурси во задржување на талентите во Република Македонија: емпириска анализа на младите во Република Македонија“	“The role of human resources management in retaining talents in the Republic of Macedonia: empirical analysis of youth in the Republic of Macedonia”	доц. д-р Љупчо Ефтимов	02-1501/16 од 31.08.2017 год.
10.	Јовановска Маја	“Ставови на купувачите за елементите на рекламните пораки во глобалните наспроти локалните маркетинг-кампањи”	“Customers’ attitudes toward advertising elements in global versus local marketing campaigns”	проф. д-р Анита Циунова-Шулеска	02-1501/17 од 31.08.2017 год.

11.	Вериана Игњатова	„Разлики во плати во зависност од половата припадност во Република Македонија“	“Differences in salary according to gender in Macedonia”	проф. д-р Кирил Постолов	02-1501/18 од 31.08.2017 год.

**ПРЕГЛЕД
ПРОМЕНА НА МЕНТОР**

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На одлука на ННС/НС за промена на ментор
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Артан Сулејмани	„Трансмисија на шоките од развиените пазари на капитал врз пазарите на капитал во развој, со посебен осврт на пазарите на капитал на Република Македонија”	„The transmission of shocks from the developed stock markets to the developing stock markets, with special focus on the stock market of the Republic of Macedonia”	проф. д-р Весна Буцевска	02-1501/19 од 31.08.2017 год.
2	Слаѓана Стефановска	„Улогата на бизнисите извршувани од дома во економијата на САД”	„The role of home – made businesses in USA economy”	проф. д-р Кирил Постолов	02-1501/20 од 31.08.2017 год.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„РАНГИРАЊЕ НА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ПОВЕЌЕКРИТЕРИУМСКО
МОДЕЛИРАЊЕ ПРИ ДОНЕСУВАЊЕ НА ИНВЕСТИЦИСКИ ОДЛУКИ“
ОД
М-Р МАРКО ДИМИТРОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 31.8.2017 година, со одлука бр. 02-1526/2 од 1.9.2017 година, формираше Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Марко Димитровски, со наслов: „Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување на инвестициски одлуки“, во состав: проф.д-р Радмил Поленаковиќ (претседател), редовен професор на Машинскиот факултет, проф. д-р Ванчо Донеv, (ментор) редовен професор на Машинскиот факултет, проф. д-р Валентина Гечевска (член) - редовен професор на Машинскиот факултет, проф. д-р Садудин Ибраими (член), вонреден професор на Универзитетот на Југоисточна Европа - ЈИЕ, Тетово и доц. д-р Бојан Јовановски (член), доцент на Машинскиот факултет во Скопје.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација е изложена на 152 страници, со дополнување од 17 страници со истражувачи инструменти, со 32 илустрации и графикони и 15 табеларни прикази, а описот на литературата содржи 33 релевантни библиографски единици.

Докторската дисертација на м-р Марко Димитровски, дипл. маш. инж. претставува самостоен научен труд од областа на менаџментот каде што се обработува повеќекритериумско моделирање при донесување инвестициски одлуки со фокус на рангирање на критериумите. Врз основа на анализа на литературата и практичното истражување и анализа спроведена во поголем број организации од водостопанството, туризмот и хидроелектаните даден е модел хиерархиска структура. Клучен придонес

од дисертацијата се резултатите од воведувањето рангирање на критериумите преку кое може да се донесува одлука за повеќенаменско користење на системот како акумулационо езеро за заштита од поплави, за производство на електрична енергија или за рекреација, земајќи ги предвид сите предности и недостатоци на избраното решение. Преку рангирањето, исто така, се анализираат и најповолните алтернативи за еднонаменско користење како што се производство на електрична енергија, наводнување и рекреација или единствено за заштита од поплави.

Трудот е структуриран во 12 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата што е обработена во истражувањето

Во **воведот на трудот** се презентирани основните поставки на кои се темели истражувањето, при што се изнесени причините за потребата за реали-зација на едно вакво истражување. Кандидатот, преку целите на истражувањето како и преку фазите во нивната изработка и преку методологијата што ја користи, ја презентира значајноста на воведувањето нов модел за рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување инвести-циски одлуки во областа на водните ресурси. На крајот од воведниот дел, кандидатот прави споредба на очекуваните и остварените резултати од истражувањето.

Во **второто поглавје** е презентиран детален преглед на литературата, и во него подлабоко се навлегува во проблематиката на инвестициското одлучување, како што се методите за донесување одлуки и моделите за избор при одлучувањето. Ова поглавје го претставува основното теоретско истражување за клучните поими во докторската дисертација. Преку анализа на литературата кандидатот дава преглед на различни пристапи и теории поврзани со оптимален избор на модел, донесување одлуки при сигурни услови, при ризични услови, при несигурни услови, при противречни услови, како и донесувањето одлуки во услови на т.н. заболена структура. Во ова поглавје се разработени и прашањата на донесување инвестициски одлуки и прашањата во врска со конфликтите и неизвесноста.

Во **третото и четвртото поглавје** кандидатот ги презентира истражувањата на литературата во врска со методот на оптимизација – линеарно програмирање и проблемите на повеќекритериумско програмирање, при што цитира неколку одбрани алгоритми на повеќекритериумско програмирање и алгоритми со имплицитно набројување.

Петтото, шестото, седмото и осмото поглавје се однесуваат на неокласичната теорија и инвестициските одлуки, на детерминантите на инвестициите и инвестициските критериуми, на влијанието на макроеко-номијата и на акционерскиот капитал. Во овие поглавја кандидатот навлегол подлабоко во теоријата на капиталот и во макроекономијата со цел рангирањето да не се сведе само на математичка операција поддржана со воспоставениот модел, туку да покаже разбирање за секој детаљ од подготовките за донесување инвестициски одлуки. Разгледани се и принципот на акцелератор и теоријата и практиката на акционерскиот капитал.

Во **деветтото поглавје** започнува дефинирање на критериумите за повеќекритериумското моделирање за конкретната задача. Направени се аналитичко-синтетички анализи и утврдување цели, критериуми, поткри-териуми и алтернативни решенија на системскиот модел. Воведени се 12 критериуми, 18 поткритериуми и три алтернативи, и тоа. Критериум K1 – инвестициски трошоци, со поткритериуми-директни трошоци, индиректни трошоци, поврат на инвестициите и флексибилност; Критериум K2 – веројатност на појава на недостиг на вода, со поткритериуми организациска поставеност, правни аспекти, технички аспекти и човечка грешка; критериум K3 - квалитет на водата со поткритериуми-домаќинства, пречистителни станици за индустријата и третирање на градските отпадни води; критериум K4 – производство на електрична енергија со поткритериуми поврзување во мрежата, директен потрошувач, квалитет на снабдување, и инфраструктура; Критериум K5 – рекреација, со поткритериум инфраструктура; критериум K6, заштита од поплави; критериум K7-експропријација на земјиштето; K8- социјално влијание; K9-влијание на околината; K10 – влијание на меѓународната соработка; K11 можност за понатамошен развој на системот и K12 - флексибилност. Утврдени се и три алтернативи: A1 – електрана, A2 - наводнување и A3 - рекреација и заштита од поплави.

Во ова поглавје е обработено и потпоглавје со информации и податоци за системот за кој се применува повеќекритериумското моделирање при донесување на инвестициската одлука. Тука се дадени податоци за географската положба, за општествено-економската состојба и за квалитативниот аспект.

Во истото поглавје е реализирана и нумеричката обработка на систем-скиот модел. Воспоставена е хиерархиската структура на развиениот модел, извршена е евалуација и утврдување на вредностите и тежинските коефици-енти на дел од утврдените критериуми и поткритериуми. Истото е направено и со формирање споредбени матрици и целни функции во софтверската алатка ЕЦ 2000. Потоа е утврден степенот на конзистентност на матриците за утврдените критериуми и поткритериуми, при што е покажано дека има големо совпаѓање на

резултатите и создадениот модел може да се користи и да дава реални резултати при рангирањето.

Во **десеттото поглавје** е презентирана дискусија на резултатите со развој на системскиот модел за донесување на инвестициската одлука. Дискутирано е за влијанието на критериумите и поткритериумите врз рангирањето на утврдените алтернативни решенија, дадена е анализата на сензитивност и дефинитивниот ранг на критериумите. Во ова поглавје се дадени и заклучоците и коментарите на истражувањето за кои се констатира дека ги исполниле очекувањата, и дека развиениот модел станува корисна алатка за рангирање, а рангирањето-корисна алатка за донесување инвестициски одлуки. Во истото поглавје се дадени насоки за натамошна работа со посебен осврт на важноста на анкетните прашалници и посветување посебно внимание на дефинирање на прашањата, и изборот на целната група за анкетирање, бидејќи тие две алатки се најважни за исцрпување на професионалните знаења и искуства на експертите во соодветната област на истражување.

На крајот од докторската дисертација во **единаесетото и дванаесеттото** поглавје се дадени користената литература и прилози на анкетни прашалници и формулари како истражувачки инструменти кои се користени при реализацијата на овој труд.

Предмет на истражување на трудот е воспоставување модел на рангирање на критериумите при повеќекритериумско моделирање и донесување инвестициски одлуки со фокус на рангирање на критериумите при донесување одлуки за инвестиции при управување со водните ресурси.

Податоци за состојбата на подрачјето на коешто се однесува дисертацијата. Во ова подрачје на менаџментот, кое е поврзано со економијата и со управувањето, се испреплетуваат многу теоретски истражувања, но и многу модели базирани на математизирање на економијата, кои се развивани за различни економии и општествени уредувања. Предложената метода е со утврдување на тежинските коефициенти добиени со анкета (прашалник) на специјалисти и експерти од различни подрачја кои се поврзани со предметот на истражувањето. Преку соодветна анализа на анкетните прашалници се врши корекција на главните критериуми и се дава нова можност за правилно и целисходно рангирање на критериумите како помош на доносителот на одлуката за инвестиција.

Краток опис на применетите методи. Применет е методот на теоретска подготовка со преглед на значајна литература, користење на компјутерски програми за моделирање, анкета и анализа на анкетата, одредување на тежински коефициенти со компјутерска програма и математички пресметки, споредба на резултати, верификација на

моделот и употреба на развиениот модел за рангирање на критериумите со модел за донесување одлука за управување со водни ресурси.

Краток опис на резултатите од истражувањето. Добиени се резултати соодветни на претпоставени цели на истражувањето, како и преку фазите во нивната изработка, преку методологијата што ја користи. Развиен е модел за рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување инвестициски одлуки во областа на водните ресурси. Моделот може да биде применуван од доносителите на одлуки како помошно средство за анализа на влијанието на кој и да било критериум и поткритериум. Методот дава можност за споредба на добиените резултати од рангирањето со прет-поставени алтернативи за инвестициската одлука.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Марко Димитровски, со наслов: „Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување инвестициски одлуки“, претставува истражување во областа на менаџментот, стратегискиот менаџмент, и дава придонес во областа на методите за рангирање на критериумите при повеќекритериумско моделирање.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Марко Димитровски, со наслов: „Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување на инвестициски одлуки“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за изработка на докторски труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот. Цело-купното образование на кандидатот и стручно-научната работа се во истото научно подрачје и се надоврзуваат прогресивно. Дипломската работа била со наслов: „Линеарно програмирање за унапредување на инвестициите“, магистер-ската со наслов: „Прилог кон истражувањата за примената на методологиите во проектниот менаџмент“, а докторската „Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување инвестициски одлуки“. И покрај тоа што според формата за пријава за изработка на дисертацијата („по стариот закон“ - со пријава на дисертација) не постои законска обврска за објавување трудови во текот на изработката на дисертацијата, менторот заедно со кандидатот во текот на изработката објавиле повеќе трудови кои се наведени подолу.

1. Ванчо Донеv, **Марко М. Димитровски**, ПРИМЕНА НА МЕТОДОЛОГИИТЕ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНОСТА НА СООБРАЌАЛОТ НА ПАТИШТАТА“, Зборник на трудови од меѓународна конференција, La PRI-Macedonia, Скопје 2014

2. Vladimir Arsov, **Marko M. Dimitrovski**, Vancho Donev, *MULTICRITERIAL MODELING OF THE SISTEMS FOR MUNICIPAL SOLID WASTE MANAGEMENT IN URBAN AREAS, PROCEEDINGS*, GREDIT, Skopje april 2016.
3. Vancho Donev, Goce Stefkovski, **Marko Dimitrovski**, *OPTIMIZATION OF THE PROCEDURES FOR TECHNICAL DIAGNOSTICS*, Journal of Mech.Eng. MESJ, 1/2016, Skopje 2016.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Кандидатот м-р Марко Димитровски, дипл. маш. инж. подготвил квали-тетен научноистражувачки труд од областа на менаџментот. Во докторската дисертација „Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување на инвестициски одлуки“ се базира на комплексно научно-теоретско истражување на светската литература од предметната проблематика и реализираното практично истражување преку употреба на компјутерска програма и користење податоци од анкетирање поголем број експерти за различна проблематика, како што се: макроекономија, електроенергетика, водостопанство, туризам, заштита од поплави, меѓународно стопанско право и слично. М-р Марко Димитровски, дипл. маш. инж. презентира труд во кој се покажува дека е можно успешно да се комбинира користењето на компју-терските алатки и користењето искуство на специјалистите за рангирање на критериуми и поткритериуми за повеќекритериумско моделирање при донесување инвестициски одлуки. Во истражувањето многу умешно се анализирани и алтернативните решенија како можен излез при донесување одлука за инвестирање при искористување на водните ресурси.

Презентираниот материјал во докторската дисертација, направените анализи и изведените заклучоци го карактеризираат м-р Марко Димитровски, дипл. маш. инж., како упорен истражувач, со работна енергија и способност да решава сложени проблеми од полето на повеќекритериумското моделирање при донесување инвестициски одлуки.

Со оглед на наведеното, Комисијата со задоволство заклучува дека оваа докторска дисертација претставува самостоен научноистражувачки труд со изворни резултати во врска со рангирањето на критериумите при донесување инвестициски одлуки и му предлага на Наставно-научниот совет на Машин-скиот факултет во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Марко Димитровски, со наслов: „Рангирање на критериумите за повеќекритериумско моделирање при донесување на инвестициски одлуки“.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Радмил Поленаковиќ
(претседател) с.р.
2. Проф. д-р Ванчо Донеv, (ментор) с.р.
3. Проф. д-р Валентина Гечевска (член) с.р.
4. Проф. д-р Садудин Ибраими, (член) с.р
5. Доц. д-р Бојан Јовановски, (член) с.р

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„РАЗВОЈ НА МЕТОДОЛОГИЈА ЗА ОПТИМАЛЕН ИЗБОР НА
ВЕРТИКАЛЕН ТРАНСПОРТ“ ОД М-Р МАГДАЛЕНА КРСТАНОСКИ,
ДИПЛ. МАШ.ИНЖ., ПРИЈАВЕНА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 31.8.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Магдалена Крстаноски, дипл.маш.инж., со наслов „Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт“, во состав: проф. д-р Славе Јакимовски (ментор), МФС, проф. д-р Јанко Јанчевски, МФС, проф. д-р Слободан Мирчевски, ФЕИТ, вонр. проф. д-р Ана Лазаревска, МФС и проф. д-р Виктор Стојмановски, МФС.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Магдалена Крстаноски, со наслов „Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт“, содржи 272 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman (TMS), со 1,5 проред и големина на букви 12pt, со 107 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и стандарди, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 15 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатката укажува на фактот дека до времето кога дисертацијата е прифатена и одобрена, во Македонија не е работено на мултидисциплинарниот проблем на развивање методологија за оптимален избор на вертикален транспорт, со што е потенцирана уникатноста на докторската дисертација од аспект на имплементација во делот од индустријата која се однесува на специјалните конструкции.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Преглед на досегашните истражувања“. Во неа се претставени почетоците на истражувањата на симулативната програма и некои публикации од понов датум. Претставени се заклучоци од излагања од конференции и размислувањата на експертите во однос на интервал и време на чекање. Претставена е достапната литература во поглед на енергетската ефикасност и одржливост, како и достапната литература која е референтна појдовна точка за експертите кои се занимаваат со анализата на вертикалниот транспорт во денешни услови, на кои се надоврзани и водилките препораки од американската и европската референтна литература.

Втората глава, насловена со „Вовед и состојба во областа на вертикалниот транспорт“, преку дадениот интересен пресек на препознатливи светски висококатници и облакодери, и преку тамуприменетото решение на вертикалниот транспорт, ги анализира значението на студијата за вертикалниот транспорт како специфична област со чија помош се дава карактер на висококатниците во текот на целиот животен век на објектот.

Во состав на оваа глава, дадени се аспекти на вертикалниот транспорт како комплексна студија на фактори со широк спектар на значење, започнувајќи од техничките аспекти, надоврзувајќи ги ергономските, факторот човек и околина, архитектонските, планските, социјалните, географските, просторните и, последно, антропометриските.

Третата глава, под наслов „Студија за човечкиот фактор – уметност и наука“, детално се осврнува на влијанијето на човечкиот фактор во процесот на анализа преку пасивни фактори кои активно делуваат врз целокупниот приод на анализата. Со помош на проксемичките рецептори на познатиот антрополог Едвард Хол кој го дефинира терминот проксемика, третата глава ја допира антропометријата, антропометричките аспекти на ергономијата и просторното планирање, каде што преку просторната перцепција и видувањето на начинот на проектирање на архитектите Џулис Панеро и Мартин Зелник, го разгледува начинот на гледање на димензиите преку најчесто цитираниот во литературата Џон Фурин во однос на позицијата која луѓето ја заземаат кога се наоѓаат во лимитиран простор. Третата глава објаснува како европските норми EN.81 и американскиот код ANSI A17 ја поврзуваат оваа антропометриска карактеристика, како што е тежината на човекот со внатрешната нетоповршина на кабината за различна номинална тежина на лифтоот. Во оваа глава се дадени резултатите од направената експериментална анкета спроведена во различни географски подрачја во различни земји, во која детално се опишани и споредени разликите во врска со критичните времиња на користење на лифтовите, персоналниот простор, позиционирањето на патниците кога се во кабината и прифатливото време на чекање на лифт. Четири карактеристични растојанија според Едвард Хол се излистани во табела и се споредени со резултатите од спроведената анкета и направена е паралела со референтните вредности според Барни.

Со наслов „Дефинирање на основни појдовни фактори за планирање на вертикален транспорт“, во **четвртата глава** се разгледуваат начинот на поставеноста и начинот на групирањето на лифтовите во зависност од намената на објектот, при што е направена споредба со препораките во индустријата според Стракош и Барни, а во однос на препорачаните вредности на пешачко растојаније од лифтовите до најдалечената точка до која патникот би пешачел, и препораките за широчина на лифтовското лоби во зависност од димензиите на кабината кај станбени и деловни згради. Во оваа глава е објаснето како носивоста, односно капацитетот на лифтовите влијае врз анализата на вертикалниот транспорт. Табеларно се наведени пресметковните вредности за полнење на кабината како врска помеѓу комотна потребна површина по лице и димензиите на кабината, според Стракош, при што е посочена дозволената површина на кабината според европските норми (EN.81) и американскиот стандард A17.1 како врска помеѓу корисната површина на кабината и капацитетот на лифтовите. Понатаму, оваа глава обработува избор на брзина на лифтовите во зависност од висината на подигнување на лифтоот и препорачаните брзини на лифтови во идустријата.

Петтата глава, „Појдовни дефиниции при проектирање на вертикалниот транспорт и референтни вредности“, појаснува дека во моментот, во Македонија, се уште не е усвоена техничка терминологија специфична за оваа индустрија. Во оваа глава е направен пресек на терминологијата која ја дефинира оваа специфична област, како што се: квалитет на услуга, квантитет на услуга, интервал, просечно време на чекање, квалитет на пренос на патници, време на предотворање, време на отварање на врата, време на затварање на врата, време на заокружено движење, просечно време на пристигнување на дестинација. Дадени се табели на препорачани вредности за интервал според американски и европски референци. Дадени се насоки за пресметка на претпоставена вредност на популација со приближна точност и капацитетот на полнење на кабината во зависност од типот на објектот. Во оваа глава, исто така, е дадена дефиниција за капацитет

на пренос според ЦИБСЕ Дел Д и според американскиот институт на архитекти, како и соодветни формули за пресметка на главните параметри.

Во **шестата глава** со наслов „Анализа и синтеза на фактори кои влијаат врз планирањето на вертикален транспорт“, презентирана е споредба на пресметката на време на патување на лифтот во една насока, време на задржување на лифтот во една насока, како и вкупно време на патување на лифтот во двете насоки (време на влегување, време на излегување, во зависност од типот на вратата на лифтот, време на забрзување, време на успорување на лифтот, и дава генерално вредност на време на чекање, според Шелендиќ. Направена е споредба на тоа кои параметри имаат друга понова димензија и заклучено е дека пресметката според Шелендиќ, во денешни услови не може да се смета за точна. Затоа, детално се елаборирани методи на пресметка според Барни и Стракош. Потенцирано е дека во САД, согласно со регулативитеи нормативите на АДА, секој лифт мора да биде пристапен за лица со ограничени способности (хендикеп), со строго дефинирани елементи, висина на поставување на држачот во кабината, спратната дестинација, спратната нумерација, поставеноста на елементите во кабинската оперативна панела и димензиите на истите. Исто така, во оваа глава направена е паралела со градежните регулативи во САД каде се бара еден лифт, од групата лифтови во објектот, да биде со димензии на патничката кабина која ќе прифати болнички кревет со дефинирани димензии. Во оваа глава, објаснето е кои се главните параметри што треба да се земат предвид при анализа на станбени објекти и хотели, а кои пак, се релевантни во случај на трговски центри, за кои приодот е различен од другите типови објекти. Во оваа глава, детално е анализиран хипотетички пример на комплексен проект составен од станбен објект, трговски центар и хотел, каде покрај другото, разгледани се вертикалната и хоризонталната комуникација и имплементирани податоци од претходната глава, направена е калкулативна пресметка со која се дефинира потребниот број лифтови во секој сегмент од објектот.

Седмата глава, под наслов „Теоретска анализа на досегашните применувани методологии“, поаѓа од општите насоки во индустријата на градење и елаборирање на регулативите на градба со специфичен осврт на познатата Дивизија 14 на Институтот за спецификации во градењето (Construction Specification Institute CSI Division 14) која се однесува на хоризонталните и вертикалните системи. Оваа глава се надовржува на првата глава каде што е обработена достапната литература, но овде интересот е сведен на анализа на изведени истражувања кои се однесуваат на калкулативниот и симулативниот приод.

Во **осмата глава**, „Аспекти на проектно менџирање, предизвици и чекори кои се однесуваат на анализата на вертикалниот транспорт“, обработени се аспектите на проектно менаџирање во определена фаза на проектот. Разгледана е пирамидата на Маслов, дадена е листа на елементи и спроведена е анализа на јаки и слаби страни, предности и закани (т.н. SWOT анализата). Дефинирани се процесни чекори, со особен осврт кон важноста од спроведување на анализа за оптимален избор на вертикален транспорт. Преку аналогија со кажувањата на познатиот Петар Друкер, а со цел да се пронајдат начини за постигнување на ефективни резултати, специфично се обработени потенцијалните ризици и истражувања на можностите преку избор на претпоставки базирани врз опсервација, идентификација на приоритетите, разбирање на целите и задачите и планирање на активностите. Во ова поглавје, јасно е дефинирана важноста од спроведувањето анализа на вертикален транспорт како континуиран и координиран процес.

Деветтата глава, „Теоретска споредбена анализа и предности на калкулативна и симулативна метода“, дава споредбена анализа на појдовни елементи кај калкулативната и симулативната метода. Овде се покажани начините како се поставувале критериумите за анализа во минатото, а како тоа се спроведува во денешни услови.

Претставен е начинот на пресметка според Барни со образложување на терминологијата во примена при калкулативната постапка на Барни.

Десеттата глава, „Различни случаи на пресметка и групирање кај високи објекти“, се осврнува на повеќе сегменти, меѓу кои ескалаторите, нивна имплементација во зависност од типот на објектот, поставувањето, капацитетот, брзината и користењето. Покажано е како, според американскиот код и европскиот стандард, се дефинираат ескалаторите, нивната брзина и степенот на инклинација. Во оваа глава, покажана е пресметка на теоретскиот капацитет на пренос и степенот на искористеност на ескалаторите во зависност од поставеноста на ескалаторите, циркулација на патниците особено во трговските центри и јавните места, како и од нерестриктивната површина и расположивиот простор на излез од ескалаторот. Даден е преглед на поставување на ескалаторите, и тоа: во тандем еден до друг; во тандем разделен со просторот за скали; последователни еден по друг; и конфигурација со, и без страничен излез.

Во **единаесеттата глава**, „Индикатори за дефинирање на енергетската ефикасност на лифтовите и тековни барања“, во воведниот дел, опишани се елементите што влијаат врз потрошувачката на енергијата и наведено е, каде се во европски рамки, се вклучени лифтовите. Даден е преглед на градежните регулативи, презентирани е Политиката на градење зелена иднина подготвена во 2007 г. од Британската влада и од Германската асоцијацијата на инженери. Опишани се основните концепти на повеќекритериумското носење одлуки (анг. Multi-criteria Decision Making – MCDM) и повеќекритериумската анализа (анг. Multicriteria Analysis – MCA). Начинот на препознавање на индикаторите на енергетска ефикасност, корелацијата меѓу потрошувачката на енергија и типот на моторот за различни типови на мотори (Вард Леонардов, нерегенеративен, регенеративен мотор и варијабилен напон, вариабилна фреквенција) се посебно елаборирани во ова поглавје.

Дванаесеттата глава, со наслов „Метод на повеќе-критериумско одлучување кај енергетската ефикасност и одржливост на вертикалниот транспорт“, дава проценка на индикаторите на енергетската ефикасност и дава преглед на различни методи: квантитативна и квалитативна анализа, аналитичкиот хиерархиски процес (анг. Analytic Hierarchy Process – AHP), и посебно методот на анализа и синтеза на параметри во услови на недостаток од информации (анг. Analysis and Synthesis of Parameters under Information Deficiency method – ASPID), ги анализира економските индикатори и подиндикатори. Индикаторите релевантни за животната околина и нејзините подиндикатори, факторите поврзани со модернизација на лифтовите, социјално-економските фактори, техноекономските фактори, европските политики и стратегии. На крајот, даден е блок дијаграм на донесување решение, преку рангирање во согласност со тежинските фактори, односно приоритети на важност и подиндикатори.

Во **тринаесеттата глава** под наслов „Пресметка на енергетската ефикасност“, во општиот дел се дадени дефиниции за поимот енергија, видовите и потрошувачка на енергијата во предметната област, како се пресметува истата, со особен осврт на оперативните трошоци и други пасивни потрошувачи. Во ова поглавје е даден начин на пресметка на потрошувачката на енергијата и што се влегува во формулата (т.е. во пресметката), а даден е и табеларен приказ со класификација на бројот на стартувања на лифтоот на ден во зависност од типот на објектот, како и од популацијата во зградата, надоврзан со пример на пресметка на потрошувачка и заштеда на енергија при примена на два различни типа мотори.

Во **четиринаесеттата глава**, насловена како „Споредбени фактори во врска со одржливост на лифтовскиот систем и можни кредити BREEAM (UK) И LEED (USA)“, направена е паралела помеѓу двата система на сертифицирање во Европа и Америка, со

начин на постигнување на кредити и можни кредити кои можат да се постигнат во доменот на вертикален транспорт. Во ова поглавје направен е пресек на сличности и разлики помеѓу овие два популарни системи. Може да се забележи дека во суштина, иако овие два процеса се различни, во доменот на вертикалниот транспорт тие се тесно поврзани со локалните регулативи и стандарди кои се на сила.

Петнаесетата глава, насловена како „Предложен нов приод во анализа на вертикален транспорт со имплементација на енергетска ефикасност и одржливост“, прави синтеза на елаборираната материја во сите претходни поглавја, наведувајќи ја важноста на секој сегмент поединечно. Во неа, повторно се нагласува важноста на германскиот стандард VDI, посебно во делот на енергетска ефикасност и во класификацијата. Во ова поглавје, се дадени елементи за евалуација на еден систем и претставен е блок дијаграм на постапки за одредување на енергетската ефикасност според европскиот модел. Преку интеграција на сите фактори, поединечно обработени во претходните глави, се наведува дека анализата на вертикалниот транспорт е еден сложен процес, во кој предвид треба да се имаат голем број фактори, т.е. антрополошки, проксемички, технички, калкулативни, симулативни, квантитативни, опсервирани. Дополнително, како составен дел од оваа комплексна анализа, конечно, потребно е да се вклучи и енергетската ефикасност и одржливоста. Крајните резултати на анализата се прифатливи доколку претпоставените појдовни параметри блиску соодветствуваат со реалноста, доколку индикаторите се базираат на реални елементи и доколку сите елементи опишани во поглавјата на тезата се опфатени со студиозна експлицитна анализа, со краен произведен извештај. Убавината на ваква анализа е што не е само теоретски производ, туку исцрпен практичен извештај на параметри и големини кои се реални, видливи и мерливи.

Во заклучните согледувања е даден преглед на заклучоците и ги прикажува препораките за понатамошна работа. Потенцирана е обемота и мултидисциплинарноста на предметната проблематика, а согласно со тоа, и комплексноста на анализата која произлегува притоа. Особено се укажува на неопходноста на ангажирање т.н. front-end експертска проценка со која се овозможува донесување решенија врз основа на претпоставки кои ја отсликуваат вистинската состојба во објектот преку што поточно квантифицирање на сите лијателни фактори. Овој процес е итеративен и инволвира обемни финансиски, временски и човечки ресурси, кои уште повеќе придонесуваат кон комплексноста и зголемување на цената на проектот.

Во последната глава е приложен список наслови на користената литература при изработката на трудот, со наслови од предметната проблематика.

Предмет на истражување

Предмет на истражувањето е анализа на мултидисциплинарното множество аспекти поврзани со изборот на оптимално решение при проектирање на вертикален транспорт, како и преглед на проектантските предизвици со кои се соочуваат инженерите и консултантите при анализа на соодветен вертикален транспорт во зависност од типот на зградата. Анализата на препознаеното и дефинирано множество (сет) релевантни и мултидисциплинарни индикатори и утврдувањето на нивното значење преку соодветна квантификација претставува солидна база, како за проектантите на вертикален транспорт, така и за креаторите на политиките при креирање развојни планови поврзани со галопирачките напредоци во предметната област, а притоа имајќи ги предвид обемниот број мултидисциплинарни аспекти значајни за проблемот, т.е. аспектите од вертикалниот транспорт, архитектурата и планирањето на простор, ергономијата, антропометријата, социјалните карактеристики, вклучувајќи ги и потребите на лицата со

ограничени способности (хендикеп), енергетската ефикасност, одржливоста, компјутерското програмирање и смарт-технологијата.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Вертикалниот транспорт е специјализирана проблематика во индустријата со лимитиран број експерти од консултантската област и брзорастечко темпо на напредок, што резултира во широко поле за понатамошни истражувања какви што се претставени во оваа докторска теза. Поголемите лифтовски компании располагаат со свој истражувачки тим и развоен оддел во кој се развиваат и усовршуваат елементите својствени на производот што го нудат, особено бидејќи анализата на вертикалниот транспорт и неговото оптимално проектирање е дел кој е неминовен при планирањето и проектирањето на високите згради/градби. Во таа насока треба да се нагласи дека не постои глобален, регионален и/или национален законски пропис со кој ќе се наложи потврда/сертификат дека е направена анализа на верикален транспорт со која ќе се оправда бројот на лифтови и ескалатори во објектот доколку нив ги има. Во моментот, на територијата на Америка и Европа, во примена се т.н. симулативни и калкулативни методи, кои претставуваат тесно специјализирана алатка на мал број експерти во оваа проблематика.

Како и во другите области од животот и индустријата, и во случај на лифтовите, како и генерално за вертикалниот транспорт, енергетската ефикасност станува важен фактор при евалуација на еден систем. Сепак, во взаемна синергија со анализата на вертикалниот транспорт, енергетската ефикасност, се уште, не е редовно застапена информација, а уште помалку, строго дефинирано барање. Одржливоста, пак, доколку е и вклучена како барање во градежните спецификации, во областа вертикален транспорт, таа се уште не е доволно прецизно квантифицирана, заради бројните фактори поврзани со економските, социјалните и еколошките аспекти. Затоа, таа не е дел од прифатените методологии за анализа на вертикалниот транспорт туку, доколку се бара анализа во однос на одржливост, таа се вклучува како посебен дел.

При избор на оптимален вертикален транспорт, печатените извештаи не содржат доволно експлицитни информации со кои ќе се оправда изборот на претпоставените и вклучени елементи, а пак во индустријата на вертикалниот транспорт не е дадено доволно големо значење на комплексноста на предметната проблематика.

Краток опис на применетите методи

Мултидисциплинарниот карактер на проблематиката обработена во оваа докторска теза условува и применетите методи во предметното истражување да припаѓаат на повеќе научни области, и тоа:

(I) Општи научни методи: преглед на досегашните истражувања и достапната литература во сите области дел од оваа мултидисциплинарна проблематика.

(II) Ергономија: студија за човечкиот фактор врз база на анкета и споредбени резултати, во поглед на личен потребен простор и ниво на комфор на патниците, времиња на чекање во зависност од типот на зградата во корелација со вертикалниот транспорт; приод кон анализата на вертикален транспорт во зависност од географска локација.

(III) Проектирање на вертикален транспорт: споредбена анализа и синтеза на фактори кои влијаат врз планирањето на вертикален транспорт, при што секој тип на

објект треба да се разгледа како единствен уникатен проект во кои движењата на патниците се својствени на типот на објектот во кои се наоѓа лифтовскиот систем.

(IV) Проектен менаџмент: теоретска споредбена анализа и предности на калкулативната наспроти симулативната метода, анализа на јаки страни, слабости, можности и опасности (анг. Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats (SWOT) – Analysis).

(V) Аспекти на енергетска ефикасност: преглед и анализа, препознавање и дефинирање на релевантни индикатори за енергетска ефикасност, во врска со лифтовскиот систем.

(VI) Одржлив развој и одржливост: преглед и анализа, препознавање и дефинирање на релевантни индикатори во врска со одржливост на лифтовскиот систем и можни кредити преку највлијателните методи за оценка BREEAM (ОК) И LEED (САД).

(VII) Повеќекритериумска анализа (анг. Multicriteria Analysis): метод на повеќекритериумско носење одлуки (анг. Multicriteria Decision Making – MCDM), со посебен осврт на квантитативната и квалитативна анализа, техниката на Аналитички хиерархиски процес (анг. Analytic Hierarchy Process – AHP), и посебно, методот на Анализа и синтеза на параметри во услови на недостаток од информации (анг. Analysis and Synthesis of Parameters under Information Deficiency method – ASPID) и

(VIII) Синтеза на сите горенаведени аспекти, развој и предлог на нов приод во анализа и оптимален избор на вертикален транспорт со имплементација на енергетската ефикасност и одржливоста.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Овој докторски труд претставува комплексен и мултидисциплинарен придонес кон развој на методологија за анализа, проектирање и избор на оптимален вертикален транспорт. Даден е посебен осврт на важноста од вклученост на сите фактори во анализата, кои навидум се чинат секундарни и/или терцијални, но всушност, имаат примарно значење во методологијата на анализа на оптимален вертикален транспорт, во анализата на процесот на евалуација на енергетската ефикасност и во анализата на процесот на креирање на политики во однос на квантификација и мерење на предложената енергија на системот и потрошената во текот на работа како и во анализата на одржливоста на еден вертикален или хоризонтален систем за транспорт. Спроведена е анализа во која се опфатени социолошки, антропометриски, технички и калкулативни аспекти, преку корелација помеѓу психологија на персоналниот простор, анализа на популацијата во објектот, од аспект на типот на објектот, претпоставените времиња на користење на вертикалниот транспорт и селектирањето релевантни технички параметри. Опишани се различните времиња на чекање кои се препорачани во зависност од различните намени и типови на објектите преку калкулација на заокружено време на патување. Конечно, направена е синтеза на сите параметри во анализата, почнувајќи од претпоставените до калкулативно оправданите, кои водат до предвидување, планирање и пресметка на оптималниот број лифтови и ескалатори во објектот од интерес. Од друга страна, преку анализата на одржливоста, оваа теза навлегува во друга современа проблематика, а тоа е деталното разгледување и формулирање на врската на индикаторите од економски, социјален и аспект на влијание врз животната средина. Разгледани се голем број на индикатори, а анализираната оценка на алтернативите е спроведена врз основа на практични податоци, преференци и податоци достапни во литературата.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Магдалена Крстаноски дипл. маш. инж., со наслов „Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт“, претставува истражување во областа на анализа на вертикалниот транспорт и специјалните конструкции како специфична гранка од научното подрачје транспортна механизација. Главната цел при изработката на оваа докторска дисертација, е укажувањето на потребата од посветување особено внимание на анализата на вертикалниот транспорт и специјалните конструкции во процесот на нивното планирање, со детална разработка на сите мултидисциплинарни аспекти опфатени во рамки на овој труд. Реализирањето на оваа цел обезбедува свртување на внимание на стручните лица во областа на креирање на политиките и дефинирање на законските прописи, за да воведат почетни насоки за квантифицирање на оваа проблематика, со што ќе се овозможи подобрување на услугата на вертикалниот транспорт. Предложениот мултидисциплинарен приод, со примената на повеќекритериумската квантифицирана анализа, обезбедува подобрување на алатките за оцена на вертикалниот транспорт преку разбирање на комплексно поставената задача и нудење целосна синтеза на барањата кои треба да ги исполни еден вертикален систем за транспорт, почнувајќи од фазата на подготовка на тендерската документација, сè до користењето и одржувањето на предметниот систем, кој треба да се следи во енергетска смисла, како во фазата на иницијалното примопредавање на објектот, така и континуирано во фазата на експлоатација. Тековните процеси на глобализација на светот само го надополнуваат експертското значење на оваа специјалност, што подразбира економска гратификација од постоењето експерти чие знаење би се применувало на сите подрачја.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Магдалена Крстаноски дипл. маш. инж., со наслов „Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. Krstanoski M., Jakimovska K., (2013), “Experimental Study on Analyzing Human factor in the process of Planning of Vertical Transportation”, (ASME District F – Early Career Technical Conference ECTC, 2013 Proceedings, Vol.12, pp. 289-296, <https://www.uab.edu/engineering/home/departments-research/me/conferences/proceedings>)
- [2]. Krstanoski M., (2013), “Concept Review of the Parameters as Related to the Green aspects of Elevators in Decision making process”, (Proceedings UAB-ECTC 2013, UAB, School of Engineering, University of Alabama. Birmingham, pp. 315-323, <https://www.uab.edu/engineering/home/departments-research/me/conferences/proceedings>)
- [3]. Krstanoski M., (2014), “Some Project Management Challenges when Planning to conduct Vertical Transportation Study”, (Proceedings UAB-ECTC 2014, UAB, School of Engineering, University of Alabama. Birmingham,

<https://www.uab.edu/engineering/home/departments-research/me/conferences/proceedings>)

- [4]. Krstanoski M. (2017), “Indicators for sustainability and strategies for implementation in the area of vertical transportation technology” (прифатено за објавување во Proceedings UAB-ECTC 2017, School of Engineering, University of Alabama. Birmingham)

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката се: темелен научен, мултидисциплинарен, квантитативно-квалитативен пристап за дефинирање методологија при донесување одлуки за оптимален избор на вертикалниот транспорт; идентифицирање множество од влијателни технички и експлоатациски параметри, како од квантитативен, така и од квалитативен карактер, и соодветно, идентифицирање индикатори кои се квантифицирани и мерливи, а со крајна цел олеснување на процедурите во практиката за проектирање и оптимален избор на вертикалниот транспорт согласно со воспоставените стандарди во предметната област.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: поради фактот дека истражувањата во рамки на докторската дисертација се спроведени врз основа на податоци и стандарди во сила во Македонија и во САД, областа на примена, но и ограничувањата произлегуваат од ограниченоста на користените податоци и материјали. Едно од посериозните ограничувања при истражувањето е објективно големиот број влијателни фактори, и соодветно индикатори, што се должи на мултидисциплинарноста на материјата. При практична примена на методологијата, постои опасност ова мноштво индикатори да води до обременување на анализата, во случај да не се внимава на препораките од кандидатката за внимателно и објективно селектирање на релевантните влијателни фактори за конкретни судии на случај, а притоа земајќи ги предвид специфичностите на секој случај поединечно.

Можните понатамошни истражувања се: со оглед на обемноста на бројот влијателни фактори и соодветно релевантни индикатори, во следните фази од истражувањето потребно е да се разработи методологија за намалување на нивниот број, со што би се намалила комплексноста на донесувањето одлуки во фазата на избор на оптимален вертикален транспорт, и следствено, да се анализираат добиените резултати. Со оглед на мултидисциплинарноста на проблемот за оптимален избор на вертикален транспорт, каде што се вклучени како техноекономски претежно квантитативни аспекти, така и ергономски кои пак се подложни на квалитативна оценка, потребно е да се разработат техники за квантифицирање на квалитативните фактори со што би се зголемила објективноста во носењето одлуки. Дополнително усложнување, а со тоа и ново поле на истражување, може да произлезе од трендовите за оценка на проектите на одржливост, од една, и се' построгите барања за енергетска ефикасност, од друга страна.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Магдалена Крстаноски дипл. маш. инж.** ,со наслов, **Развој на методологија за оптимален избор на вертикален транспорт.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Славе Јакимовски, МФС с.р.

Проф. д-р Јанко Јанчевски, МФС с.р.

Проф. д-р Слободан Мирчевски, ФЕИТ с.р

Вонр. проф. д-р Ана Лазаревска, МФС с.р.

Проф. д-р Виктор Стојмановски, МФС с.р.

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
 Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
 на седницата одржана на 31.8.2017 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Марија Лазаревиќ	Анализа на преносот на топлина и струјните процеси во плочест топлиноизменувач со нанофлуиди со примена на CFD технологија	Analysis of heat transfer and fluid flow in plate heat exchanger using nanofluids with application of CFD technology	Проф. д-р Ристо Филкоски	02-1420/2 31.8.2017 год.
2.	Елена Атанасова Панева	Влијание на технологијата на аугментна реалност за виртуелен приказ на 3Д модели на производи во реални средини врз подобрување на искуството на потрошувачите при купување на индустриски дизајнирани производи	The impact of augmented reality technology for virtually displaying virtual 3D models of products in real environments that improve consumer experience when purchasing industrial design products	Проф. д-р Татјана Кандиќјан	02-1421/2 31.8.2017 год.
3.	Горан Кормушоски	Анализа на лидерските стилови во металопреработувачката индустрија	Analysis of the leadership styles in the metal processing industry	Проф. д-р Радмил Поленаковиќ	02-1439/3 31.8.2017 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА, ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И ПУЛМОЛОГИЈА СО ФТИЗИОЛОГИЈА, НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата V редовна седница одржана на 3.7.2017 година, по конкурсот за избор на едно лице во сите научни звања, во научните области: интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, објавен на 31.5.2017 година во дневните весници „Дневник“ и „Коха“, формира Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Горица Брешковска
2. проф. д-р Бисерка Каева
3. проф. д-р Дејан Докиќ
4. проф. д-р Мери Трајковска
5. проф. д-р Магдалена Генадиева Димитрова.

На распишаниот конкурс се пријави н. сор. д-р Јагода Стојковиќ од ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија, Рецензентската комисија ја разгледа доставената документација и врз основа на тоа го изготви следниов

ИЗВЕШТАЈ

Нас.доц. д-р Јагода Стојковиќ

Биографски податоци

Д-р Јагода Стојковиќ е родена на 10.6.1958 година во с. Леуново-Гостивар. Основно и средно училиште завршила со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1979/1980 година, а дипломирала на 16.3.1985 година, со просечна оценка 9,11.

Д-р Јагода Стојковиќ од 1.7.1988 година е вработена во редовен работен однос на Клиниката за пулмологија и алергологија.

За асистент на Катедрата за интерна медицина е избрана во 1990 година, а истата функција ја вршела до 2005 година.

Специјализацијата по интерна медицина ја започнала на 1.9.1990 година, а специјалистичкиот испит го положила на 8.11.1994 година.

Супспецијалистички испит положила на 28.9.2000 година.

Учествувала на Курсот за астмаедукатори, кој се одржал од 13 до 17 ноември 2000 година.

Во текот на работата на Клиниката за пулмологија и алергологија учествувала на повеќе меѓународни и национални конгреси како автор и коавтор на повеќе од 66 трудови, од кои 16 се печатени во целост во домашни и странски списанија.

Член е на Македонското респираторно здружение, како и на Европското респираторно здружение.

Учествувала како коавтор на книгата Интерна медицина практикум за вежби, која е објавена 2004 година.

На 12.1.2006 година го одбрала јавниот труд на ниво на магистерски труд со наслов „Карактеристики на кортикостероидниот одговор кај пациентите со стабилна форма на ХОББ”.

Во 2007 година ја пријавила и и' била прифатена темата за изработка на докторска дисертација „Влијанието на терапијата на квалитетот на животот кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест”. Докторската дисертација ја одбрала и се здобила со титулата диктор на медицински науки на 12.1.2010 година.

Во јуни 2012 година е избрана за насловен доцент на Катедрата за интерна медицина при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во март 2017 година е избрана за научен соработник и вонреден насловен професор на Катедрата за интерна медицина при Медицинскиот факултет Скопје.

Во моментот е раководител на Одделението за интерстицијални фибрози и грануломатози на Клиниката за пулмологија и алергологија, а исто така активно учествува во работата на Одделот за гасни анализи на Клиниката.

Од 1.12.2010 година е назначена за ментор (консултант) во Центарот за астма и ХОББ во Струмица, во склоп на Националниот проект на центри за астма и ХОББ, во Република Македонија. Во рамките на Центарот има одржано повеќе предавања за лекари и пациенти.

На Катедрата за интерна медицина ги има одржано следниве предавања: 1. „Белодробен тромбоемболизам предизвикан од карцином на бубрег” -2000 година, 2. „Фреквенцијата на егзацербациите и квалитетот на животот кај пациентите со хронична опструктивна белодробна болест (ХОББ)”-2011 година;

3. „Анксиозност и депресија кај пациентите со ХОББ” во 2015 година.

На 7.6.2012 година е избрана за насловен доцент на Катедрата за интерна медицина, од кога е вклучена во практичната настава на Катедрата.

Учествувала на ERNE (European Respiratory Network of Excellence) во Амстердам од 20 до 21 октомври 2012 година.

Учествувала како главен истражувач во интернационални мултицентрични студии: SUMMIT study, protocol no. HZC113782, Pulse Wave Velocity sub-study protocol no. HZC113782 и EFFECT study protocol no. FLT 3509.

Во моментов учествува како главен истражувач во интернационалната мултицентрична студија “MARINER” RIVAROX DVT3002.

Таа е дел од проектот за телемедицина и проектот за едукации на матични лекари на Министерството за здравство на Република Македонија.

Нас.доц.д-р Јагода Стојковиќ го подготвила протоколот за кислородна терапија на пациентите со ХОББ и претседател е на Комисијата за доделување на концентратори за кислородна терапија на Клиниката за пулмологија и алергологија.

Во 2016 година на Клиниката за пулмологија и алергологија ја вовела методата за одредување на TLCO (single breath).

Член е на Комисијата за стручен испит на студентите на медицина и докторите на медицина.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката насл.доц.д-р Јагода Стојковиќ, во учебната 2015/2016

година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Медицинскиот факултет, и тоа: интерна медицина-9,67, клиничко испитување-9,85, ургентна медицина-9,83.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Стојковиќ Јагода

Институција: Медицински факултет Скопје

Научна област: пулмологија и алергологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава	0.15
	Предавања по интерна медицина за специјализанти 3x0.05	0.10
	Предавања по семејна медицина за специјализанти 2x0.05	
	Одржување на вежби (клинички)	
	Практична настава (2012 до 2017г)	
	Во период од 2012 /до јуни 2017	
	- Интерна медицина /11 семестри *8 вежби*4 часа*0.03 бода	10.56
	- Клиничко испитување/11 семестри*4 вежби*2 часа*0.03 бода	2.64
	- Интерна мед. за стоматолози /	0.99
	11 семестри*1 вежба*3 часа*0.03 бода	1.32
	- Ургентна медицина /11 семестри*2 вежби*2 часа*0.03 бода	1.32
	- Семејна медицина /11 семестри*2 вежби*2 часа*0.03 бода	

	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка пракса/	73.92
	Од сеп.2012г до дек. 2016 г./ 11 сем.х 2 групи х 56 часа х 0.06 бода	
3	Ментор и едукатор на здравствена едукација	
	1. Едукатор на специјализанти / 4 специјализанти 2. Едукатор во рамки на Програма за едукација на матични лекари- 15 предавања	4 15
5	Консултации со студенти	
	1. Прв циклус студии 39 семестри х 30 студенти х 0.002 бода=2.26 2. Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика 54 студенти х 0.2 бода =	2.34 10.8
	ВКУПНО	112,32

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во национален научен проект	
	1.“Centri za astma i HOBV vo Republika Makedonija” до 2016	1
	4.Учесник во проект на Алкалоид за ефикасноста на Tricef (Cefpodoxim) во амбулантски третман на респираторните инфекции 2011 до 2013 година	1

2	Учесник во меѓународни научни проекти	
	1. "International study HZC113782" (principal investigator) до 2015	5
	2. "Pulse Wave Velocity sub-study of the international study with protocol number no.HZC113782" (principal investigator) до 2015	5
	3. "International study with protocol number no.FLT3509 (principal investigator) 2016	5
	4. "International study with protocol no.MARINER(principal investigator) (во тек	5
	5. Collaborative development of cantri education program to train healthcare providers on tobacco cessation, canceling in the Republic of Macedonia-Henry Ford Health System and Saints Cyril and Methodi University	5
3	Труд со оригинални научни резултати, објавен во популарно списание	
	1.Ј.Стојковиќ."Хронична опструктивна белодробна болест" Живот и здравје број:37, 23 ноември 2012	1,8
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	

	1. Beti Zafirova-Ivanovska, Jagoda Stojkovikj, Dejan Dokikj, Sasha Anastasova, Angela Debresliovska, Sead Zejnel, and Dragana Stojkovikj. The Level of Cholesterol in COPD Patients with Severe and Very Severe Stage of the Disease. Open Access Maced J Med Sci. 2016 Jun 15; 4(2): 277–282. Published online 2016 May 24. doi: 10.3889/oamjms.2016.063 PMCID: PMC4908745	3,6
	2. Dr.Jagoda Stojkovic, B.Kaeva Female patient with Sarcoidosis first diagnosed with Asthma (case report). University Clinic for Pulmology and Allergology, Skopje, Makedonija Journal of Macedonian Association of Physiologists and Antropologists Physioacta Vol 10, No 1, 2016	4,8
	3. Zafirova-Ivanovska B.,J.Stojkovic, B.Kaeva, S.Jovanovski, I.Angelovska,Debreslioska A. The effect of smoking on lung function and respiratory symptoms in population of 25-40 years who worked in state administration. I.Angelovska,Debreslioska A.Journal of Macedonian Association of Physiologists and Antropologists Physioacta Vol 10, No 1, 2016	3,6
	4. Jagoda Stojkovikj, Beti Ivanovska-Zafirovska, Irina Angelovska, Angela Debreslioska, Sead Zejnel, Smiljko Jovanovski, Dragana Stojkovikj, Sasha Anastasova& Ivana JovanovskaThe Prevalence and Risk Factors of Cardiovascular Comorbidity in Patients with Severe and Very Severe COPD Global Journal of Medical Research:F: Diseases Volume 16 Issue 4 Version 1.0 Year2016	3,6
	5. Jagoda Stojkovikj, Sead Zejnel, Biljana Gerasimovska,Vesna Gerasimovska, Dragana Stojkovic, Martin Trajkovski, Irina Angelovska, Angela Debreslioska, and Smilko Jovanovski. Goodpasture Syndrome Diagnosed One Year And A Half after the Appearance of the First Symptoms (Case Report)Published online 2016 Dec 6. doi: 10.3889/oamjms.2016.127	3,6

	6. Jagoda Stojkovikj, Beti Ivanovska-Zafirovska, Irina Angelovska, Angela Debreslioska, Sead Zejnel, Smiljko Jovanovski, Dragana Stojkovikj, Sasha Anastasova& Ivana JovanovskaThe Prevalence and Risk Factors of Cardiovascular Comorbidity in Patients with Severe and Very Severe COPD Global Journal of Medical Research:F: Diseases Volume 16 Issue 4 Version 1.0 Year 2016	3,6
6.	Секциски предавања на научен/стручен собир	
	1.Предавање на тема “ХОББ-актуелни теми и новини во класификација, дијагноза и третман”, Скопје, 17.4.2013 год.	1
	2.Предавач на работилница во организација на Здружението на приватни лекари во Република Македонија на тема:”Хронична опструктивна белодробен болест и бронхијална астма предизвикана од алергени од различно потекло” -две предавања, Скопје, 5.10.2013.	1
	3. Предавање на тема: „Воздух како подарок-ХОББ и влијанието врз животот на пациентите” Струмица 29.11.2012 –две предавања	1
	4.Предавање на работилница: „Имплементација на САТ (COPD assessment Test во секојдневната клиничка пракса”, 31.10.2013, Скопје	1
	5. Предавач на состанок за Симбиокорт во третман на астма и ХОББ, со презентација „COPD Guidelines” во Крива Паланка на 27.12.2012 г.	1
	6.Предавање на тема: „Астма и алергиски ринит-едно дишно стебло, една болест” Струмица, 22.3.2013.	1
	7.Предавање на тема: „Тиотропиум бромид-Спирива во третман на ХОББ-приказ на случај”, одржано во Скопје 20.11.2013.	1
	8.Предавање на секциски состанок во организација на Алкалоид	1

	„Приказ на пациент со акутна егзацербација на ХОББ” Банско-Република Бугарија, 2.11.2013.	
	9. Предавање на секциски состанок на тема „Carbocistine во трестманот на долнореспираторните инфекции” Струмица, 11.10.2013.	1
	10.Пленарно предавање на 5ти конгрес на Македонското Респираторно Здружение со меѓународно учество со наслов „Хронична респираторна инсуфициенција- терапевски можности” Охрид, 27.9.2012.	2
	11.Пленарно предавање во организација на Academic Respiratory Society на Турција и Македонското Респираторни здружение со наслов:„Psychological Conditions and Quality of life in COPD”Охрид 20.4.2013.	2
	12.Пленарно предавање : Атопија кај пациантите со ХОББ-ACOS syndrome, Прв симпозиум „Новини во алергологијата и имунологијата и имунологијата 2015”, 18-20 септември 2015, Струга	2
	13.Telemedicine Skopje 2016 Paneuropa: предавање „Prevention of chronic respiratory diseases (the role of telemedicine), 17.11.2016	2
	Предавања при Катедрата за интерна медицина	
	1. „Анксиозност и депресија кај пациентите со ХОББ”, 2015	1
7.	Апстракти објавени во зборник од конференции-меѓународни	
	1. Jagoda Stojkovic, Dragana Stojkovic.The most frequent comorbidities in COPD and their inflence on the prognosis of the disease.	1

	ERS ANNUAL CONGRESS 2013, BARCELONA, SPAIN, 7 - 11 SEPTEMBER 2013	
	2.Jagoda Stojkovic. Psychological Conditions and Quality of life in COPD The many faces of COPD Joint Meeting of Macedonian Respiratory Society and Turkish Respiratory Society April 20-23, 2013, OHRID	1
	3.Jagoda Stojkovic. Psychological disorders in patients with chronic obstructive pulmonary disease (COPD) The many faces of COPD Joint Meeting of Macedonian Respiratory Society and Turkish Respiratory Society April 20-23, 2013, OHRID	1
8	Апстракти објавени во зборник од конференции -национални	
	1.Јагода Стојковиќ. ХРОНИЧНА РЕСПИРАТОРНА ИНСУФИЦИЕНЦИЈА – ТЕРАПИСКИ МОЖНОСТИ 5.Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, во организација на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија-Скопје, Македонија, 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	0,5
	2. Ј. Стојковиќ, Г. Стевчевска, С. Зејнел, И. Исмаили. РЕДУКЦИЈА НА КОРТИКОСТЕРОИДНАТА ТЕРАПИЈА КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ СО АСТМА	0,5

	5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, во организација на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија Скопје, Македонија, 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	
	3.Ј. Стојковиќ, Г. Брешковска, С. Јовановски. ОДНОСОТ МЕЃУ ВРЕДНОСТИТЕ НА ГАСНИТЕ АНАЛИЗИ, СПИРОМЕТРИСКИТЕ ПАРАМЕТРИ И ЕКГ ПРОМЕНИТЕ КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ СО ХОББ 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, во организација на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија Скопје, Македонија, 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	0,5
	4.Љ. Глигоровски, Е. Сандевска, З. Арсовски, Ј. Стојковиќ . ФЕНОТИПОВИ КАЈ ХРОНИЧНАТА ОПСТРУКТИВНА БЕЛОДРОБНА БОЛЕСТ 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, во организација на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија Скопје, Македонија, 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	0,5
	5. Горица Брешковска, Ј. Стојковиќ, С. Пејкова. СПЕЦИФИЧНА ИМУНОТЕРАПИЈА- ТРЕТМАН НА АЛЕРГИСКИТЕ РЕСПИРАТОРНИЗАБОЛУВАЊА 5. Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, во организација на ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија Скопје, Македонија, 26-29 септември 2012 година, ОХРИД	0,5
	6.Zeynel S., Jovkivska Kaeva B., Stojkovic J., Arsovski Z., Pejkopvska S., Redzepi A.Clinical trials in pulmonary arterial hypertension:what they reveal to us. Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, Здружение на пулмолози на Република Македонија, 6-9 октомври 2016, Струга	0,5
	7.Angelovska I., Kaeva Jovkovska B.,Stojkovic J., Arsovski Z., Debreslioska A., Jovanoski S., Pejkovska S., Ismaili I.Overweight and obesity:Prevalence	0,5

	and efkt on asthma control. Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, Здружение на пулмолози на Република Македонија, 6-9 октомври 2016, Струга	
	8.Дебрешлиоска А., Стојковиќ Ј.,Ангеловска И.,Јовановски С., Пејковска С., Јанева Е., Исмаили И. Белодробни манифестации на ревматоиден артритис. Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, Здружение на пулмолози на Република Македонија, 6-9 октомври, 2016 Струга	0,5
	Вкупно бодови	76,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	Завршена специјализација	2
2.	Завршена супспецијализација	1
3.	Плакета за значаен придонес во остварување на целите и задачите на Македонското лекарско друштво	3
Дејности од поширок интерес		
3.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	-5.Конгрес на Македонското респираторно здружение со меѓународно учество, 26-29 септември 2012 год.,Охрид, Република Македонија	0,5
	-Генерален секретар на Конгрес на респираторна медицина на Република Македонија, 6-9 октомври 2016 година, Струга	1
	-Член на управен одбор на Здружението на пулмолози на Република Македонија	1
	-Раководител на Одделот за интерстицијални фибрози и грануломатози	5

	-Учесник на European Respiratory Network of Excellence (ERNE), Group Leader, 20-21 октомври 2012	1
	-Ментор на Центарот за астма и ХОББ во Струмица до 2016 год.	1
	The Second National GCP Seminar Training in Republic of Macedonia: "Ethical and regulatory aspects of Good Clinical Practice" Dec 2015	1
	Certificate of Completion/Good Clinical Practice/8 March 2015	1
4.	Учество во изработка на национална програма од одредена област	
	- Член на Комисија за изготвување на национални упатства на медицина базирана на докази (2006)	1
	-Член во Комисија за следење на интрахоспиталини инфекции	1
	-Учесник во проект на МЗ за едукација на матични лекари	1
	--Претседател во Комисија за следење на квалитет на здравствена практика	1
	-Учесник во национален проект за телемедицина	1
	-Претседадел на Комисија за доделување на концентратори за кислородна терапија	1
	-Член е на Комисијата за стручен испит на студентите на медицина и докторите на медицина	1
	-Самостојна изработка на програмата за специјализација по интерна медицина и супспецијализација по пулмологија	1
5	Воведување на нова лабораториско/ клиничка или јавно здравствена метода во областа на медицинските науки и здравството прв пат во државата воведена метода:	
	-Употреба на прашалникот St George Respiratory Questionnaire и Medical Resrch Concil dyspnea scale, за процена на степенот на диспнеата и квалитетот на животот кај пациентите со ХОББ и астма	4

	-Одредување на TLCO-Клиника за пулмологија и алергологија (2016)	4
6	Рецензија на научноистражувачки трудови во списанија со меѓународна резенцентска комисија: 3	3
Вкупно:		36,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	112,32
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	76,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	36,5
Вкупно:	225,42

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Горица Брешковска, претседател, с.р.
2. Проф д-р Бисерка Ќаева, член, с.р.
3. Проф д-р Дејан Докиќ, член, с.р.
4. Проф д-р Мери Трајковска, член, с.р.
5. Проф. д-р Магдалена Геннадиева Димитрова, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија ја разгледа документацијата на кандидатката која беше доставена во конкурсниот рок.

Врз основа на изнесените податоци и севкупната активност на кандидатката н. сор. д-р Јагода Стојковиќ, Комисијата може да заклучи дека таа поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето во кое конкурира.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, н. сор. д-р Јагода Стојковиќ да биде избрана во звањето *виш научен соработник во сити научни звања, во научниите области: интерна медицина и пулмологија со физиологија.*

ЧЛЕНОВИ НА РЕЦЕНЗЕНТСКАТА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Горица Брешковска, претседател, с.р.
2. Проф д-р Бисерка Каева, член, с.р.
3. Проф д-р Дејан Докиќ, член, с.р.
4. Проф д-р Мери Трајковска, член, с.р.
5. Проф. д-р Магдалена Генадиева Димитрова, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КВАЛИТЕТ НА ЖИВОТ КАЈ ПАЦИЕНТИТЕ НА ХЕМОДИЈАЛИЗА“ ОД Д-Р ЛАДА ТРАЈЧЕСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 03.07.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката д-р Лада Трајческа со наслов „Квалитет на живот кај пациентите на хемодијализа“, во состав: проф. д-р Гоце Спасовски (претседател), проф. д-р Александар Шиколе (ментор), проф. д-р Кочо Чакалароски (член), проф. д-р Петар Дејанов (член) и проф. д-р Милка Здравковска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Лада Трајческа, со наслов „Квалитет на живот кај пациентите на хемодијализа“, содржи 60 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со единечен проред и големина на букви 12, 112 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 16 глави, со вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатката укажува дека со истражувањето на полето на квалитетот на живот кај пациентите на дијаиза, особено факторите кои го условуваат, може да се влијае врз преживувањето на оваа популација.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Концепт на здравје и квалитет на живот“. Во неа се анализирани основните постулати и дефиниции на човечкото здравје и квалитетот на живот. Кандидатката образложува дека концептот за здравјето на пациентот е заснован врз традиционално-биолошки и објективни мерења. Овој медицински концепт е сепак различен од субјективната перцепцијата на пациентот за неговото здравје. Заради тоа, актуелно посебен осврт се дава на новиот концепт на квалитетот на живот, и неговата објективна евалуација преку прашалници и други алатки. Субјективното чувство за здравјето кај пациентот се јавува како резултат на интеграција

на социјалното и медицинското опкружување, ефектите од лекувањето и манифестациите на болеста. Многу различни фактори зависно од географскиот регион, социјалните, етничките и културните обележја влијаат врз квалитетот на живот.

Втората глава ги анализира можностите за процена на квалитетот на живот преку различни алатки. Темелно е разработен прашалникот SF -36, кој во ова истражување претставува основна алатка за одредување на квалитетот на живот. Кандидатката соодветно ги поткрепила податоците со литература за претходни истражувања во кои е докажана објективноста и релевантноста на прашалникот и неговата применливост кај пациентите на дијализа.

Во **третата и четвртата глава** кандидатката се осврнува на поврзаноста и значењето на факторите кои го условуваат квалитетот на живот. Обработени се демографските, социјалните, дијализните, нитритивните и други фактори. Темелно се презентирани резултатите од студии кои укажуваат на вкрстена поврзаност на овие фактори со квалитетот, но и со преживувањето на пациентите на дијализа. На таа поврзаност кандидатката ја темели и својата хипотеза дека квалитетот на живот влијае врз преживувањето на пациентите кои се екуваат со дијализа.

Во **петтата и шестата глава** се презентирани мотивот и целите на студијата. Тие се јасни, мерливи и произлегуваат од актуелната состојба на лекувањето на дијализните болни. Во Македонија, хемодијализата претставува заместителна ренална терапија која се користи кај најголем дел од пациентите со терминална бубрежна болест. Во однос на преживувањето на хемодијализните пациенти постојат неколку наши студии кои дефинираат висок севкупен и кардиоваскуларен морталитет. Како причини и/или асоцирани фактори, испитувани се традиционалните и не-традиционалните кардиоваскуларни ризик асоцирани фактори. Квалитетот на живот, како можеен фактор за преживувањето на нашите пациенти, досега не е испитуван. Не се утврдени причините и ризиците кои го влошуваат, од каде што произлегува мотивот за ова истражување.

Како примарна цел на истражувањето кандидатката ја нагласува потребата да се процени влијанието на квалитетот на живот врз вкупниот и кардиоваскуларниот морталитет кај пациентите на хемодијализа. Дополнително, како секундарни цели ги поставува одредувањето на трендот на квалитетот на живот на годишно ниво и неговото влијание врз морталитетот ; одредување на предиктори на квалитетот на живот кај дијализните болни и одредување на квалитетот на живот кај здрави испитаници.

За материјалот и методите на истражувањето, како и осврт на користените статистички тестови, кандидатката се прозинува во **седмата и осмата глава**. Даден е детален осврт на видот на студијата, начинот на вклучување на испитаниците преку јасно дететрминирани критериуми за вклучување и исклучување со цел да се избегне бајас во дообиените согледувања. Собирањето на податоците е прикажано како систематично, во точно определени временски точки и рамки, земајќи ги впривид природниот тек на болеста лекувањето и предвидените промени во состојбата на квалитетот на живот кај пациентите. Во истражувањето се вклучени и психолог и социјален работник со цел да се добијат релевантни информации од овие области соодветни за истражувањето. Пациентите пред започнувањето на студијата се информирани за истражувањето, условите и придобивките и потпишуваат согласност за истото.

Резултатите од истражувањето се систематизирани во **деветтата до тринаесеттата глава**. Анализата е поделена на резултати кои се однесуваат на вредностите на SF 36 компонентните скорови за физички и ментален квалитет. Споредени се скоровите кај пациентите и контролна група на здрави испитаници, со прикажани значајно пониски вредности кај дијализната популација. Прикажани се резултатите од социодемографските карактеристики на двете групи и сличноста по пол и возраст. Во делот предиктивна анализа, прикажани се испитуваните фактори кои можаат да влијаат врз квалитетот на живот кај дијализните пациенти, од социодемографски, клинички аспект, коморбидитети и дијализни параметри засебно за физичкиот и ментален компонентен скор на квалитет. Статистички значајните предиктори од униваријантната анализа се поставени во мултиваријантни модели за приказ на најмоќните независни предиктори. Клиничката значајност на моделите е висока, што ја карактеризира анализата за високо сензитивна објаснувајќи над 40% од случаите. Во понатамошното изнесување на резултатите, даден е осврт на промените на скоровите на квалитет во тек на 12 - месечно следење, односно во две точки како апсолутни вредности, разлика на двата скор, но и како анализа на процент на влошувања, подобрувања и константност на домените на квалитетот во тек на 12 месеци. Вкупниот и кардиоваскуларниот морталитет се обработени за период од 60 месеци на следење на целата популација дијализни болни. Работени се моделите на Kaplan Meier и Cox-proportional hazard анализа на предиктори на вкупен и кардиоваскуларен морталитет за физички и ментален скор. Поединечно е обработен морталитетот за физичкиот и менталниот компонентен скор. Предикторите со статистичка значајност во униваријантниот модел, поставени се во мултиваријантен модел со корекција во однос на возраста. Освен за апсолутните вредности на компонентните скорови, работена е и анализа на морталитетот во однос на промените односно опаѓањето на квалитетот во тек на 12 месеци. Во краен модел поставени се апсолутните вредности на двата последователни скор и промената, со цел да се потврди потребата од повеќекратни мерења и следења на квалитетот преку овие скорови кои се асоцирани значајно со морталитетот на пациентите.

Во **Глава 14** разработена е детална дискусија во однос на актуелната достапна литература во однос на подрачјето кое е предмет на истражувањето. Направени се споредби на податоци од регистри и мулти центрични рандомизирани студии од најнов датум. Добиените резултати се анализираани со критички осврт на лимитациите на студијата, како и придобивките од истражувањето. Земен е предвид и проблемот на неможност за глобализација на специфичноста на оваа проблематика, земајќи ги предвид социо-демографските карактеристики и социјалната средина. За секој дел од резултатите, постои осврт на современата литература и резултатите.

Во **Глава 15** прикажани се седум заклучоци, кои се јасни, прецизни и специфични за проблематиката на истражувањата. Заклучоците претставуваат систематичен одговор на целите поставени како темел на студијата. Тие се објективни, како извод од објективните и мерливи резултати.

Литературата е претставена во **Глава 16** и се состои од 112 актуелни референци, соодветни на клиничките достапни релевантни податоци за квалитетот на живот кај дијализните болни. Опфатени се литературни податоци за факторите кои го

условуваат квалитетот на живот, студии за морталитет, како и најсовремените достигнувања на полето на оваа проблематика. Од збирот на студии произлегуваат и неодговорените прашања кои се предмет на истражувањето на овој докторат. Литературата претставува квалитетна база за поставување на овој труд, анализа на резултати и осврт во дискусијата.

Предмет на истражување

Како предмет на овој труд кандидатката го избрала квалитетот на живот кај пациентите на хемодијализа. Значајниот напредок во медицинските истражувања и расположивите комплексни дијагностички процедури и опции за третман, резултираат со подолго преживување на пациентите. Во заднината на овој напредок лежи плејада на истражувања и статистички анализи кои ги вклучуваат и компарираат сите можни варијабли со тенденција да се издвојат специфични и влијателни ризик-фактори. Оттука произлегува медицинскиот концепт за здравјето на пациентот, кој е заснован на традиционално-биолошки и објективни мерења. Овој медицински концепт кандидатката го препознава како различен од субјективната перцепција на пациентот за неговото здравје. Заради тоа, посебен осврт дава на новиот концепт на квалитетот на живот, и неговата објективна евалуација. Субјективното чувство за здравјето кај пациентот кандидатката го разбира како резултат на интеграција на социјалното и медицинското опкружување, ефектите од лекувањето и манифестациите на болеста. Како предмет од интерес во истражувањето оправдано се поставени многуте различни фактори кои влијаат врз квалитетот на живот зависно од географскиот регион, социјалните, етничките, и културните обележја. За правилно дефинирање на квалитетот на живот, кандидатката ги зема предвид и стандардните и пошироко прифатените дефиниции. Како столб на дефинирањето на квалитетот ја зема дефиницијата од Светската здравствена организација која го претставува квалитетот на живот како перцепција на индивидуата за нејзината позиција во животот во контекст на културата и општественото вреднување, во релација со нејзините цели, очекувања, стандарди и грижи. Тоа е широк концепт зависен од физичкото здравје, психолошката состојба, нивото на самостојност, социјалните релации, личните верувања и односите со околината. Но освен оваа генерална дефиниција, кандидатката му дава на проблемот и специфично препознатлив карактер со оглед на мултифакториелната природа на квалитетот на живот, кој ја оневозможува неговата универзална нормализација. Во овој труд, земено е предвид дека секоја индивидуа и секоја популација се карактеризираат со своја перцепција на квалитетот на живот, односно опкружувањето во социјалната средина. Сите тие фактори влијаат на квалитетот на живот, а со тоа и врз преживувањето на пациентите. Премисата – да додадеме живот на годините, а не само години на животот – е стратегија за подобар квалитет на живот на пациентите кој произлегува од сфаќањето на квалитетот како почит кон субјективниот став и потреби на секоја личност.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Како мотив за изработката на овој труд, кандидатката го препознава значењето и актуелноста на проблематиката. По детална обработка на достапната литература, во делот мотив ги прикажува недостатокот на научен осврт врз оваа проблематика во средината во која работи и популацијата која ја лекува. Во Македонија, хемодијализата претставува заместителна ренална терапија која се користи кај најголем дел од пациентите со терминална бубрежна болест. Во однос на преживувањето на хемодијализните пациенти, кандидатката издвојува неколку квалитетни студии кои дефинираат висок севкупен и кардиоваскуларен морталитет на дијализните пациенти од локалното подрачје. Особено ја истакнува опсежната студија за застапеноста на кардиоваскуларниот морталитет, како и традиционалните и нетрадиционалните кардиоваскуларни ризик-фактори испитувани во 5-годишен период на следење на двесте и шеесет пациенти. Иако оваа студија ги прикажала нетрадиционалните ризик-фактори како главна причина за високата кардиоваскуларна и вкупна смртност, квалитетот на живот не е испитуван. Заради недостатокот на студии кои би го испитувале квалитетот на живот како можен фактор за преживувањето на македонските пациенти, кандидатката одбира вистински препознаен проблем за обработка. Освен на морталитетот како директно поврзана варијабла со квалитетот на живот, укажува и на потребата од утврдување на причините и ризиците кои го влошуваат.

Краток опис на применетите методи

Изработената студија користи соодветен дизајн на поставените цели. Таа е клиничка, лонгитудинална, проспективна, нерандомизирана и опсервациона, што овозможува адекватен пристап во одбирањето на група, број на испитаници и доволно долго следење на исходите. Испитувана популација од вкупно вклучени 160 превалентни пациенти на хронична хемодијализа е во доволно голем број. Следењето од 60 месеци одговара за добивање на квалитетни и прецизни резултати во однос на поврзаноста на квалитетот со преживувањето. Критериумите за вклучување и исклучување се јасно дефинирани и ги опфаќаат сите фактори кои понатаму се обработени во резултатите: полот, возраста, основното ренално заболување, васкуларниот пристап и коморбидитетните состојби. Одбрана е адултна популација и пациенти со хронична бубрежна болест јасно дефинирана во стадиум 5 и лекување со хемодијализа.

Д-р Трајческа правилно постапила и во однос на етичките аспекти на ова истражување. Изготвила соодветен документ за информирана согласност според која студијата добила согласност од Етичката комисија. Пациентите биле соодветно информирани на почеток на студијата, што резултирало со потпишана информативна согласност.

Во однос на следењето на пациентите прецизно се дефинирани периодот и прекилот на следење во случај на смртен исход од кардиоваскуларна или друга причина, трансплантација на бубрег, како и при премин на пациенти во друг центар за хемодијализа. Детално е објаснето хемодијализното лекување во однос на видот на дијализа, честотата и времетраењето. Прикажани се употребените мембрани, како и основните карактеристики на дијализните концентрати, протокот на дијализатот на крвниот пристап. Овој детален опис на спецификите на заместителната терапија укажува за високата стручна и методолошка поставеност на студијата. Оваа студија е квалитетна, исто така, заради вклучувањето и на контролна група претставена со доволно голем и соодветен број на здрави испитаници регрутирани од соодветна здравствената установа. Контролната група е усогласена по пол и возраст спрема дијализната, со што е овозможена и споредба со здравата популација од локалната средина.

Методологијата на процената на квалитетот на живот опфаќа приказ на алатката SF-36 (36-Item MOS-Short Form Health Survey Questionnaire) преку 8 индивидуални скали на физичкото и социјалното функционирање, физичките и психички условени ограничувања, менталното здравје, виталноста, болката и прецепцијата на општото здравје. Физичките и менталните компоненти од осумте скали се комбинирани во физички и ментален сумарен скор. Употребената алатка е потврден стандарден метод соодветен на потребите на оваа студија. Јасно е дефинирана динамиката на одредувањето на скоровите во две точки, на почеток на студијата и по 12 месеци, додека кај здравата популација само едно мерење на старт на студијата, без понатамошно следење. Прашалникот и скорирањето се детално и јасно прикажан во табеларно. Кандидатката ги евалуира промените на скоровите за квалитет на живот како апсолутни вредности во релативна делта промена на вториот минус првиот скор. Исто така пресметува и релативните проценти од подобрени односно влошени пациенти во однос на медијаната, под и над 5 и под и над 10 единици за секој од компонентните сумарни скорови. Со тоа се добива конкретен приказ на менувањето на квалитетот низ времето, што одговара на една од целите, односно испораките на студијата.

Како предиктори на квалитет на живот кандидатката ги одбрала, од социодемографските карактеристики, полот, возраста, социо-економскиот статус, образованието, брачната состојба и семејната поддршка. Од клиничките: дијабетесот, коморбидитетните состојби со анализа на Khan-ов скор и нарушувањата на сонот. Од дијализно/антропометриските: дијализен стаж, ултрафилтрација, време на дијализната сесија, крвен пристап, индекс на телесна маса, скор на субјектвната глобална проценка на нутритивниот статус, адекватност на дијализа и интрадијализна хипотонија. Испитуваните фактори се клинички релевантни, мерливи и јасно дефинирани. Лабораториските следени параметри се соодветни на поставените цели во однос на инфламацијата и ухранетоста на пациентите.

Во дефинирањето на параметрите и методологијата на следење, кандидатката применила соодветни мерни скали, поткрепени со литература. Постои осврт на генерално прифатени и со медицина на докази поткрепени и анализирани дефиниции во однос на скорирањето на фамилијарната поддршка според методот на Zimet, субјактивната глобална процена на нутритивниот статус според актуелните K/DOQI - упатства за исхрана на дијализни пациенти и Интрадијализната хипотонија дефинирана според Европските упатства за хемодинамска нестабилност. Морталитетот е дефиниран како кардиоваскуларен и некардиоваскуларен, при што за кардиоваскуларни болести според класификационен систем на НЕМО студијата и K/DOQI упатствата. Д-р Трајческа се погрижила да бидат опфатени и егзитусите надвор од институцијата или дома и биле побарани дополнителни податоци за поточно дефинирање на исходот. Khan – овиот скор е соодветено одбран за дефинирање на коморбидитетните состојби на старт на студијата.

Во ова истражување е употребена статистичка анализа која е изведена со статистички кумпјутерски пакет Standard statistical package (SPSS for Windows version 17). Резултатите се соодветно прикажани со дескриптивна статистика. Користени се стандардни тестови за споредба на групи и за корелации. За одредување на влијателни фактори врз квалитетот на живот користена е предиктивна мултипла линеарна регресиона анализа, поединечно за ментален и физички компонентен скор како зависни варијабли. За статистичка обработка на исходот вкупен и кардиоваскуларен морталитет користена е најсоодветна методата за преживување по Kaplan-Meier. За процена на значењето на квалитетот на живот врз морталитетот е користена стандарда Сох-анализа во униваријантен, а потоа во мултиваријантен метод за двата последователни скорa на физички, односно ментален квалитет, коригирана за возраст. Во анализата како предиктори се анализирани и промените на скоровите за квалитетот на живот за една година, како делта вредност од скорот по 12 месеци минус базалниот скор. Овие анализи се исцрпни во однос на поставените цели и дефинираните испитувани исходи.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Резултатите од истражувањето се систематизирани во поглавја и ги опфаќаат аспектите на прикажување на целата следена дијализна популација како и здрават контролна група. За дијализната популација која е фокус на истражувањето даден е детален преглед на основните бубрежни заболувања, социоекономските карактеристики, клиничките и дијализните варијабли. Посебно се претставени скорираните вредности за нутритивниот статус и коморбидитетите пред да започне следењето. Податоците што се прикажани за контролната група отсликуваат правилно усогласена група по пол и возраст, земајќи предвид дека во воведот е јасно посочено дека возраста е главен фактор на квалитетот на живот кај здравата популација. Споредбената анализа на скоровите на квалитет е изведена

со коректни статистички тестови и добиени се релевантни податоци за пониски скорови на сите домени од физичкиот и менталниот квалитет на живот кај дијализната популација. Процената на квалитетот на живот е направена со претходна проверка на нормалната дистрибуција на вредностите за двете групи што ја поткрепува валидноста на студијата.

Предиктивната анализа кандидатката ја поделила во две нивоа, засебно за скоровите на физички и ментален квалитет. Во униваријантните модели, табеларно се прикажани варијаблите од социодемографските, клиничките, коморбидитетните и дијализните својства, понатаму вклучувајќи ги во мултиваријантен модел од статистички значајни фактори. Земени се предвид и неправилно дистрибуираните варијабли како индексот на телесна маса, и вредностите на ЦРП, заради што кандидатката дополнително ги анализираше во подгрупи. Со тоа е постигната поголема прецизност во самите резултати, но и во нивното толкување понатаму во дискусијата. Клиничката релевантност и значењето на резултатите кои ги прикажува кандидатката се огледуваат во високата сензитивност на R square-скорот кој објаснува над 40 % од случаите.

Анализата на следењето на квалитетот на живот е прикажана во две точки, на старт на студијата и по 12 месеци. Повеќето публикувани студии, осврнати во воведот сугерираат потреба од следењето на квалитетот на живот кај дијализната популација, со цел да се види исходот од тие промени. Кандидатката одбрала разлика од 12 месеци во одредувањето на скоровите, што е оправдано со оглед на бројот на испитаници и периодот од следење на исходот смртност. Табеларно ги прикажува промените во квалитетот на целата група на почеток, споредено со преживеаните по дванаесет месеци. Со тоа се добива правилен приказ на промените на домените на квалитетот исклучувајќи ги акутните влошувања во тековната година. Споредбата на преживеаните и егзитираните кандидатката засебно ги споредува во делот за морталитет. Адекватно ја прикажува и дистрибуцијата на промените со што се добива и визуелен приказ на овие драстични и клинички значајни промени. Освен како разлики во скоровите на преживеаните, авторот и дополнително ја анализира процентуалната застапеност на влошените подобрените и непроменетите скорови во тек на една година. Тоа ја облагородува анализата и ја дава потврда на точноста со две методи.

Вкупниот и кардиоваскуларниот морталитет се обработени посебно за период од 60 месеци на следење на целата популација дијализни болни. Анализирани се разликите на застапеноста на основните заболувања кај преживеаните и егзитираните. Приказот е табеларен и јасен. Во однос на преживувањето, изработени се моделите на Kaplan Meier и Cox-proportional hazard анализа на предиктори на вкупен и кардиоваскуларен морталитет за физички и ментален скор. Прикажаните графикони се визуелно впечатливи и јасни. Поединечно е обработен морталитетот за физичкиот и менталниот компонентен скор. Даден е табеларен приказ на застапеноста на причините за смрт кои се јасно дефинирани за кардиоваскуларни и-или вкупно. Спроведена е и споредбена анализа на преживените и егзитираните и во однос на социодемографските, клиничките, нутритивните и дијализните својства. Претходните резултати за опаѓањето на квалитетот на живот прикажани за преживеаните, овој пат се потврдени и за егзитираните пациенти, што и дава дополнителна клиничка вредност на студијата. Предикторите на морталитетот со статистичка значајност во униваријантниот модел, поставени се во мултиваријантен модел со корекција во однос на возраста. Освен за апсолутните

вредности на компонентните скорови, работена е и анализа на морталитетот во однос на промените односно опаѓањето на квалитетот во тек на 12 месеци. Во краен модел поставени се апсолутните вредности на двата последователни скор и промената, со цел да се потврди потребата од повеќекратни мерења и следења на квалитетот преку овие скорови кои се асоцирани значајно со морталитетот на пациентите. Добиените резултати одговараат соодветно на поставените цели и даваат одговор на поставените прашања за потребата од одредувањето на скоровите на квалитетот на живот, но што е од посебен интерес и за потребата од почесто мерење, според оваа студија, барем на 12 месеци.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Лада Трајческа, со наслов „Квалитет на живот кај пациентите на дијализа“, претставува истражување во нефрологијата. Изработката на темата на оваа докторска дисертација ги обработува факторите кои влијаат врз квалитетот на живот кај дијализните болни и нивната предиктивна улога врз морталитетот. Докторската дисертација на кандидатката д-р Лада Трајческа, со наслов „Квалитет на живот кај пациентите на дијализа“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила како прв автор во меѓународни научни списанија, следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [5]. Автор-и: „Lada Trajceska, Daniela Mladenovska, Gjulsen Selim, Pavlina Dzekova, Ana Paleva, Aleksandar Sikole. Quality of life (QOL) in dialysis patients“, објавен во: Journal of Macedonian Association of Physiologists and Anthropologists, Vol 10 –No 2, 2016
- [6]. Автор-и: „Lada Trajceska, Daniela Mladenovska, Pavlina Dzekova - Vidimliski, Saso Gelev, Gjulsen Selim, Aleksandar Sikole. Predictors of quality of life i dialysis patients“, објавен во: Journal of Macedonian Association of Physiologists and Anthropologists, Vol 11 –No 2, 2017

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката: Квалитетот на живот научно е потврден како влијателен фактор за преживувањето на пациентите на дијализа. Трудот укажува на потребата од неговото одредување, честотата и адекватната алатка за објективност.

Подрачје на примена и ограничувања: Најголемиот број од пациентите кои користат заместителна бубрежна терапија се на хемодијализа. И покрај големиот напредок во медицината, преживувањето на овие пациенти не е значајно подобро во последната декада. Со овој труд, овозможен е нов пристап кон личноста, нејзините потреби и субјективната перцепција за здравјето. Одредувањето на квалитетот на живот ќе ги издвои

пациентите со ризик и со адекватни интервенции тие ќе добијат перспектива за подобро преживување. Рутинската практика на лекувањето на дијализните пациенти не подразбира одредување на квалитетот на живот кај пациентите на хемодијализа. Потребна е силна и посветена заложба за мултидисциплинарен пристап кон лекувањето и воведување на овој метод во практиката барем еднаш годишно.

Можни понатамошни истражувања: Со овој труд се предлага одредување на квалитетот на живот еднаш годишно. Поради големиот број на коморбидитетни состојби, основната болест и манифестациите од третманот, потребно е да се испита оправданоста и на почести мерења, со цел да се опфатат сите ризични пациенти.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р **Лада Трајческа** со наслов **Квалитет на живот кај пациентите на хемодијализа**.

КОМИСИЈА

**Проф. д-р Гоце Спасовски, претседател
с.р.**

**Проф. д-р Александар Шиколе, ментор
с.р.**

**Проф. д-р Кочо Чакалароски, член
с.р.**

**Проф. д-р Петар Дејанов, член
с.р.**

**Проф. д-р Милка Здравковска, член
с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЗАДОВОЛСТВО НА ПАЦИЕНТИ ОД КВАЛИТЕТОТ НА БОЛНИЧКАТА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ВО ЈАВНИТЕ И ПРИВАТНИТЕ БОЛНИЦИ ВО КОСОВО“ ОД М-Р РИНА ХОЌА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 3.07.2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Рина Хоџа со наслов „Задоволство на пациенти од квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници во Косово“, во состав: проф. д-р Розалинда Исјановска(претседател), проф. д-р Елена Ќосевска (ментор), проф. д-р Весна Велиќ Стефановска (член), проф. д-р Јованка Караџинска Бислимовска (член) и проф. д-р Дончо Донеv (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Рина Хоџа, со наслов „Задоволство на пациенти од квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници во Косово“, содржи 150 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 84 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 3 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатката укажува дека болниците се важен дел од секој здравствен систем: тие обезбедуваат комплексна куративна заштита, и во зависност од нивниот капацитет, дејствуваат како здравствени установи во кои пациентите директно се упатуваат или тие се упатуваат од примарното или секундарното ниво на здравствена заштита: тие, исто така, обезбедуваат итна грижа за сериозно повредени или критично болни, тие се центри за трансфер на знаења и вештини, а некои од нив претставуваат основен извор на научно истражување, информации и моќ, и обично го искористуваат поголемиот дел од националните здравствени ресурси. Анкетирањето на корисниците на услугите на болницата, за нивните искуства и задоволство од нивната грижа е важна компонента во работата на болниците заради иницијативите на менаџерскиот тим за подобрување на квалитетот на услугите. Истражувањето на задоволството на пациентите е еден од методите, достапни за болниците, кое овозможува да се добијат повратни информации од пациентите.

Целта на оваа студија беше да се оцени задоволството на пациентите од здравствените услуги, како мерка за квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници на територијата на Косово.

Главната хипотеза е дека пациентите се генерално, во најголем дел, задоволни од квалитетот на добиените здравствени услуги во правец на остварување на нивните права во јавните и во приватните болници. Следниве специфични хипотези се добиени од општата хипотеза:

H1- Постои поврзаност (корелација) помеѓу условите, амбиентот и изгледот на здравствената установа и задоволството на пациентите.

H2 - Постои разлика во задоволството на пациентите од услугите во јавна и во приватна болница.

Ова истражување е квантитативна аналитичка студија на пресек. Собирањето на податоци се постигна преку анкета со примена на стандардизиран анкетен прашалник. Квалитетот се измери врз основа на избрани и дефинирани клучни индикатори (KPIs) за процесот и резултатите од процесот. Прашањата во анкетата се однесуваат на перцепциите на болничката здравствена заштита преку мерење на услугите, условите, организацијата на болничкото лекување и комуникацијата пациент – здравствен персонал. Податоците добиени од истражувањето се внесени во специјално изработена база на податоци, а статистичката обработка е направена со користење на соодветни статистички програми (Statistica for Windows 7.0 и SPSS 17.0). Добиените податоци се прикажани табеларно и графички.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Социодемографски и анамнестички карактеристики на примерокот“. Во неа се анализирани карактеристиките на примерокот според пол, возраст, место на живеење, образование, како и направена е дескриптивна анализа на примерокот според причина за прием, број на претходни хоспитализации, должина на престој во болница, плаќање за хоспитализација, лично купување на лекови, приемот во болница дали бил закажан или не, ставот на пациентите по однос на цената на хоспитализација и добиениот квалитет на услуги, префрлување од друга болница и плаќање за дополнителни анализи за време на хоспитализацијата.

Втората глава ги анализира состојбите во периодот на прва посета во болницата па се до периодот на испис од болница. Оваа глава е поделена на повеќе точки и подточки, и тоа: период на прва посета во болница, период пред прием во болница, период на прием во болница, период на приестој во болница, физичка средина на болницата, период на испис од болница. Потоа направена е споредба на просекот на вкупното задоволство од сите аспекти според групи и одредени карактеристики, анализа на можности за жалба по групи, анализа на лични проценки за хоспитализација по групи.

Третата глава ги дискутира најдените состојби со истражувањето во јавните и приватните болници во Косово, правејќи компарација со други слични истражувања во светот. Некои истражувања сугерираат дека целокупната состојба со задоволството на пациентите варира во зависност од социо-демографските прилики(52). Во Европската Унија, голем број на истражувачки проекти се одвивале во болниците. Меѓу првите била координирана Акциона програма за обезбедување на квалитет во болниците (COMAC/HSR/QA), изработена помеѓу 1990 и 1997 во 15 европски држави. Значителен број на истражувања се направени во текот на последните 30 години на оценување и подобрување на квалитетот на здравствената заштита. Резултатот на овие истражувања е промената на прашањата во прашалниците од “како може квалитетот да биде измерен” во “како може квалитетот да биде подобрен?”

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Предмет на истражување

Во сите стратешки документи развиени во Министерството за здравство на Косово за периодот 2000-2010, особено во Стратегијата за здравствениот сектор 2010-2014, еден од предизвиците за решавање е квалитетот на здравствените услуги. Еден од индикаторите за тоа е задоволството кај пациентите. Сознанијата дека во досегашниот период не е спроведено национално истражување за задоволството на пациентите од работата на јавните и приватни болници во Косово, беа основен мотив и поттик за спроведување и реализација на оваа студија.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Според прелиминарните резултати од REKOS - пописот во 2011 година, бројот на жители во Косово е 1.733.872, со целокупна густина на население од 175 жители/km², стапка на наталитет 15,7 ‰, витален индекс 4,87 ‰ и стапка на смртност 3,2 ‰. Распределбата на населението по возраст е како што следува: 0-14 години 28%, 15-64 години 65%, 65 години и постари 7%. Министерството за здравство е највисок владин орган одговорен за здравјето на населението во Република Косово. Здравствената заштита се спроведува на три нивоа - примарно, секундарно и терцијарно. Општините обезбедуваат спроведување на примарната здравствена заштита, давајќи приоритет на спроведувањето на превентивни мерки преку имплементација на концептот на семејна медицина. Здравствените домови се наоѓаат во 36 општини во Косово, каде што се спроведува семејна медицина. Во некои општини, каде што пристапот до болницата не е лесен, постојат акушерски стационари и центри за здравјето на жените.

Секундарната здравствена заштита се обезбедува преку 5 регионални болници и две градски болници. Регионални болници се наоѓаат во поголемите општини, како што се: Митровица, Пеќ, Ѓакова, Призрен, Ѓњилане, додека градски болници се наоѓаат во две помали општини Вуштри и Феризај. Овие институции обезбедуваат болничка заштита (со хоспитализација на пациенти), како и специјалистички услуги. Во рамките на секундарната здравствена заштита, функционираат центри за ментално здравје на ниво на заедницата, Заедница за домување и интеграција и Центарот за интеграција и рехабилитација на хронични психијатриски пациенти. Други болници предвидени во рамките на Пакетот на Ахтисари и законите се очекува да бидат управувани од страна на самата општина. Болниците се предвидени да се воспостават во овие општини: Грачаница, Штрпце и Северна Митровица и болница во Приштина според законот за главен град.

Терцијарната здравствена заштита обезбедува специјалистички услуги на највисоко ниво вклучувајќи и настава на Медицинскиот факултет за студентите на додипломски и постдипломски студии, како и спроведување на релевантни истражувања. Терцијарната здравствена заштита се спроведува од страна на Универзитетскиот клинички центар на Косово (УССК) во чии рамки работат многу клиники и институти и Универзитетскиот стоматолошки клинички центар на Косово. Овие установи за жителите на регионот на Приштина обезбедуваат и секундарна здравствена заштита, затоа што Приштина нема градска болничка установа. Во 2011 година, во Косово има 21 приватна болница, 17 од нив се во приштинскиот регион, а останатите во регионите на Ѓакова и Призрен, при што дел се општи болници, а дел се специјални болници.

Индикаторите за покриеност со секундарна и терциерна здравствена заштита покажуваат дека просечниот број на болници по глава на жител (јавен сектор) е 0:58

болници на 100 000 жители во споредба со земјите од ЕУ, каде што просечниот број на болници на 100 000 жители е 3:37. Овој индикатор за Косово е многу низок. Вкупниот број на кревети во јавниот сектор е околу 3897 кревети, додека бројот на легла во приватните болници изнесува 225. Просечниот број на болнички кревети на населението во 2011 година во Косово е 2,25 кревети на 1000 жители и во споредба со земјите од ЕУ (7,3 на 1000 жители) е три пати помал (38). Во текот на изминатите 15 години, бројот на болнички кревети на населението е намален во сите европски земји и ова намалување на бројот на болнички кревети беше проследено со намалување на просечната должина на престој во болниците. Вкупниот број на пациенти хоспитализирани во УССК (80 997) и регионалните болници (84 042) во 2010 година беше околу 165.039. Приватните болници не го пријавија бројот на пациенти хоспитализирани во нив. Просечниот број на пациенти по лекар во регионалните болници беше 216,04, додека просечниот број на пациенти по лекар во УССК беше 167,3 пациенти.

Искористеноста на капацитетите во примарната здравствена заштита и во болниците е ниска, што укажува дека финансиските бариери се причина за многу луѓе, особено оние од ранливите групи, да не можат да побараат здравствена услуга, додека оние кои можат да си дозволат да плаќаат високи давачки, бараат здравствена заштита во приватниот сектор, вклучувајќи ги и капацитетите надвор од Косово (првенствено во Република Македонија, Црна Гора и во Србија). Лекарите и другите здравствените работници во јавниот сектор имаат загарантирана работа и плата независно од извршувањето на работата и задоволството на пациентите. Некои здравствени работници ги следат сопствените интереси, вклучително и земање неформални плаќања од пациентите како неоданочени зголемувања на платите и "moon-lighting" во приватна пракса. Овој недостаток на управување со одговорност и отчетност влијае на испораката на здравствената заштита. Иако извештаите за Косово упатуваат на најниска обезбеденост со кревети во Европа, во пет регионални болници пријавени се многу ниски стапки на искористеност на креветите, кои се движат од 41 проценти во Вуштри, до во просек 65 проценти во другите четири болници. Ниската стапка на искористеност е резултат на ниската стапка на болнички приеми и кратката просечната должина на престој (ALOS). Болниците главно пружаат примарна и секундарна здравствена заштита на пациентите и ограничена терцијарната здравствена заштита.

Најчести причини за хоспитализација во петте регионални болници се: респираторни заболувања (15%), бременост и породување (11%) и болести на циркулаторниот систем (10%). Според Заводот за статистика на Косово, во 2006 година и Приштинскиот клинички центар известува за исти болести како и во регионалните болници.

Краток опис на применетите методи

За да се обезбеди целосна репрезентативност на населението во оваа студија, анкетирани се вкупно 2605 испитаници. Големината на примерокот беше пресметана врз основа на прелиминарните податоци од пописот на Република Косово во 2011 година, земени од Заводот за статистика на Косово, со 95% ниво на сигнификантност (CI) и интервал на доверба 2. Се користеше специјално дизајниран прашалник за задоволството на пациентите усвоен од Квинсленд, Австралија 2004-та година. Прашањата се групирани и мерат 7 аспекти од грижата за пациентите: 1. Прием во болница; 2. Состојба на пациентот пред прием во болница; 3. Престој во болница; 4. Третман и мислење за условите за престој во болница; 5. Начинот на кој болницата одговара на потребите на пациентот; 6. Исписот од болницата; 7. Општите искуства и впечатоци од престојот во болница.

Анализата на атрибутивните (квалитативни) серии е правена преку одредување на коефициент на односи, пропорции и стапки, а истите се прикажани како апсолутни и релативни броеви. Нумеричките (квантитативни) серии се анализирани со употреба на мерките на централна тенденција (просек, медијана, минимални вредности, максимални

вредности, интерактивни рангови), како и со мерки на дисперзија (стандардна девијација, стандардна грешка). Pearson Chi square test и Fisher Fridman exact test, се користени за утврдување на разликата меѓу одредени атрибутивни дихотомни белези во двете групи на испитаници. Факторите на ризик беа квантифицирани преку користење на однос на веројатности (Odd ratio – OR).

Spearman коефициентот на ранг-корелација е употребуван за утврдување на асоцијацијата помеѓу нехомогените нумерички статистички серии. За тестирање на значајноста на разликата меѓу одредени независни параметри со неправилна дистрибуција на фреквенции користени се непараметарски тестови за независни примероци и тоа консеквентно Mann Whitney U тест и Kruskal Wallis test. Мултипла линеарна регресиона анализа е употребена за одредување и квантифицирање на независните значајни предиктори. За утврдување на статистичка значајност е користено ниво на сигнификантност од $p < 0.05$.

Тешкотии во спроведувањето на истражувањето се очекувале од аспект на нецелосно пополнети прашалници кои ќе влијаат како на статистичката обработка, така и на намалување на информациите кои се потребни за повалидно дефинирање на резултатите. Испитаниците биле информирани однапред за истражувањето, и тоа било направено со нивна согласност. Учесниците во оваа студија добиле гаранција за доверливост, без откривање на нивниот идентитет. Времето потребно да одговорат на прашалникот било 30 минути. За испитаниците под 18 годишна возраст дозвола за анкетирање била побарана од родител – старател и од истиот било побарано да присуствува на анкетирањето. Во истражувањето биле вклучени лица од 15+ години, кои биле избрани по случаен избор и кои биле во болница, односно во клиниките на Универзитетскиот клинички центар на Косово и во одделенијата на останатите јавни и приватни болници во Косово. Следниве лица биле исклучени од анкетата: испитаниците со ментално нарушено здравје и испитаниците кои не сакале да бидат интервјуирани. Целна група биле испитаници кои биле примени во болница во рок од 12 месеци пред времето на истражувањето. Примерокот бил класифициран според следните региони: Приштина, Митровица, Призрен, Ѓакова, Ѓњилане, Феризај и Пеќ, во урбаните и руралните средини. Имено, во Приштина биле анкетирани 659 граѓани, во Призрен-459, Ѓаково-269, Ѓњилане-250, Пеќ-239, 267 во Митровица и во Феризај -257.

Изборот на домаќинствата се базирал на методот на „случаен избор“ каде што избрано домаќинство била секоја трета куќа на левата страна на улицата во урбаните средини. Во петкатна зграда, домаќинствата биле избрани со броење секој петти стан, почнувајќи од првиот стан на левата страна (приземје).

Во руралните области, била избрана секоја четврта населена куќа од обете страни на улицата од која се движи анкетарот, а таму каде што куќите се подредени или растркани на поголема територија, се тргнувало од првата куќа на левата страна.

Теренските посети се вршеле во периодот од јануари до март 2013 година, 40 анкетари биле вклучени, а истите биле проверувани од страна на контролори како механизам со кој се обезбедува квалитетот на податоците. Поради политичката ситуација по осамостојувањето, не биле вклучени претставници на српската заедница во оваа студија.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Плаќањето за хоспитализацијата е за 82,6% сигнификантно помало кај пациенти од јавните споредено со приватните болници [OR=0,174 (0,137 – 0,221) 99% CI];

Плаќањето за дополнителни тестови надвор од болницата за време на хоспитализацијата е за 66,5% сигнификантно поголемо кај пациентите од јавните споредено со приватните болници [OR=4,665 (3,763 – 5,782) 99% CI];

Позитивен став во однос на тоа дека цената за хоспитализацијата ја надминува понудената услуга е за 54,8% сигнификантно помал кај пациентите хоспитализирани во јавните споредено со приватните болници [OR=0,452 (0,361 – 0,567) 99% CI].

Ставот дека цената на услугата кореспондира со добиениот квалитет е за 71,2% сигнификантно помал кај пациентите хоспитализирани во јавните споредено со приватните болници [OR=0,288 (0,218 – 0,379) 99% CI];

Информираноста за потребата од плаќање е за 86,9% сигнификантно помала кај пациентите хоспитализирани во јавните споредено со приватните болници [OR=0,131 (0,092 – 0,187) 99% CI].

Постои сигнификантна разлика помеѓу пациентите од јавните, т.е. приватните болници, во однос на поединечното вкупното задоволство за секое од анализираните аспекти (ПРВА ПОСЕТА, ПРЕД ПРИЕМ, ПРИЕМ, ПРЕСТОЈ, ФИЗИЧКА СРЕДИНА и ИСПИС) со сигнификантно поголемо задоволство на пациентите од приватните болници.

Мултиплата линеарна регресиона анализа, од 13 анализирани варијабли, како независни значајни предиктори за ВКУПНОТО ЗАДОВОЛСТВО на пациентите од ЈАВНИТЕ БОЛНИЦИ ги потврди: возраста, должината на престој во болница во денови, образованието, плаќањето за дополнителни анализи за време на хоспитализација и принудата за купување на лекови за време на хоспитализација. На нив се должи 7,3% од промените во ВКУПНОТО ЗАДОВОЛСТВО на пациентите (Stepwise method - $R^2=0,73$). Од ова, само на варијаблата “плаќање за дополнителни анализи за време на хоспитализација” се должи најмногу од варијабилитетот и тоа 2,9% ($R^2=0,029$).

Резултатите од мултиплата линеарна регресиона анализа укажуваат дека, од 13 анализирани варијабли, како независни значајни предиктори на ВКУПНОТО ЗАДОВОЛСТВО на пациентите во ПРИВАТНИТЕ БОЛНИЦИ истражувањето ги потврди: број на хоспитализации во последните 12 месеци, должина на престој во болница во денови, плаќање за престој во болница и кореспондирање на цената на хоспитализацијата со добиен квалитет. На нив се должи 7,1% од промените во задоволството (Stepwise method - $R^2=0,071$), од што само на варијаблата “кореспондирање на цената на хоспитализацијата со добиен квалитет”, како независен предиктор, се должи најмногу и тоа 2,9% ($R^2=0,029$). Веројатноста пациентите хоспитализирани во јавните болници да бидат информирани за можностите за жалба е 66,8% помала споредено со пациентите во приватните болници [OR=0,332 (0,261 – 0,424) 99% CI].

Утврдена е постоење на позитивна линеарна корелација помеѓу ВКУПНОТО ЗАДОВОЛСТВО на пациентите во ЈАВНИТЕ т.е. ПРИВАТНИТЕ БОЛНИЦИ и информираноста за правото на жалба. Веројатноста пациентите во јавните болници да имаат причина за жалба, односно да поднесат жалба е за консеквентно 2,619 пати т.е. 2,272 пати поголема споредено со пациентите во приватните болници [OR=2,619 (1,955 – 3,508) 99% CI] и [OR=2,272 (1,174 – 4,394) 99% CI].

Утврдена е сигнификантна разлика помеѓу пациентите од јавните и приватните болници во прилог на попозитивно мислење на испитаниците од приватните болници во однос на помошта од хоспитализацијата по здравјето (Pearson Chi-square: 91,85; df=4; $p=0,00001$) како и точноста на должината на хоспитализацијата (Pearson Chi-square: 76,764; df=3; $p=0,00001$).

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Рина Хоџа, со наслов „Задоволство на пациенти од квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници во Косово“, претставува истражување во јавното здравство. Изработката на темата на оваа докторска дисертација се очекува да даде научен придонес врз основа на принципот медицина базирана на докази во прикажување на состојбата со задоволството на пациентите од здравствените услуги во јавните и приватните болници на територијата на Косово, како мерка за квалитетот на болничката здравствена заштита. Истовремено, анализата даде можност да се откријат слабите страни на јавните болници, во споредба со приватните болници, и да се предложат мерки и активности кои би придонеле тие состојби да се подобрат. Во таа смисла се предлага реорганизација на структурата и активностите во здравствените установи, подобра интеграција и соработка меѓу одделните институции на трите нивоа на здравствена заштита, ставање на пациентот во центарот на здравствениот систем преку промовирање на правата на пациентите, подобрување на просторните, материјалните и кадровски ресурси во јавните болници, како и промовирање на квалитетот на здравствената заштита преку подобрување на квалитетот на мониторинг, образование на здравствениот работник и подобро информирање на јавноста.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Рина Хоџа, со наслов „Задоволство на пациенти од квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници во Косово“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Assessment of patient satisfaction according of the communication with doctors and nurses in public and private hospitals during hospitalization in Kosovo for the period 2014 and 2015.

Автор-и: Hoxha R , Kosevska E , Berisha M , Ramadani N , Begolli I , Gashi S , Zhjehqi V , Zajmi D, Jerliu N, објавен: MEDICUS, ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol.20(3)2015.

2. PERSONAL ASSESSMENT OF HOSPITALIZATION AND THE POSSIBILITIES FOR COMPLAINT - COMPARATIVE ANALYSIS OF THE SITUATION IN PUBLIC AND PRIVATE HOSPITALS IN KOSOVO.

Автор-и: Hoxha Rina , Kosevska Elena , Berisha Merita , Ramadani Naser , Begolli Ilir, Zhjehqi Valbona, Gashi Sanije, Zajmi Drita, објавен: MEDICUS, ISSN 1409-6366 UDC 61 Vol · 22 (1) · 2017.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката: студијата е прво национално истражување за задоволството на пациентите од болничката здравствена заштита во Косово што претставува основа за креирање на политиките во јавното здравство со цел подобрување на квалитетот на услугите.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: Министерството за здравство на Косово и болниците во јавниот сектор.

Можните понатамошни истражувања се: задоволство на персоналот од условите за работа во јавните и приватните болници во Косово, како и длабинска анализа за финансискиот менаџмент во јавните и приватни болници во Косово.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Рина Хоџа, со наслов „Задоволство на пациенти од квалитетот на болничката здравствена заштита во јавните и приватните болници во Косово“.

КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Розалинда Исјановска, претседател
с.р.**
- 2. Проф. д-р Елена Косевска, ментор
с.р.**
- 3. Проф. д-р Весна Велиќ Стефановска, член
с.р.**
- 4. Проф. д-р Јованка Караџинска Бислимовска, член
с.р.**
- 5. Проф. д-р Дончо Донев, член
с.р.**

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА): АЛБАНОЛОГИЈА,
ЛЕКСИКОЛОГИЈА И ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА НА ПЕДАГОШКИОТ ФАКУЛТЕТ
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 15 јуни 2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина): албанонологија, лексикологија и дијалектологија и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-520/10, донесена на 22. 6. 2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Агим Пољоска, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Катедра за албански јазик и книжевност во Скопје; д-р Аслан Хамити, редовен професор на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ – Катедра за албански јазик и книжевност во Скопје и д-р Мито Спасевски, редовен професор на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина): албанонологија, лексикологија и дијалектологија, во предвидениот рок се пријави проф. д-р Вехби Кадриу.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот Вехби Кадриу е роден на 31. 12. 1958 година, во с. Гајре, Тетово. Средно образование завршил со одличен успех во гимназијата „Кирил Пејчиновиќ“ во Тетово, во 1977 година. Со високо образование се стекнал на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во учебната 1980/1981 година. Дипломирал во јуни 1981 година, со просечен успех 8,5. Кандидатот активно се служи со српскиот, македонскиот и францускиот јазик.

Постдипломските студии, отсек: лингвистика ги завршил при Филолошкиот факултет на Универзитетот во Приштина. Магистерската теза: *Некои особености во фразеологијата на говорот на тешовско наречје* ја одбрал на Филолошкиот факултет пред Државна комисија при Институтот за историја и филологија на Универзитетот во Тирана – Р.Албанија, во 1992 година и се стекнал со академското звање кандидат на филолошки науки. Согласно со одлуката на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет во Скопје, донесена на 15. редовна седница одржана на 17. 2. 1993 година, издадената диплома е нострифицирана, со што кандидатот Вехби Кадриу се стекнал со звањето *магистер на филолошки науки*.

На 24. 9. 1998 година, м-р Вехби Кадриу се стекнал со звањето доктор на филолошки науки при Универзитетот во Тирана – Р.Албанија, откако ја одбрал успешно докторската теза: *Топологијата на фразеолошкие единици во албанскиот јазик*. Докторатот на м-р Вехби Кадриу е нострифициран на 28. 8. 2002 година со одлука бр. 09-3765/1 од Министерството за образование и наука на Р.Македонија, со што кандидатот се здоби со научен степен-доктор на филолошки науки.

Од кога прв пат се вработил, па до ден-денес во континуитет, кандидатот д-р Вехби Кадриу секогаш се занимава со предавањето, правилната употреба, совладувањето и проучувањето на албанскиот стандарден јазик. По дипломирањето, најпрвин се вработил при РТВ во Скопје, емисии на албански јазик во својство на лектор, додека во периодот од март 1983 до април 1988 година работел, исто така, како лектор во Редакцијата на весникот на албански јазик “Флака е велацеримит” при НИП РО “Нова Македонија” – Скопје. Во учебната 1988/89 година, Вехби Кадриу е избран за наставник по предметите: Албански јазик со култура на говорот и Литература за деца при Педагошката академија „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Во периодот 1998-2002 година, д-р Вехби Кадриу при Педагошката академија во Скопје се избра во наставното звање предавач. Со трансформацијата на Педагошката академија во Педагошки факултет, д-р Вехби Кадриу во 2002 година е избран во наставното-научното звање доцент по предметот Албански јазик со култура на изразувањето.

На 16. 1. 2008 година, д-р Вехби Кадриу е избран во наставно-научното звање вонреден професор од областа мајчин јазик со култура на изразувањето, за групите одделенска настава и предучилишно воспитание на албански наставен јазик при Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

Од 14. 12. 2012 година д-р Вехби Кадриу е редовен професор на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје за предметите: Албански јазик со култура на изразувањето 1 и 2 (задолжителни) и Диференцијална граматика и Лексикологија со фразеологија на албанскиот јазик (изборни) во првиот циклус. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1036/15. 8. 2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ – Скопје, кандидатот проф. д-р Вехби Кадриу изведува настава и вежби на студиската програма за одделенска настава и предучилишно воспитание (прв циклус студии). Програмски е вклучен и на вториот циклус студии (на одделенска настава, предучилишно воспитание). Исто така, во овие години кандидатот изведуваше настава и вежби и во Државниот универзитет во Тетово: на Правниот, Филозофскиот, Природно-математичкиот, Филолошкиот факултет и на Факултетот за драмска уметност, на студиските програми по новинарство, социологија, филозофија, биохемија, биологија, физика и македонски јазик и книжевност. Кандидатот бил ментор на два дипломски труда. Тој учествувал како член во комисија за одбрана на 34 дипломски трудови.

Проф. д-р Вехби Кадриу е автор или коавтор на учебници за основно, средно и високо образование, од кои би ги издвоиле: *Сеалбански буквар* (дигитализиран), Албас - Тетово, 2011 год. I издание, изменето и дополнето издание во 2014 год., „Албански јазик 2“ II одделение за 9-годишно основно образование, Албас - Тетово, 2008 год.; I издание, изменето и дополнето издание во 2014 и 2016 год. „Албански јазик 3“ III одделение за 9-годишно основно образование, Албас - Тетово, 2008 год. I издание, изменето и дополнето издание во 2013 год.). „Албански јазик и книжевност 1“ за прв клас средно стручно образование, Албас - Тетово, 2008 год.; I издание, изменето и дополнето издание во 2015

год.). Универзитетските рецензирани учебници под наслов: *Албански јазик со култура на изразувањето 1* и *Албански јазик со култура на изразувањето 2*.

Научноистражувачка дејност

Кандидатот д-р Вехби Кадриу, покрај успешната педагошка работа, во пет годишниот изминат период учествувал на меѓународни научни конференции во земјата и во странство и објавил стручни и научни трудови (во прилог: научноистражувачка дејност – Анекс 2 кон извештајот за избор во наставно-научно, научно, наставно-стручно и соработничко звање). Од приложената листа на објавени трудови на кандидатот, посебен интерес привлекуваат трудовите со оригинални научни резултати (коавтор): Spasov, L. & Kadriu, V. (2015) Expressing verbal aspectual configurations: Macedonian vs Albanian Languages, V Conference of the Internacional Comission on Aspectology of the Internacional Comitee of Slavists “The aspectual semantic zone: Tipology of systems and scripts of Diacronic Progresses, Kyoto Sangyo University, 278-285. Lutfiu, L. & Kadriu, V. & Habili, V. (2016) Interaction and communication in schools, European Academic Research, Vol. IV, Issue 1/ April 2016, 373-388. Вехби Кадриу & Сузана Ејупи Standard Albanian Language and Linguistic Creativity, презентирани на Меѓународната конференција во Стара Загора, Р. Бугарија, 2013 год. Кадриу, В. & Лутфиу, Л. (2016) The Premises for Changes in the Field of Communication Culture Diskourse in Education, Попеч, 12-14.10.2016. The Lexis in the Literature for Children, 9th International Balkan Education and Science Congress, 16-18 October 2014, Trakya University, Edirne и др.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Вехби Кадриу активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје. Тој остварил експертски активности во наставата по предметите: Албански јазик со култура на изразувањето 1, Албански јазик со култура на изразувањето 2 (за Одделенска настава), Албански јазик со култура на изразувањето 1 и Албански јазик со култура на изразувањето 2 (Предучилишно воспитание), Лексикологија со фразеологија на албанскиот јазик (за Одделенска настава и Предучилишно воспитание), Диференцијална граматика на албанскиот јазик (за Предучилишно воспитание и Одделенска настава), вежби за приведените наставни предмети и предметни програми за Одделенска настава, Предучилишно воспитание. За изборните предмети Лексикологија со фразеологија на албанскиот јазик (за Одделенска настава и Предучилишно воспитание) и Диференцијална граматика на албанскиот јазик (за Предучилишно воспитание и Одделенска настава) изработил и посебни скрипти за интерна употреба.

Од 2012 до 2017 година, кандидатот д-р Вехби Кадриу реализира настава и други наставни активности и за потребите на неколку факултети на Државниот универзитет во Тетово. За потребите на овие студенти тој изработил 2 скрипти за интерна употреба.

Кандидатот д-р Вехби Кадриу бил претседател и член на комисији за комисијско полагање на група предмети од студиската програма Одделенска настава, претседател и член на комисији за избор и реизбор во наставно-научно звање, претседател на Комисија за спроведување на тестирањето на кандидатите за утврдување на способностите за студирање на студенти кои ќе студираат на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје и други комисији при Факултетот. Исто така, од 2013 година тој е претседател на Испитната комисијата за полагање на стручен испит по предметот албански јазик на приправници во основните училишта.

Проф. д-р Вехби Кадриу бил член на Комисијата за оценка на трудовите за Меѓународната конференција во Стара Загора, потоа претседател и член на рецензентски комисији за избор и реизбор на 2 колеги во наставно-научно звање.

Со своето учество на домашни и меѓународни конференции, како и со досегашните објавени учебници и стручно-научни трудови, кандидатот покажува особен интерес за областа на која конкурира и способност за квалитетно изведување на наставно-образовната дејност.

Врз основа на овие согледувања, произлезени од приложените материјали и по направениот увид и анализа на севкупната активност на кандидатот, Комисијата со задоволство констатира дека д-р Вехби Кадриу, со оглед на реализираните стручно-научни и наставни активности, како и на резултатите кои ги постигнал со учество на меѓународни конференции во земјата и во странство, во целост ги исполнува сите услови за избор во звањето редовен професор во областа во која конкурира. Со своите наставно-педагошки квалитети и стручно-научни остварувања дава голем придонес во работата на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, за развојот на образованието и научната мисла.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Вехби Кадриу, за студиските: 2013/2014; 2014/2015; 2015/2016 и 2016/2017 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Вехби Кадриу.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Вехби Кадриу поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во научната област: албанологија, лексикологија и дијалектологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, д-р Вехби Кадриу да биде преизбран во звањето редовен професор во научната област: албанологија, лексикологија и дијалектологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Агим Пољоска, претседател, с.р.

Проф. д-р Аслан Хамити, член, с.р.

Проф. д-р Мито Спасевски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Вехби Рахим Кадриу

Институција: Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ - Скопје

Научна област: албанонологија, лексикологија, дијалектологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Назив на активнoста	Поени
Настава прв циклус студии: Албански јазик со култура на изразувањето 1, за Одделенска настава 3+2 (5 семестри 3 часа неделно 15 недели)	9
Настава прв циклус студии: Албански јазик со култура на изразувањето 2, за Одделенска настава 3+2 (5 семестри 3 часа неделно 15 недели)	9
Настава прв циклус студии: Албански јазик со култура на изразувањето 1, за Предучилишно воспитание 3+2 (5 семестри 3 часа неделно 15 недели)	9
Настава прв циклус студии: Албански јазик со култура на изразувањето 2, за Предучилишно воспитание 3+2 (5 семестри 3 часа неделно 15 недели)	9
Настава прв циклус студии: Лексикологија со фразеологија, за Предучилишно воспитание 2+1 (5 семестри 2 часа неделно 15 недели)	6
Настава прв циклус студии: Диференцијална граматика на албанскиот јазик, за Предучилишно воспитание 2+1 (5 семестри 2 часа неделно 15 недели)	6
Настава прв циклус студии: Лексикологија со фразеологија, за Одделенска настава 2+1 (5 семестри 2 часа неделно 15 недели)	6
Настава прв циклус студии: Диференцијална граматика на албанскиот јазик, за Одделенска настава 2+1 (5 семестри 2 часа неделно 15 недели)	6
Вежби прв циклус студии: Лексикологија со фразеологија, за Предучилишно воспитание 2+1 (3 семестри 1 час неделно 15 недели)	3
Вежби прв циклус студии: Диференцијална граматика на албанскиот јазик, за Предучилишно воспитание 2+1 (3 семестри 1 час неделно 15 недели)	3
Вежби прв циклус студии: Лексикологија со фразеологија, за Предучилишно воспитание, 2+1 (3 семестри 1 час неделно 15 недели)	3

Вежби прв циклус студии: Лексикологија со фразеологија, за Одделенска настава, 2+1 (3 семестри 1 час неделно 15 недели)	3
Вежби прв циклус студии: Диференцијална граматика на албанскиот јазик, за Одделенска настава, 2+1 (3 семестри 1 час неделно 15 недели)	3
Консултации со студенти (677 студенти)	1,354
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Култура на јазикот, за студиска програма: Новинарство од Правен факултет, 2+1 (2 семестри 2 часа неделно 15 недели)	2.4
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Култура на јазикот 4, за студиска програма: Новинарство од Правен факултет, 2+1 (2 семестри 1 час неделно 15 недели)	1.8
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Култура на јазикот 4, за студиска програма: Новинарство од Правен факултет, 1+2 (1 семестр 1 час неделно 15 недели)	0.6
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Култура на јазикот 4, за студиска програма: Новинарство од Правен факултет, 1+2 (1 семестар 2 часа неделно 15 недели)	0.9
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Методологија на општествените науки, за студиска програма: Новинарство од Правен факултет 2+2 (1 семестар 2 часа неделно 15 недели)	1.2
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Методологија на општествените науки, за студиска програма: Новинарство од Правен факултет, 2+2 (1 семестар 2 часа неделно 15 недели)	0.9
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Социологија од Филозофски факултет, 2+1 (4 семестри 2 часа неделно 15 недели)	4.8
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: социологија од Филозофски факултет, 2+1 (4 семестри по 1 час неделно 15 недели)	1.8
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Филозофија од Филозофски факултет, 2+1 (3 семестри 2 часа неделно 15 недели)	3.6
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Филозофија од Филозофски факултет, 2+1 (3 семестри 1 час неделно 15 недели)	1.35
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик 2, за студиска програма: Камера од Факултетот за драмска уметност, 1+1 (1 семестар 1 час неделно 15 недели)	0.6

Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик 2, за студиска програма: Камера од Факултетот за драмска уметност, 1+1 (1 семестар 1 час неделно 15 недели)	0.45
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Биологија од Факултетот за природно-математички науки, 1+2 (2 семестра 1 час неделно 15 недели)	1.2
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Биологија од Факултетот за природно-математички науки, 1+2 (2 семестра 2 часа неделно 15 недели)	1.8
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Физика од Факултетот за природно-математички науки, 1+2 (2 семестра 1 час неделно 15 недели)	1.2
Вежби прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик, за студиска програма: Физика од Факултетот за природно-математички науки, 1+2 (2 семестра 2 часа неделно 15 недели)	1.8
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик 1, за студиска програма: Македонски јазик и книжевност од Филолошки факултет 2+1 (1 семестар 2 часа неделно 15 недели)	1.2
Настава прв циклус студии на Државниот универзитет во Тетово: Албански јазик 1, за студиска програма: Македонски јазик и книжевност од Филолошки факултет 2+1 (1 семестар 1 час неделно 15 недели)	0.45
Консултации со студенти од ДУТ (за осум семестри - 1795)	3.59
Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа – $34 \times 0.1 = 3.4$	3.4
Ментор на дипломска работа - $2 \times 0.2 =$	0.4
Вкупно	158,344

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени

1.	Позитивно рецензиран учебник за основно образование (коавтор): <i>Сеалбански буквар</i> (дигитализиран), Албас - Тетово, 2011 год. I издание, изменето и дополнето издание во 2014 год.	3
2.	Позитивно рецензиран учебник за основно образование (коавтор): „Албански јазик 2“ II одделение за 9-годишно основно образование, Албас-Тетово, 2008 год. I издание, изменето и дополнето издание во 2014 и 2016 год.	3
3.	Позитивно рецензиран учебник за основно образование (коавтор): „Албански јазик 3“ III одделение за 9-годишно основно образование, Албас-Тетово, 2008 год. I издание, изменето и дополнето издание во 2013 год).	3
4.	Позитивно рецензиран учебник за средно образование (коавтор): „Албански јазик и книжевност 1“ за прв клас средно стручно образование, Албас-Тетово, 2008 год. I издание, изменето и дополнето издание во 2015 год).	2
5.	Труд со оригинални научни резултати (коавтор): Spasov, L, & Kadriu, V. (2015) <i>Expressing verbal aspectual configurations: Macedonian vs Albanian Languages</i> , V Conference of the Internacional Comission on Aspectology of the Internacional Comitee of Slavists “The aspectual semantic zone: Tipology of systems and scipts of Diacronic Progresses, Kyoto Sanguyo University, 278-285	6
6.	Труд со оригинални научни резултати (коавтор): Lutfiu, L. & Kadriu, V. & Habili, V. (2016) <i>Interaction and communication in schools</i> , European Academic Research, Vol. IV, Issue 1/ April 2016, 373-388;	6
7.	Труд со оригинални научни резултати (коавтор): Вехби Кадриу & Сузана Ејупи <i>Standard Albanian Language and Linguistic Creativity</i> , презентирана на Меѓународната конференција во Стара Загора, Р. Бугарија, 2013 год.	4
8.	Труд со оригинални научни резултати (коавтор): Кадриу, В. & Лутфиу, Л. (2016) <i>The Premises for Changes in the Field of Communication Culture Diskourse in Education</i> , Пореч, 12-14.10.2016 (сертификат)	4
9.	Апстракт објавен во зборник на конференција: <i>The Lexis in the Literature for Children</i> , 9 th International Balkan Education and Science Congress, 16-18 October 2014, Trakya University, Edirne.	1

10.	Интерна скрипта за изборниот предмет Диференцијална граматика на албанскиот јазик (за потребите на студентите во Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје), Скопје, 2014 год.	4
11.	Интерна скрипта за изборниот предмет Лексикологија со фразеологија на албански јазик (за потребите на студентите во Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје), Скопје 2015 год.	4
12.	Интерна скрипта за предметот Албански јазик (за потребите на студентите од ДУТ), Тетово, 2013 год.	4
13.	Интерна скрипта за предметот Методологија на општествените науки (за потребите на студентите од ДУТ), Тетово, 2014 год.	4
Вкупно		48

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поединици
1.	Превод од македонски на албански јазик на <i>Прирачник за инклузивно образование</i> , во издание на: Биро за развој на образованието, од автор: Проф. Џудит Холенвегер, со учество на Паула Фредерика Хант и Нора Шабани, Скопје 2015 год.	3
2.	Превод од македонски на албански јазик на <i>Извештајот за проценка на напредокот на Програмата на УНИЦЕФ за Рано учење и развој</i> , базирана врз Стандардите за рано учење и развој, Скопје 2013 год.	2
3.	Превод од македонски (и приспособување) на албански јазик на Прирачник со раскази за деца, за потребите на УНИЦЕФ, Скопје 2014 год.	3
4.	Лектура на книга од Љулзине Лутфиу: <i>Komunikimi midis mësimeve dhe nxënësve</i> – учебник за студентите на Педагошкиот факултет при ДУТ, Тетово 2016 год.	1
5.	Лектура на книга од Бурханедин Незири: <i>Metodologjia e zgjidhjes së detyrave numerike në fizikë</i> – учебник со решени задачи по физика за основно и средно образование, Тетово 2016 год.	1

6.	Лектура на магистерска теза од Шпатина Мурсели: <i>Karakteristikat fenomenologjike dhe etiologjike të delikuencës së të miturve në rajonin e Tetovës</i> , Тетово 2017, год.	1
7.	Лектура на магистерска теза од Херолинда Шабани: <i>Mësimdhënia dhe mësimnxënia e gjuhës angleze në shkollat fillore nëpërmjet TIK –ut</i> , Тетово, 2014 год.	1
8.	Лектура на книга од Махи Несими: <i>Përfaqësues shqiptarë në pushtetin e Maqedonisë</i> , Тетово, 2013.	1
9.	Лектура на книга од Целадин Мурати: <i>Tendencat evropiane në arsim (qasje, koncepte, pikëpamje)</i> , Тетово 2013 год.	1
Вкупно		14

Дејности од поширок интерес		
1.	Председател на Комисија за спроведување на тестирањето на кандидатите за утврдување на способностите за студирање на студенти кои ќе студираат на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје (за учебните 2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 и 2016/2017 година).	2
2.	Председател на рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите наставно-научни звања по Одлука на Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ бр. 02 – 1137/2 од 14.12.2015 год.	0.2
3.	Член на рецензентска комисија за изготвување реферат за избор во сите наставно-научни звања по Одлука на Педагошки факултет „Св. Климент Охридски“ бр. 02 – 1319/5 од 5.12.2016 год.	0.2
4.	Председател на Испитната комисија за полагање на стручен испит по предметот Албански јазик на приправници во основните училишта, МОН (од 2013 година до денес)	1
5.	Член на Комисијата за изменување и дополнување на списокот со лектири во деветгодишното основно образование, Биро за развој на образованието, 2013 год.	1
6.	Член на Комисијата за оценка на трудовите за Меѓународната конференција во Стара Загора, Р.Бугарија, 2013 год.	1
7.	Претседател на Избирачкиот одбор за избирачко место број 1926 во Тетово, решение бр. 10 – 37 / 1, од 2.9.2017 год., Тетово	1

8.	Претседател на Комисија за комисијско полагање на група предмети од студиската програма Одделенска настава на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје, 2017.	0,5
9.	Член на Комисија за преиспитување на Одлуката бр.02-307/5 од 24.3.2014 година за избор во наставно-научно звање со Одлука бр. 02-591/8 од 16.6.2014 година од Деканатската управа на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“ во Скопје.	0.5
Вкупно		7.4

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	158,344
НАУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	48
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	21,4
Вкупно	227,744

Членови на Комисијата

1. Д-р Агим Пољоска, претседател
с.р.
2. Д-р Аслан Хамити, член
с.р.
3. Д-р Мито Спасевски, член с.р.

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ИСТОРИЈА НА ПРАВОТО НА
ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на конкурсот на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Дневник“ и „Коха“ од 10.8.2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област историја на правото, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр.02-1082/43, донесена на 31.8.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Билјана Поповска, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први во Скопје, д-р Владо Поповски, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први во Скопје и д-р Владо Бучковски, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област историја на правото, во предвидениот рок се пријави д-р Иванка Додовска.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Иванка Додовска (родена Василевска) е родена на 23.4.1981 година, во Скопје, Република Македонија. Основно и средно гимназиско образование завршила во Скопје. Со високо образование се стекнала на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, политички студии, насока: јавно мислење и масовни комуникации. Дипломирала во мај 2004 година и истата година се запишала на постдипломски (магистерски) студии во областа на државноправната историја на Македонија на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Во 2009 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Размената на малцинствата меѓу Кралството Грција и Царството Бугарија и процесот на формирањето на националните држави на Балканот* и се стекнала со научен степен – магистер на правни науки, насока: државно-

правна историја на Македонија. Докторската дисертација на тема: *Балканската Антиантиа од 1934-1941 година и Македонската прашање* ја одбранила на 6.11.2012 година на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со што се стекнала со научниот степен доктор на правни науки.

Активно се служи со англискиот, а пасивно со францускиот јазик. Одлично ги владее српскиот, хрватскиот и бугарскиот јазик. Поседува компјутерски вештини и се служи со информатичката технологија.

Кандидатката д-р Иванка Додовска работела како демонстратор по современа европска и македонска историја (19 – 20 век) и други предмети на Институтот за правноисториски науки на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје од септември 2004 година. На 22.12.2008 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, кандидатката е избрана во звањето помлад асистент на научната област историја на правото (на предметите на политичките студии и студиите по новинарство: *современа европска и македонска историја (19 – 20 век) и историја на дипломатија*). Во март 2010 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, кандидатката е избрана во звањето асистент на научната област историја на правото. Во јануари 2013 година, со Одлука на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, кандидатката е избрана во звањето доцент на научната област историја на правото.

Во моментот е доцент на научната област историја на правото на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1045 од 31.12.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кандидатката д-р Иванка Додовска е активно вклучена во

изведувачето настава на првиот циклус на правните студии; вториот циклус на правните студии (насока: историја на правото), првиот и вториот циклус на политичките студии (насоки: применета политика и меѓународни односи, европски интеграции и дипломатија) на македонски и англиски јазик, првиот циклус студии по новинарство и првиот циклус односи со јавност на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, и тоа на следниве предметни програми: Историја на правото; Современа македонска историја; Историја на дипломатија; Современа европска и македонска историја (19 – 20 век); Мировно и воено новинарство; Современа европска историја и идеја за Европа; Историја на Османското Царство; Политичка историја на Балканот (19 – 20 век); Историја на правото во античка Македонија; Правото во средновековна Македонија; Државно-правните концепти во македонското ослободително движење во втората половина на 19 век и почетокот на 20 век; Правната положба и надлежностите на црковно-училишните општини во Македонија; Историја на балканските држави (19 – 20 век); Религиозни движења во Југоисточна Европа; Статусот на немуслиманите во Османското општество; Македонско обичајно право.

Некои од овие предметни програми се нови и за нивното развивање е заслужна самата кандидатка. Ова посебно се однесува на областите како: политичка историја на Балканот, статусот на немуслиманите во османското општество и религиозни движења во Југоисточна Европа, кои од скоро се изучуваат на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во рамките на Институтот за римско право и правно-историски науки.

Кандидатката била ментор на 10 магистерски трудови. Исто така учествувала како член во Комисија за оцена и одбрана на 30 магистерски трудови и на 2 докторски дисертации.

Научноистражувачка дејност

Д-р Иванка Додовска е автор на монографија, учебник, научни и стручни трудови.

Од изборот во звањето доцент има објавено вкупно 23 научни труда во домашни и меѓународни научни списанија. Трудовите се од областа на историјата на правото и потесната област: националната историја на Македонија и политичката историја на Европа, со акцент на историја на дипломатијата. Голем дел од трудите се фокусирани на македонското национално прашање, државно-правните концепти при решавањето на македонското национално прашање, како и на прашањето за религиозниот и културниот идентитет и предизвиците во современа смисла, со кои се соочува регионот на Југоисточна Европа, кои се особено смели, издржни и поттикнуваат интерес, со што ја истакнуваат академската проникливост и оригиналност на кандидатката и претставуваат значаен придонес за научна дебата.

Кандидатката е уредничка на публикацијата “Crossroads - Examining the cultural, historical and political heritage in South-Eastern Europe” (Универзитет

„Колумбија“ од Њујорк – САД, Универзитет „Пантеон“ – Атина, Грција, Универзитет „Аристотел“ – Солун, Грција и Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје), објавена од Институтот за човекови права (Institute for the Study of Human Rights), при Универзитетот „Колумбија“ во Њујорк, САД, 2017. Таа е авторка на монографијата „Версајскиот систем од 1919 година: Механизмите за доброволна размена на малцинства и нивното влијание врз македонското прашање во првата половина од XX век“, во издание на Институтот „РесПублика“, објавена во Скопје, 2016 година. Коавтор е во публикацијата „Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century: Vol. 2, во уредништво на Антонело Биацини (Antonello Biagini) и Џовани Мота (Giovanna Motta), објавена од Cambridge Scholars Publishing, 2014. Уредник е на публикацијата „Кризите на модерниот свет (регионални и глобални предизвици за либералната демократија наспроти религиозниот фундаментализам)“, во издание на Фондацијата „Конрад Аденауер“ во соработка со Институт „РесПублика“, Скопје, 2014. Има учествувано во пишувањето на учебникот „Историја на правото - трет дел“, во издание на „2ри Август“ - Штип, Скопје, 2011.

Д-р Иванка Додовска е една од носителите и истражувач на меѓународниот научноистражувачки проект “Crossroads - Examining the cultural, historical and political heritage in South-Eastern Europe” (Универзитет „Колумбија“ во Њујорк, САД, Универзитет „Пантеон“ во Атина, Грција, Универзитет „Аристотел“ во Солун, Грција и Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје), 2016 – 2017. Исто така, кандидатката е носител и главен истражувач на научноистражувачкиот проект „Кризите на модерниот свет (регионални и глобални предизвици за либералната демократија наспроти религиозниот фундаментализам)“, поддржан од Фондацијата „Конрад Аденауер“, во соработка со Институтот „РесПублика“, Скопје, 2014.

Кандидатката има учествувано на повеќе меѓународни научни конференции со свои пленарни предавања. Исто така, таа има учествувано како предавач, односно излагач на повеќе работилници, обуки и научни и стручни собири во Република Македонија и во странство.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Иванка Додовска е активно е вклучена во стручно- апликативната дејност. Коавтор е на стручната монографија “Crossroads - Examining the cultural, historical and political heritage in South-Eastern Europe”, објавена во март 2017 година, во издание на Универзитетот „Колумбија“ од Њујорк, САД. Уредник е на студијата „Кризите на модерниот свет (регионални и глобални предизвици за либералната демократија наспроти религиозниот фундаментализам)“, во 2014 година. Кандидатката е основач и член на Уредувачкиот одбор во списанието Е-Зборник на трудови во издание на Македонскиот политиколошки форум, кое се објавува на академската електронска мрежа EBSCO.

Оценка од самоевалуација

На анонимно спроведените анкети на студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, на првиот и вториот циклус студии, кандидатката добива континуирани позитивни оценки, и тоа: за учебната 2013/2014 година, за предметната програма Современа европска и македонска историја (19 – 20 век) на студиите по новинарство – просечна оценка 4,45; за учебната 2013/2014 година, за предметната програма Историја на дипломатија на политичките студии (на македонски и на англиски јазик) – просечна оценка 4,35; за учебната 2014/2015 година, за предметната програма Современа македонска историја (на македонски јазик) на политичките студии – просечна оценка 4,7; за учебната 2014/2015 година, за предметната програма Современа европска и македонска историја (19 – 20 век) на студиите по новинарство – просечна оценка 4; за учебната 2015/2016 година, за предметната програма Историја на правото на правните студии – просечна оценка 4; за учебната 2015/2016 година, за предметната програма Современа македонска историја (на македонски јазик) на политичките студии – просечна оценка 4,78; за учебната 2015/2016 година, за предметната програма Современа европска и македонска историја (19 – 20 век) на студиите по новинарство – просечна оценка 3,93; за учебната 2016/2017 година, за предметната програма Историја на правото на правните студии – просечна оценка 4,45; за учебната 2016/2017 година, за предметната програма Современа македонска историја (на македонски јазик) на политичките студии – просечна оценка 4,7; за учебната 2016/2017 година, за предметната програма Современа европска и македонска историја (19 – 20 век) на студиите по новинарство – просечна оценка 4,81.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Рецензентската комисија со внимание ја разгледа пријавата на кандидатката д-р Иванка Додовска. Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Иванка Додовска.

Д-р Иванка Додовска е способна и одговорна личност која ја владее материјата од областа на историјата на правото, посебно таа што е сврзана со предметите на дисциплините: историја на Македонија и на Европа, меѓународни односи и дипломатија, човекови права и слободи и историја на дипломатијата – во кои рамки спаѓа нејзиниот научен профил и речиси, нејзината вкупна научна работа и публицистика.

Д-р Иванка Додовска е одговорно и професионално посветена на својата академска работа за што, покрај другото, посведочува и односот и оцената на студентите за таа работа која со години ја вреднуваат со прилично висока оценка. Д-р Иванка Додовска е вонредно многу активна и присутна, со свој прилог, во научниот и општествениот живот на Република Македонија и во поширокиот регион, учествувајќи во бројни научни проекти, симпозиуми и расправи во кои остава печат на амбициозен, мотивиран и успешен научен и образовен академски работник.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Иванка Додовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува условите да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област историја на правото.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, д-р Иванка Додовска да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област историја на правото.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Билјана Поповска с.р.
2. Проф. д-р Владо Поповски с.р.
3. Проф. д-р Владо Бучковски с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО
ЗВАЊЕ

Кандидат: Иванка Бранко Додовска (родена Василевска)

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје

Научна област: историја на правото

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1.	Одржување на настава	*0,04
1.1.	од прв циклус студии (правни студии, политички студии, студии по новинарство, односи со јавност) Историја на правото 2015/2016 2*15*0,04=1,2 2016/2017 2*15*0,04=1,2 Современа македонска историја (македонски јазик) – политички студии 2014/2015 4*15*0,04=2,4 2015/2016 2*15*0,04=1,2 2016/2017 2*15*0,04=1,2 Историја на дипломатија – избран предмет (македонски јазик) 2013/2014 1,5*15*0,04=0,9 2014/2015 1,5*15*0,04=0,9	= 19.404

	Историја на дипломатија – изборен предмет (англиски јазик) 2015/2016 0,8*15*0,04=0,48 2016/2017 0,8*15*0,04=0,48 Современа европска и македонска историја (19 – 20 век) – студии по новинарство 2013/2014 3,5*15*0,04=2,1 2014/2015 3,5*15*0,04=2,1 2015/2016 2,97*15*0,04=1,782 2016/2017 2,97*15*0,04=1,782 Мировно и воено новинарство – студии по новинарство 2015/2016 3,5*3*0,04=0,42 2016/2017 3,5*3*0,04=0,42 Мировно и воено новинарство – односи со јавноста 2015/2016 3,5*3*0,04=0,42 2016/2017 3,5*3*0,04=0,42	
1.2.	од втор циклус (правни студии и политички студии) Мастер – Историја на правото Историја на Османското царство (задолжителен) 2013/2014 5*15*0,05=3 2014/2015 5*15*0,05=3 2015/2016 5*15*0,05=3	*0,05 = 59.8125

2016/2017	5*15*0,05=3	
Современа европска историја и идејата за Европа (задолжителен)		
2016/2017	2,5*15*0,05=1,875	
Историја на правото во античка Македонија (модул Б)		
2013/2014	1,75*15*0,05=1,3125	
2014/2015	1,75*15*0,05=1,3125	
2015/2016	1,75*15*0,05=1,3125	
2016/2017	1,75*15*0,05=1,3125	
Правото во средновековна Македонија (модул Б)		
2013/2014	1,75*15*0,05=1,3125	
2014/2015	1,75*15*0,05=1,3125	
2015/2016	1,75*15*0,05=1,3125	
2016/2017	1,75*15*0,05=1,3125	
Државно-правните концепти во македонското ослободително движење во втората половина на 19 век и почетокот на 20 век (модул Б)		
2013/2014	1,75*15*0,05=1,3125	
2014/2015	1,75*15*0,05=1,3125	
2015/2016	1,75*15*0,05=1,3125	
2016/2017	1,75*15*0,05=1,3125	
Правната положба и надлежностите на црковно-училишните општини во Македонија (модул Б)		
2013/2014	1,75*15*0,05=1,3125	
2014/2015	1,75*15*0,05=1,3125	

2015/2016	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2016/2017	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
Опциони предмети		
Политичка историја на Балканот (19 – 20 век)		
2013/2014	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2014/2015	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2015/2016	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2016/2017	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
Историја на балканските држави (19 – 20 век)		
2013/2014	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2014/2015	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2015/2016	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2016/2017	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
Религиозни движења во Југоисточна Европа		
2014/2015	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2015/2016	$3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,625$	
2016/2017	$3,5 \cdot 15 \cdot 0,05 = 2,625$	
Статусот на немуслиманите во османското општество		
2014/2015	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2015/2016	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	
2016/2017	$1,75 \cdot 15 \cdot 0,05 = 1,3125$	

	Македонско обичајно право 2014/2015 1,75*15*0,05=1,3125 2015/2016 1,75*15*0,05=1,3125 2016/2017 1,75*15*0,05=1,3125	
2.	Настава во школи и работилници	
2.1.	12 – 16 јули 2017 – Предавач на регионалната летна школа 2017 “Society and Religion: Ethnic Groups, Identity and Nationalism”, во организација на Konrad Adenauer Stiftung и Wilfred Martens Center for European Studies. Охрид, Република Македонија. Тема: “The Balkan Wars and Greater State – Nationalism in Balkan Politics”.	1
2.2.	3 јуни 2017 – Предавач на Петтиот семинар за професори од Западен Балкан (Centropa) “History of the Jews in the Balkans and Digital Storytelling”, во организација на Conference on Jewish Material Claims Against Germany, U.S. Embassy Macedonia и Holocaust Fund of the Jews from Macedonia. Тема: “Jewish History in Macedonia, focusing on the deportation of the vast majority of Macedonian Jews to Treblinka”.	1
2.3.	9 мај 2017 – Предавач на Cathedra Adenauer Seminar “Citizens, Politics, Religion”, во организација на Konrad Adenauer Foundation и Wilfried Martens Centre for European Studies, во Дојран, Република Македонија. Тема: “Politics and Islam in Europe”.	1
2.4.	20 април 2017 – Панелист на 2. Јадрански дијалог (Second Adriatic Dialogue) “Where goes the EU democracy”, во организација на Adriatic Council. Љубљана, Република Словенија.	1
2.5.	4 март 2017 – Предавач на обуката за реторика во организација на Клубот на оратори при Правниот факултет „Јустинијан Први“, Скопје. Тема: „Историја на говорништво”.	1
2.6.	11 јануари 2017 – Панелист на Јадранскиот дијалог (Adriatic Dialogue) “Where goes the EU democracy”, во организација на Adriatic Council. Љубљана, Република Словенија.	1
2.7.	30 ноември 2016 – Модератор на работилницата “The Role of the religious communities towards the development of the young people”, во организација на Фондацијата „Конрад Аденауер“.	1

	Проект “Меѓурелигиски час”, Скопје, Република Македонија.	
2.8.	21 октомври 2016 – Модератор на работилницата “Crossroads: Examining Cultural, Historical and Political Heritage in Southeast Europe”, во организација на Програмата за мир и права при Универзитетот „Колумбија“, Институт за проучување на човековите права, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и KENI (Истражувачкиот центар за современа историја, Универзитет „Пантеон“, Атина) одржана на Универзитет „Пантеон“, Атина, Грција. Панел: “Past and present”.	1
2.9.	22 – 24 јули 2016 - Панелист на Семинарот „Ефектите од глобалниот тероризам и радикализам за Македонија и регионот – Предизвици за македонското општество, државата и верските заедници“, во организација на Фондацијата „Конрад Аденауер“, во Охрид, Република Македонија. Панел дискусија: „Улогата на верските заедници и нивната одговорност во времиња на глобален тероризам и радикализам“.	1
2.10.	4 јуни 2016 - Модератор на панел-дискусијата II: Political Parties and Interest Groups – 25 Yers of Political Pluralism. Во организација на Konrad Adenauer Foundation и Wilfried Martens Centre for European Studies. “Thinking without Borders”. Cathedra Adenauer: Quo vadis, Europe? 3 – 5 јуни 2016, Крушево, Република Македонија.	1
2.11.	12 декември 2015 - Модератор на панел дискусијата: Политичка култура и демократија во Македонија и регионот, организиран од Фондацијата Конрад Аденауер, Скопје. Семинар „Политичка култура и политички дијалог – улогата на младите во воспоставувањето на политичкиот дијалог во државата. Од 11 – 13 декември 2015 година, хотел „Аурора“, Берово.	1
2.12.	14 ноември 2015 - Предавач на обуката за јавно говорење и реторички вештини во организација на Клубот на оратори, Правен факултет „Јустинијан Први“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. Тема: „Историја на говорништво“	1
2.13.	12 ноември 2015 - Панелист на дискусијата на тема „Религија и религиски фундаментализам во XXI век“, во организација на Фондацијата „Конрад Аденауер“, во соработка со Институтот за демократија “Societas Civilis” и Универзитетот „Евро-Балкан“ - Скопје. City Hall, Скопје.	1
2.14.	28 октомври 2015 - Предавач на Школата за јавни политики „Мајка Тереза“ на тема „Предизвиците на модерниот свет - историја, религија и политика во Југоисточна Европа“, во организација на ЦРПМ. Скопје, Република Македонија.	1
2.15.	17 октомври 2015 - Модератор на панел-дискусијата III: “The Political and the Geopolitical Aspects from the Migrant Crisis”. Во организација на Konrad Adenauer Foundation, the Wilfried Martens Centre for European Studies, Faculty of Law “Iustinianus Primus” and the “Max van der Stoel” Institute at the South East European	1

	University. "Thinking without Borders". Cathedra Adenauer: Migration and the EU – What is Happening in Europe? 16 – 18 октомври 2015, Берово, Република Македонија.	
2.16.	14 септември 2015 - Предавач на едукативниот семинар „Историски пристап за холокаустот и масовните злосторства на Балканот“, организиран од Меморијалниот центар на холокаустот на Евреите од Македонија, Меморијал де ла Шоа – Франција и Министерството за образование и наука во Република Македонија. Тема: „Антиеврејското законодавство и депортацијата на македонските Евреи“.	1
2.17.	10 февруари 2015 - Предавач на политичките студии при Универзитетот "Alexander Dubcek" во Тренчин, Република Словачка. Тема: "Political and Legal Approach for Resolving the Macedonian Name Issues".	1
2.18.	15 - 19 септември 2014 - Предавач на летната школа „Религија, етничка припадност и национализам“ организирана од Фондацијата „Конрад Аденауер“, Универзитетот „Евро-Балкан“ Скопје и петте верски заедници во Република Македонија. Скопје, Република Македонија. Тема: „Религијата и државата“.	1
2.19.	8 јули 2014 - Предавач на Master Class за "Law, History, Politics, and Society in the Context of Mass Atrocities". Во организација на Geoffrey Nice Foundation и the Inter-University Centre во Дубровник, хрватска, од 30 јуни до 11 јули 2014. Тема: "The Macedonian Media and the Trial of the ICTY Indictée Johan Tarchulovski".	1
2.20.	11 мај 2014 - Предавач на четвртиот семинар на Школата за јавни политики Мајка Тереза, "EU Enlargement and the Balkans", Хотел Континентал, Скопје, 9 – 11 мај, 2014. Тема: "Southeastern Europe Between the Geo-political Interests of the West, and the New Russian Expansionism (the Old and the new Debates)".	1
2.21.	30.11.2013 - Модератор/панелист на Третата сесија насловена „Големиот предизвик – мултикултурализмот“, во рамките на Месецот на цивилно општество, организиран од страна на Институт РесПублика во соработка со Амбасадата на САД во Република Македонија.	1
3.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)	
Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени

3.1.	Од прв циклус студии Студии по новинарство Современа европска и македонска историја (19 – 20 век) 2012/2013 3,5*15*0,03=1,575	1,575
3.2.	Од втор циклус студии (правни студии и политички студии) Историја на европското право 2012/2013 3,5*15*0,03=1,575 Историја на Османското право 2012/2013 3,5*15*0,03=1,575 Политичка историја на Балканот (19 – 20 век) 2012/2013 3,5*15*0,03=1,575	4,725
4.	Подготовка на нов предмет	
4.1.	Предавања Современа македонска историја Современа европска историја и идеја за Европа Религиозни движења во Југоисточна Европа Статусот на немуслиманите во османското општество	4

5.	Консултации со студенти 2012/2013 130*0,002=0,26 2013/2014 130*0,002=0,26 2014/2015 130*0,002=0,26 2015/2016 130*0,002=0,26 2016/2017 130*0,002=0,26	1,3
6.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 2*0,5	1
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 30*0,3	9
8.	Интерна скрипта од предавања Европска историја	4
9.	Научно-популарна книга	
9.1.	(Коавтор) Regional Security Pacts in Southeast Europe between the Two World Wars– (Book) “Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century: Volume 2, Edited by Antonello Biagini and Giovanna Motta, published by Cambridge Scholars Publishing, 2014;	4
10.	Пакет материјали за одреден предмет Современа македонска историја Современа европска и македонска историја (19 – 20 век)	7

	Европска историја и идеја за Европа Историја на дипломатија Мировно и воено новинарство Религиозни движења во Југоисточна Европа Статусот на немуслиманите во Османското општество	
	Вкупно	= 136.8165 (137)*

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1.	Ментор на магистерска работа 10*1	10
2.	Раководител на национален научен проект	
2.1.	Кризите на модерниот свет (регионални и глобални предизвици за либералната демократија наспроти религиозниот фундаментализам“, главен истражувач, научноистражувачки проект финансиран од Фондацијата „Конрад Аденауер“, во соработка со Институт „РесПублика“, Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје, 2013 - 2014.	6
3.	Учесник во национален научен проект	
3.1.	Евроинтеграција на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија, Правен факултет „Јустинијан Први“ Скопје, 2013 – 2017.	3
4.	Учесник во меѓународен научен проект	
4.1.	“Crossroads - Examining the cultural, historical and political heritage in South-Eastern Europe” (Универзитет „Колумбија“ во Њујорк, САД, Универзитет „Пантеон“ во Атина, Грција, Универзитет „Аристотел“ во Солун, Грција и Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје), 2016 – 2017.	5
5.	Монографија	8

	„Версајскиот систем од 1919 година: Механизмите за доброволна размена на малцинства и нивното влијание врз Македонското прашање во првата половина од XX век“, РесПублика, Скопје, 2016.	
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание	
6.1.	Мировната конференција во Париз, 1919 година – Годишник на Правниот факултет “Iustinianus Primus” во Скопје, во чест на проф. д-р Петар Манговски, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет “Iustinianus Primus”, Скопје, 2016. Стр.173 – 185.	4
6.2.	Macedonia in the 21st Century: Social, Political and Diplomatic Issues (1991 – 2015) - Политичка мисла/ Political Thought edition of the Konrad Adenauer Foundation and the Institute for Democracy "SocietasCivilis", Skopje, 14 Years, No. 52, December, 2016. Стр. 53 – 73.	4
6.3.	The World War I (1914 – 1918) (Diplomatic Discourse versus Paradigm of the International Relations) – Iustinianus Primus Law Review No. 13, Vol. VII – Summer 2016. http://lawreview.mk/main.asp?lang=eng&izdanie=13	4
6.4.	From Versailles to Yalta – New Challenges of South East Europe - Political Science Forum Vol. 5, No. 1, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine. Spring, 2016. Стр. 84 – 96.	4
6.5.	The Crises of the Modern World – Global Challenges of Liberal Democracy vis-à-vis Religious Fundamentalism – Macedonian Journal of Political Science e-Proceeding of Papers, Year 3, Number. 6, February, 2016 (EBSCO Publishing). Стр. 12 – 25.	4
6.6.	Рамнотежата на силите и Кримската војна од 1853 до 1856 Или како геостратежките интереси на Франција и Англија го условија Виенскиот поредок? (<i>The balance of Powers and the Crimean War of 1853-1856 - or does the geo-strategic interests of France and England determined the Vienna order?</i>) - Политичка мисла/ Political Thought (“The Balance of Powers: 200 years of the Congress of Vienna”, edition of the Konrad Adenauer Foundation and the Institute for Democracy "SocietasCivilis", Скопје, 2015. Стр. 45 – 55.	4
6.7.	Some Old and Some New Tendencies of the Inflaming Islamic Fundamentalism in Southeastern Europe - AKTUÁLNE OTÁZKY POLITIKY IV, vedecké štúdie, Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine, Katedrapolitologie, Miroslav Řádek – Rudolf Kucharčík(ed.), Trenčín 2015. Стр. 78 – 84.	4
6.8.	Париската мировна конференција од 1919 година и турското национално движење (<i>The Paris Peace Conference of 1919 and the Turkish national movement</i>) - (коавторство со Проф. д-р Билјана Поповска) - Macedonian Journal of Political Science e-Proceeding of Papers, Year 2, Number. 4, March 2015 (EBSCO Publishing). Стр. 26 – 41.	3,6

6.9.	Версајскиот систем и заштитата на малцинските прашања (<i>The Versailles system and the protection of minorities</i>) - in the Journal of Political and social topics Political Thought "Models of secure and stable integration - One hundred years after the First World War," published by the Konrad Adenauer Foundation and the Institute for Democracy "SocietasCivilis", June, Скопје, 2014. Стр. 47 – 56.	4
6.10.	Државно-правните гледишта околу решавањето на македонското национално прашање помеѓу двете светски војни – Macedonia Politicological Science Forum e-Proceeding of papers - Скопје, Year 1, No. 1 March 2014 (EBSCO Publishing). Стр. 37 – 48.	4
6.11.	Нејскиот мировен договор од 27 ноември 1919 – Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. д-р Кики Мангова Поњавиќ, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје, 2014. Стр. 505 – 517.	4
6.12.	Македонија во рамките на Српската феудална држава – извори на правото – (коавторство со проф. д-р Билјана Поповска) - Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на проф. д-р Љиљана Спировиќ-Трпеновска, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје, 2013. Стр. 473 - 485.	3,6
6.13.	Либералната држава и право – граѓанските револуции и постреволуционерниот развој во Англија – (коавторство со проф. д-р Билјана Поповска) - Годишник на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје во чест на 18 години од основањето на политички студии, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Правен факултет „Јустинијан Први“, Скопје, 2013. Стр. 35 – 48.	3,6
7.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
7.1.	Меѓународното признавање на Република Македонија, 1991 – 2001 (изградба и развој на меѓународните односи) – Зборник на трудови од научната конференција „70 години институт за историја, 70 години македонска историографија“, одржан на 13 и 14.12.2016 година, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филозофски факултет, Институт за историја, Скопје, 2017. Стр. 449 – 463.	2
7.2.	Refugee Crisis and its impact upon the Greek – Macedonian Relationship – (во коавторство со Проф. д-р Далибор Јовановски) - Zbornik radova, Međunarodna naučno-stručna konferencija “Svjetska izbeglička kriza: izazovi i perspective, Правен факултет, Универзитет во Травник, Босна и Херцеговина, 2016. Стр. 32 – 44.	1,8
7.3.	Multiculturalism in South-East Europe – Cross Cultural Influence of the Socio-Economic Changes in Republic of Macedonia According to Ohrid Framework Agreement - (во коавторство со д-р Јана Илиева) – Conference Proceedings of Papers 4 th Biennial International Scientific Congress “Economic Analysis of Global	1,8

	Trends in Tourism, Finance, Education and Management”, Универзитет за туризам и менаџмент, Скопје, Октомври, 2015. Стр. 448 – 454.	
7.4.	Religion and politics in Southeast Europe (Some question and doubts in XXI Century) - Proceedings of the International Scientific Conference “Researching security: Approaches, concepts and policies, Vol. III, Универзитет „Св. Климент Охридски“ - Битола, Факултет за безбедност- Скопје, 2015. Стр. 66 – 78.	2
7.5.	The Concept of Religious Tolerance in the Ottoman Empire (with special emphasis on the status of Jews in the Empire) – International Scientific Conference “Jews in Macedonia: History, Tradition, Culture, Language and Religion”, on the occasion of the 70 th anniversary of the renewal of the work of the Jewish community in Macedonia after the Second World War (1944 – 2014). Еврејска заедница во Република Македонија, Македонска академија на науките и уметностите и Институт за национална историја, Скопје, 2015. Стр. 23 – 31.	2
7.6.	Македонија во класичниот феудализам (1018 – 1204): Државно-правна анализа на изворите на правото во Византија - (коавторство со Проф. д-р Билјана Поповска) – Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Струмица, научен собир „Самуиловата држава во историската, воено-политичката, духовната и културната традиција на Македонија“, Струмица, 2015. Стр. 139 – 147.	1,8
7.7.	The Diplomacy of the Balkan States toward the Ottoman Empire in the Beginning of the Balkan Wars – (коавторство со проф. д-р Билјана Поповска) – Меѓународна научна конференција „Балканот: луѓе, војни и мир“, Материјали од меѓународната научна конференција по повод 65 години од основањето на Институтот за национална историја (Скопје, 4-5 ноември 2013), Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Институт за национална историја – Скопје, Скопје, 2015. Стр. 505 – 515.	1,8
7.8.	Букурешкиот мировен договор (историско-правна анализа) - (коавторство со проф. д-р Билјана Поповска) - Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Струмица, научен собир „Струмица и Струмичко во времето на Балканските војни и Букурешкиот мировен договор“, Струмица, 2013. Стр. 27 – 37.	1,8
7.9.	Македонија сто години по завршувањето на Балканските војни – (коавторство со Проф. д-р Билјана Поповска) – Прилози од научниот собир одржан на 3-4 декември 2012 година, во Македонската академија на науките и уметностите на тема: „Сто години од Балканските војни“, МАНУ, Скопје, 2013. Стр.205 – 212.	1,8
8.	Труд објавен во зборник на трудови на в.о. институција	
8.1.	/.	
9.	Пленарни предавања на научен/стручен собир	

9.1.	<u>19-20 декември 2016</u> – Втора научна конференција “Security challenges and geopolitical situation in Europe and in the region between BREXIT and the refugee crisis” во организација на Македонското политиколошко друштво. Универзитет ФОН, Скопје, Република Македонија. Тема: “Wahhabism as an ideological base of radicalism - genesis, causes, effects”.	2
9.2.	<u>17 мај 2016</u> Трета годишна конференција на Универзитетот на Југоисточна Европа: „Бегалската криза и нејзиното хуманитарно и политичко влијание на Балканот“. Во организација на Институтот „Макс Ван Дер Штул“, при Универзитетот на Југоисточна Европа. 17 мај 2016 година, во Тетово. Панел I: Тема: „Политичкото влијание од бегалската криза на Балканот и во Европската унија“.	2
9.3.	<u>19 – 20 ноември 2015</u> Прва научна конференција „Пост-комунизмот наспроти пост-демократијата: искуствата во регионот и во Македонија“, во организација на Македонското политиколошко друштво. Правен факултет „Јустинијан Први“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје. Тема: „Политиката и Исламот – стари и нови дилеми во Југоисточна Европа“.	2
9.4.	<u>24-26.10.2014</u> Научен собир на тема „Самоиловата држава во историската, военополитичката, духовната и културната традиција на Македонија“, по повод 1000 години од битката на Беласица и од смртта на цар Самоил (1014-2014) во организација на НУ Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј – Струмица. Тема: „Македонија во класичниот феудализам (1018-1204): државно-правна анализа на изворите на правото во Византија“.	1,8
9.5.	<u>24 јули – 2 август 2013</u> 4th United Macedonian Diaspora Global Conference, Скопје и Охрид, Република Македонија. Тема: “The National and State Formation of the Republic of Macedonia – Historical Overview on the Influence of Bulgaria and Greece Upon the Macedonian Question Until Present”.	2
9.6.	<u>27-28 јуни 2013</u> Македонско-руски научен собир „Букурешкиот мировен договор (1913) и неговите долгорочни последици за Македонија и Југоисточна Европа“, организиран од Македонската академија на науките и уметностите и Руската академија на науките, Скопје, Република Македонија.	1,8

	Тема: „Историско-правна анализа на Извештајот на Карнегиевата балканска комисија за мир за Балканските војни 1912-1913“.	
9.7.	<u>26.6.2013</u> Научен собир „Македонија во Балканските војни Букурешкиот договор – 100 години потоа“. Организиран од Организацијата на резервни офицери на Република Македонија – Собрание - во Домот на АРМ, Скопје, Република Македонија. Тема: „Влијанието на меѓународните односи врз политичките состојби во Македонија пред започнувањето на Балканските војни“.	2
10.	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
10.1.	<u>13-14 декември 2016</u> – Меѓународна научна конференција “70 години од основањето на Институтот за историја, 70 години македонска историографија”, во организација на Институтот за историја, Филозофски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. III Панел: Тема: “International recognition of the Republic of Macedonia, 1991 – 2015 (building and development of the international relations)”.	3
10.2.	<u>11-12 ноември 2016</u> – 4th International Scientific Symposium “Days of Justinian I”, во организација на Универзитетот Евро-Балкан, Скопје и University of Bologna, Ravenna Campus – School of Humanities and Cultural Heritage, Италија. Во Скопје, Република Македонија. IV Панел: Ко-претседавачи: Иванка Додовска и Giuseppe Maino. Тема: “Свртување кон средновековното минато – случајот на Грција, Политика, идентитет, историја, образование, територија”. (Turning towards the medieval past - The case of Greece, Politics, identity, history, education, territory).	2,8
10.3.	<u>7 мај 2016</u> Меѓународна научна конференција „Светската бегалска криза, предизвици и перспективи“, во организација на Правниот факултет при Универзитетот во Травник, Република Босна и Херцеговина. Тема: „Бегалската криза и нејзиното влијание врз Грчко-македонските односи“.	2,8
10.4.	<u>10 октомври 2015</u> 4th Biennial International Scientific Congress “Economic Analysis of Global Trends in Tourism, Finance, Education and Management”. Во организација на факултетот за туризам и менаџмент од Скопје. Во Скопје. Тема: “Multiculturalism in Southeast Europe – cross cultural influence of the socio-economic changes in Republic of Macedonia according to Ohrid framework agreement”.	2,8

10.5.	<u>10-14 јуни 2015</u> 1st International Congress on Economics and Business “New Economic Trends and Business Opportunities”. Во организација на Celal Bayar University – Turkey, Sakarya University – Turkey, International Vision University – Република Македонија, Универзитет ФОН – Македонија и Универзитетот за туризам и менаџмент, Скопје, Република Македонија. Во Гостивар, Република Македонија. Тема: “Socio economic structure of the population of the three recesses of the Ottoman Empire in the XIX century with special emphasis on Macedonian Jews”.	3
10.6.	<u>2-3 јуни 2015</u> International Scientific Conference “Researching Security – Approaches, Concepts and Policies”. Во организација на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ Битола, Факултет за безбедност – Скопје, Република Македонија, одржана во Охрид, Република Македонија. Тема: “Religion and Politics in Southeast Europe (some questions and doubts in XXI Century)”.	3
10.7.	<u>10 февруари 2015</u> 4th Scientific Conference with International Attendance “Current Issues of Politics IV”. Во организација на Катедрата за политички науки на Универзитетот во Тренчин „Александар Дубчек“, Тренчин, Република Словачка. Тема: “Some old and some new tendencies of the inflaming Islamic fundamentalism in Southeastern Europe”.	3
10.8.	<u>19 декември 2014</u> International Conference “Jews in Macedonia: History, Tradition, Culture, Language and Religion”, одржана во Скопје, Република Македонија. Во организација на еврејската заедница во Република Македонија, во чест на 70-годишнината од реативирањето на Еврејската заедница во Македонија по Втората светска војна (1944-2014). Тема: “The concept of religious tolerance in the Ottoman Empire (with special regard to the status of the Jews in the Empire)”.	3
10.9.	<u>15 октомври 2014</u> Scientific Conference “Albanians during the First World War (1914 – 1918)”. Во организација на институтот “Ali Hadri” и институтот за албанологија, одржана во Приштина, Косово. Тема: “Treaty of London from 1915 and the Utilization of the Instruments of the Secret Diplomacy during the First World War”.	3

10.10.	<u>3-5 јуни 2014</u> International Scientific Conference: “Macedonia and the Balkans, a Hundred Years after the World War I – Security and Euro-Atlantic Integrations”, во Охрид, Република Македонија. Во организација на Универзитетот „Св. Климент Охридски“, Факултет за безбедност, Скопје, Република Македонија. Тема: “The Macedonian Question at the Paris Peace Conference (the influence of the exchange of the populations in the process of the national homogenization of the Kingdom of Greece and Bulgarian Empire, in the first decades of the 20th century)”.	3
10.11.	<u>4-5.11.2013</u> Меѓународна научна конференција „Балканот: луѓе, војни и мир“ по повод 100-годишнината од Балканските војни (65 години ИНИ). Во организација на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Институт за национална историја – Скопје. Тема: “The Diplomacy of the Balkan States toward the Ottoman Empire in the Beginning of the Balkan Wars”.	2,8
10.12.	<u>31 октомври и 1 ноември 2013</u> International Scientific Conference “Peace Treaty of Bucharest, Macedonia and the Balkans – Marking the centennial of the signing of the Bucharest Peace Treaty”. Во организација на Македонската академија на науки и уметности, Скопје, Република Македонија. Тема: “International Politics and National Political Processes in the Balkans before and after the Bucharest Peace Treaty”.	2,8
10.13.	<u>18-19.10.2013</u> Меѓународен научен симпозиум „Денови на Јустинијан I“, во организација на Универзитетот „Евро-Балкан“ од Скопје. Тема: „Христијанскиот егзистенцијализам версус исихазмот во византиското општество“.	2,8
10.14.	<u>17-18.5.2013</u> International and Scientific Conference “1700 Years of Edict of Milan”. Во организација на Правниот факултет, при Универзитетот во Ниш, Република Србија. Тема: “Улога верских група у Османском Царству”.	2,8
	Вкупно	= 153,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
1.	Стручна монографија Кризите на модерниот свет (регионални и глобални предизвици за либералната демократија наспроти религиозниот фундаментализам“, Фондација „Конрад Аденауер“ и Институт „РесПублика“, Скопје, 2014, (публикацијата е објавена на македонски и на албански јазик).	4,8
2.	Поглавје во книга	
2.1.	(Коавтор) Историја на правото, трет дел, Билјана Поповска „2ри Август“ - Штип, Скопје, (2011), реиздание 2013. (Коавтор) Regional Security Pacts in Southeast Europe between the Two World Wars– (Book) “Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century: Volume 2, Edited by Antonello Biagini and Giovanna Motta, published by Cambridge Scholars Publishing, 2014.	2,5
3.	Студиски престој во странство	
3.1.	Април/мај 2013 , “Seminar on Female Capacity Building for Developing Countries” спонзориран од Министерството за трговија, во организација на Fujian Foreign Trade и Economic Cooperation Officials Training Center Од 25.04. 2013 до 15.05. 2013 во Fuzhou, Народна Република Кина.	0,5
4.	Учество во промотивни активности на Факултетот	
4.1.	Учество на Отворениот ден на УКИМ, 6.4.2017 (Решение бр. 03-451/2 од 3.4.2017).	0,5
4.2.	Учество на Отворениот ден на УКИМ, 15.4.2016 (Врз основа на Одлука бр. 03-393/1 од 15.4.2016).	0,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
5.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	

	Основач и член на уредувачки одбор: Е-зборник на трудови, Македонски политиколошки форум, 2014.	1
6.	Изготвување и пријавување на научен национален проект/соработник	
	/.	/.
7.	Член на факултетска комисија	
7.1.	- Секретар на Институтот за римско право и правно историски науки од 2013 до јуни 2017 година. - Врз основа на член 37 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, со Одлука на Наставно-научниот совет од седницата одржана на 30.3.2017 година, член на организационен одбор за одбележување на 40-годишнината од студиите по новинарство.	1
8.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
8.1.	- Член на Советот за меѓународни односи при Кабинетот на претседателот на Република Македонија, д-р Ѓорге Иванов, од мај 2015 година. - Од октомври 2016 до денес – потпретседател за Република Македонија во Adriatic Council: www.adriatic-council.eu.	2
	Вкупно:	= 12,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ ПО ИЗБОРОТ ВО ДОЦЕНТ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	136,8165
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	153,8
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/.
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	12,8
Вкупно	303,4165

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Билјана Поповска с.р.

Проф. д-р Владо Поповски с.р.

Проф. д-р Владо Бучковски с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први,, во Скопје Н.Н.С од

31-08-2017

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Петар Радојничкиќ	Паралели меѓу правните решенија за трговските марки и географските називи во римското и во современото право (Parallels between Legal Solutions for Trade Marks and Geographical Indications in Roman and Contemporary Law)	проф.д-р Владо Бучковски	31.08.2017	02-1082/94
Никица Бачовски	Едностепенa или повеќестепенa локална самоуправа – компаративна анализа на моделот на Република Македонија, Република Хрватска и Република Словенија (Single-tiered or multy-tiered of local self-government – comparative analysis of the model of the Republic of Macedonia, the Republic of Croatia and the Republic of Slovenia)	проф. д-р Гордана Силјановска Давкова	31.08.2017	02-1082/95
Христина Петрушева	Поведување и тек на стечајната постапка во Република Македонија (Commencement and Management of Insolvency Proceedings in the Republic of Macedonia)	доц.д-р Милка Ракочевиќ	31.08.2017	02-1082/96
Елена Даскалова	Правно уредување на акционерските друштва (Legal regulation of Public Companies Limited by Shares)	проф. д-р Борче Давитковски	31.08.2017	02-1082/97
Гонце Донева	Правно уредување на здравствената дејност (Legal Regulation of Physicians)	проф. д-р Борче Давитковски	31.08.2017	02-1082/98
Елеонора Мицевска	Економско-финансиски причини и последици од стечајната постапка (Economic and Financial Causes for Insolvency)	доц.д-р Милка Ракочевиќ	31.08.2017	02-1082/99

Стефан Станковиќ	Мултидисциплинарна и споредбена правна анализа на криптовалути, (Multidisciplinary and Comparative Legal Analysis of Cryptocurrencies)	доц.д-р Драган Гоцевски	31.08.2017	02-1082/100
Љупчо Чичаковски	Правно уредување на природните монополи – овластувањата на Агенцијата за енергетика во сферата на енергијата (Legal Regulation of Natural Monopolies – Powers of Energy Agency in Energy Sector)	проф.д-р Ана Павловска Данева	31.08.2017	02-1082/101
Христина Илиева	Европски правила за постапката за лицензирање кај системите за професионална специјализација (European Rules for Licensing Proceedings in respect to Professional Specialization)	проф.д-р Ана Павловска Данева	31.08.2017	02-1082/102
Жанета Богоевска	Историска анализа на Македонското прашање: Букурешт 1013 – Букурешт 2008 (The Historical Analysis towards Macedonian Question: Bucharest 1913 - Bucharest 2008)	доц.д-р Иванка Додовска	31.08.2017	02-1082/103
Маја Георгиева	Правно уредување на основањето на банка во Република Македонија (Legal Regulation of the Bank Establishment in the Republic of Macedonia)	проф. д-р Јован Зафировски	31.08.2017	02-1082/104
Билјана Ристовска	Положбата и улогата на центарот за социјални работи во вонпарничната постапка (The Position and Role of the Center for Social Work in the Non-contentious Procedure)	проф. д-р Татјана Зороска Камиловска	31.08.2017	02-1082/105
Благородна Ристовска	Толкување и примена на Европската Конвенција за човекови права (Interpretation and Application of the European Convention on Human Rights)	проф. д-р Елена Михајлова Стратилати	31.08.2017	02-1082/106
Рамадан Мехмед	Надворешната политика на Русија по падот на Железната завеса (Russia foreign politic after the fall of the Iron curtain)	доц. д-р Иванка Додовска	31.08.2017	02-1082/107
Филип Пирганоски	Тела за заштита на патенти и нивно влијание врз иновациите (Patent Assertion Entities and their Impact on Innovation)	проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска	31.08.2017	02-1082/108
Јелена Каранфилова	Алтернативно решавање на спорови за повреда на трговски марки (Alternative dispute resolution for trademarks infringement cases)	проф.д-р Јадранка Дабовиќ Анастасовска	31.08.2017	02-1082/109

Александар Хаџи- Јанков	Функции на трговската марка во правото на Европската унија и Република Македонија (Functions of trademark in the law of the European Union and the Republic of Macedonia)	доц.д-р Христина Рунчева Тасев	31.08.2017	02-1082/110

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„НОВИ РЕЗУЛТАТИ ЗА НЕКОИ КЛАСИ ПОВЕЌЕЛИСНИ ФУНКЦИИ“
ОД М-Р ЕЛЕНА КАРАМАЗОВА,
ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 29.6.2017 година, донесе Одлука број 02-2306/11 за формирање Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Карамазова со наслов „НОВИ РЕЗУЛТАТИ ЗА НЕКОИ КЛАСИ ПОВЕЌЕЛИСНИ ФУНКЦИИ“, во состав: проф. д-р Никита Шекутковски (претседател), проф. д-р Никола Тунески (ментор), проф. д-р Костадин Тренчевски (член), проф. д-р Весна Манова-Ераковиќ (член) и проф. д-р Наим Браха (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и оцени докторската дисертација, и на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Елена Карамазова, со наслов „Нови резултати за некои класи повеќелисни функции“, содржи 94 страници компјутерски обработен текст во кириличен Latex фонт, со единечен проред и големина на букви 12, како и 70 библиографски единици (од научни трудови, статии и книги).

Трудот се состои од вовед, пет глави и три додатоци. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Првата глава, со наслов „Основни поими од теоријата на еднолисни и повеќелисни функции“, е воведна и во неа се дадени основите дефиниции, својства, карактеризации и методи од теоријата на еднолисни и повеќелисни функции и од теоријата на диференцијални субординации кои се неопходни за презентирање и докажување на оригиналните резултати добиени при истражувањата. Во оваа глава е даден преглед на поткласите на класите еднолисни и повеќелисни функции. Наведена е и класата на Silverman и дадени се некои резултати поврзани со таа класа. Во продолжение се дадени некои од основните поими и дефиниции содржани во оваа глава, а кои се неопходни за овој Извештај.

Функцијата $f(z)$ регуларна на домен D , домен D е отворено и сврзано множество, велиме дека е еднолисна во D ако $w = f(z)$ прима различни вредности w за различни z од D . Нека $H(D)$ е класа која се состои од сите функции што се аналитички на отворениот единичен диск $D \equiv \text{Co } A_p$ се означува поткласата од $H(D)$ која се состои од функции од облик $f(z) = z^p + a_{p+1}z^{p+1} + \dots$, и притоа $A \equiv A_1$. Значи, со A се означува класата на функции кои се аналитички во (отворениот) единичен диск D и нормализирани така што $f(0) = f'(0) - 1 = 0$, т.е., кои се од облик $f(z) = z + a_2z^2 + \dots$, $z \in D$.

Функцијата $f(z) = \sum_{n=1}^{\infty} a_n z^n \in A_p$ велиме дека е повеќелисна или p -лисна во D ако таа ја добива секоја нејзина вредност најмногу p пати во D и постои ω_0 такво што $f(z) = \omega_0$ има точно p решенија во D кога корените се сметаат во согласност со нивните

многукратности. Со помош на класите A и A_p , се дефинираат серија класи функции кои се од посебен интерес во теоријата на еднолисни и повеќелисни функции:

- Функцијата $f(z) \in A$ е *свездолика* во D ако и само ако областа $f(D)$ е свездолика во однос на нулата, т.е. ако $w \in f(D)$, $0 \leq t \leq 1$, повлекува $tw \in f(D)$. Класата на сите свездолики функции во D се означува со S^* , а нејзината аналитичка репрезентација е:

$$S^* = \left\{ f \in A : \operatorname{Re} \left[\frac{zf'(z)}{f(z)} \right] > 0, z \in D \right\}.$$

Нејзино обопштување се класите *свездолики од ред α* и *силно свездолики функции од ред α* , $0 \leq \alpha < 1$ и $0 < \alpha \leq 1$ соодветно, кои се означуваат со $S^*(\alpha)$ и $\tilde{S}^*(\alpha)$ соодветно, и се добиваат кога нулата во претходната дефиниција се замени со α .

Класата на сите *повеќелисни свездолики функции од ред α* , $0 \leq \alpha < p$ и $p = 1, 2, \dots$ се означува со $S_p^*(\alpha)$ и нејзината аналитичка репрезентација е

$$S_p^*(\alpha) = \left\{ f \in A_p : \operatorname{Re} \left[\frac{zf'(z)}{f(z)} \right] > \alpha, z \in D \right\}.$$

За $\alpha = 0$ се добива класата на *повеќелисни свездолики функции* S_p^* .

Класата на *повеќелисни силно свездолики функции од ред α* , $0 < \alpha \leq p$, и $p = 1, 2, \dots$ се означува со $\tilde{S}_p^*(\alpha)$ и нејзината аналитичка репрезентација е

$$\tilde{S}_p^*(\alpha) = \left\{ f \in A_p : \left| \arg \left[\frac{zf'(z)}{f(z)} \right] \right| < \frac{\alpha\pi}{2}, z \in D \right\}.$$

- Функцијата $f(z) \in A$ е *конвексна* во D ако и само ако $f(D)$ е конвексна област, т.е., ако $w_1, w_2 \in f(D)$, $0 \leq t \leq 1$, повлекува $tw_1 + (1-t)w_2 \in f(D)$. Оваа класа ја означуваме со K . Аналитичката репрезентација на класата на сите конвексни функции е:

$$K = \left\{ f \in A : \operatorname{Re} \left[1 + \frac{zf''(z)}{f'(z)} \right] > 0, z \in D \right\},$$

а нејзино обопштување е класата *конвексни функции од ред α* , $0 \leq \alpha < 1$, која се означува со $K(\alpha)$, и се добива кога нулата во претходната дефиниција се замени со α . Очигледно е дека $K(0) = K$ и $K(\alpha) \subset K$ за $0 < \alpha < 1$.

Класата *повеќелисни конвексни функции од ред α* , $0 \leq \alpha < p$, и $p = 1, 2, \dots$ се означува со $K_p(\alpha)$ и нејзината аналитичка репрезентација е:

$$K_p(\alpha) = \left\{ f \in A_p : \operatorname{Re} \left[1 + \frac{zf''(z)}{f'(z)} \right] > \alpha, z \in D \right\}.$$

За $\alpha = 0$ се добива класата на *повеќелисни конвексни функции* K_p . Класата *повеќелисни силно конвексни функции од ред α* , $0 < \alpha \leq p$ и $p = 1, 2, \dots$ се означува со $\tilde{K}_p(\alpha)$ и нејзината аналитичка репрезентација е иста со репрезентацијата на класата *повеќелисни конвексни функции од ред α* .

- Класата *функции со ограничено вршење* е дефинирана со:

$$R = \{ f \in A : \operatorname{Re} f'(z) > 0, z \in D \}.$$

Нејзиното име и геометриска карактеризација произлегува од фактот што $\operatorname{Re} f'(z) > 0$, $z \in D$, е еквивалентно со $|\arg f'(z)| < \pi/2$, а $\arg f'(z)$ е аголот на ротација на сликата добиена со функцијата f на сегмент со почетна точка z .

Класичен резултат на Krzyz (1962) е дека S^* не ја содржи R и R не ја содржи S^* . Овој факт ја прави класата R интересна за истражување.

- Класата *блиску-до-конвексни функции* се означува со C . Функција $f(z)$ аналитичка на D е блиску-до-конвексна ако постои конвексна функција $g(z)$ таква што $\operatorname{Re} \left[\frac{f'(z)}{g'(z)} \right] > 0$, $z \in D$.

Класата *блиску-до-конвексни функции од ред α* , $0 \leq \alpha < 1$ се означува со $C(\alpha)$. Функцијата $f(z) \in A$ е блиску-до-конвексна од ред α за секое $z \in D$, ако постои

функција $g(z) \in S^*$ така што $\operatorname{Re} \left[\frac{zf'(z)}{g(z)} \right] > \alpha$. Генерализација на класата

блиску-до-конвексни функции од ред α е класата *повеќелисни блиску-до-конвексни функции од ред α* , $0 \leq \alpha < p$, која се означува со $C_p(\alpha)$. Функцијата $f(z) \in A_p$ е повеќелисна блиску-до-конвексна од ред α , ако постои функција

$g(z) \in S_p^*(\alpha)$ таква што $\operatorname{Re} \left[\frac{zf'(z)}{g(z)} \right] > \alpha$, $z \in D$.

- Аналитичките репрезентации на класите на звездолики и конвексни функции биле проучувани од повеќе математичари кои работат комплексна анализа. Така, Silverman ги истражувал својствата на функциите кои се дефинирани како количник од аналитичката репрезентација на конвексни и звездолики функции, $\frac{1 + zf''(z)/f'(z)}{zf'(z)/f(z)}$. Попрецизно тој ја разгледувал класата

$$G_b = \left\{ f \in A : \left| \frac{1 + zf''(z)/f'(z)}{zf'(z)/f(z)} - 1 \right| < b, z \in D \right\}, 0 < b \leq 1.$$

Оваа класа е позната како класа функции дефинирана од Silverman.

Во **втората глава** се дадени нови оригинални резултати, добиени во рамките на изработката на докторската дисертација, кои се однесуваат на врски помеѓу некои класи повеќелисни функции, изразени преку импликации кои содржат неравенства.

Во **третата глава** е дефинирана класа на повеќелисни функции зададена како количник од аналитичката репрезентација на конвексноста и звездоликоста дуална на класата дефинирана на сличен начин за еднолисни функции од Silverman воведена 1999 година, т.е. е проучуван количникот $\frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)}$ и е даден доволен услов така

што да важи импликацијата

$$\left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \lambda \Rightarrow \left| \frac{zf'(z)}{f(z)} - p \right| < \mu,$$

при што двете неравенства се на целиот единичен диск.

Четвртата глава носи наслов „За ограниченото вртење на аналитичките функции“. Во неа се дадени дефиницијата и поважните својства на класата функции со ограничено вртење и докажани се нови критериуми за ограничено вртење во термини на модулот и реалниот дел на линеарната комбинација:

$$a \times f(z) + b \times \frac{f(z)}{z}.$$

Во последната, **петтата глава**, наведени се идеи и насоки за понатамошна работа.

Три додатоци на крајот од дисертацијата се: списокот на користена литература, ознаки и индекс на користени поими.

ЗАКЛУЧНИ СОГЛЕДУВАЊА

Предмет на истражување

Доминантно, предмет на истражување во докторската дисертација се некои класи повеќелисни функции, пред сè во насока на изнаоѓање на некои релации помеѓу нив, а исто така и проучување на аналоген израз на изразот дефиниран како количник од аналитичката репрезентација на конвексноста и звездоликоста за повеќелисни функции. Покрај тоа, истражувани се и еднолисни функции, поконкретно класата функции со ограничено вртење, бидејќи се тесно поврзани со повеќелисните на кои се однесува оваа докторска дисертација. Поконкретно во докторската дисертација, предмет на проучување се:

- врски помеѓу неравенствата $\left| \arg \frac{zf^{(t)}(z)}{f^{(t-1)}(z)} \right| < \frac{\beta_t \pi}{2} \quad (z \in D), \quad 1 \leq t \leq p$, како и помеѓу $\left| \arg \left[1 + \frac{zf^{(p+1)}(z)}{f^{(p)}(z)} \right] \right| < \frac{\alpha \pi}{2}$ и $\left| \arg \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} \right| < \frac{\beta_p \pi}{2}$, за $z \in D$;
- количникот $\frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)}$;

- изразите $\left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z) / f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z) / f^{(p-1)}(z)} - 1 \right|$, $\left| \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} - 1 \right|$, $\left| \frac{zf^{(p-k)}(z)}{f^{(p-k-1)}(z)} - k - 1 \right|$, $\left| \frac{zf^{(p-k-1)}(z)}{f^{(p-k-2)}(z)} - k - 2 \right|$, за $z \in D$;
- врска помеѓу $\left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z) / f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z) / f^{(p-1)}(z)} - 1 \right|$ и $\left| \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} - 1 \right|$, а исто и врска помеѓу $\left| \frac{zf^{(p-k)}(z)}{f^{(p-k-1)}(z)} - k - 1 \right|$ и $\left| \frac{zf^{(p-k-1)}(z)}{f^{(p-k-2)}(z)} - k - 2 \right|$ за $z \in D$;
- изразот $a \times f(z) + b \times \frac{f(z)}{z}$ во насока на добивање доволни услови функцијата $f(z)$ да биде со ограничено вртење.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Стара научна дисциплина која се појавила кон крајот на деветнаесеттиот и почетокот на дваесеттиот век е геометриската теорија на функциите. Таа зазема значајно место во теоријата на функции од една комплексна променлива, а во неа доминантно место имаат теориите на еднолисните и повеќелисните функции.

Првиот поважен резултат во теоријата на еднолисни функции го дал Коебе во 1907 година. Попрецизни резултати се појавиле нешто подоцна благодарение на теоремата на Gronwal од 1914 година позната под името „теорема за површината“. Најголем придонес за нејзин развој има хипотеза на Bieberbach од 1916 година, која тврди дека за сите еднолисни функции од облик $f(z) = z + \sum_{n=2}^{\infty} a_n z^n$ важи $|a_n| \leq n$, $n = 2, 3, \dots$. Оваа хипотеза била мотивација за голем број математичари да истражуваат во теоријата на еднолисни функции. Хипотезата на Bieberbach, како централен проблем во теоријата на еднолисни функции, е докажана во 1985 година, од страна на Lewis de Branges. Основен резултат во теоријата на еднолисни функции е теоремата на Риман.

Природна генерализација на еднолисните се повеќелисните функции. Историски забелешки за оцена на коефициентите кај повеќелисни функции можат да се најдат некаде до 1968 година. Од изразот кој ја дава оцената на коефициентите кај повеќелисни функции за $p = 1$ се добива теоремата на de Branges.

Голем простор за истражувања преостанува во овие теории. Постојат доста можности за изучување на недоволно изучени поткласи на класите на еднолисни и повеќелисни функции, како во поглед на откривањето на нови нивни својства, така и за добивање на резултати подобри од постојните.

Во еден од додатоците од докторската дисертација, кој се однесува на користена литература при истражувањето, наведени се 70 референци од кои може прецизно да се согледа состојбата на научното поле на кое припаѓа таа.

Краток опис на применетите методи

Во истражувањата презентирани во докторската дисертација се користат методот на диференцијални субординации и методот на диференцијални неравенки. Овие два метода изобилуваат со мноштво можности и заземаат доминантно место во поновите истражувања од теоријата на повеќелисните и еднолисните функции.

Методот на диференцијални неравенки е постар од методот на диференцијални субординации и дава можност да се добијат заклучоци за геометриските својства на една комплексна функција, врз основа на тоа што за неа важи одредено неравенство кое ги содржи изводите на функцијата. Еден од основните резултати кои се користат при примената на овој метод е т.н. Лема на Clunie-Jack.

Лема на Clunie-Jack. Нека $\omega(z)$ е аналитичка и различна од константа на единичниот диск D . Ако $|\omega(z)|$ го постигнува својот максимум на кружницата $|z| = r < 1$ во точката z_0 , тогаш

$$z_0 \omega'(z_0) / \omega(z_0) = k \geq 1.$$

Во продолжение се дадени основните поими поврзани со методот на субординации и диференцијални субординации. Општата теорија на диференцијални субординации е воведена од страна на Miller и Mocanu во 1981.

Дефиниција 1. Ако $f(z)$ и $g(z)$ се аналитички во единичниот диск D , тогаш се вели дека $f(z)$ е субординирана на $g(z)$ и се запишува:

$$f(z) \prec g(z), \quad (1)$$

ако постои функција $\omega(z)$ аналитичка во D таква што $\omega(0) = 0$, $|\omega(z)| < 1$, $z \in D$, и $f(z) = g(\omega(z))$. Ако $g(z)$ е еднолисна функција во D тогаш $f(z) \prec g(z)$ ако и само ако $f(0) = g(0)$ и $f(D) \subseteq g(D)$.

Дефиниција 2. Нека $\phi: C^2 \rightarrow C$ (C е комплексната рамнина) е аналитичка со домен D , $g(z)$ е еднолисна функција на D , и нека $f(z)$ е аналитичка во D со $(f(z), zf'(z)) \in D$ за $z \in D$. Велиме дека за $f(z)$ важи диференцијална субординација од прв ред ако:

$$\phi(f(z), zf'(z)) \prec g(z). \quad (2)$$

Суштина на примената на методот на субординации и на методот на диференцијални субординации е во следново: ако знаеме дека важи (1) или (2) и ако ги знаеме карактеристиките на функцијата $g(z)$, што можеме да заклучиме за својствата на функцијата $f(z)$.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Со проучување на врските помеѓу неравенствата $\left| \arg \left[1 + \frac{zf^{(p+1)}(z)}{f^{(p)}(z)} \right] \right| < \frac{\alpha\pi}{2}$ и $\left| \arg \frac{zf'(z)}{f(z)} \right| < \frac{\beta\pi}{2}$ за $z \in D$, добиени се резултати кои се дадени во следниве три теореми и една последица.

Теорема 1. Нека $f \in A_p$, $p \geq 2$, $0 < b_p \leq 1$ и претпоставуваме дека $f^{(k)}(z) \neq 0$ за сите $z \in D \setminus \{0\}$ и за сите позитивни цели броеви k . Ако

$$a \circ a(b_p) = \arctg \frac{b_p}{1-b_p} \times \frac{1-b_p}{1+b_p}^{(1+b_p)/2} + \operatorname{tg} \frac{b_p}{2}$$

појаш $\left| \arg \left[1 + \frac{zf^{(p+1)}(z)}{f^{(p)}(z)} \right] \right| < \frac{\alpha\pi}{2} \quad (z \in D)$ импликација

$$\left| \arg \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} \right| < \frac{\beta_p\pi}{2} \quad (z \in D).$$

Теорема 2. Нека $f \in A_p$, $p \geq 2$, $0 < b_{p-1} \leq 1$ и нека $f^{(k)}(z) \neq 0$ за све $z \in D \setminus \{0\}$ и све позитивни цели броеви k . Ако x_* е појолемо, од две појозитивне решенија на равенка

$$2x^{\beta_{p-1}+1} \sin \frac{\beta_{p-1}\pi}{2} + (\beta_{p-1}x^2 + \beta_{p-1} - x^2 + 1)x^{\beta_{p-1}} \cos \frac{\beta_{p-1}\pi}{2} + x^2 - 1 = 0,$$

и ако $\beta_p = \beta_p(\beta_{p-1}) \equiv \operatorname{arctg} [h(x_*)]$ каде
$$h(x) \equiv \frac{-1 + x^{\beta_{p-1}} \cos \frac{\beta_{p-1}\pi}{2}}{\beta_{p-1} \frac{1+x^2}{2x} + x^{\beta_{p-1}} \sin \frac{\beta_{p-1}\pi}{2}},$$

појаш важи следнава импликација:

$$\left| \arg \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} \right| < \frac{\beta_p\pi}{2} \quad (z \in D) \Rightarrow \left| \arg \frac{zf^{(p-1)}(z)}{f^{(p-2)}(z)} \right| < \frac{\beta_{p-1}\pi}{2} \quad (z \in D).$$

Теорема 3. Нека $f \in A_p$, $p \geq 2$, $0 < b_{k-1} \leq 1$, $2 \leq k \leq p$, k цел број, и нека претпоставиме дека $f^{(m)}(z) \neq 0$ за све $z \in D \setminus \{0\}$ и за све позитивни цели броеви m . Ако низа β_k , ($k=1, 2, \dots, p$) е таква што $\beta_1 = \beta$ и

$$\beta_k = \beta_k(\beta_{k-1}) \equiv \operatorname{arctg} \frac{-1 + x_*^{\beta_{k-1}} \cos \frac{\beta_{k-1}\pi}{2}}{\beta_{k-1} \frac{1+x_*^2}{2x_*} + x_*^{\beta_{k-1}} \sin \frac{\beta_{k-1}\pi}{2}}, \quad k = 2, 3, \dots, p,$$

каде што x_* е појолемо од две појозитивне решенија на равенка:

$$2x^{\beta_{k-1}+1} \sin \frac{\beta_{k-1}\pi}{2} + (\beta_{k-1}x^2 + \beta_{k-1} - x^2 + 1)x^{\beta_{k-1}} \cos \frac{\beta_{k-1}\pi}{2} + x^2 - 1 = 0,$$

и

$$a \circ a(b_p) = \arctg \frac{b_p}{1-b_p} \times \frac{1-b_p}{1+b_p}^{(1+b_p)/2} + \operatorname{tg} \frac{b_p}{2}$$

Ишѡѡш важи следнава имѡликациѡа:

$$\left| \arg \left[1 + \frac{zf^{(p+1)}(z)}{f^{(p)}(z)} \right] \right| < \frac{\alpha\pi}{2} \quad (z \in D) \Rightarrow \left| \arg \frac{zf'(z)}{f(z)} \right| < \frac{\beta\pi}{2} \quad (z \in D).$$

За $p = 2$ е добиена следнава последица.

Последица 1. Нека $f \in A_2$, $0 < b_1 \leq 1$, и нека $f'(z) \neq 0$ за сите $z \in D \setminus \{0\}$. Сеѡа, нека $\beta_1 = \beta$ и

$$\beta_2 = \beta_2(\beta_1) \equiv \operatorname{arccotg} \frac{-1 + x_*^{\beta_1} \cos \frac{\beta_1\pi}{2}}{\beta_1 \frac{1+x_*^2}{2x_*} + x_*^{\beta_1} \sin \frac{\beta_1\pi}{2}},$$

каде шѡ x_* е ѡѡлолемѡшѡ од двете ѡзѡитѡивни решениѡа на равенкаѡа

$$2x^{\beta_1+1} \sin \frac{\beta_1\pi}{2} + (\beta_1 x^2 + \beta_1 - x^2 + 1)x^{\beta_1} \cos \frac{\beta_1\pi}{2} + x^2 - 1 = 0.$$

Тоѡаш важи следнаѡа имѡликациѡа:

$$\left| \arg \frac{zf''(z)}{f'(z)} \right| < \frac{\beta_2\pi}{2} \quad (z \in D) \Rightarrow \left| \arg \frac{zf'(z)}{f(z)} \right| < \frac{\beta_1\pi}{2} \quad (z \in D).$$

Во третата глава од докторската дисертациѡа е проучуван количникот $\frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)}$ така што најпрво е разгледана импликациѡа

$$\left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \lambda \Rightarrow \left| \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \lambda_1$$

(3)

и со користење на лема од теориѡата на диференциѡални субординации е добиен следниот оригинален резултат.

Теорема 4. Нека p е ѡприроден број ѡѡлолем од 1 и $\lambda_1 > 0$. Ишѡ ѡака, нека $f \in A_p$.

Ако $\lambda \leq \lambda(\lambda_1) \equiv \frac{\lambda_1}{(\lambda_1 + 1)^2}$, шѡѡаш имѡликациѡаѡа (3) важи.

Понатаму во истата глава е даден и следниот резултат докажан на сличен начин како и претходниот.

Теорема 5. Нека p и k се ѡприродни броеви ѡѡлолеми од 1 и $0 \leq k \leq p-2$. Ишѡ ѡака,

нека $f \in A_p$, $\lambda_{k+1} > 0$ и $\lambda_k \leq \lambda_k(\lambda_{k+1}) \equiv \frac{\lambda_{k+1}}{\lambda_{k+1} + k + 2} + \lambda_{k+1}$. Ако

$$\left| \frac{zf^{(p-k)}(z)}{f^{(p-k-1)}(z)} - (k+1) \right| < \lambda_k (\lambda_{k+1}) \quad (z \in D),$$

тoдaш

$$\left| \frac{zf^{(p-k-1)}(z)}{f^{(p-k-2)}(z)} - (k+2) \right| < \lambda_{k+1} \quad (z \in D).$$

Теоремата 4 и теоремата 5 се запишани во следнава еквивалентна форма:

Теорема 6. Нека p е природен број пополам од 1 и $0 < \lambda \leq 1/4$. Исто така, нека

$$f \in A_p. \quad \text{Ако} \quad \left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \lambda \quad (z \in D), \quad \text{тoдaш}$$

$$\left| \frac{zf^{(p)}(z)}{f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \frac{1 - 2\lambda + \sqrt{1 - 4\lambda}}{2\lambda} \quad (z \in D).$$

Понатаму, дадена е и следнава теорема.

Теорема 7. Нека p и k се природни броеви пополаме од 1 и $0 \leq k \leq p-2$. Исто така,

$$\text{нека } f \in A_p \text{ и } 0 < \lambda_k < 1. \text{ Ако } \left| \frac{zf^{(p-k)}(z)}{f^{(p-k-1)}(z)} - (k+1) \right| < \lambda_k \quad (z \in D), \text{ тoдaш}$$

$$\left| \frac{zf^{(p-k-1)}(z)}{f^{(p-k-2)}(z)} - (k+2) \right| < \lambda_{k+1} \equiv \frac{1}{2} \left[\lambda_k - k - 3 + \sqrt{(\lambda_k + k + 3)^2 - 4\lambda_k} \right] \quad (z \in D).$$

На крај, крајната цел на кандидатката е да биде даден доволен услов така што да важи импликацијата

$$\left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \lambda \quad \Rightarrow \quad \left| \frac{zf'(z)}{f(z)} - p \right| < \mu$$

(4)

Таа цел е постигната со комбинирање на теорема 6 и теорема 7 и е дадена со следната теорема.

Теорема 8. Нека p е природен број пополам од 1 и $0 < \lambda \leq 1/4$. Исто така, нека

$$\lambda_1 = \frac{1 - 2\lambda + \sqrt{1 - 4\lambda}}{2\lambda} \quad \text{и за } k = 1, 2, \dots, \lambda_{k+1} = \frac{1}{2} \left[\lambda_k - k - 3 + \sqrt{(\lambda_k + k + 3)^2 - 4\lambda_k} \right].$$

$$\text{Ако } f \in A_p \text{ и } \left| \frac{1 + zf^{(p+1)}(z)/f^{(p)}(z)}{zf^{(p)}(z)/f^{(p-1)}(z)} - 1 \right| < \lambda \quad (z \in D), \quad \text{тoдaш } \left| \frac{zf'(z)}{f(z)} - p \right| < \lambda_{p-1} \\ (z \in D).$$

За $p = 2$ и $\lambda = 1/4$ имаме $\lambda_1 = 1$ и е добиена следната последица:

Последица 2. Ако $f \in A_2$ и $\left| \frac{1 + zf'''(z)/f''(z)}{zf''(z)/f'(z)} - 1 \right| < \frac{1}{4}$ ($z \in D$), тогаш $\left| \frac{zf'(z)}{f(z)} - 2 \right| < 1$ ($z \in D$).

Понатаму, во четвртата глава се добиени резултати поврзани со класата функции со ограничено вртење, т.е. дадени се нови критериуми кои гарантираат дека функцијата $f \in A$ припаѓа на класата функции со ограничено вртење добиени со разгледување на модулот и реалниот дел на изразот $a \times f(z) + b \times \frac{f(z)}{z}$. Тие се дадени со следниве теореми и последици:

Теорема 9. Нека $f \in A$, $\mu > 0$ и $a, b \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$ се такви што $\alpha + \beta = 0$ или $\alpha + \beta = 1$. Исто така, нека $\operatorname{Re} \frac{1}{\alpha} > -1$ кога $\alpha + \beta = 1$.

Ако

$$\left| a \times f(z) + b \times \frac{f(z)}{z} - (a + b) \right| < d \begin{cases} \mu |a|, & \alpha + \beta = 0 \\ \mu |1 + a|, & \alpha + \beta = 1 \end{cases},$$

за сите $z \in D$, тогаш

$$\left| \frac{f(z)}{z} - 1 \right| < \mu, \quad z \in D. \quad (5)$$

Оваа импликација е најдобра можна, т.е. во неравенството (5), μ не може да се замени со помал број така што импликацијата. Исто така,

$$|f'(z) - 1| < \lambda \equiv \begin{cases} 2\mu, & \alpha + \beta = 0 \\ \mu \cdot \left(\left| 1 + \frac{1}{\alpha} \right| + \left| 1 - \frac{1}{\alpha} \right| \right), & \alpha + \beta = 1 \end{cases}, \quad z \in D.$$

Оваа импликација е исто така најдобра можна, т.е. λ не може да се замени со помал број така што импликацијата да важи, ако

(i) $\alpha + \beta = 0$; или

(ii) $\alpha + \beta = 1$ и $\left| 1 + \frac{1}{\alpha} \right| + \left| 1 - \frac{1}{\alpha} \right| = 2$.

Дополнително, ако $\mu \leq \frac{1}{2}$ за $\alpha + \beta = 0$ или $\left| 1 + \frac{1}{\alpha} \right| + \left| 1 - \frac{1}{\alpha} \right| \leq \frac{1}{\mu}$ за $\alpha + \beta = 1$ тогаш $f \in R$.

Теорема 10. Нека $f \in A$, $\mu > 0$ и $a, b \in \mathbb{C} \setminus \{0\}$ се такви што $\alpha + \beta = 0$ или $\alpha + \beta = 1$. Исто така, нека $\operatorname{Re} \frac{1}{\alpha} > 0$ кога $\alpha + \beta = 1$.

Ако

$$a \times f(z) + b \times \frac{f(z)}{z} \in (a+b) \left(1 + \frac{2mz}{1-z} + \frac{2amz}{(1-z)^2} \right) \circ h_2(z)$$

штоаи

$$\operatorname{Re} \left[\frac{f(z)}{z} \right] > 1 - \mu, \quad z \in D. \quad (6)$$

Оваа импликација е најдобра можна, т.е. во неравенството (6), μ не може да се замени со поголем број иако иста импликација да важи.

Последица 3. Нека $f \in A$, $\alpha > 0$ и $\mu > 0$. Ако

$$\operatorname{Re} \left[a \times f(z) + (1-a) \times \frac{f(z)}{z} \right] > 1 - m \left(1 + \frac{a}{2} \right), \quad z \in D,$$

штоаи

$$\operatorname{Re} \left[\frac{f(z)}{z} \right] > 1 - \mu, \quad z \in D.$$

Ако, дополнително,

(i) $\alpha > 1$ и $\mu \leq 1$; или

(ii) $\alpha < 1$ и $\mu \geq 1$;

штоаи $\operatorname{Re} f'(z) > 1 - \frac{3}{2} \cdot \mu$, $z \in D$. Овој резултат е најдобар можен.

Слично како и во претходната последица, за $\alpha = -\beta = 1$ е добиена следната последица:

Последица 4. Нека $f \in A$ и $\mu > 0$. Ако

$$\operatorname{Re} \left[f(z) - \frac{f(z)}{z} \right] > -\frac{m}{2}, \quad z \in D,$$

штоаи $\operatorname{Re} \left[\frac{f(z)}{z} \right] > 1 - \mu$, $z \in D$, и $\operatorname{Re} f'(z) > 1 - \frac{3}{2} \cdot \mu$, $z \in D$. Ако, дополнително,

$\mu \leq \frac{2}{3}$, штоаи $\operatorname{Re} f'(z) > 0$, $z \in D$, т.е. $f \in R$. Двете импликации се најдобри можни.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Елена Карамазова**, со наслов „Нови резултати за некои класи повеќелисни функции“, претставува истражување во областа на математиката, поконкретно, комплексната анализа, геометриската теорија на функциите и пред сè теоријата на повеќелисните функции, а е опфатена и теоријата на еднолисните функции.

Изработката на темата на оваа докторска дисертација ги постигна целите и очекуваниот научен придонес наведени во нејзината пријава.

Докторската дисертација на кандидатката **м-р Елена Карамазова**, со наслов „Нови резултати за некои класи повеќелисни функции“, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги има објавено следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [7]. Karamazova E., Tuneski N., Some inequality relations involving multivalent functions, *Advances in Mathematics: Scientific Journal*, Vol. 5, No. 1 (2016), 45-50.
Забелешка: земја со најголемо учество во Уредувачкиот одбор: Романија, Србија, Македонија = $2/13=15\%$.
- [8]. Tuneski N., Darus M., Karamazova E., Simple sufficient conditions for bounded turning, *Rendiconti del Seminario Matematico della Università di Padova*, Vol. 132, No. 1 (2014), 231-238.
Забелешка: статијата е поднесена за печатење на 17 април 2013, а списанието за 2011 година има ISI импакт фактор 0.265.
- [9]. Karamazova E., Tuneski N., Extension of some results of inequality relations involving multivalent functions, прифатен за печатење во *Southeast Asian Bulletin of Mathematics*.
Забелешка: земја со најголемо учество во Уредувачкиот одбор: Кина = $6/38=15.8\%$.

Докторската дисертација успешно ја помина проверката на системот за анализа и пронаоѓање на плагијати во трудови (<http://plagijati.mon.gov.mk/>).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката се резултатите наведени во **Краткиот опис на резултатите од истражувањето.**

Подрачјето на примена и ограничувањата се од научното подрачје математика, со потесна област - геометриска теорија на функциите, односно теорија на повеќелисните функции.

Можните понатамошни истражувања се во насока на: определување на нови врски на класата на Silverman со други класи еднолисни функции како, на пример, со класата функции со ограничено вртење; понатамошно истражување на дуалната класа на класата на Silverman за повеќелисни функции, пред сè во насока на наоѓање на врски со други класи повеќелисни функции; понатамошно истражување на класата функции со ограничено вртење; определување на услови кога оригиналните резултати на кандидатката дадени во Глава 2 се најдобри можни; определување на услови кога оригиналните резултати на кандидатката дадени во Глава 3 се најдобри можни; определување на нови врски изразени преку неравенства помеѓу класите повеќелисни звездолики, звездолики од ред α , силно звездолики од ред α , конвексни, конвексни од ред α - функции.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Елена Карамазова** со наслов „Нови резултати за некои класи повеќелисни функции“.

КОМИСИЈА

Д-р Никита Шекутковски, претседател
ред. проф., ПМФ, УКИМ, Скопје, с.р.

Д-р Никола Тунески, ментор
ред. проф., МФ, УКИМ, Скопје, с.р.

Д-р Костадин Тренчевски, член
ред. проф., ПМФ, УКИМ, Скопје, с.р.

Д-р Весна Манова-Ераковиќ, член
ред. проф., ПМФ, УКИМ, Скопје, с.р.

Д-р Наим Браха, член
ред. проф., ПМФ, Универзитет во Приштина, Приштина,
с.р.

До

**Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје при
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје**

**ПРИГОВОР
НА РЕФЕРАТОТ ЗА ИЗБОР НА 2 НАСТАВНИКА ВО СИТЕ НАСТАВНО-
НАУЧНИ ЗВАЊА ОД НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРАЛНА ХИРУРГИЈА НА
КАТЕДРАТА ЗА ОРАЛНА ХИРУРГИЈА ПРИ СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ**

Почитувани членови на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет,

Согласно со членот 51 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст), го користам своето право, како учесник во постапката за избор, да изјавам приговор против Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања од научната област орална хирургија на Катедрата за орална хирургија при Стоматолошкиот факултет во Скопје, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1152 од 1 септември 2017 година. Приговорот го изјавувам поради:

1. сторени се битни повреди на одредбите на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ Скопје (пречистен текст);
2. погрешното нецелосно утврдена фактичка состојба која е од важност за изборот;
3. погрешната примена на Анекс 1 – Критериуми за избор во звање, составен дел на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст).

Образложение

Дел од Рецензентската комисија, без да навлегувам дали е тоа случајно или намерно, постапиле спротивно на одредбите на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст), при што сторија битни повреди на одредбите од наведениот Правилник, погрешно и нецелосно ја утврдиле фактичката состојба која е од важност за изборот и погрешно го примениле Анекс 1 – Критериуми за избор во звање на наведениот Правилник.

Видно од Рефератот, во него, погрешно е претставено дека извештајот е поднесен од сите членови на Рецензентската комисија. Дополнително, и Заклучокот, исто така, е претставен како едногласно да е донесен од страна на сите членови на Рецензентската комисија. Имено, во Извештајот, под образецот на секој кандидат е наведено името и презимето на членовите на Рецензентската комисија. Ваква е состојбата и кај делот: **ЗАКЛУЧОК**, на наведениот Реферат. Со тоа, се создава лажна, искривена слика дека сите рецензенти постигнале консензус за содржината на извештајот и заклучокот содржани во Рефератот.

Наведеното, а видно и од Рефератот, создало погрешна слика дури и кај одговорните лица, задолжени за уредување на Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Имено, првично, во Билтенот е објавен Рефератот за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања од научната област орална хирургија на Катедрата за орална хирургија при Стоматолошкиот факултет во Скопје, но не и издвоените мислења на дел од членовите на Рецензентската комисија. Издвоеното мислење на дел од членовите на Рецензентската комисија е објавено неколку дена подоцна, на последните страници од Билтенот. Оттука, јасно произлегува дека ваквата состојба, влијаеше и на одговорните лица и создаде искривена слика дека за Рефератот е постигнат консензус.

Како и да е, постапено е спротивно на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст). Имено, постапено е спротивно на членот 50 од наведениот Правилник, кој предвидува дека: доколку постои издвоено мислење на член на Рецензентската комисија по предлогот за избор на кандидатот, мислењето, заедно со рефератот, се објавува во Билтенот на Универзитетот.

Не ми е познато дали Факултетот, односно стручните служби, постапиле согласно со своите професионални обврски и го доставиле Рефератот и издвоените мислења. Сепак, тоа е нивна должност, што се надевам дека во друга постапка ќе се бара утврдување и на нивната одговорност. Воопшто не може да се смета за оправдување дека одговорното лице на Факултетот, а особено секретарот на Факултетот, не им укажале на Рецензентската комисија за недостатоците на Рефератот, кои се од суштински карактер, а поради кои еден, претходен конкурс пропадна.

Дел од Рецензентската комисија, при изготвување на наведениот Реферат, постапила и спротивно на членот 33-а и членот 48 на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст). Имено, во Рефератот, Комисијата не ја прикажала мојата оценка од спроведената анкета на студентите (позитивна/негативна), односно оценката од самоевалуација. Согласно со наведениот Правилник, оценката од самоевалуацијата, добиена врз основа на спроведени анкети на студентите од сите циклуси во кои наставникот изведува настава, се зема предвид при изборот во наставно-научно звање и претставува составен дел на извештајот на рецензентската комисија.

Со ваквиот начин на постапување, дел од членовите на Рецензентската комисија сториле битна повреда и на овој дел од постапката за избор, односно Рефератот кој е изготвен од нивна страна не ги содржи задолжителните елементи, предвидени со членот 33-а и членот 48 од Правилникот. Дополнително, сторена е и битна повреда и на одредбата од членот 11, точка 2.4. на Упатството за начинот и постапката за издавање на Билтенот и за усогласување на формата и содржината на материјалите што се објавуваат во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Дел од членовите на Рецензентската комисија погрешно ја утврдиле и фактичката состојба која е од значење за изборот. Имено, кај науч. сор. Љуба Симјановска, на стр. 150 од Билтенот, е наведено дека: „ Во учебните години: 2014 / 2015; 2015 / 2016; 2016 / 2017 држела предавања на високата школа

за медицински сестри и високата школа за забни техничари”. Дел од членовите на Рецензентската комисија наведуваат две „високи” школи. Не ми е познато дали колешката, д-р Симјановска предавањата ги држела на друг универзитет или, пак, дел од членовите на Комисијата погрешно ја утврдиле фактичката состојба и мислеле на студиските програми на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Нецелосно утврдена фактичка состојба постои кај сите кандидати, а особено во делот на учество на школи и работници, награди и признанија, учество во комисији и тела на државни и други органи итн. Без да навлегувам подетално, тие се со единствена цел – прикажување на што е можно повеќе бодови. Нејасно е и зошто Рецензентската комисија, во образецот ги прикажува одбранетите магистериуми и докторати, а нив не ги вреднува. Ако не се вреднуваат, зошто воопшто се и прикажуваат?

Дополнително, ваквата погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба влијаеше и врз повеќекратно бодирање на иста активност. Како дел од многуте примери за вака погрешно утврдена состојба се примерите со вреднување на активностите на д-р Велеска-Стевковска. Имено, „Стратешки план за развојот на стоматологијата во Република Македонија во периодот од 2011-2021”. е вреднуван и како книга од стручна област и како учество во изработка на национална програма. Сличен е примерот и со активноста спроведени од Стоматолошката комора. Имено трудот, „Дијагностички и тераписки протоколи во стоматологијата”, издание на Стоматолошката комора на Македонија, е вреднуван и како книга од стручна област и како труд со оригинални научни/стручни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание. За волја на вистината, ваквото списание воопшто не ни постои. Поради тоа, ги прашувам дел од членовите на Рецензентската комисија: дали е потребно да се измислуваат непостојни трудови, само со единствена цел – прикажување на поголем број освоени поени? Под кој ISSN можам да го најдам списанието, во која година и во кој број е објавен трудот?

Ваквата погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба влијаеше и врз погрешна примена на Анекс 1 – Критериуми за избор во звање на наведениот Правилник. Дел од Рецензентската комисија повеќекратно вреднувале исти активности; сториле погрешно вреднување на учебник, кој е вреднуван како книга од стручна област итн. Бројот на случаи во кои погрешно е применет Анекс 1 е огромен. Сметам дека дел од Рецензентската комисија е свесна за ваквата погрешна примена на Анексот и дека сами ќе си ја признаат сопствената грешка. Како и да е, во друга, според закон предвидена постапка, ќе бидат прикажани сите погрешно вреднувани активности, бидејќи намерата е јасна – лажно претставување на поголем број бодови.

Она што загрижува е и Заклучокот на наведениот Реферат. Дел од Рецензентската комисија, без никакви аргументи и образложение, само го изнесува својот став. Имено, само констатира дека д-р Љуба Симјановска не исполнува еден од критериумите за избор предвидени со член 125 од Законот за високото образование и член 11 од Правилникот, без притоа да го наведат кој критериум го ценеле, па дошле до ваквиот заклучок. Кој е тој критериум кој не го исполнува д-р Симјановска, па не ја земаат предвид нејзината пријава. Дополнително, изнесуваат податок дека друга колешка, д-р Велеска Стевковска е предложена за избор, затоа што „на претходниот конкурс беше предложена од Комисијата во истиот состав како единствен кандидат кој ги исполнуваше критериумите за наставник во сите звања и беше едногласно избрана од сите членови на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Конкурсот беше поништен заради правно-технички пропусти во постапката за која кандидатката не беше виновна”.

Ги прашувам дел од членовите на Рецензентската комисија поради чија вина е сторена повреда на постапката за претходниот конкурс? Дали досега некој сносил одговорност за според нив, „правно-технички пропуст“. Дали го консултирале секретарот на Факултетот и побарале негова помош во исправноста на Рефератот, а со единствена цел – правилно и законито постапување при постапката за избор? Освен тоа, претходно завршена, а поништена постапка, не може и не смее да претставува одлучувачки факт на кој ќе го темелат својот заклучок. Напротив, Заклучокот содржи дискриминирачки елементи и претставува несовесно постапување.

* * *

Врз основа на наведеното, очигледно е дека се сторени битни повреди на одредбите од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст); погрешно и нецелосно е утврдена фактичката состојба која е од важност за изборот и погрешно е применет на Анекс 1 – Критериуми за избор во звање, составен дел на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст).

Од тие причини, барам од членовите на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје да го прифатат мојот Приговор и да формираат рецензентска комисија во променет состав, согласно со членот 52, ставот 4 на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти - докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (пречистен текст).

ПОДНОСИТЕЛ
Н. сор. Едвард Јанев с.р.

Одговор
НА ПРИГОВОР поднесен од страна на н.сор.д-р Едвард Јанев во
врска со РЕФЕРАТОТ
ЗА ИЗБОР НА 2 НАСТАВНИКА ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ОД НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРАЛНА ХИРУРГИЈА
НА КАТЕДРАТА ЗА ОРАЛНА ХИРУРГИЈА ПРИ СТОМАТОЛОШКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Поднесениот Реферат од страна на Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Борис Величковски, проф. д-р Марија Пеева-Петреска, проф. д-р Оливер Димитровски, проф. д-р Владимир Поповски и проф. д-р Даница Поповиќ-Моневска, во врска со конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет, објавен во весниците „Вечер“ и „Lajm“ од 12. 4. 2017 година, за избор на 2 наставника во сите наставно-научни звања од научната област орална хирургија, е комплетен и целосен за сите пријавени кандидати: н.сор.д-р Љуба Симјановска, н.сор.д-р Марина Кацарска, н.сор.д-р Едвард Јанев и н.сор.д-р Даниела Велеска-Стевковска. Рефератот е разгледан и прифатен од сите членови на Комисијата, меѓутоа разликите се однесуваат на делот во заклучокот и тоа за само еден кандидат, н.сор.д-р Едвард Јанев, што впрочем се забележува и во Издвоеното мислење од двата члена на Рецензентската комисија.

Во однос на излегувањето и печатењето на Рефератот со заклучокот и Издвоеното мислење во Билтенот бр. 1152 од 1.9.2017 година, можеме да истакнеме дека тоа е во надлежност на уредувачкиот одбор на универзитетскиот билтен, при што целокупната документација со Рефератот и заклучокот како и Издвоеното мислење на двата члена на Рецензентската комисија беше уредно доставена до службите на ректоратот одговорни за уредување на Билтенот. Заклучокот и Рефератот се потпишани од мнозинството членови на Комисијата при што е невозможно да се создаде погрешна претстава дека тој е потпишан од сите членови или дека е постигнат консензус, бидејќи покрај две имиња на наставници членови на Комисијата не стои с.р (своерачно). Исто така, гледиштето дека се создава погрешна претстава е од субјективен карактер. Изготвениот Реферат се доставува до сите членови на Комисијата и доколку се согласуваат со напишаното во заклучокот се потпишуваат на рефератот и доколку не даваат свое сопствено издвоено мислење како што е направено во случајот. Погрешни и тенденциозни се тврдењата дека од тие причини се создала погрешна слика кај одговорното лице кое го уредува билтенот на Универзитетот. Факт е дека издвоеното мислење е објавено на крајот на билтенот, но причините за тоа се сосема други, а не некаква наводна претстава. За отстранување на причините заради кое издвоеното мислење не беше објавено е интервенирано веднаш. Наводите се непоткрепени и се засноваат на субјективни претпоставки и мислења. По извршената интервенција од страна на Факултетот издвоеното мислење е објавено и не е точно дека е постапено спротивно на член 50 од Правилникот.

Во однос на оценката за самоевалуација на кандидатот н.сop.д-р Едвард Јанев, тоа е обврска на самиот кандидат да ја достави во прилог на анексите, а која се подига од техничката служба на Деканатот.

Во врска со забелешките во Рефератот за н.сop.д-р Љуба Симјановска, која не е избрана во звање, дадено е образложение во заклучокот, при што кандидатката нема поднесено приговор за својот неизбор, така што нема потреба да се даваат објаснувања на кандидатот н.сop.д-р Едвард Јанев за работи кои не се битни за неговиот случај. Со други зборови, Комисијата нема обврска да дава образложенија на кандидат кој дава приговор за свој неизбор, да му го образложува неизборот на друг кандидат кој самиот не се жали на својот неизбор.

Во однос на учеството на н.сop.д-р Даниела Велеска-Стевковска во книгите под наслов „Стратешки план за развојот на стоматологијата во Република Македонија во периодот од 2011-2021“. Стоматолошка комора на Р. Македонија, Скопје, 2010 (рецензирана во Билтен бр.966 од 2010 г.) и „Дијагностички и тераписки протоколи во стоматологијата“ Стоматолошка комора на Р. Македонија, Скопје, ноември 2010 (рецензирана во Билтен бр.966 од 2010 г.), можеме да констатираме дека Комисијата уредно го проверила учеството на кандидатката.

Во делот на заклучокот, каде што се наведува дека кандидатката н.сop.д-р Даниела Велеска-Стевковска на претходниот конкурс беше предложена од Комисијата во истиот состав како единствен кандидат кој ги исполнуваше критериумите за наставник во сите звања и беше едногласно избрана од сите членови на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, потенцираме дека овие факти не се наведени како суштински и одлучувачки услов за нејзиниот повторен избор, туку повеќе се укажува во контекст на моралниот карактер на изборот, како и од сознанието дека поништување на нејзиниот избор на претходниот конкурс е предмет на жалба до второстепена комисија (Државна комисија за одлучување во втор степен од областа на инспекцискиот надзор и прекршочната постапка) и која може дополнително да ја усложни постапката за избор во овој конкурс.

Конечната одлука на мнозинството на членовите на Комисијата за избор на кандидатката н.сop.д-р Даниела Велеска-Стевковска, првенствено беше базирана на долгогодишното познавање на кандидатката, нејзините професионални референци и постигнатите вкупни бодови од наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната дејност и дејностите од поширок интерес.

Поради сето ова погоре наведено, членовите на Комисијата кои го напишаа и потпишаа заклучокот на Рефератот стојат цврсто на својата првенствена одлука со која му предлагаат на Наставно-научниот совет, н.сop.д-р Марина Кацарска и н.сop.д-р Даниела Велеска-Стевковска да бидат избрани во наставно-научното звање доцент за група

предмети од областа на оралната хирургија на Катедрата за орална хирургија на Стоматолошкиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Оливер Димитровски, член
с.р
2. Проф. д-р Владимир Поповски, член
с.р
3. Проф. д-р Даница Поповиќ Монева, член
с.р

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ
ФАКУЛТЕТ**

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќа- ње на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Даница Ивановска	„Квалитативни и квантитативни карактеристики на изворите на питка вода а г град Скопје“	„Qualitative and quantitative characteristics of the drinking water springs of Skopje city „	проф.д-р Кирил Лисичков	6.9.2017 02-1452/1

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПОДОБРУВАЊЕ НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА БЕЗЖИЧНИ IP-МРЕЖИ СО НОВИ ОПТИМИЗИРАНИ ТРАНСПОРТНИ ПРОТОКОЛИ ЗА ХЕТЕРОГЕН СООБРАЌАЈ”, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ИВАН ПЕТРОВ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука бр. 02-1534/6 на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, донесена на седницата одржана на 23.8.2017 година, одредени сме за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација на кандидатот м-р Иван Петров, со наслов „Подобрување на перформансите на безжични IP-мрежи со нови оптимизирани транспортни протоколи за хетероген сообраќај”.

По извршениот преглед на докторската дисертација, до Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи податоци за докторската дисертација

Докторската дисертација со наслов „Подобрување на перформансите на безжични IP-мрежи со нови оптимизирани транспортни протоколи за хетероген сообраќај” од м-р Иван Петров е изложена во 10 поглавја. Заедно со библиографијата, дисертацијата се состои од 198 страници. Дисертацијата содржи список на референци кои биле користени при изработката на дисертацијата, како и референци на кои кандидатот се јавува како автор.

2. Предмет на докторската дисертација

Традиционално дефинираните транспортни протоколи, првично димензионирани да обезбедат оптимален пренос на податоци во жични мрежи, треба да се предимензионираат со цел да се приспособат и да

овозможат доверлив пренос по безжичен медиум во услови на мобилност. Во оваа докторска теза се пренесени, разгледани и анализирани дел од моменталните истражување и достигнувања кои предлагаат нова практична рамка за карактеризирање на сообраќајот понуден на мултимедиските безжични системи, која ќе дозволи правилно димензионирање и планирање на безжичните мрежи за одредено сценарио на сообраќајно оптоварување. Разработена е рамка која ја вклучува методологијата за квантитативно и квалитативно опишување на сообраќајот понуден во мултимедиските безжични системи, решенија за моделирање на сообраќајот кои ќе послужат како практични влезни податоци за симулациски анализи и истражување на техники кои се чувствителни во поглед на побарувањата за димензионирање на системот и оптимизација на перформансите.

Вниманието во оваа докторска работа е во насока на анализа на перформансите на безжични IP-мрежи со мултимедиски сообраќај при различна пристапна технологија, мрежна околина и нејзина интеграција со фиксна мрежа при што детално е направена анализа и оптимизација на постојните транспортни протоколи во безжична мобилна околина како еден дел на пристапна технологија во една all-IP мрежа. Разгледано е меѓусебното влијание на различни типови апликации за пренос на податоци при различни пристапни технологии и параметри на физичко, MAC и транспортно ниво при услови на статичен и мобилен режим на работа на станиците.

Предмет на тезата беше и да опфати детална анализа и оптимизација на перформансите на постојните транспортни протоколи, како и на протоколите кои овозможуваат мобилност во безжична околина, а добиените резултати да бидат искористени за да се одредат модификациите кои треба да се извршат со цел да се максимизираат перформансите на мрежата.

Во таа насока, предмет на оваа дисертација е развој и подобрување на перформансите на постојните транспортни (TCP) протоколи кои ќе најдат примена во мрежите од следните генерации, како и дизајн на нови транспортни протоколи врз база на постојните. Идните безжични и мобилни мрежи ќе овозможат зголемени брзини на пренос на податоци во статичен и мобилен режим на работа бидејќи со развојот на мобилните апликации тие ќе побаруваат сè поголем сообраќаен капацитет и поголеми податочни брзини. Фокусот е ставен на развој на верзии на транспортни протоколи кои би се користеле во сегашните и идните мобилни мрежи со големи битски брзини. Целта беше да се направи анализа на перформансите на постојните (TCP) транспортни протоколи и нивно подобрување преку дизајн на нови решенија при различни мрежни опкружувања, за да се идентификуваат и оптимизираат одредени конкретни параметри на транспортниот протокол со цел да се подобрат неговите перформанси за различните типови интернет-сообраќај.

3. Анализа на трудот

Во **Глава 1** е даден преглед на развојот на транспортните протоколи од самото нивно креирање, па до денес. Опишани се главните карактеристики и функционалности на транспортните протоколи, како и потребата од нивниот развој. Надградувањето на транспортните протоколи со помош на IETF-барања за коментари е претставено детално при што се појаснети имплементираниите модификации. Вниманието е задржано на транспортните протоколи наменети за примена во брзи мрежи со дадени доцнења и се анализирани функционалните механизми на три групи на протоколи наменети за примена во брзи мрежи, и тоа: протоколи тригериани од загуби (базирани на загуби), тригериани од доцнење, како и тригериани од загуби со естимација на капацитет. Дадена е и анализа од аспект на математичкиот функционален дизајн на транспортните протоколи.

Глава 2 е посветена на група на транспортни протоколи наменети за примена во брзи мрежи карактеризирани со дадени доцнења, односно на протоколи тригериани од загуби (промената на работниот режим, т.е. фазата на протоколот е тригерирана при детектирана загуба на пакет). TCP-протоколите за пренос на податоци покажуваат лоши перформанси во мрежи кои овозможуваат големи брзини, пред сè поради нивната бавна реакција при големи прозори на натрупување. Ова однесување на TCP-иницирало дизајн на нови алтернативни транспортни протоколи кои овозможуваат подобрена искористеност на капацитетот во мрежи со голема вредност на производ од опсег и доцнење. Решенијата се фокусираат на надминување на проблеми кои се јавуваат во околини кои поддржуваат големи брзини со тенденција да ги елиминираат испадите предизвикани од натрупување како и да осигурат ефективно искористување на ресурсите. Преносот на податоци во интернет не зависи само од тоа како TCP го искористува мрежниот капацитет туку и од тоа како протоколот коегзистира со постојните TCP протоколи се со цел да овозможи фер распределба на слободниот опсег. Оваа глава дава детален преглед на постојните механизми со цел креирање на нови напредни транспортни протоколи кои ќе најдат примена во идните телекомуникациски мрежи овозможувајќи притоа максимизирани кориснички перформанси.

Глава 3 презентира математичка анализа на дел од постојните транспортни протоколи во која на уникатен начин ги дефинира со помош на примал (primal) и дуал (dual) алгоритмите со примена на Љапуновата оптимизација и Љапуновите функции. Оптимизацијата се однесува на веќе постојни алгоритми во TCP-протоколите, како што се: TCP Reno, NewReno, Vegas, Hybla, Cubic, SACK, а врз основа на што се заклучува дека со помош на истата може да се опише секоја TCP верзија. Во продолжение на оваа глава претставено е математичко дефинирање на TCP-транспортните протоколи со помош на линеаризација на динамички системи. Целината завршува со заклучок дека транспортните протоколи користат исти фази и коефициенти (на зголемување и намалување на вредноста на прозорот на натрупување), а се разликуваат во тоа како ги третираат загубите. Промената на коефициентите на протоколот најчесто резултира со рапидно растечка функција во фазата на бавен старт, а може да се изврши и модификација на контролниот механизам со што се влијае на тоа во кој момент во која фаза ќе се наоѓа протоколот. Покажано е дека транспортните протоколи се разликуваат

во чекорот со кој се приближуваат до точката на стабилност, како и по маргиналната функција која ја користат.

Една од клучните контрибуции на овој докторски труд е претставена во **Глава 4**. Предмет на детална анализа е HSTCP како главна основа за развој на новите подобрени транспортни протоколи наменети за примена во многу брзи комуникациски мрежи. Наведени се главните карактеристики кои треба да ги задоволи еден транспортен протокол наменет за примена во идната генерација на мрежи (5G мобилни мрежи), како и предизвиците со кои треба да се соочи. Дизајнирани се повеќе сервисно ориентирани транспортни протоколи кои овозможуваат оптимално искористување на мрежните ресурси и подобрување на квалитетот на поединечните сервиси во услови на нивна коегзистенција во мрежи кои овозможуваат големи брзини. Иницијално се креирани два нови транспортни протокола, од кои првиот е именуван како 5G-TCP, кој со помош на метод на интерполација меѓу повеќе предефинирани точки во log-log систем дефинира уникатна функција на одзив со која се овозможува постигнување на големи податочни брзини. Вториот транспортен протокол е напреден 5G-TCP, кој воведува употреба на функции на парабола и равенка на права во log-log систем со цел да дефинира уникатна функција на одзив која овозможува достигнување на големи податочни брзини. Двата споменати протокола се дизајнирани со цел да овозможат максимален проток од 400Gbps во адекватно мрежно опкружување. Во продолжение на оваа глава е креиран и трет транспортен протокол наречен GTCP, кој врши промена на фазата на одбегнување на натрупувањето со помош на низата на Фибоначи, модификација која овозможува брзо постигнување на големи податочни брзини (проток) во мрежи со големи капацитети и доцнења. По GTCP креирани се напреден G-TCP и TCP Booster, протоколи чија креација исто така е базирана на низата на Фибоначи. Свкупно, во оваа глава се претставени пет новокреирани транспортни протоколи. Новокреираните транспортни протоколи се анализирани во конкретни мрежни сценарија, со што е покажана нивната неопходност со цел да се овозможат оптимални кориснички перформанси во идните генерации на мрежи. Креираните транспортни протоколи се презентирани во публикации каде што авторот е главен контрибутор.

Глава 5 укажува на важноста на фазата на бавниот старт на транспортниот протокол. Анализирани се фазите на бавен старт на иницијалните TCP-протоколни верзии и укажува на потребата од нејзина модификација со цел да се подобрат протоколните перформанси во брзи мрежи. Основната форма на TCP-протоколот предложена од страна на Van Jacobson се темели на експоненцијално зголемување на брзината на генерирање на податоци, а иницијалната големина на прозорот на натрупување е нагодена на три пакети. Оваа верзија на TCP-протокол овозможувала ефикасен пренос на податоци, доверливост на конекцијата, контрола на натрупување и контрола на поток во време во кое брзината од 56Kbit/s претставувала стандард за пренос на податоци. Широкопојасните конекции денес се дефинираат како линкови кои овозможуваат брзини поголеми од 1Mbit/s. Повеќето од досега развиените транспортни протоколи се фокусираат на искористување на перформансите на жичните мрежи, но креирани се и протоколи кои се оптимизирани за пренос на податоци во безжични IP-мрежи. Во **Глава 5** е извршена модификација на фазата на бавен старт, предложени се повеќе алгоритми и дефинирано е симулациско сценарио во кое се анализирани постигнатите перформанси. Повеќето многу брзи протоколи го задржуваат користењето на оваа фаза додека не достигнат одредена големина на прозорот на натрупување по која вршат промена на функцијата на раст на истиот. Клучните резултати се презентирани во публикација во која авторот е главен контрибутор.

Во **Глава 6** е потенцирано дека една од главните цели на TCP е да креира доверлива конекција со ретрансмисија на загубени пакети, активност која ја реализира со помош на воведување на потврди (ACK). Примарната цел на потврдите е да се регулира брзината на трансмисија на TCP, осигурувајќи притоа пакети да се генерираат само кога друг пакет ќе ја напушти мрежата, за што мора да се проследи информација до изворот на пакетот

дали треба да изврши повторно негово генерирање во случај да е изгубен (или оштетен) и не стигнал до својата дестинација. АСК-потврдите имаат голема улога во однесувањето на ТСП-протоколот. ТСП-пакет се смета за изгубен доколку три последователни АСК-потврди за него се пристигнати кај изворот или во случај на истекување на соодветниот тајмер, кој укажува дека очекуваната потврда не пристигнала во предвидениот временски период. Ретрансмисијата по три дуплицирани потврди се нарекува брза ретрансмисија. Извршена е анализа на влијанието на бројот на потврди кој врши тригерирање на ТСП-фазата на брза ретрансмисија со помош на различни ТСП-протоколи. Детално се анализирали повеќе видови на транспортни протоколи, со помош на симулациски сценарија при што во согласност со добиените резултати дефинирано е како да се направи правилно нагудување на одредени параметри (DelAck и DupAck) со цел да се овозможат оптимални перформанси на користените транспортни протоколи во жична и безжична средина во режим на мала и голема терминална мобилност. Заклучокот во **Глава 6** ни укажува на тоа дека постои простор за приспособувања на вредноста на DupACK-параметарот, сè со цел да се постигнат подобрени перформанси на транспортните протоколи во идеална околина при мали грешки предизвикани под влијание на околините фактори. Резултатите од оваа глава се објавени во публикации во кои авторот е главен контрибутор.

Во **Глава 7** се анализирали перформансите на транспортните протоколи во симулациско сценарио составено од два и повеќе безжични јазли. Анализираме две различни безжични сценарија од кои првото се состои од два јазли, додека второто се состои од девет безжично поврзани јазли на дадено растојание. Се користи Two Ray Ground-моделот за да ја опишеме пропагацијата на сигналот. Предмет на анализа е сообраќај овозможен со ТСП- протоколите Tahoe, Reno, NewReno, Vegas и SACK. Користено е различно поставување на параметри. Анализата е насочена кон сообраќај во сценарио без и со 20% загуби на физичко ниво. Притоа станува збор за кумулативна деградација на протокот бидејќи секој јазол внесува соодветно слабеење на дојдовниот и појдовниот сообраќај. Анализата е насочена кон влијанието на четири параметри, тоа се DupACK, DelACK, големина на IFQ-ред на чекање, како и тип на транспортен протокол со цел да се изврши оптимизирање на протоколните перформанси разгледувајќи го притоа постигнатиот проток како мерка. Преставените резултати во оваа глава покажаа дека големината на IFQ редот на чекање треба да биде најмалку 5 пакети или повеќе со цел да се ограничат загубите предизвикани од натрупување. DupACK-прагот има слично влијание на сите параметри сè додека DupACK не добие вредност десет, DelACK- параметарот има влијание на постигнатиот ТСП-проток, заклучок кој произлегува од резултатите генерирани во случај кога DelACK има вредност два во споредба кога DelACK параметарот има вредност еден, што, всушност, е резултат на избегнувањето на непотребните ретрансмисии на пакети кои пристигаат неподредени кај дестинацијата. Анализата дава заклучок кој укажува дека DelACK-механизмот треба да е имплементиран во безжична околина. Големините на IFQ-редовите на чекање во безжична околина треба динамички да се дефинираат во корелација со растојанието меѓу терминалот и пристапниот јазол, како и пропагациониот модел кој го опишува линкот. Клучните резултати се презентирани во публикација во која авторот е главен контрибутор.

Во **Глава 8** е извршена анализа на перформансите на мобилната IP- мрежа. Анализирано е доцнењето на пакетите и расположливиот проток (битската брзина) во зависност од мобилноста на корисниците, типот на сообраќајот (апликацијата),

транспортните протоколи (TCP и UDP) и параметрите на MAC нивото во услови на безжична локална мрежа со имплементиран Mobile IP за поддршка на мобилноста на корисниците. Разгледани се повеќе TCP-протоколи со цел да се добие реална слика за однесувањето на интернет-сообраќајот во безжична околина. Од анализата се добиени заклучоци дека TCP-базираниот интернет сообраќај негативно влијае на апликациите кои се временски критични бидејќи истиот директно влијае на цитерот како и на просечните доцнења на пакетите на UDP-потокот. Растојанието меѓу јазлите директно влијае на однесувањето на TCP-базираниот сообраќај како и на протокот кој се намалува во функција од зголемувањето на растојанието меѓу терминалниот уред и пристапната станица. Бројот на MAC- ретрансмисии директно влијае како на TCP така и на UDP-сообраќајот и токму поради овој факт тој треба внимателно да се одбере. Покажано е дека големината на MAC-баферот директно влијае на сообраќајните потоци во безжична околина, особено при мали растојанија меѓу безжичните јазли и таа треба внимателно да се одбере со цел да се постигне поголем битски поток. Изборот на TCP-транспортниот протокол, исто така, влијае на протокот во мрежата. Резултатите од оваа глава се објавени во публикации во кои авторот е главен контрибутор.

Глава 9 врши анализа на перформансите на TCP во IEEE 802.11 безжична IP-околина престапена со возила кои се во движење и меѓусебно комуницираат. Разгледани се два случаја и тоа кога се користи стандардната вредност и кога DelACK има вредност два, што значи дека два последователни пакети се одобрени со една потврда. За секој од случаите се разгледани два модела со различни веројатности на грешка од 0% и 20%. Веројатноста на грешка варира од корисник до корисник како и од линк до линк. Се забележуваат четири поставени потсценарија во анализа со еден скок. Анализата е направена со помош на TCP Tahoe, Reno, New Reno, Vegas и Sack. Параметри кои се менуваат се големината на IFQ-редот на чекање, како и DupACK. Покажано е дека зголемувањето на вредноста на DupACK-параметарот влијае на подобрување на перформансите на протокот во случај кога има зголемено прередување на пакетите што влијае на непотребни ретрансмисии на истите. Во околина креирана со автомобили подреденоста на пакетите зависи од промената на јазлите (возилата) на TCP патеката како и должината на истата во дадената ad-hoc околина. Анализата на DupACK-параметарот влијае на оваа околина со цел да се оптимизира подредувањето на пакетите кое корелира со постигнатиот проток. Деталната анализа на TCP-параметрите укажува на потреба од нивно динамичко нагодување во зависност од средината во која се употребува транспортниот протокол. Клучните резултати се презентирани во публикација во која авторот е главен контрибутор.

Последната, **Глава 10**, обезбедува преглед на заклучоците на дисертацијата. Во оваа глава се сумирани главните придонеси од работата на докторската дисертација.

Докторската дисертација е проверена и преку порталот plagijati.mon.gov.mk и врз основа на добиениот извештај, таа е во целост оригинален труд.

4. Верификација на докторската дисертација

Резултатите од истражувањата на проблематиката од докторската дисертација, м-р Иван Петров успешно ги објавил во меѓународни списанија и на меѓународни конференции. Во врска со дисертацијата објавени се следниве

трудоџи (1 поглавје во книга, 5 публикации во меѓународни списанија и 16 публикации на меѓународни конференции):

ПУБЛИКАЦИИ ВО ПОГЛАВЈА ВО КНИГИ

1. **Ivan Petrov** and Toni Janevski, "TCP 5G for Next Generation High Speed Mobile Networks", book chapter in book "Mobile Networks: Concepts, Applications and Performance Analysis", Nova Publishers, USA, Nova Publishers, USA, May 2017.

ПУБЛИКАЦИИ ВО МЕЃУНАРОДНИ СПИСАНИЈА

2. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Evolution of TCP in high speed networks", International Journal of Advanced Science and Technology, Vol.76, March, 2015.
3. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Cross-layer TCP Performance Analysis in IEEE 802.11 Vehicular Environments", Telfor Journal, Vol. 6, No. 1, pp. 24-29, 2014.
4. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Novel Slow Start Algorithm", International Journal of Hybrid Information Technology Vol.6, No.5, pp.297-332, 2013.
5. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Impact of Duplicated ACK on TCP Performances in Wireless Chain Environment", International Journal of Advanced Science and Technology, pp. 115-142, Vol. 46, September 2012.
6. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Cross-layer Analysis of Transport Control Protocols over IEEE 802.11 Wireless Networks", International Journal of Advanced Science and Technology, Vol. 26, January 2011.

ПУБЛИКАЦИИ НА МЕЃУНАРОДНИ КОНФЕРЕНЦИИ

7. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "G-TCP novel transport protocol for usage in the next generation networks" 17th IEEE International Conference on Smart Technologies (IEEE EUROCON 2017), Ohrid, Macedonia, 6-8 July 2017.
8. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Advanced 5GTCP: Transport protocol for 5G Mobile Networks", 14th IEEE Annual Consumer Communications & Networking Conference (IEEE CCNC), Las Vegas, USA, 8-11 January 2017.
9. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Design of Novel 5G Transport Protocol", The International Conference on Wireless Networks and Mobile Communications (WINCOM'16), Fez, Morocco, October 26-29, 2016.
10. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "5G-TCP: Enhanced transport protocol for Future Mobile Networks", FABULOUS 2016, Belgrade, Serbia, October 24-25, 2016.
11. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Novel Transport protocol for 5G Networks", ICEST 2016, 28 - 30 June 2016, Ohrid, Macedonia.
12. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Design and Evaluation of Future 5G Mobile Network Transport Protocol", 14th Annual International Conference on Communication and Mass Media, Athens, Greece, 9-12 May 2016.
13. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "TCP Ohrid: Transport Protocol for 5G Mobile Networks", ETAI 2015, Ohrid, Macedonia, 24-26 September, 2015.
14. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Improved TCP Slow Start Algorithm", Telfor 2013, Belgrade, Serbia, 26-28 November 2013.
15. **Ivan Petrov**, Toni Janevski, "Advanced Slow Start Algorithm", ETAI 2013, 26-28 September 2013.
16. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "TCP Analysis in Multihop Wireless Environment", Telfor 2012, Belgrade, Serbia, November 2012.
17. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Analysis of the Impact of Duplicated ACK on the Performances of TCP", Telfor 2011, Belgrade, Serbia, 22-24 November 2011.
18. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Cross-layer Analysis of Mobility Impact on TCP Protocols in IEEE 802.11 Wireless Networks", Telfor 2009, Belgrade, November 24-26, 2009.
19. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Performances of Internet Transport Protocols in Wireless Environment", IEEE Telsiks 2009, Nis, Serbia, October 7-9, 2009.
20. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Performance of Internet Transport Protocols in 802.11 Outdoor Wireless Environment", ETAI 2009, Ohrid, Macedonia, September 26-29, 2009.
21. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Optimization of TCP/IP over 802.11 Wireless Networks in Home Environment", ICST EuropeComm 2009, London, UK, August 11-13, 2009.

22. Toni Janevski, **Ivan Petrov**, "Performance of Internet Transport Protocols in 802.11g Wireless Environment", ICEST 2009, Veliko Turnovo, Bulgaria, June 25-27, 2009.

5. Оригинални придонеси на дисертацијата

Како оригинални придонеси од докторската дисертација може да се издвојат следниве:

- Направена е математичка анализа на постојните транспортни протоколи со помош на примал (primal) и дуал (dual) алгоритмите, како и со примена на применува и Љапуновата оптимизација и Љапуновите функции. Оптимизацијата се однесува на веќе постојни алгоритми како: TCP Reno, NewReno, Vegas, Hybla, Cubic, SACK и Libra. Анализата може да се искористи и за математичко дефинирање на идни транспортни протоколи.
- Креиран е нов сервисно ориентиран транспортен протокол именуван како 5G-TCP, кој овозможува постигнување на големи податочни брзини, дизајниран со цел да се овозможи максимален проток од 400 Gbit/s во дадено мрежно опкружување.
- Креиран е нов транспортен протокол GTCP, кој врши промена на фазата на одбегнување на натрупувањето со помош на низата на Фибоначи, модификација која овозможува брзо постигнување на големи податочни брзини (проток) преку модификација на алгоритмот на бавен старт.
- Креиран е нов транспортниот протокол TCP Booster, во кој се користи низата на Фибоначи за да ја пресмета вредноста на прозорот во случај на брз режим на работа. Кога протоколот функционира во бавен старт или во фаза на одбегнување на натрупувањето користи механизам со кој овозможува зголемен раст на прозорот на натрупување.
- Дефинирани се нови алгоритми на бавен старт кај TCP, а извршена е и детална анализа во дефинирани симулациски сценарија.
- Извршена е анализа на перформансите на транспортните протоколи во симулациски сценарија составени од два и повеќе безжични јазли, при што анализата е насочена кон влијанието на четири параметри, тоа се DupACK, DelACK, големина на IFQ-ред на чекање, како и тип на транспортен протокол со цел да се изврши оптимизирање на протоколните перформанси разгледувајќи го притоа постигнатиот проток како мерка.
- Извршена е анализа на перформансите на мобилната IP-мрежа, при што е анализирано доцнењето на пакетите и расположливиот проток (битската брзина) во зависност од мобилноста на корисниците, типот на сообраќајот (апликацијата), транспортните протоколи (TCP и UDP) и параметрите на MAC-нивото во услови на безжична локална мрежа со имплементиран Mobile IP за поддршка на мобилноста на корисниците.
- Извршена е анализа на влијанието на оддалеченоста на мултимедискиот корисник од пристапната точка, како и влијанието на мобилноста на корисникот на податочните потоци. Детално се анализирани повеќе видови на транспортни протоколи, со помош на симулациски сценарија, при што во согласност со добиените резултати дефинирано е како да се направи правилно нагудување на одредени параметри (DelAck, DupAck) со цел да се овозможат оптимални перформанси на користените транспортни протоколи во жична и безжична средина во режим на мала и голема терминална мобилност.

Заклучок и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата заклучи дека во докторската дисертација „Подобрување на перформансите на безжични IP-мрежи со нови оптимизирани транспортни протоколи за хетероген сообраќај“, на кандидатот м-р Иван Петров, е даден значаен научен придонес во областа на дизајнот и имплементацијата на интернет-технологиите во безжична средина во однос на транспортните протоколи. Предложените нови решенија и иновации во оваа докторска теза даваат значаен придонес за идните генерации хетерогени безжични IP-мрежи, каде што корисниците ќе имаат потреба од непрекината услуга со многу големи битски брзини, а приспособеноста на транспортните протоколи за задоволување на различните сервиси во безжична IP-средина ќе биде примарна цел.

Со постигнатите резултати, кандидатот м-р Иван Петров покажал длабоко познавање на проблематиката на дисертацијата и истражувачки дух и иницијатива, што резултира во значителен научен придонес во областа на интернет-технологиите безжични IP-мрежи и телекомуникациите воопшто. Резултатите од работата на докторската дисертација се публикувани во дваесет и два труда, од кои еден труд е поглавје во книга, пет во меѓународни списанија и шеснаесет труда се публикувани на меѓународни конференции.

Врз основа на погоре изложеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставнонаучниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје да го прифати овој извештај и на кандидатот м-р Иван Петров да му одобри јавна одбрана на докторската дисертација „Подобрување на перформансите на безжични IP-мрежи со нови оптимизирани транспортни протоколи за хетероген сообраќај“.

Комисија

1. Проф. д-р Борислав Поповски, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Тони Јаневски, ментор, с.р.
3. Проф. д-р Александар Ристески, член, с.р.
4. Проф. д-р Перо Латкоски, член, с.р.
5. Проф. д-р Марко Порјазоски, член, с.р.

Преглед

на прифатени теми за изработка на докторска дисертација
на трет циклус студии по електротехника и информациски технологии

ред. бр.	докторанд	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	ментор	одлука бр.
1	м-р Даниел Денковски	Мапи на радио опкружување и нивен придонес во управување со радио ресурси во идните безжични комуникациски технологии	Radio Environmental Maps and REM-facilitated Radio Resource Management in Future Wireless Communication Technologies	проф. д-р Лилјана Гавриловска	02-83/8 21.1.2015
2	м-р Горан Јакимовски	Модел на безбеден мултимедиски медицински информатички систем базиран на мобилен облак	Model of secure multimedia medical information system based on mobile Cloud	проф. д-р Данчо Давчев	02-1863/6 21.9.2016
	м-р Стојан Китанов	Квалитет на оркестрирани сервиси во околина на Облак кај 5G мобилни мрежи	Quality of Cloud Orchestrated Services in 5G Mobile Networks	проф. д-р Тони Јаневски	02-2525/10 21.12.2016
2	м-р Данијела Ефнушева	Проектирање и практична реализација на RISC-базирана мемориско-центрична процесорска архитектура и нејзина примена	Design and practical implementation of RISC-based memory-centric processor architecture and its application	проф. д-р Аристотел Тентов	02-828/4 19.4.2017
3	м-р Петар Крстевски	Примена на методот на оптимални текови на моќност за најефикасно искористување на ресурсите за регулација при регионално балансирање	Optimal Power Flow Application for Efficient Utilization of Regional Balancing Capacities	проф. д-р Рубин Талески	02-1534/7 23.8.2017

	м-р Александар Дединец	Развивање на методи за планирање на одрж- лив развој на енергет- ските системи	Methods for pla- nning of sustain- able development of energy systems	проф. д-р Рубин Талески	02-1735/7 20.9.2017

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистерски труд
од наставно-научниот совет (август-септември 2017)

1. автоматика, роботика и системско инженерство

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор	одлука бр.
1	Весна Попрцова	Интеракција човек-робот: улогата на емоциите во дизајнот на социјабилните роботи	Human robot interaction (HRI): the role of emotions in designing sociable robots	Проф. д-р Миле Станковски	02-1534/25 23.8.2017

2. Проектен менаџмент

Ред. бр.	Студент	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Предложен ментор	одлука бр.
1	Стефан Стојанов	Анализа на ефектите од меѓународните проекти врз развојот на Република Македонија	The analysis of the effects of the international projects to the development of the Republic of Macedonia	проф. д-р Вангел Фуштиќ	02-1534/26 23.8.2017
2	Блерант Рамадани	Менаџирање на ризици во проекти за развој на нов производ	Managing Risks in New Product Development Projects	проф. д-р Вангел Фуштиќ	02-1534/27 23.8.2017
	Бојан Богдановски	Примена на модерен менаџмент на ризик во проекти базирани на агилни методологии	Application of modern risk management in projects based on agile methodologies	проф. д-р Вангел Фуштиќ	02-1534/28 23.8.2017

3. Метрологија и менаџмент на квалитет

Ред. бр.	Студент	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Предложен ментор	одлука бр.
1	Александар Крлески	Карактеризација на термолуминисцентни дозиметри со читач за термо и оптички стимулирана луминисценција RISO TL/OSL DA-20 при ниски и гранични дози	Characterization of thermo-luminescent dosimeters with thermal and optically stimulated luminescence reader RISO TL/OSL DA-20 at low and upper dose limit	проф. д-р Маргарита Гиновска	02-1735/18 20.9.2017

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ВИДОВИ
ИНСТРУМЕНТИ (ТРОМБОН И ТУБА), ЗА НАСТАВНИТЕ ПРЕДМЕТИ:
ТРОМБОН И ТУБА, ОРКЕСТАРСКИ ДЕЛНИЦИ И КАМЕРНА МУЗИКА
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ-СКОПЈЕ, БЕЗ
ЗАСНОВАЊЕ РАБОТЕН ОДНОС

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 31.5.2017 година и Исправка на објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 8.6.2017 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област видови инструменти (тромбон и туба), за наставните предмети: Тромбон и туба, Оркестарски делници за тромбон и туба и Камерна музика за дувачки инструменти, без засновање работен однос, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот и уметнички совет, арх. бр. 02-601/1, донесена на 12.6.2017, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Гордана Јосифова Неделковска, проф. м-р Страшо Темков и проф. м-р Васо Ристов.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област видови инструменти (тромбон и туба), за наставните предмети: Тромбон и туба, Оркестарски делници за тромбон и туба и Камерна музика за дувачки инструменти, во предвидениот рок се пријави единствено кандидатот м-р Ташко Тодоров, вонреден професор на Факултетот за музичка уметност-Скопје.

3. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Ташко Тодоров своето музичко образование го започнува уште од најмладата возраст, свирејќи тромбон во средното музичко училиште во Битола во класата на проф. Пајо Клишманич.

Паралелно со средношколското образование е активен член на градскиот дувачки оркестар во Битола под водство на дир. Михаил Спиридонов. Истовремено учествува во работата на Симфонискиот и Забавниот оркестар при КУТ „Стив Наумов“ – Битола.

Дипломирал на Факултетот за музичка уметност во Скопје, во 1978 г., во класата на проф. Ѓорѓи Стефановски. Непосредно пред вработување се вработил во музичката продукција на РТВ Приштина во Симфонискиот и Забавниот оркестар.

Во периодот на отслужување на воениот рок ангажиран е во уметничкиот ансамбл на ЈНА во Белград.

Од 1979 до 1995 година, Ташко Тодоров е вработен во Операта при МНТ како тромбонист со решение први / трети тромбонист.

Во 1981 година е еден од основачите на градскиот дувачки оркестар во Скопје со кој настапува низ градовите во СФРЈ, кој оркестар на натпреварот на дувачки оркестри во Загреб освојува прва награда.

Од основањето на оркестарот при АРМ во 1991 година, Тодоров е ангажиран како хонорарен музичар се до моментот кога оркестарот се пополнува со музичари од неговата класа.

Од 1982 до крајот на 2000 година е повремено ангажиран во оркестарот на Македонската филхармонија со која има реализирано бројни концерти како на матична сцена, така и на сцените во Хрватска, Црна Гора, Бугарија и Албанија.

Во 1992 година е хонорарен наставник по тромбон и камерна музика во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“. Ташко во 1995 година се вработил како редовен наставник во ДМБУЦ.

Во 2001 година го основал квартетот тромбони при МОБ со кој остварува бројни концерти во државата и во странство – Р Србија, Р Хрватска и Р Албанија. Со квартетот во 2006 година издава ЦД во Sony – Виена, Австрија.

Во 2007 година се здобил со звањето доцент на ФМУ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ по предметите: Тромбон, Туба, Камерна музика и Делници. Во класата на проф. Ташко Тодоров студентите постигнуваат одлични резултати и освојуваат бројни награди во земјата и странство.

Во 2012 година, проф. Тодоров е назначен како вонреден професор на ФМУ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ по предметите: Тромбон, Туба, Камерна музика и Делници.

Неговата концертна дејност како камерен музичар во квартетот продолжува до денес.

Во моментот е вонреден професор на ФМУ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ по предметите: Тромбон, Туба, Камерна музика и Делници.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр.1040 од 15.10.2012 година, како и вкупните уметнички, научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

М-р Ташко Тодоров активно и со голема посветеност учествува и се вклучува во наставно-образовниот процес, за што сведочат големиот број активности на студентите во неговата класа (учество на концерти, учество на меѓународни музички кампови, светски младински оркестри итн.). Студентите од неговата класа се вклучени во музичкото секојдневие на нашата држава како

активни членови-изведувачи во оркестрите на Македонската опера и балет, Македонската филхармонија, како и во оркестри надвор од Република Македонија. Секојдневно ги пренесува своите богати знаења во областа на предметите: Тромбон и туба, Оркестарски делници за тромбон и туба и Камерна музика.

Неговите студенти денес се на водечките места во Македонската филхармонија, МОБ и Воениот оркестар.

Од периодот кога проф. Ташко Тодоров е на ФМУ, во неговата класа дипломирале 12 студенти по тромбон и туба со високи оценки и се активни носители на музичката дејност во РМ.

Стручно-уметничка дејност

Член на камерен ансамбл – квартет тромбони при МОБ
3.4.2013 – концерт во Центар за култура "Т. Прокопиев" – Куманово
29.7.2013 – концерт "Бифест", 2013
18.8.2013 – концерт "Полински ноќи и зори" – Дојран
13.11.2014 – концерт во Дом на културата „Иван Мазов - Климе" - Кавадарци
Член на Дувачки оркестар
2013 г. – 33 концерти
2014 г. – 33 концерти
2015 г. – 33 концерти
2016 г. – 33 концерти
2017 г. – 20 концерти

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Учество во работа на комисии за државни натпревари
2012 г. – 2 натпревари
2013 г. – 2 натпревари

2014 г. – 3 натпревари
2015 г. – 2 натпревари
2016 г. – 2 натпревари
2017 г. – 1 натпревар
Дипломи и благодарници за остварени високи педагошки резултати
2012 г. – 1 диплома
2013 г. – 1 диплома
2014 г. – 5 дипломи
2015 г. – 2 дипломи
2016 г. – 2 дипломи
2017 г. – 1 диплома
Учество во промотивни активности
2013г. – Концерти „Музика вива“ (4 концерти)
2014 г. – Концерти „Музика вива“ (4 концерти)
2015 г. – Концерти „Музика вива“ (4 концерти)
2016 г. – Концерти „Музика вива“ (2 концерти)
2017 г. – Концерти „Музика вива“ (1 концерт)
Член на училиштен одбор
Изготвувач на програма за тромбон
Изготвувач на програма за хорна
Стручен престој во странство
Семинар во Кралство Норвешка – Осло
Раководител на внатрешна организациона единица
Раководител на Градски дувачки оркестар - Скопје
Вкупно

Оценка од самоевалуација

Кандидатот вонр. проф. м-р Ташко Тороров на сите анонимно спроведени анкети на студентите на Факултетот за музичка уметност-Скопје има добиено позитивни оценки. За летниот семестар во учебната 2013/2014 година има просечна оценка 10,00, во зимскиот семестар во учебната 2014/2015 има просечна оценка 9,97, во летниот семестар во учебната учебната 2014/2015 година има просечна оценка 10,00, во зимскиот семестар во учебната 2015/2016 има просечна оценка 10,00, во летниот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 10,00, во зимскиот семестар во учебната 2016/2017 има просечна оценка 10,00.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува уметничката, наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Ташко Тодоров.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека м-р Ташко Тодоров поседува уметнички, научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научната област видови инструменти (тромбон и туба), за наставните предмети: Тромбон и туба, Оркестарски делници и Камерна музика.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност-Скопје, вонр. м-р Ташко Тодоров да биде избран во звањето редовен професор во наставно-научната област видови инструменти (тромбон и туба), за наставните предмети: Тромбон и туба, Оркестарски делници за тромбон и туба и Камерна музика за дувачки инструменти, без засновање работен однос.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф м-р Гордана Јосифова
Неделковска с.р.
2. Проф м-р Васо Ристов с.р.
3. Проф.м-р Страшо Темков с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: вонр. проф м-р. Ташко Тодоров

Институција: ФМУ - Скопје

**Универзитет „Св. Кирил и Методиј“- Скопје, Факултет за
музичка уметност- Скопје**

Научна област: тромбон

Научна област:

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Настава од прв циклус студии: Тромбон, 6 часа неделно, 2012/2013	7.2
2	Настава од прв циклус студии: Туба, 2 часа неделно, 2012/2013	2,4
3	Настава од прв циклус студии: Камерна музика, 2 часа неделно, 2012/2013	2,4
4	Настава од прв циклус студии: Делници, 1 час неделно, 2012/2013	1.2
5	Настава од прв циклус студии: Тромбон, 4 часа неделно, 2013/2014	4.8
6	Настава од прв циклус студии: Туба, 4 часа неделно, 2013/2014	4.8
7	Настава од прв циклус студии: Камерна музика, 4 часа неделно, 2013/2014	4.8
8	Настава од прв циклус студии: Делници, 1 час неделно, 2013/2014	1.2

Ред. број	Назив на активнoста (наставно-образовна):	Поени
9	Настава од прв циклус студии: Тромбон, 4 часа неделно, 2014/2015	4.8
10	Настава од прв циклус студии: Туба, 2 часа неделно, 2014/2015	2.4
11	Настава од прв циклус студии: Камерна музика, 1 час неделно, 2014/2015	1.2
12	Настава од прв циклус студии: Делници 1 час неделно 2014/2015	1.2
13	Настава од прв циклус студии: Тромбон 2 часа неделно 2015/2016	2,4
14	Настава од прв циклус студии: Туба 2 часа неделно 2015/2016	2,4
15	Настава од прв циклус студии: Камерна музика, 1 час неделно, 2015/2016	1,2
16	Настава од прв циклус студии: Делници, 1 час неделно, 2015/2016	1,2
17	Настава од прв циклус студии: Тромбон, 4 часа неделно, 2016/2017	4,8
18	Настава од прв циклус студии: Туба, 2 часа неделно, 2016/2017	2,4
19	Настава од прв циклус студии: Камерна музика, 2 часа неделно, 2016/2017	2,4
20	Настава од прв циклус студии: Делници, 1 час неделно, 2016/2017	1,2
21	Настава од втор циклус студии: Тромбон, 30 часа, зимски семестар 2014/2015	1,5
22	Настава од втор циклус студии: Тромбон, 30 часа, летен семестар 2014/2015	1.5
23	Настава од втор циклус студии: Тромбон, 30 часа, зимски семестар 2015/2016	1.5
24	Настава од втор циклус студии: Тромбон, 30 часа, летен семестар 2015/2016	1.5

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
1	Настава во школо тромбон, камерна музика и ависта 2012/2013	1
2	Настава во школо тромбон, камерна музика и ависта 2013/2014	1
3	Настава во школо тромбон, камерна музика и ависта 2014/2015	1
4	Настава во школо тромбон, камерна музика и ависта 2015/2016	1
5	Настава во школо тромбон, камерна музика и ависта 2016/2017	1
	Ментор на дипломска работа	
1	Ментор на дипломска работа 2012 – 1 студент	0,2
2	Ментор на дипломска работа 2013 – 2 студента	0,4
3	Ментор на дипломска работа 2014 – 2 студенти	0,4
4	Ментор на дипломска работа 2016 – 1 студент	0,2
	Член на комисија за одбрана или оценка на магистратура	
1	Член на комисија за одбрана или оценка на магистратура 2014 – 4 магистранти	1,2
2	Член на комисија за одбрана или оценка на магистратура 2015 – 3 магистранти	0,9
3	Член на комисија за одбрана или оценка на магистратура 2016 – 2 магистранти	0,6
3	Член на комисија за одбрана или оценка на магистратура 2017 – 1 магистрант	0,3
	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа	
1	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа, 2012 – 4 студенти	0,4
2	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа, 2013 – 5 студенти	0,5
3	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа, 2014 – 7 студенти	0,7
4	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа, 2015 – 5 студенти	0,5

Ред. број	Назив на активноста (наставно-образовна):	Поени
5	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа, 2016 – 3 студенти	0,3
6	Член на комисија за одбрана или оценка на дипломска работа, 2017 – 1 студент	0,1
	Вкупно	74,1

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (научноистражувачка):	Поени
1	Ментор на магистерска работа на постдипломци	2
	Вкупно	2

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста (стручно-уметничка):	Поени
	Член на камерен ансамбл – квартет тромбони при МОБ	
1	3.4.2013 – концерт во Македонија (Куманово)	2
2	29.7.2013 – концерт во Македонија (Битола)	2
3	18.8.2013 – концерт во Македонија (Дојран)	2
4	13.11.2014 – концерт во Македонија (Кавадарци)	2
	Член на Дувачки оркестар	
1	2013 г. – 33 концерти	1,65
2	2014 г. – 33 концерти	1,65
3	2015 г. – 33 концерти	1,65
4	2016 г. – 33 концерти	1,65

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-уметничка):	Поени
5	2017 г. – 20 концерти	0,5
	Вкупно	15,1

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активнoста (стручно-апликативна):	Поени
	Учество во работа на комисији за државни натпревари	
1	2012 г. – 2 натпревара	2
2	2013 г. – 2 натпревара	2
3	2014 г. – 3 натпревари	3
4	2015 г. – 2 натпревара	2
5	2016 г. – 2 натпревара	2
6	2017 г. – 1 натпревар	1
	Дипломи и благодарници за остварени високи педагошки резултати	
1	2012 г. – 1 диплома	1
2	2013 г. – 1 диплома	1
3	2014 г. – 5 дипломи	5
4	2015 г. – 2 дипломи	2
5	2016 г. – 2 дипломи	2
6	2017 г. – 1 диплома	1
	Учество во промотивни активности	
1	2013 г. – Концерти „Музика вива“ (4 концерти)	2
2	2014 г. – Концерти „Музика вива“ (4 концерти)	2
3	2015 г. – Концерти „Музика вива“ (4 концерти)	2
4	2016 г. – Концерти „Музика вива“ (2 концерти)	1

Ред. број	Назив на активноста (стручно-апликативна):	Поени
5	2017 г. – Концерти „Музика вива“ (1 концерт)	0,5
6	Член на училиштен одбор	1
7	Изготвувач на програма за тромбон	1
8	Изготвувач на програма за хорна	1
	Стручен престој во странство	
1	Семинар во Кралство Норвешка – Осло	0,5
	Раководител на внатрешна организациона единица	
1	Раководител на Градски дувачки оркестар - Скопје	3
	Вкупно	38

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	74,1
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	2
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	15,1
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	38
Вкупно	129,2

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. м-р Гордана Јосифова
Неделковска с.р.
2. Проф. м-р Васо Ристов с.р.
3. Проф. м-р Страшо Темков с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ
ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ВИДОВИ
ИНСТРУМЕНТИ (ХОРНА), ЗА НАСТАВНИТЕ ПРЕДМЕТИ:
ХОРНА, ОРКЕСТАРСКИ ДЕЛНИЦИ И
КАМЕРНА МУЗИКА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ-
СКОПЈЕ, БЕЗ ЗАСНОВАЊЕ РАБОТЕН ОДНОС

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 5.5.2017 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област видови инструменти (хорна), за наставните предмети: Хорна, Оркестарски делници за хорна и Камерна музика, без засновање работен однос, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот и уметнички совет, арх. бр. 02-601/1, донесена на 12.6.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Васо Ристов, вонр. проф. м-р Ташко Тодоров и проф. м-р Страшо Темков.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област видови инструменти (хорна), за наставните предмети: Хорна, Оркестарски делници за хорна и Камерна музика, без засновање работен однос на Факултетот за музичка уметност-Скопје, во предвидениот рок се пријави единствено кандидатот м-р Александар Гошев, доцент на Факултетот за музичка уметност-Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Александар Гошев е роден на 30.9.1970 год. во Струмица. Основно образование завршил во родното место Турново, а со средно музичко образование се стекнал во ДМБУЦ „Илија Николовски - Луј“ во Скопје, по инструментот хорна во класата на проф. Левче Трајковски. По завршувањето на средното музичко образование, продолжил со студии на Музичката академија во Нови Сад, во класата на светски познатиот хорнист проф. Ференц Тарјани. Уште за време на студиите започнал со педагошка работа во основното музичко училиште во Сремска Митровица во 1993 година. Во 1994 година се вработил како прв хорнист во редовен работен однос во Оркестарот при Операта на Српското народно позориште во Нови Сад.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Со педагошка дејност почнува да се занимава уште за време на студиите во учебната 1993/94 година како предавач по инструментот хорна и труба во основното музичко училиште во Сремска Митровица. Ова се и првите чекори кон професионалното започнување со педагошка дејност, каде што кај проф. Дубравко Марковиќ започнува да ја изучува и усовршува и посебната техника за дувачки инструменти - "non presso", со која техника ја започнува успешната педагошка кариера. Во Сремска Митровица работел до 1995 година, каде што со учениците освоил повеќе високи награди, на различни натпревари, музички манифестации и фестивали. Во 1994/95 година хонорарно работел и како професор во Средното музичко училиште во Суботица. По војната, во 1999 година се вратил во Скопје каде што хонорарно се вработил во ДМБУЦ „Илија Николовски – Луј“ како професор по инструментот хорна, каде што води класа од 5 ученици од кои 3 во ниво 1 и 2 во средно музичко образование, каде што работи и до ден-денешен. Со своите ученици учествувал на бројни натпревари во Нови Сад, Стара Загора, Охрид, Скопје и Битола, каде што освојуваат доста награди. Повеќето од неговите ученици веќе се редовни студенти на Факултетот за музичка уметност во Скопје, некои веќе ги завршија додипломските студии, некои и студиите од втор циклус, а некои од нив се и членови на националните оркестри во Р Македонија. Како музички педагог има освоено доста признанија, меѓутоа најзначајна му е стекнатата диплома и награда како најмлад музички педагог во конкуренција од 165 кандидати, во градот Бекешчабо – Унгарија, каде што го има освоено првото место. Учесник е на повеќе семинари по инструментот хорна кај врвни светски уметници кои се одржуваа во Холандија, Унгарија, Швајцарија, Германија итн. Во август 2006 година добил понуда за ангажман за одржување семинари на Конзерваториумот во Осло – Норвешка, а првиот го одржал со студенти од Норвешка во август 2006 година во Струга, а семинарот редовно се одржува секоја година. Од 2007 година е надворешен соработник на Факултетот за музичка уметност во Скопје со звање доцент, професор по инструментот хорна. Од пред извесно време (2010 г.) се стекнал и со дипломата од втор циклус студии – магистер. На Меѓународниот натпревар „Охридски бисери“, 2017 година, неговите студенти и ученици освојиле 3(три) први награди, а Благоја Василевски, студент од втора година на ФМУ - Скопје (хорна), влезе и во финалето за избор на лауреат на натпреварот.

Во мај, во рамките на филхармониските концерти, светски познатиот хорнист Штефан Дор одржа и семинар со студентите од класата хорна и даде висока оценка за наставата која се одржува во класата хорна.

Уште како ученик во Средното музичко училиште започнал со концертна дејност на полето на сериозната музика со солистички настапи во градовите низ Македонија, но и со камерно музицирање со лимениот дувачки квинтет при Средното музичко образование. Во 1987 година ја освоил првата Републичка награда со максимални бодови и трета награда во Дубровник во конкуренција од 35 хорнисти од цела поранешна Југославија. Настапувал како солист со школскиот оркестар и со рецитали со

познатата пијанистка Марија Докузова, Данче Агапиева – Василева и др. По заминувањето на студии во Нови Сад започнува со настапи со камерниот оркестар при Музичката академија во Нови Сад како солист и оркестарски музичар под раководство на познатиот виолончелист и диригент Иштван Варга, каде што настапувал на бројни фестивали во Будимпешта, Белград, Холандија-Амстердам, во познатата катедрала во Нови Сад, во синагогата во Нови Сад, рецитални програми во студио М при радиото во Нови Сад, солистички настапи за време на семинарот во Бекешчабо – Унгарија со познатата пијанистка Тот Хорти Вера, Оскар Ритер, со оркестарот на Војводинска филхармонија, квинтетот Тоитсу Дориу Аикидо, триото – Брамс, солистички настап со оркестарот на Суботичка Филхармонија, како и оркестарски музичар во истата. Во 1994/95 година се вработува во Оркестарот при Операта на Српско Народно Позориште во Нови Сад како прв хорнист, во редовен работен однос. Истата година работел и како прв хорнист во Симфонискиот оркестар во Суботица, хонорарно, прв хорнист во Војводинската филхармонија во Нови Сад каде што останал до 1999 година. Поради војните кои го следеа за време на целото негово школување и случувањата во 1999 година во поранешна Југославија беше принуден да се врати во Македонија. Од 2001 година до денес е во редовен работен однос во Македонската филхармонија. Од 2005 година е член на Македонскиот лимен дувачки квинтет, а од 2007 година е и редовен член на Скопскиот дувачки квинтет, со кој оствари доста концерти како на македонската музичка сцена, така и надвор од границите на Р Македонија. Со Скопскиот дувачки квинтет издаде и две ЦД-а кои беа промовирани скоро во сите градови во земјата и надвор од неа. Со Скопскиот дувачки квинтет одржа концерти во Скопје, Штип, Струмица, Битола, Куманово, Тетово и Охрид, проект на град Скопје, серија едукативни концерти во основните училишта во Скопје како и концерти надвор од границите на Р Македонија во Софија и Ниш. Во периодот 2009-2014 година беше член на меѓународната жири –комисија во Белград на натпреварот за лимени дувачки инструменти - „Коста Манојловиќ“. Во 2011 година во Дојран е организатор на Меѓународен семинар по хорна на кој присуствуваа голем број хорнисти од земјава и од странство и на кој семинар, кој за првпат се одржува во Р Македонија, се поставија темелите за отворање на Здружение на хорнисти, кое исто така за првпат се случува во Р Македонија. Овој семинар традиционално ќе се одржува секоја година и ќе се проширува како една Меѓународна музичка работилница за дувачки инструменти во Р Македонија. Оваа година, Летниот музички камп доживеа 7 – годишен јубилеј, кој доживеа експанзија од учесници од целиот свет. Напоредно со педагошката дејност, периодот од 2014 до 2017 година беше врв на концертна и издавачка дејност со Скопскиот дувачки квинтет. Издадено е второто ЦД на Скопскиот Дувачки Квинтет кој беше промовирано во Р.Македонија и надвор од државата. Со Скопскиот дувачки квинтет оствари 38 концерти, од кои 17 надвор од државата со силна презентација на македонската музика која е традиција на концертите на Скопскиот дувачки квинтет. Забележителни беа концертите во Њујорк, Москва, Виена, Израел (Тел Авив и Ерусалим), Белград, Софија и Ниш. Во јули месец, од 8 до 12.07.2017 година, Скопскиот дувачки квинтет ќе учествува и на меѓународниот фестивал „Strefa Cizy“ во Варшава, Република Полска. Редовно учествува во сите комисиии на сите државни натпревари во Р Македонија, како и во комисијата на Бирото за развој на образованието во Р Македонија, изготвувајќи програми и проекти по предметот Хорна.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Оценка од самоевалуација

Кандидатот доц. м-р Александар Гошев на сите анонимно спроведени анкети на студентите на Факултетот за музичка уметност-Скопје има добиено позитивни оценки. За летниот семестар во учебната 2013/2014 година има просечна оценка 10,00, во зимскиот семестар во учебната 2014/2015 година има просечна оценка 10,00, во летниот семестар во 2014/2015 година има просечна оценка 10,00, во зимскиот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 9,36, во летниот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 10,00 и во зимскиот семестар во учебната 2016/2017 година има просечна оценка 9,62.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува уметничката, наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Александар Гошев.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека м-р Александар Гошев поседува уметнички, научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето вонреден професор во наставно-научната област видови инструменти (хорна), за наставните предмети: Хорна, Оркестарски делници и Камерна музика, без засновање работен однос.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност-Скопје, доц. м-р Александар Гошев да биде избран во звањето вонреден професор во наставно-научната област видови инструменти (хорна), за наставните предмети: Хорна, Оркестарски делници за хорна и Камерна музика, на Факултетот за музичка уметност-Скопје, без засновање работен однос.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. м-р Васо Ристов, с.р.
2. Вонр. проф. м-р Ташко Тодоров, с.р.
3. Проф. м-р Страшо Темков, с.р.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Доцент М-р. Александар Гошев

Институција: ФМУ - Скопје

**Универзитет „Св. Кирил и Методиј”- Скопје, Факултет за
музичка уметност- Скопје**

Научна област: ХОРНА

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус – 2007/2008 год. 6 x 30 = 180 x 0.04 =	7.2
2.	Одржување на настава од прв циклус - 2008/2009 год. 8 x 30 = 240 x 0.04 =	9.6
3.	Одржување на настава од прв циклус - 2009/2010 год. 12 x 30 = 360 x 0.04 =	14.4
4.	Одржување на настава од прв циклус - 2010/2011 год. 8 x 30 = 240 x 0.04 =	9.6
5.	Одржување на настава од прв циклус - 2011/2012 год. 11 x 30 = 330 x 0.04 =	13.2
6.	Одржување на настава од прв циклус - 2012/2013 год. 11 x 30 = 330 x 0.04 =	13.2
7.	Одржување на настава од втор циклус - 2009/2010 год. 2 x 30 = 60 x 0.05 =	3

	Вкупно	70,2

НАУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	2009/2010 ментор на втор циклус	1
2.		
3.		
4.		
	Вкупно	1

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
	Издадено ЦД со Скопски дувачки квинтет - 2009/2010	8
1.	Член на камерен ансамбл (Скопски дувачки квинтет) - целовечерен концерт – „ЗЛАТНА ЛИРА“-Скопје, 2008 год.	2
2.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „БЕЛА НОЌ“ - Скопје	2
3.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА“ - Дојран	2
4.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „ШТИПСКО ЛЕТО“-Штип	2
5.	2009 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт – „ДЕНОВИ НА ТУРИЗМОТ“ - Скопје	2

6.	2010 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА“ - Дојран	2
7.	2010 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „СКОПСКО ЛЕТО“- промоција на ЦД - Скопје	2
8.	2010 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - Во чест на проф. Санда Бикова - Штип	2
9.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „ДОЈРАНСКИ РАКУВАЊА“ - Дојран	2
10.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „БИТ ФЕСТ“ - Битола	2
11.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - Гостување во Софија, Р Бугарија	2
12.	2011 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - „ТОПОЛ КУЛТУРЕН БРАН“ - Скопје	2
13.	2012 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - Гостување во Ниш, Р Србија	2
14.	2012 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - КИЦ - Скопје	2
15.	2012 год., Скопски дувачки квинтет – целовечерен концерт - во Куманово	2
16.	2007 год., Скопски дувачки квинтет – коцерт(друг вид) - ПРОМОЦИЈА НА НОВИОТ КЛАВИР – Мала Станица - Скопје 2007 – 2012 год., како вработен во НУ Македонска филхармонија –Скопје – остварени се 160 концерти, од кои на прва хорна 40 концерти x 0.1 = 4 бода,а 120 концерти на трета хорна x 0,05 =6. Вкупно има 10 бода. Член на Камерниот оркестар „ СКОПСКИ СОЛИСТИ “ од 2007 до денес и остварени 10 целовечерни концерти (божикни и велигденски) – 10 x 1 = 10 бода	0.4 10 10
	Вкупно	58,4

СТРУЧНО – АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активнoста	Поени
1.	Член на национална жири - комисија – 2009 год.	1
2.	Член на национална жири - комисија – 2011 год.	1
3.	Член на национална жири - комисија – 2012 год.	1
4.	Член на меѓународна жири - комисија – 2009 год.	2
5.	Член на комисијата за изработка на програми за шестгодишно музичко образование по предметот Хорна (прво, второ, трето, четврто и петто одделение)	5
6.		
	Вкупно	10

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	70,2
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	1
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	58,4
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	10
Вкупно	139,6

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Проф. м-р Васо Ристов
с.р.
2. Проф. м-р Страшо Темков
с.р.
3. Вонр. проф м-р Ташко
Тодоров с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ПО ОБЛАСТА ВИДОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ВИОЛИНА) ЗА НАСТАВНИТЕ
ПРЕДМЕТИ: ВИОЛИНА, ОРКЕСТАРСКИ ДЕЛНИЦИ ЗА ВИОЛИНА,
КАМЕРНА МУЗИКА ЗА ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ И МЕТОДИКА НА
НАСТАВА ПО ГУДАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА
УМЕТНОСТ-СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 31.5.2017 година, за избор на еден наставник во сите наставно научни звања по областа видови инструменти (виолина), за наставните предмети Виолина, Оркестарски делници за виолина, Камерна музика за гудачки инструменти и Методика на наставата по гудачки инструменти на ФМУ во Скопје, и врз основа на Одлуката на Наставно - научниот и уметнички совет, арх. бр. 02-601/1 од 12.6.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Михаило Куфојанакис, проф. м-р Олег Кондратенко и проф. м-р Фросина Балова.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по областа видови инструменти (виолина), за наставните предмети Виолина, Оркестарски делници за виолина, Камерна музика за гудачки инструменти и Методика на наставата по гудачки инструменти на ФМУ во Скопје, во предвидениот рок се пријави единствено кандидатот проф. м-р Љубиша Кировски, професор на Факултетот за музичка уметност во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Љубиша Кировски дипломирал на ФМУ – Скопје во класата на проф. Зоран Димитровски, во чија класа и магистрирал со посебна пофалба *sum laude*. Особено забележителна е изведбата на шесте сонати за соло виолина од Е. Изаи во една вечер. Настапува како солист со Македонската филхармонија изведувајќи ги концертите во D-dur и h-moll од Н. Паганини, Концертот во fis-moll од Х. Вјењавски и Концертот од А. Хачатуријан во Скопје, Софија и Сараево, како и Концертот бр. 1 од Д. Шостакович. Во 2001 настапил во Санкт Петербург во рамките на Денови на македонската култура во Русија, со рецитал и како солист со оркестарот на Санкт Петербуршката капела, изведувајќи го Концертот бр. 5 во A-dur од В. А. Моцарт. Во 2003 годиина настапил во Лондон со МАК трио. Во 2006 имал концертна турнеја во 6 града во Шведска, како солист со Камерниот оркестар на Македонската филхармонија. Во 2012 реализирал концерт со дела за соло виолина и виола, настапил како солист со камерниот оркестар „Скопски солисти“ со концерти од А. Вивалдин и В. А. Моцарт. Кировски бил концертмајстор во Македонската опера и балет и Македонската филхармонија.

Веќе 24 години настапува во камерното дуо „Кировски“, заедно со својата сопруга Маја Шутевска Кировска. Од оснивањето до денес дуото има реализирано бројни настапи надвор од Македонија (Хрватска – Загреб, Осјек, Ријека и Пула), СРЈ (Белград, Нови Сад, Врњачка Бања) Црна Гора (Подгорица), Полска

(Варшава, Краков, Лоѓ), Италија (Трст, Фиренца), Швајцарија (Лозана), Турска Република Северен Кипар, Бугарија, Германија, САД (Њујорк).

Настапувал на фестивалите: „Охридско лето“, „Златна лира“, „Скопско лето“, „Хераклејски вечери“, „Есенски музички свечености“, „Денови на македонската музика“, „Интерфест Битола“.

Редовно настапува со премиерна програма во Салонот 19,19.

Во 1997 година дуото специјализира на Европската Моцарт академија во Варшава кај следниве еминентни професори: Г. Такач, И. Роман, Г. Жислин, Г. Самољотов, а кај професорите П. Гилилов и П. Амојал на летната академија во Лозана (Швајцарија) се усовршувале за изведба на сонати за виолина и пијано, каде што од професорите биле избрани меѓу трите најдобри два. Во 1998 година биле добитници на Специјалната награда на Ц.Е.И. на Меѓународниот натпревар за камерна музика Trio di Trieste.

Репертоарот на дуото опфаќа дела од барокот до музиката на дваесеттиот век, со над 50 сонати за виолина и пијано. Дуото Кировски посебно внимание посветува на македонското музичко творештво изведувајќи дела од македонски композитори, од кои голем број на дела се посветени на дуото. Во 2011 настапуваат во Њујорк, Лондон и Скопје со дела од македонски композитори посветени на дуото, а во 2012 година премиерно го изведуваат двојниот концерт за виолина, пијано и оркестар од Димитрие Бужаровски со Македонската филхармонија.

Во 1999 го имаат снимено својот прв компакт диск во живо од настапот на фестивалот „Охридско Лето“.

Во 2004 година ја добиваат наградата „Златна лира“ за врвни уметнички достигнувања остварени во 2003 година од страна на СМУМ.

Во 2005 година го снимаат својот втор компакт диск во живо на фестивалот „Есенски музички свечености“.

Третиот троен компакт диск излегува во 2010 година и содржи три концерти снимени во живо, од кои едниот е со дела од македонски композитори.

Во 2014 година ја добиваат наградата „Виртуози“ за најдобар камерен ансамбл во Македонија за 2013 година во која го прославија 20 годишниот јубилеј на постоење.

Во 2015 година ја добиваат наградата „Георги Божигов“ која ја доделува СОКОМ за континуирана изведба на дела од македонски композитори во 2014 година.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно образовната дејност на Факултетот за музичка уметност во Скопје, кандидатот проф. м-р Љубиша Кировски изведува настава по предметите: Виолина, Камерна музика и Оркестарски делници по виолина од првиот и вториот циклус студии. Неговото претходно искуство, во рецензентскиот период од 2012 до 2016 година, континуирано продолжува и резултира со успешна наставно образовна работа со 8 студенти, кои имаат успешни настапи на концертите од циклусот „Musica Viva“ што се одржуваат во концертната сала на Факултетот за музичка уметност во Скопје, како и настапи со Камерниот оркестар „Солисти на ФМУ“, Симфонискиот оркестар на ФМУ и Македонската филхармонија.

Стручно-уметничка дејност

М-р Љубиша Кировски, како дипломец и магистрант на Факултетот за музичка уметност во Скопје, доследно продолжува да ја пренесува музичката традиција, култура и професионализам на уметнички врвен и успешен факултет на најстариот и најеминентен универзитет во Република Македонија, УКИМ.

Неговата уметничка активност е голема по обем, а по својата содржина многу богата и разновидна.

Во периодот од изборот во 2012 година до денес, стручно уметничката дејност на кандидатот се манифестира преку следниве концертни настапи:

- 1 (еден) солистички настапи со Македонската филхармонија во 2012 г.;
- реализира рецитални програми во странство: Германија (2012), Бугарија (2014), Турска Република Северен Кипар (2016);
- рецитални настапи во земјата: Тетово, Скопје и на фестивалот „Охридско лето (2012 и 2016), на фестивалот „Интерфест Битола“ (2013), одбележува 20 години дуо „Кировски“ на фестивалот „Златна лира“ во Скопје (2013), во Тетово и Куманово (2014), Гостивар, Гевгелија и Скопје (2016);
- Добитник е на наградата „Виртуози“ за најдобар камерен ансамбл во 2014 година;
- добитник е на наградата „Георги Божиков“ од СОКОМ, за изведба на дела од македонски композитори (2015).

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во периодот од 2012 до 2017 година кандидатот е претседател на Сојузот на музички уметници на Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот проф. м-р Љубиша Кировски на сите анонимно спроведени анкети на студентите на Факултетот за музичка уметност во Скопје има добиено позитивни оценки. За летниот семестар во учебната 2013/2014 година има просечна оценка 9,56, за зимскиот семестар во учебната 2014/2015 година има просечна оценка 9,53, за летниот семестар во учебната 2014/2015 година има просечна оценка 9,91, за зимскиот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 10,00, за летниот семестар во учебната 2015/2016 година има просечна оценка 10,00 и за зимскиот семестар во учебната 2016/2017 година има просечна оценка 10,00.

Заклучок

Рецензентската комисија, разгледувајќи ја целокупната доставена документација, професионалното и личното познавање на кандидатот, позитивно ја вреднува и ја оценува уметничката, наставно образовната, научно истражувачката и стручно апликативната дејност, како и дејноста од поширок

интерес на проф. м-р Љубиша Кировски. Како член на камерното дуо „Кировски“, македонската музичка културна средина е збогатена со врвен интерпретатор на светската музичка литература за виолина и виола, како и на современите македонски композитори, кои посветуваат дела за наведеното дуо.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Рецензентската комисија заклучи дека професор м-р Љубиша Кировски поседува уметнички, научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно научни, научни, наставно стручни и соработнички звања и асистенти - докторанти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде реизбран во звањето редовен професор по областа видови инструменти (виолина) за наставните предмети; Виолина, Оркестарски делници за виолина, Камерна музика за гудачки инструменти и Методика на наставата по гудачки инструменти во редовен работен однос.

Според горенаведеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно научниот и уметнички совет на Факултетот за музичка уметност во Скопје, м-р Љубиша Кировски да биде реизбран во звањето редовен професор по областа видови инструменти (виолина) за наставните предмети : Виолина, Оркестарски делници за виолина, Камерна музика и Методика на наставата по гудачки инструменти во редовен работен однос.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. м-р Михаило Куфојанакис, с.р.

Проф. м-р Олег Кондратенко, с.р.

Проф. м-р Фросина Балова, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

м-р Љубиша Кировски

Институција:

Универзитет „Св. Кирил и Методиј”- Скопје, Факултет за музичка уметност Скопје

Научна област: видови инструменти (виолина) ,за наставните предмети: Виолина, Оркестарски делници за виолина, Камерна музика за гудачки инструменти и Методика на наставата по гудачки инструменти

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	2012 година, настава на прв циклус студии по предметот Виолина, 8 студенти	19,2
2.	2013 година, настава на прв циклус студии по предметот Виолина, 8 студенти	19,2
3.	2014 година, настава на прв циклус студии по предметот Виолина, 8 студенти	19,2
4.	2015 година, настава на прв циклус студии по предметот Виолина, 7 студенти	16,8
5.	2016 година, настава на прв циклус студии по предметот Виолина, 7 студенти	16,8
6.	Член на комисија за одбрана на 10 магистерски работи	3
7.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа на 20 студенти	2
8.	Одржување настава на втор циклус студии 2012, 2 студента	4
9.	Одржување настава на втор циклус студии 2013, 2 студента	2
6.	Вкупно	102,2

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Ментор на магистерска работа 2012, 2 студента	2
1.	Ментор на магистерска работа 2012, 2 студента	2
	Вкупно	4

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Солист со Македонска филхармонија ДММ, Скопје, 29.3.2012	8
2.	Концерт во Бургвешел, Германија, 18.4.2012	8
3.	Концерт на фестивалот „Охридско лето“, 26.7.2012	8
4.	Настап на концерт 35 години педагошка дејност С.Илиќ 7.12.2012	2
5.	Настап на концерт за доделување на награда на проф. Зоран Димитровски	2
6.	Концерт во Тетово – соло виолина и виола, 14.12.2012	8
7.	Концерт во Скопје- соло виолина и виола ,21.12.2012	8
8.	Концерт на фестивалот“ Интерфест Битола „9.10.2013	8
9.	Концерт на фестивалот „Златна Лира“ – 20 години дуо „Кировски“ 16.10.2013	8
10.	Настап на концерт со дела на Бете Илин – 11.12.2013	2
11.	Концерт во Софија, Р.Бугарија, 31.10.2014	8
12.	Концерт во Куманово 3.12.2014	8
13.	Концерт во Тетово 9.12.2014	8
14.	Настап на концерт по повод доделување на награда на проф. Томе Манчев 4.12.2014	2
15.	Настап на концерт 40 год. уметничка дејност на Иле Темков 23.4.2014	2
16.	Концерт во Гостивар, 4.5.2016	8
17.	Концерт во Гевгелија ,6.5.2016	8
18.	Концерт во Скопје ,11.05.2016	8
19.	Концерт на фестивалот “Bellapais” – Турска Република Северен Кипар, 31.5.2016	8
20.	Концерт на фестивалот „Охридско лето“, 17.7.2016	8
21.	Добитник на награда „Виртуози“ за најдобар камерен ансамбл во 2014	3
22.	Добитник на награда „Георги Божилов“ за изведба на дела од македонски композитори	3
Вкупно		136

СТРУЧНО–АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста	Поен и
1.	Член на жири на Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2013	1

2.	Член на жири на Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2014	1
3.	Член на жири на Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2015	1
4.	Претседател на Сојузот на музички уметници на Македонија од 2012 до 2017	5
5.	Член на жири на Државен натпревар за гудачи во Скопје, 2016	1
6.	Член на жири на меѓународен натпревар ПОЛИХИМНИЈА во Скопје, 2016	3
7.	Член на жири на меѓународен натпревар „Охридски бисери“ во Охрид, 2016	3
Вкупно		15

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	102,2
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	4,0
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	136,0
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	15,0
Вкупно	257,2

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. м-р Михаило Куфојанакис, с.р.

Проф. м-р Олег Кондратенко, с.р.

Проф. м-р Фросина Балова, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ
ДЕФЕКТОЛОГИЈА, МЕТОДИКА И ОРТОПЕДАГОГИЈА
НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во врска со распишаниот конкурс, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 24.8.2017 година за избор на наставник во сите звања во научните области: дефектологија, методика и ортопедагогија, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата I редовна седница, одржана на 12.9.2017 година, определи Комисија во состав: **проф. д-р Горан Ајдински, проф. д-р Ристо Пејров и проф. д-р Даниела Димитрова-Радојичиќ.**

По направената анализа на пристигнатите материјали, Рецензентската комисија му го поднесува на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: дефектологија, методика и ортопедагогија, во предвидениот рок се пријави, како единствен кандидат, д-р Наташа Чичевска-Јованова, вонреден професор на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје.

Кандидатката заедно со пријавата доставила: куса биографија, преглед на објавени трудови и текстови на објавени трудови.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Наташа Чичевска-Јованова е родена во Штип на 24.4.1971 година. Основното и средното образование ги завршила во Штип со континуиран одличен успех (5,00), поради што е избрана за првенец во својата генерација. Во 1994 година дипломирала на Дефектолошкиот факултет во Белград, Р Србија (Диплома бр. 3501 во Белград од 20.5.1996).

Кандидатката активно се служи со англискиот, српскиот и хрватскиот јазик.

Во учебната 1994/1995 година се вработила во ПОУ „Иднина“ во Скопје како дефектолог во одделенска настава, каде што работела сè до ноември 1996 година. Истата година е примена како помлад асистент на Институтот за педагогија на Филозофскиот факултет во Скопје на студиите за дефектологија (избор Билтен бр. 663/117 од 28.6.1996 година; реизбор, Билтен бр. 743/4 од 15.11.1999 година).

Во учебната 1995/1996 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Дефектолошкиот факултет во Белград. Студиите ги завршила со просечен успех 9,2 на 21.12.2001 година, со одбрана на магистерскиот труд на тема: „Влијанието на соматопедскиот третман врз моторните способности кај лесно ментално ретардираните ученици“. Со тоа се здобила со академски степен - магистер по дефектолошки науки (Потврда бр.05-16/54, Диплома бр. 75 во Белград од 18.4.2002).

Во февруари 2003 и јуни 2006 година била избрана/реизбрана за асистент на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје (избор Билтен бр. 820/1 од 31.1.2003 година; реизбор, Билтен бр. 899/19 од 15.6.2006 година).

Во март 2008 година, на Институтот за дефектологија при Филозофскиот факултет во Скопје го одбранила докторскиот труд со наслов: „Проценка на моторното и когнитивното функционирање кај лицата со церебрална парализа и лицата со лесна ментална ретардација“ пред Комисија во состав: проф. д-р Горан Ајдински (ментор), проф. д-р Горан Недовиќ, проф. д-р Љупчо Ајдински, проф. д-р Ристо Петров и проф. д-р Даниела Димитрова-Радојичиќ, и со тоа се стекнала со научниот степен доктор на дефектолошки науки (Уверение бр. 0903-1260/04 од 20.03.2008, Диплома бр. 2587 од 9.7.2008).

Во јуни 2008 година, д-р Наташа Чичевска-Јованова е избрана за доцент на Институтот за дефектологија на Филозофскиот факултет во Скопје за следниве научни дисциплини на додипломските студии: дефектологија, ран третман и методика (Билтен бр. 943/34 од 2.06.2008 година).

Сега е вонреден професор по научните области (дисциплини): дефектологија, клиничка дефектологија и методика. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1045/177 од 31.12.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 663/117 од 28.6.1996 година, бр. 743/4 од 15.11.1999 година, бр. 820/1 од 31.1.2003 година, бр. 899/19 од 15.6.2006 година, бр. 943/34 од 2.6.2008 година, бр. 1045/177 од 31.12.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, поднесени во документацијата што е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во периодот од нејзиниот последен избор во наставно-научно звање вонреден професор во 2013 година, па сè до јуни 2017 година, проф. д-р Наташа Чичевска-Јованова наставно-образовната дејност ја изведувала преку предавања и вежби по повеќе предмети на додипломските и постдипломските студии. Реформите во високото образование наложија промени во студиските програми на првиот, вториот и третиот циклус студии, па во тој период таа подготвила неколку нови предметни програми, кои станаа дел од акредитираните студиски програми на Институтот за дефектологија. На првиот циклус студии, тоа се предметните програми по: *Рана интјервенција и едукација на деца со мојторни нарушувања*, *Метјодика на рабојта со ученици со лесна интјелектуална џојреченост 1*, *Метјодика на рабојта со ученици со лесна интјелектуална џојреченост 2*, *Окујациона тјерапија*, *Креативна тјерапија и израбојка на ИОП*. За некои од овие предмети, кандидатката подготвила интерни скрипти за предавања, а за предметот *Рана интјервенција и едукација на деца со мојторни нарушувања* веќе има публикувано учебник со наслов „Деца родени со фактор на ризик“. На вториот циклус студии, таа ги подготвила предметните програми по следниве предмети: *Едукација и рехабилитјација на лица со мојторни нарушувања*, *Рана интјервенција и едукација на деца со џречки во развојот*, *Рана интјервенција и едукација на деца со мојторни нарушувања*, *Рана интјервенција и инклузија*, *Инклузивно образование на ученици со мојторни нарушувања и Окујациона тјерапија*. Со иницијативата за воведување тригодишна студиска програма на III циклус студии (докторски студии) од областа на дефектологијата, кандидатката учествувала во изготвувањето на сега веќе акредитираната студиска програма, а особено на предметните програми по: *Современи аспјекти во едукацијата на лицата со инвалидност*, *Церебрална џарализа*, *Креативна тјерапија*, *Рана инклузија на децата со џречки во развојот и Семејството и дејтејто со џречки во развојот*. Кандидатката проф. д-р Наташа Чичевска-Јованова во периодот од нејзиниот последен избор, па сè до јуни 2017 година била вклучена и во изведувањето на испитот *Професионална ориентјација и оспјособување на лица со џречки во развојот* во рамките на дефектолошката доквалификација.

Покрај наставата, во последниве 5 години таа била ментор на 27 дипломски работи и член на комисија за одбрана на 92 дипломски работи. Таа членувала и во комисиите за оцена и одбрана на 8 докторски и 19 магистерски трудови.

Д-р Наташа Чичевска-Јованова била рецензент на три универзитетски учебници: Димитрова-Радојичиќ Д. (2014) Брајово писмо. Скопје: Бомат (ISBN 978-608-238-051-3); Рашиќ-Цаневска О. (2016) Окупациона терапија. Скопје: Филозофски факултет (ISBN 978-608-238-103-9); и Ајдински Г, Кескинова А, Мемеди Б. (2017) Интелектуална попреченост. Тетово: Универзитет во Тетово (ISBN 978-608-217-051-0).

Активностите што се дел од наставно-образовната дејност, а кои се релевантни за изборот, наведени се во табелата во Анекс 2, со датуми и други релевантни податоци.

Според член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, може да се констатира дека д-р Наташа Чичевска-Јованова од делот **наставно-образовна дејност** остварила **144,84** поени, и со тоа многукратно го надминала минималниот број поени (20) што е неопходно да ги оствари за да биде избрана во звањето редовен професор по оваа основа.

Научноистражувачка дејност

Д-р Наташа Чичевска-Јованова, во рамките на научноистражувачката дејност, во периодот од 2013 до 2017 година, како автор или коавтор има објавено вкупно **26 труда**, од кои: 8 труда со оригинални научни резултати објавени во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор, 5 труда со оригинални научни резултати објавени во научно-стручно списание, 2 труда објавени во зборник на трудови на в.о. институција, 10 труда со оригинални научни-стручни резултати објавени во зборници на трудови од научно-стручни собир со меѓународен уредувачки одбор и 1 труд со оригинални научни-стручни резултати објавен во зборник на трудови од научно-стручен собир.

Дел од посочените трудови на д-р Чичевска-Јованова веќе се цитирани во релевантни домашни, меѓународни списанија и монографии. Меѓу нив ќе го издвоиме коавторскиот труд „Родителите на децата со пречки во развојот: стрес и поддршка“, кој е цитиран 8 пати во меѓународни списанија, меѓу кои и во престижното научно списание *British Journal of Learning Disabilities* со IF 0.272 (Thomson Reuters Database/Web of Science) за 2014. (Robert M, Leblanc L & Boyer T (2015). When satisfaction is not directly related to the support services received: understanding parents' varied experiences with specialised services for children with developmental disabilities. *British Journal of Learning Disabilities*, 43(3): 168-177 doi:10.1111/bld.12092)

Во поглед на научноистражувачката работа, може да се констатира дека кандидатката д-р Наташа Чичевска-Јованова имала значајни ангажмани и остварила забележителни резултати. Таа учествувала со 4 реферати на меѓународни научни конференции и истовремено ги афирмирала своите научно-стручни квалитети, при што континуирано се занимава со прашањата поврзани со областите за кои е распишан конкурсот.

Во најголемиот број од научните трудови на д-р Наташа Чичевска-Јованова, објавени од претходниот избор, се презентирани емпириски истражувања што се одликуваат со јасно дефиниран предмет, со примена на соодветна методологија и стручно-научна аргументација. Објавените трудови ја легитимираат авторката д-р Наташа Чичевска-Јованова како компетентен истражувач во научните области: методика, ортопедагогија и дефектологија.

Д-р Наташа Чичевска-Јованова, како член, учествувала во 3 научни проекти.

Кандидатката била ментор на 8 магистерски труда.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3 / член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Според член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, може да се констатира дека д-р Наташа Чичевска-Јованова од **научноистражувачката дејност** остварила **115,9** поени, и со тоа го надминала минималниот број поени (20) што се неопходни за избор во звањето редовен професор по оваа основа. Во однос на барањето за објавени најмалку шест научноистражувачки трудови од соодветната област во меѓународни научни публикации и учество во научноистражувачки проекти, кое според наведениот член во Правилникот е услов за избор во звање, Комисијата утврди дека кандидатката ги исполнува условите.

Стручно-апликативна дејност

Во периодот меѓу двата избора, д-р Наташа Чичевска-Јованова покажала завиден ангажман и во однос на стручноапликативната дејност. Во оваа сфера, како позначајни ги издвојуваме следниве активности:

- автор на учебник со наслов: „Деца родени со фактор на ризик“. Овој учебник по својата структура, физиономија и намена е од големо значење за студентите на додипломски студии на Институтот за дефектологија. Ракописот претставува научно-педагошко дело изработено со научен критериум и педагошка сериозност, заснован врз досегашните резултати и достигнувања во сферата на образованието и воспитанието на децата родени со фактор на ризик;
- уредник на зборник на трудови на 4. Меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност“, Охрид, октомври 2013;

- претседател на Научниот одбор на 4. Меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност“, Охрид, октомври 2013;
- член на Програмскиот одбор на конференцијата на тема „Тимски пристап во медицинската рехабилитација на децата со попреченост“, Гостивар, октомври 2015;
- рецензент на 14 труда публикувани во меѓународни научни списанија и зборници од меѓународни научни конференции.
- член на уредувачки одбор во меѓународните научни стручни списанија: Journal of Special Education and Rehabilitation и Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (Р. Србија);
- член на факултетски комисија (член на Комисија за спорт (2015/2016, 2016/2017), член на поткомисии те за евалуација (2014/2015, 2015/2016, 2016/2017), член на Комисија за издавачка дејност (еден мандат 2.10.2014 - 1.10.2016) и член на здравствениот пункт на Филозофскиот факултет за ракување со преносен дефибрилатор и со средствата за давање прва помош (од 25.9.2013 год.);
- претседател на Комисијата за полагање комисиски испит по предметите: Медицински основи на лица со пречки во развојот 1 (2013/2014), Медицински основи на лица со пречки во развојот 2 (2013/2014), Невропсихологија (2013/2014) и Методика на ученици со моторни нарушувања (2016/17);
- член на Комисија за полагање комисиски испит од повеќе предмети: Методика на логопедска работа, Логопедија, Методика на лица со тешки и комбинирани пречки, Професионална ориентација и оспособување, Домска воспитно-образовна работа, Окупациона терапија, Креативна терапија;
- член на 3 рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање;
- раководител на постдипломски студии (еден мандат од учебна 2013/2014 до денес) на три студиски програми, и тоа: Инклузивно образование од областа на специјалната едукација и рехабилитација; Специјалната едукација и рехабилитација (60 кредита) и Специјалната едукација и рехабилитација (120 кредита);

- учество во изработка на адаптирана програма за Рано учење и развој за децата со аутизам и за децата со попреченост, базирана на Стандардите за рано учење и развој.

Конкретните активности се наведени во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Според член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата констатира дека д-р Наташа Чичевска-Јованова од **стручноапликативната дејност** остварила **34,6** поени, и со тоа повеќекратно го надминала минималниот број поени (5) што се неопходни за избор во звањето редовен професор по оваа основа.

Оценка од самоевалуација

Во однос на педагошките аспекти на наставната дејност на кандидатката, приложени се резултатите од евалуациите спроведени на Филозофскиот факултет во академските 2013/2014, 2014/2015 и 2016/2017 година. Во анкетата на студентите, спроведена во академската 2013/2014 за предметот Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост, добиена е просечна оценка 9,06, а за предметот Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност 9,34. Во академската 2014/2015 година, за предметот Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања, кандидатката добила просечна оценка 9,25. Во академската 2016/2017 година, за предметот Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања, кандидатката добила просечна оценка 9,80, а за предметот Методика на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 1, добиена е просечна оценка 9,19.

3. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и оценки за работата на д-р Наташа Чичевска-Јованова, Рецензентската комисија констатира дека се работи за кандидатка со потврдени наставнички и научноистражувачки квалитети. Со својата посветеност, одговорност и максимална ангажираност, кандидатката значајно придонесува за унапредувањето на универзитетската настава и академскиот развој на студентите и помладите соработници. Анализата на научните трудови објавени по последниот избор укажува на продлабочено познавање на проблемите во областите што ги истражува.

Според член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, кои се во примена од

1.1.2014 година, проф. д-р Наташа Чичевска-Јованова, постигнувајќи вкупно **295,39** поени, неколкукратно го надминала минималниот број поени, поединечно по сите три основи (наставно-образовна, научноистражувачка и стручноапликативна дејност), како и минималниот вкупен број поени (80) што се потребни за да биде избрана во звањето редовен професор. Воедно, кандидатката ги исполнува и другите услови за избор во звање пропишани во наведениот член од Правилникот, како и во член 125 од Законот за високото образование: докторирала во научните области за кои се избира, има објавено повеќе од шест научноистражувачки трудови од областа на дефектологијата во меѓународни научни публикации, учествувала со научноистражувачки проекти од областа на дефектологијата и образованието и придонела за оспособување на соработници и помлади наставници. Исто така, во однос на барањето за позитивна оценка од самовалуација, кое според наведениот член во Правилникот е услов за избор во звање, Комисијата утврди дека кандидатката не само што е позитивно оценета од студентите туку добила и доста високи просечни оценки (9,06; 9,34; 9,25, 9,80 и 9,19).

Поради погоре изнесено, како членови на Рецензентската комисија имаме чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да ја избере д-р Наташа Чичевска-Јованова во звањето **редовен професор** за научните области: дефектологија, методика и ортопедагогија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Горан Ајдински - претседател с.р.

Проф. д-р Ристо Петров - член с.р

Проф. д-р Даниела Димитрова-Радојичиќ - член с.р

АНЕКС 2

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР
ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Наташа Чичевска-Јованова
(име, татково име и презиме)

Институција: Филозофски факултет / Институт за дефектологија
(назив на факултетот/институтот)

Научни области: дефектологија, методика, ортопедагогија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1.	Одржување настава за прв циклус студии	31,2
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (3), зимски семестар 2013/2014	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност (3), зимски семестар 2013/2014	1,8
	Методика на телесно инвалидни лица (3), летен семестар 2013/2014	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (3), летен семестар 2013/2014	1,8
	Окупациона терапија (3) (менторски), летен семестар 2013/2014	1,8
	Професионална ориентација и оспособување (1), летен семестар 2013/2014	0,6
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (3), зимски семестар 2014/2015	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (3), летен семестар 2014/2015	1,8
	Методика на тешка и комбинирана попреченост (1), зимски семестар 2014/2015	0,6
	Професионална ориентација и оспособување (1), летен семестар 2014/2015	0,6

	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (3), зимски семестар 2015/2016	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност (3), зимски семестар 2015/2016 (менторски)	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (3), летен семестар 2015/2016	1,8
	Методика на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 1 (3), летен семестар 2015/2016	1,8
	Изработка на ИОП (1), летен семестар 2015/2016	0,6
	Методика на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 2 (3), зимски семестар 2016/2017	1,8
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (3), зимски семестар 2016/2017 (менторски)	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност (3), зимски семестар 2016/2017 (менторски)	1,8
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (3), летен семестар 2016/2017	1,8
	Методика на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 1 (3), летен семестар 2016/2017	1,8
2.	Одржување на настава за втор циклус студии	11,5
	Инклузивно образование на ученици со моторни нарушувања (ИО113И), зимски семестар (2013/2014), Инклузивно образование, (1 кандидат)	0,25
	Инклузивно образование на ученици со моторни нарушувања (ФИО113И), зимски семестар (2013/2014), Инклузивно образование, (1 кандидат)	0,25
	Методика на работа со ученици со моторни нарушувања (СЕР2323), летен семестар (2013/2014), Специјална едукација и рехабилитација (120 кредити), (2 кандидати)	0,50
	Комбинирани пречки во развојот (СЕР 242И), летен семестар (2013/2014), Специјална едукација и рехабилитација (120 кредити), (2 кандидати)	0,50
	Окупациона терапија (ДП211), летен семестар (2013/2014), Специјална едукација и рехабилитација, (60 кредити), (1 кандидат)	0,25
	Рана интервенција и инклузија (ИО1023), (2013/2014) (2 кандидата)	0,5
	Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот (ДП207И), летен семестар (2013/2014), Специјална едукација и рехабилитација, (60 кредити), (7 кандидати)	0,5

Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (СЕР2313), летен семестар (2013/2014), Специјална едукација и рехабилитација, (120 кредити), (2 кандидата)	0,5
Едукација и рехабилитација на лица со моторни нарушувања (ДП6013), зимски семестар (2014/2015), Специјална едукација и рехабилитација, (60 кредити), (1 кандидат)	0,25
Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (СЕР 2313), летен семестар (2014/2015), Специјална едукација и рехабилитација, (120 кредити), (3 кандидати)	0,75
Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот (ФДП207И), летен семестар (2014/2015), Специјална едукација и рехабилитација, (60 кредити), (1 кандидат)	0,25
Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот (ДП207И), летен семестар (2014/2015), Специјална едукација и рехабилитација (60 кредити), (2 кандидата)	0,5
Комбинирани пречки во развојот (СЕР242И), летен семестар (2014/2015), Специјална едукација и рехабилитација (120 кредити), (4 кандидати)	1
Окупациона терапија (ДП211), летен семестар (2014/2015), Специјална едукација и рехабилитација (120 кредити), (1 кандидат)	0,25
Рана интервенција и инклузија (ИО1023) (2014/2015) (2 кандидата)	0,5
Едукација и рехабилитација на лица со моторни нарушувања (ДП6013), зимски семестар (2015/2016), Специјална едукација и рехабилитација (60 кредити) (1 кандидат)	0,25
Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот (ФДП207И), летен семестар (2015/2016), Специјална едукација и рехабилитација (60 кредити), (3 кандидати)	0,75
Рана интервенција и инклузија (ИО1023), зимски семестар (2015/2016) (1 кандидат)	0,25
Едукација и рехабилитација на лица со моторни нарушувања (ДП6013), зимски семестар (2016/2017), Специјална едукација и рехабилитација (60 кредити) (4 кандидати)	1
Комбинирани пречки во развојот (ФДП 235И), летен семестар (2016/2017), Специјална едукација и рехабилитација (60 кредити), (1 кандидат)	0,25
Креативна терапија (ДП 237И), летен семестар (2016/2017), Специјална едукација и рехабилитација (60 кредити), (2 кандидата)	0,5
Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот (ДП207И), летен семестар (2016/2017), Специјална едукација и рехабилитација, (60 кредити), (4 кандидати)	1

	Рана интервенција и инклузија (ИО1023), зимски семестар (2016/2017) (3 кандидати)	0,75
3.	Одржување вежби за прв циклус студии	48,15
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (12), зимски семестар 2013/2014	5,4
	Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност (15), зимски семестар 2013/2014	6,75
	Методика на телесно инвалидни лица (6), летен семестар 2013/2014	2,7
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (6), летен семестар 2013/2014	2,7
	Окупациона терапија (2) (менторски часови), летен семестар 2013/2014	0,9
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (6), зимски семестар 2014/2015	2,7
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (12), летен семестар 2014/2015	5,4
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (3), зимски семестар 2015/2016	1,35
	Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност (3), зимски семестар 2015/2016 (менторски)	1,35
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (8), летен семестар 2015/2016	3,6
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост 1 (6), летен семестар 2015/2016	2,7
	Изработка на ИОП (Д406И) (1), летен семестар 2015/2016	0,45
	Методика на на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 2 (6), зимски семестар 2016/2017	2,7
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост (3), зимски семестар 2016/2017 (менторски)	1,35
	Рана интервенција и едукација на деца со телесна инвалидност (3), зимски семестар 2016/2017 (менторски)	1,35
	Методика на ученици со лесна интелектуална попреченост 1 (6), летен семестар 2016/2017	2,7
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања (9), летен семестар 2016/2017	4,05
4.	Подготовка на нов предмет (18*1)	18
	Методика на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 1, Д603З (прв циклус)	1
	Методика на работа со ученици со лесна интелектуална попреченост 2, Д701З (прв циклус)	1

	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања, Д2023 (прв циклус)	1
	Окупациона терапија, Д5023 (прв циклус)	1
	Креативна терапија, Д607И (прв циклус)	1
	Изработка на ИОП, Д406И (прв циклус)	1
	Едукација и рехабилитација на лица со моторни нарушувања, ДП6013 (втор циклус)	1
	Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот, ДП 207И (втор циклус)	1
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања, Д2023 (втор циклус)	1
	Рана интервенција и инклузија, ИО1023 (втор циклус)	1
	Инклузивно образование на ученици со моторни нарушувања, ИО113И (втор циклус)	1
	Комбинирани пречки во развојот, ДП 235И (втор циклус)	1
	Окупациона терапија, ДП 2313 (втор циклус)	1
	Современи аспекти во едукацијата на лицата со инвалидност, ДЕФ2 (трет циклус)	1
	Церебрална парализа, ДЕФ15 (трет циклус)	1
	Креативна терапија, ДЕФ16 (трет циклус)	1
	Рана инклузија на децата со пречки во развојот, ДЕФ14 (трет циклус)	1
	Семејство на деца со пречки во развојот, ДЕФ13 (трет циклус)	1
5.	Консултации со студенти во периодот од 2013-2017 (873 x 0,002)	1,74
6.	Ментор на дипломска работа (27 x 0,2)	5,4
7.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат (8 x 0,5)	4
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура (19 x 0,3)	5,7
9.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (92 x 0,1)	9,2
10.	Рецензент на универзитетски учебник (3*1)	3
	Димитрова-Радојичиќ Д. (2014) Брајово писмо. Скопје: Бомат (ISBN 978-608-238-051-3)	1
	Рашиќ-Цаневска О. (2016) Окупациона терапија. Скопје:Филозофски факултет (ISBN 978-608-238-103-9)	1

	Ајдински Г., Кескинова А., Мемеди Б. (2017) Интелектуална попреченост. Тетово: Универзитет во Тетово (ISBN 978-608-217-051-0)	1
11.	Пакет-материјали за одреден предмет (7*1)	7
	Изработка на ИОП, Д406И (прв циклус)	1
	Едукација и рехабилитација на лица со моторни нарушувања, ДП6013 (втор циклус)	1
	Рана интервенција и едукација на деца со моторни нарушувања, Д2023 (втор циклус)	1
	Рана интервенција и едукација на деца со пречки во развојот, ДП 207И (втор циклус)	1
	Рана интервенција и инклузија, ИО1023 (втор циклус)	1
	Инклузивно образование на ученици со моторни нарушувања ИО113И (втор циклус)	1
	Окупациона терапија ДП 2313 (втор циклус)	1
	Вкупно:	144,84

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Ментор на магистерски работи (8*1)	8
	Придружни нарушувања и нивните влијанија врз секојдневното функционирање на лицата со церебрална парализа	1
	Прекумерна тежина кај ученици на училишна возраст на територија на град Скопје	1
	Проценка на самостојноста во изведувањето на секојдневните активности кај децата со хидроцефалус и децата со церебрална парализа	1
	Сколиози кај деца на училишна возраст на територија на град Скопје	1
	Дијагностика и третман на ученици со тешкотии во учењето	1
	Учебниците за почетно читање и пишување за ученици со лесна интелектуална попреченост вклучени во инклузивното образование	1
	Функционалните способности на децата од предучилишна возраст во општина Пробиштип	1

	Квалитетот на образованието на учениците со пречки во развојот во основното училиште „Рајко Жинзифов“ и средното училиште „Браќа Миладиновци“ - Скопје	1
2.	Учесник во национални научни проекти (3*3)	9
	2014, обучувач во проектот „Програма за целосна социјализација на деца со посебни потреби во нивната заедница“, фондација „Аполонија“, финансиран од Европска Унија	3
	2015, обучувач во проектот „Регионална поддршка за инклузивно образование“, Центар за едукација и советување Скопје, финансиран од Советот на Европа	3
	2015, обучувач во проектот „Регионална поддршка за инклузивно образование“ - ООУ „Јоаким Крчоски“ - Волково, МНЗА, финансиран од Советот на Европа	3
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно-стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	42
	Chichevska-Jovanova N., Dimitrova-Radojichikj D. (2013) Parents of children with developmental disabilities: stress and support, <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> , 14(1-2): 7-19 (DOI: 10.2478/v10215-011-0029-z)	5,4
	Dimitrova-Radojichikj D., Chichevska – Jovanova N. (2013) The attitudes of primary school teachers on inclusive education in the Republic of Macedonia, <i>Croatian review of rehabilitation research</i> , 49(Supplement): 164-172. (UDK 376.1)	5,4
	Keskinova A., Chichevska – Jovanova N., Ajdinski G. (2013) Socioeconomic status of the families with children with intellectual disability, <i>Croatian review of rehabilitation research</i> , 49(2): 181-187. (ISSN: 1331-3010)	4,8
	Rashikj-Canevska O., Chichevska-Jovanova N. (2015) Some determinants of Quality of Life in patients suffering from Multiple sclerosis, <i>Journal of Special Education and Rehabilitation</i> , 16(1-2): 17-35. (ISSN 1409-6099 DOI: 10.1515/jser-2015-0002)	5,4
	Dimitrova-Radojichikj D., Chichevska–Jovanova N. (2015) Teacher's acceptance of students with disability, <i>Chemistry: Bulgarian Journal of Science Education- Education: Theory & Practice</i> , 24(5): 647-656. (ISSN 1313-8235)	5,4
	Наташа Чичевска-Јованова , Оливера Рашиќ-Цаневска, (2015) Социјална инклузија на децата со интелектуална попреченост и децата со церебрална парализа, Ревија за социјална политика, 8 (11/2): 509-522. (ISSN 1857-6052 UDK:364-25-056.34-053.2)	5,4
	Kostikj Ivanovikj V., Chichevska-Jovanova N. , (2016) Relation between quality of life, choice making, and future expectations in adults with intellectual disability, <i>Journal of Special Education and</i>	5,4

	<i>Rehabilitation</i> , 17(3-4):29-45. (ISSN 1409-6099 DOI: 10.19057/jser.2016.8).	
	Dimitrova-Radojichikj D., Chichevska-Jovanova N. , Rashikj-Canevska O. (2016) Attitudes of the Macedonian Preschool Teachers toward Students with Disabilities, <i>Alberta Journal of Educational Research</i> , Vol. 62.2: 184-198. (ISSN: 1923-1857)	4,8
4.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно-стручно списание	18
	Dimitrova-Radojichikj D., Chichevska – Jovanova N. (2014) Parents attitude: inclusive education of children with disability, <i>International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education</i> , 2(1): 13-17. (UDK 316.644-055.52:376.1-056.26/.36(497.7))	3,6
	Dimitrova-Radojichikj D, Chichevska-Jovanova N. (2016) Inclusive education: a question of attitudes of people with disabilities, <i>International Journal of Knowledge</i> , 12.1:35-39. (ISSN 1857-92)	3,6
	Chichevska-Jovanova N. , Dimitrova-Radojichikj D (2016) Attitudes of students with typical development towards students with disabilities. <i>International Journal of Knowledge</i> , 12.1:215-220. (ISSN 1857-92)	3,6
	Dimitrova-Radojichikj D., Chichevska-Jovanova N. , (2016) Inclusive Education: Pre-service Teachers' and Pre-service Educators' Attitudes, <i>International Journal for Education, Research and Training</i> , Vol. 2(1):144-149 (UDK 376.091)	3,6
	Chichevska-Jovanova N. , Dimitrova-Radojichikj D. (2016) Parental Involvement in Educational Process for Students with Disabilities, <i>International Journal for Education, Research and Training</i> , Vol. 2(2):70-76 (UDK 37.018-056.36-057.874)	3,6
5.	Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција	3,6
	Чичевска-Јованова Н. , Рашиќ-Цаневска О., (2015) Први реакции на родителите на деца со пречки во развојот, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет</i> , Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, 68:175-188. (ISSN 0350-1892)	1,8
	Димитрова-Радојичиќ Д., Чичевска-Јованова Н. (2016) Квалитет на живот: лица со и без инвалидност, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет</i> , Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, 69:249-256. (ISSN 0350-1892) (УДК: 364.2-787.3-056.26 (497.7))	1,8
6.	Трудови со оригинални научни-стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен-стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	25,5
	Чичевска-Јованова Н. , Димитрова – Радојичиќ Д. (2013) Индивидуален образовен план за ученици со посебни образовни потреби, <i>Меѓународен научен симпозиум „Воспитание и</i>	2,7

образованието маѓу традиционалното и современото” Охрид, стр. 330-337 (ISBN 978-608-238-012-4)	
Костиќ-Ивановиќ В., Чичевска-Јованова Н. (2014) Квалитетот на живот кај возрасни лица со интелектуална попреченост: самопроценка наспроти проценката од страна на други, 4. меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност, Охрид, стр. 526-538 (ISBN 978-608-238-050-6)	2,7
Петрушевска М., Чичевска-Јованова Н. (2014) Теорија на умот кај учениците со лесна и умерена интелектуална попреченост, 4. меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност, Охрид, стр.363-374 (ISBN 978-608-238-050-6)	2,7
Bogatinova T., Chichevska-Jovanova N. , Dimitrova-Radojichikj D. (2014) A child with special educational needs: familial and social challenge. Conference proceedings of IV International conference: Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities, Ohrid, pp. 481-493. (ISBN 978-608-238-050-6)	2,4
Кескинова А., Чичевска-Јованова Н. , Ајдински Г. (2014) Стресот во семејство со дете со интелектуална попреченост, 4. меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност, Охрид, стр.17-29 (ISBN 978-608-238-050-6)	2,4
Чичевска-Јованова Н. , Димитрова-Радојичиќ Д. (2014) Бариири во инклузивното образование во Република Македонија, Зборник на трудови од Меѓународен научен симпозиум Современото воспитување и образование: социјални, предизвици и перспективи, Штип, стр.119-125. (ISBN 978-608-242-001-1)	2,7
Чичевска-Јованова Н. , Димитрова-Радојичиќ Д., Тодорова С. (2014) Дете со первазивно нарушување: поттик или стигма, Прв симпозиум за первазивни развојни нарушувања: Научните достигнувања во функција на практиката, Струга, стр.203-211. (ISBN 978-608-65438-3-9)	2,4
Dimitrova-Radojičić D., Čičevska-Jovanova N. , Rašić-Canevska O. (2014) Predškolska inkluzija: stavovi i znanja o inkluziji, <i>Tematski zbornik V međunarodna naučno-strucna konferencija: Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , Igalo, Crna Gora, str. 69-75.	2,4
Rašić-Canevska O., Čičevska-Jovanova N. , Dimitrova-Radojičić D. (2014) Comparison of the life quality of persons with acquired and inborn disability, <i>Tematski zbornik V međunarodna naučno-strucna konferencija: Unapređenje kvalitete života djece i mladih</i> , Igalo, Crna Gora, str.110-118	2,4
Костиќ-Ивановиќ В., Чичевска-Јованова Н. (2016) Фактори кои влијаат на квалитетот на живот кај возрасни лица со интелектуална попреченост, <i>Меѓународна научно-стручна</i>	2,7

	конференција „Современи трендови во дефектолошката теорија и пракса“, Охрид, стр. 426-439.	
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	1,8
	Костиќ-Ивановиќ В., Чичевска-Јованова Н. (2015) Квалитетот на живот – тренд на современата специјална едукација и рехабилитација, <i>Прва конференција на тема „Тимски пристапи во медицинската рехабилитација на децата со попреченост“</i> , Гостивар, стр. 51-57. (ISBN 978-608-65438-7-7)	1,8
8.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество (4*2)	8
	Барииери во инклузивното образование во Република Македонија, Научно - стручна конференција со меѓународен карактер: Современото воспитание и образование - состојби, предизвици и перспективи, Штип (2014).	2
	Comparison of the life quality of persons with acquired and inborn disability, V меѓународна научно-стручна konferencija “Unapredenje kvalitete života djece i mladih, Igalo, Crna Gora (2014).	2
	Attitudes of students with typical development towards students with disabilities, 8 th International Scientific Conference: Knowledge without borders, Bansko, Bulgaria, (2016).	2
	Parental involvement in educational process for students with disabilities, International Scientific Conference: „Pedagogy in a Modern Global Society, Ohrid (2016).	2
	Вкупно:	115,9

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Книга од стручна област - автор	8
2.	Рецензент на 10 труда: Proceedings of 4th International conference „Modern aspects of special education and rehabilitation of persons with disabilities“, Skopje, 2014 ISBN 978-608-238-050-6	5
Дејности од поширок интерес		
3.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание (2*0,5)	1
	Член на редакциски одбор на списанието „Дефектолошка теорија и практика“	0,5

	Член на редакциски и рецензентски одбор на списанието „International Journal of Cognitive Research in Science, Engineering and Education (IJCRSEE)“ (Р. Србија)	0,5
4.	Уредник на зборникот на трудови на меѓународна високообразовна и научна институција (1*3)	3
	Уредник на зборникот на трудови на 4 Меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност октомври, Охрид, 2013.	3
5.	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (1*2)	2
	Претседател на Научен одбор, 4 Меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност, октомври, Охрид, 2013.	2
6.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир (1*0,5)	0,5
	Член на програмски одбор, Прва конференција на тема „Тимски пристап во медицинската рехабилитација на децата со попреченост“, Гостивар, 17. 10.2015.	0,5
7.	Член на организационен одбор или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир (1*1)	1
	Член на организационен одбор, 4 меѓународна конференција со наслов: „Современи аспекти во специјалната едукација и рехабилитација на лицата со инвалидност, октомври, 2013 Охрид.	1
8.	Член на факултетска комисија (17*0,5)	8,5
	Член на Комисија за спорт (2015/2016, 2016/2017)	0,5
	Член на поткомисиите за евалуација (2014/2015, 2015/16, 2016/17)	0,5
	Член на Комисија за издавачка дејност (еден мандат 2.10.2014-1.10.2016)	0,5
	Член на здравствен пункт на Филозофскиот факултет, за ракување со преносен дефибрилатор и со средствата за давање прва помош (од 25.09.2013 год.)	0,5
	Претседател на Комисијата за полагање на комисиски испит по предметот Медицински основи на лица со пречки во развојот 1 (2013/2014)	0,5
	Претседател на Комисијата за полагање на комисиски испит по предметот Медицински основи на лица со пречки во развојот 2 (2013/2014)	0,5

	Претседател на Комисијата по предметот Невропсихологија за кој се ангажирани истакнати стручњаци или предавачи со насловни звања (2013/2014)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Методика на логопедска работа (2013/2014)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Логопедија (2013/2014)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Методика на лица со тешки и комбинирани пречки (2013/2014)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Професионална ориентација и оспособување (2013/2014)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Домска воспитно-образовна работа (2013/2014)	0,5
	Претседател на Комисијата за полагање на комисиски испит по предметот Окупациона терапија (2016/17)	0,5
	Претседател на Комисијата за полагање на комисиски испит по предметот Креативна терапија (2016/17)	0,5
	Претседател на Комисијата за полагање на комисиски испит по предметот Методика на ученици со моторни нарушувања (2016/17)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Рана интервенција и едукација на деца со оштетен слух (2016/17)	0,5
	Член на Комисија за полагање на комисиски испит по предметот Професионална ориентација и оспособување на лица со пречки во развојот (дефектолошка доквалификација) (2013/2014, 2014/2015, 2015/2016 и 2016/2017)	0,5
9.	Член на комисија за избор во звање (3*0,2)	0,6
10.	Раководител на постдипломски студии (еден мандат) за следниве студиски програми:	2
	Инклузивно образование од областа на специјалната едукација и рехабилитација; (учебна 2013/2014-2016/2017)	
	Специјалната едукација и рехабилитација; (60 кредита), еден мандат (учебна 2013/2014-2016/2017)	
	Специјалната едукација и рехабилитација; (120 кредита), еден мандат (учебна 2013/2014-2016/2017)	
11.	Учество во изработка на национална програма од одредена област	3
	Изработка на адаптирана програма за рано учење и развој за децата со аутизам и за децата со попреченост базирана на стандардите за рано учење и развој	3

	Вкупно:	34,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	144,84
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	115,9
СТРУЧНОАПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	34,6
Вкупно:	295,39

Членови на Комисијата

Проф. д-р Горан Ајдински - претседател с.р

Проф. д-р Ристо Петров - член с.р

Проф. д-р Даниела Димитрова-Радојичиќ -
член с.р

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): СОВРЕМЕНА
ИСТОРИЈА (ПОСЛЕ 1914), АРХИВИСТИКА И ДОКУМЕНТАЦИЈА И
ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНИЈА, НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО
СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 24 август 2017 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): *современа историја (по 1914), архивистика и документација и историја на Македонија*, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет бр. 04-729, донесена на 12 септември 2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Виолета Ачкоска, редовен професор на Филозофскиот факултет, д-р Никола Жежов, редовен професор на Филозофскиот факултет и д-р Маргарита Пешевска, редовен професор на Филозофскиот факултет (во пензија).

Врз основа на оцената на поднесените документи и објавените трудови, Рецензентската комисија има чест да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области (дисциплини): *современа историја (по 1914), архивистика и документација и историја на Македонија*, во предвидениот рок се пријави д-р Борче Илиевски, вонреден професор на Институтот за историја на Филозофскиот факултет.

Биографски податоци и образование

Кандидатот д-р Борче Илиевски е роден на 17.6.1977 година во Скопје, каде што завршил основно и средно образование. На Филозофскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1996/1997 година. Дипломирал во јануари 2001 година со просек 9,3 и се стекнал со звањето дипломиран професор по историја.

Веднаш по дипломирањето се запишал на постдипломски студии на Институтот за историја на Филозофскиот факултет од областа историја на македонскиот народ по 1913 година. Испитите од постдипломските студии ги положил во предвидениот рок со просек 10.

На 4 ноември 2003 година успешно го одбрал магистерскиот труд: *Македонската држава и обновањата на Македонската православна црква 1943 – 1967 година*, со што се стекнал со научен степен-магистер по историски науки. Во текот на учебната 2003/2004 година работел како професор по историја во средното училиште „Браќа Миладоновци“ во Скопје.

Докторска дисертација пријавил во април 2005 година на Институтот за историја. Дисертацијата на тема: *Етничките и демографските промени на територијата на денешна Република Македонија 1913 – 1994 година* ја одбрал на 10.1.2008 година, пред Комисија во состав: д-р В. Ачкоска (ментор), д-р Д. Петреска, д-р М. Манојловски, д-р М. Пешевска и д-р М. Ташева. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област историја.

Кандидатот активно се служи со англискиот јазик и балканските словенски јазици, а се користи и со албанскиот јазик.

На Институтот за историја на Филозофскиот факултет, д-р Борче Илиевски работи од декември 2005 година. Во 2008 година е избран за доцент. Последниот реферат за избор на вонреден професор е објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр. 1045 од 31.12.2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни и педагошки остварувања на кандидатот објавени во Билтенот бр. 1045 од 31.12.2012 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

1. Наставно-образовна дејност

Во изминатиот период, од изборот во звањето вонреден професор, д-р Борче Илиевски успешно и ангажирано ја изведува наставата од сите три циклуси студии на Институтот за историја (додипломски, постдипломски и докторски) по предмети кои ги опфаќаат студиските програми по историја и историја со архивистика. Освен на Филозофскиот факултет, д-р Борче Илиевски е ангажиран и на додипломските студии на Педагошкиот факултет при УКИМ во изведувањето настава по предметите: Историја и Национална историја.

Во рамките на наставно-образовната дејност, д-р Борче Илиевски бил ментор на дваесет и член на четириесет и пет комисии за одбрана на дипломски работи на студентите, девет комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови и една комисија за одбрана на докторска дисертација.

Во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 274 од 31.12.2013 г.), кандидатот д-р Борче Илиевски остварил вкупно 117,96 поени од наставно-образовната дејност и со тоа повеќекратно го надминал минималниот број на поени по овој основ, потребен за избор во звањето редовен професор.

2. Научноистражувачка дејност

Во изминатиот период, кандидатот д-р Борче Илиевски го продлабочил и го проширил својот интерес за современата балканска и македонска историја, како и архивистиката.

Објавил осумнаесет труда со оригинални научни резултати од современата македонска и балканска историја и од архивистиката, од кои една монографија, два дела од монографии објавени во странство, шест труда со оригинални научни резултати објавени во научно/стручно списание, еден труд со оригинални научни резултати во стручно/научно популарно списание, еден труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание со меѓународен уредувачки одбор, три труда објавени во зборник на трудови на в.о. институција, три труда со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир и еден труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор:

1. Демографските карактеристики на Вардарска Македонија меѓу двете светски војни (Анализа на југословенските пописи од 1921 и 1931 година), Скопје, 2017. ISBN 978-608-238-126-8

2. Makedonsko crkveno pitanje 1945 – 1946. Godine (između autonomije i autokefalnosti), 1945. *крај или нови почешак*, ИНИС, Музеј жртва геноцида, Београд, 2016, 579 – 604.

3. Односите помеѓу Македонската и Српската православна црква 1967 – 1980 година. Историја, Религија и Политика, Сборник със студии и статии од сътрудничеството между Българската академия науките и Македонската академия на науките и искуствата по проекта „Православие и католицизъм на Балканите XIX – XXI век“. 2014 – 2016 г., София, 2016.

4. Улогата на топличкиот епископ Доситеј во разрешувањето на македонското црковно прашање 1951 – 1958 година: прилог кон биографијата на Поглаварот на Македонската православна црква по повод 110 години од раѓањето, *Гласник на ИНИ* (2016), год. 60/1, 249 – 266.

5. Анализи и согледувања на комисијата за верски прашања на СР Македонија за признавањето на автокефалноста на МПЦ во седумдесетите години на XX век, *Историја*, (2016), год. L/LI, бр. 1.

6. The Fluctuation in the National Identification of a Part of the Muslim Population in the People's Republic of Macedonia (statistical and demographic analysis), *Balkan Social Science Review*, Vol. 4, 2014, 253 – 275.

7. The Attitude of the Authorities of the People's Republic of Macedonia Toward the Roman Catholic Church in the 1950s, *Radovi – Zavod za Hrvatsku povjest*, vol 46, Zagreb, 2014, 265 – 283.

8. Архивски материјали за историјата на Македонската православна црква (Предлог Устав на Македонската православна црква), Сп. Историја, XLIX,/ 1, Скопје, 2014, 351 – 367.

9. The Ethnic and Religious Structure of the Population in the Vardar part of Macedonia according to the Censuses of 1921 and 1931, *Macedonian Historical Review*, vol. 3, Skopje, 2012, 203-218.

10. Прв црковно – народен собор (по повод 70 години од одржувањето) – *Современост*, бр.2, Скопје, 2015, 59 – 64.

11. Свештеничката конференција од мај 1946 г. – етапа во решавањето на македонското црковно прашање, *Македоника*, VI/14- 15, Скопје, 2016.

12. Влијанието на миграциите врз етничката и демографската структура на населението во вардарскиот дел на Македонија (1912 – 1941), Годишен зборник на Филозофскиот факултет, книга, 67, Скопје, 2014, 39 – 52.

13. Семејните и личните фондови – значаен извор за историски истражувања (примерот на фондот „Бранислав Русик.“), Годишен зборник на Филозофскиот факултет, книга, 68, Скопје, 2015, 63 – 76.

14. Етнодемографските промени во брегалничкиот (штипскиот) округ во периодот 1913 – 1918 г., *Годишен зборник на Филозофскиот факултет*, книга, 69, Скопје, 2016, 121 – 135.

15. The wars in Ex-Yugoslavia and the Ethnic Cleansing – Repetition of the Past : Proceedings of INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE-Contemporary Security Paradigms and Challenges: Theory and Practice, 18-19th September 2015 in Ohrid, published in Publication Type: E-book ISBN 355.01:323.12(497.1), „19“.

16. Иселувањето на македонското муслиманско население во Турција (од балканските војни до средината на шеесетите години на XX век, *Зборник на трудови од научниот собир македонците со исламска религија во историски и современ контекст*. Скопје, 2016, 45 – 54.

17. Македонското црковно прашање во македонската и српската историографија, *Зборник на трудови од меѓународната конференција одржана на 13 и 14 декември 2016 во Скопје*, Скопје, 2017, 355 – 370.

18. The Nazi plans for banishment of the Jews from Germany: Jews in Macedonia history, tradition, culture, language and religion, Skopje, 2015, 175 -182.

Во Монографијата *Демографските карактеристики на Вардарска Македонија меѓу двете светски војни (Анализа на југословенските пописи од 1921 и 1931 година)*, Скопје, 2017, претставува историографски труд во кој се анализираат севкупните демографски, етнички и религиски карактеристики на населението во Вардарска Македонија во периодот од балканските војни до 1941 година. Во текстот, авторот ги анализира: природното движење на населението, односно наталитетот, морталитетот, природниот прираст, стапката на писменост и социјална структура (земјоделско и неземјоделско население), како и главните чинители кои ја определувале динамиката на демографските промени во меѓувоенниот период. Во монографијата се објавуваат и досега кај нас необјавени материјали од пописот на населението одржан во 1931 година кои се однесуваат на мајчиниот јазик на жителите во Македонија.

Во трудот *Улогата на штипскиот епископ Доситеј во разрешувањето на македонското црковно прашање 1951 – 1958 година: прилог кон биографијата на Полаварош на Македонската православна црква по повод 110 години од раѓањето*, Гласник на ИНИ (2016), год. 60/1, 249 – 266, се анализира влијанието и улогата на подоцнежниот поглавар на МПЦ, Доситеј, кој во посочениот период е викар на српскиот патријарх.

Во трудот *Makedonsko crkveno pitanje 1945 – 1946. Godine (između autonomije i autokefalnosti)*, 1945. *крај или нови почеток*, ИНИС, Музеј жртва геноцида, Београд, 2016, 579 – 604, се анализира еден хронолошки краток временски период непосредно по завршувањето на Втората светска војна, кога се воспоставува новата власт и новиот систем во АВНОЈ-Југославија. Во вакви политички и општествени услови официјално било поставено барањето за прогласување на автокефалност на МПЦ, кое за кратко време под притисок на Патријаршијата во Белград, како и на властиот (сојузни и републички) ќе биде повлечено.

Сознанијата добиени преку научноистражувачката дејност д-р Борче Илиевски ги презентирал на десет домашни и меѓународни научни конференции и симпозиуми.

Д-р Борче Илиевски учествувал како член во еден меѓународен научен проект.

Комисијата констатира дека д-р Борче Илиевски остварил *вкупно 82 поени* по основ на неговата научноистражувачка дејност и со тоа неколку пати го надминал минималниот број на поени кој е неопходен за избор во звањето редовен професор.

3. Стручно-апликативна дејност

Покрај на наставен и научноистражувачки план, кандидатот д-р Борче Илиевски, во изминатиот период, пројавил значителна активност и на полето на стручно-апликативната дејност, како и активност во дејности од поширок интерес.

Од експертските активности, кандидатот се јавува како автор на четири стручни текстови кои ќе претставуваат основа за сценарија за снимање на документарни филмови од современата историја на Македонија и Балканот. Врз основа на тие текстови публикувани се две стручни монографии: *Црковниџе услови во Македонија од укинувањето на Охридската архиепископија до балканските и Првата светска војна - Македонија до XIX век*, Скопје, 2015, каде што посочените текстови претставуваат дел од стручната монографија и *Македонската црковно љрашање 1918 – 1958 година*, Македонската православна црква 1958 – 1967 – патот кон автокефалност, едиција „Македонски искушанија“, книга 22, Скопје 2016, 69 – 101, 129 – 160.

Кандидатот во периодот 2014 – 2016 бил коредатор на седум и редактор на превод на една стручна книга од областа на историјата. По изборот за вонреден професор д-р Борче Илиевски бил член на повеќе комисији, меѓу кои член на Комисија за евалуација на студиските програми на Институтот за историја на Филозофскиот факултет, член на поткомисијата на Институтот за историја за изработка на нови наставни програми, како и член на други стручни комисији.

Комисијата констатира дека д-р Борче Илиевски остварил *вкупно 22,9 поени* по основ на неговата стручно-апликативна дејност и со тоа повеќекратно го надминал минималниот број на поени кој е неопходен за избор во звањето редовен професор.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Борче Илиевски, во академските 2013/2014, 2014/2015 и 2016/2017 година, доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Филозофскиот факултет.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Борче Илиевски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Борче Илиевски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за

критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето **редовен професор** во научните области: современа историја (по 1914), архивистика и документација и историја на Македонија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Борче Илиевски да биде избран во звањето **редовен професор** во научните области: современа историја (по 1914), архивистика и документација и историја на Македонија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Виолета Ачкоска, с.р.
2. Проф. д-р, Никола Жежов с.р.
3. Проф. д-р Маргарита Пешевска, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Илиевски Никола Борче

Институција:

Филозофски факултет - Скопје

Научна област: современа историја (после 1914), архивистика и документација,
 историја на Македонија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава за прв циклус студии	
	Историја на архивите (4+2), лет. сем 2012/13	2.4
	Историја на МПЦ (3+2), лет. сем 2012/13	1.8
	Вовед во архивистика (4+2), зим сем 2013/14	2.4
	Средување на архивска граѓа (3+2), зим. сем 2013/14	1.8
	Организација на архивската служба (3+2), зим. сем 2013/14	1.8
	Историска демографија (3+2), зим. сем. 2013/14	1.8
	Историја на архивите (4+2), лет. сем 2013/14	2.4
	Историја на МПЦ (3+2), лет. сем 2013/14	1.8
	Историска демографија (2+2), лет. сем. 2013/14	1,2
	Историја на балканските народи по Втората светска војна, лет. сем. 2013/14	2.4
	Вовед во архивистика (4+2), зим. сем. 2014/15	2,4

	Организација на архивската служба (3+2), зим. сем. 2014/15	1,8
	Историја на балканските народи 1914-1945 г. (4+2), зим. сем. 2014/15	2.4
	Историја на архивите (4+2), лет. сем 2014/15	2.4
	Историја на балканските народи по Втората светска војна, лет. сем. 2014/15 (4+2)	2.4
	Историја на балканските народи 1914-1945 г. (4+2), зим. сем. 2015/16	2.4
	Вовед во архивистика (4+2), зим сем 2015/16	2.4
	Организација на архивската служба (3+2), зим. сем. 2015/16	1.8
	Историја/Национална историја (2+2), зим. сем. 2015/2016 (Педагошки факултет-Скопје)	1.2
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2015/16	2.4
	Историја на балканските народи по Втората светска војна, лет. сем. 2015/16 (4+2)	2.4
	Историја на Балканот по 1914 г лет. сем 2015/16 (4+2)	2.4
	Историска демографија (2+2), лет. сем. 2015/16	1.2
	Историја на балканските народи 1914-1945 г. (4+2), зим. сем. 2016/17	2.4
	Вовед во архивистика (4+2), зим. сем. 2016/17	2.4
	Организација на арх. служба (4+2), зим. сем. 2016/17	2.4
	Национална историја (2+2), зим. сем. 2016/17 (Педагошки факултет-Скопје)	1.2
	Историја на балканските народи по 1945 г лет. сем.2016/17 (4+2)	2.4
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2016/17	2.4
	Историја на Балканот по 1914 г лет. сем. 2016/17 (4+2)	2.4
	<i>Одржување на вежби</i>	
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2012/13	0.9
	Историја на МПЦ (3+2), лет. сем. 2012/13	0.9

	Вовед во архивистика (4+2), зим. сем. 2013/14	0.9
	Средување на архивска граѓа (3+2), зим. сем, 2013/14	0.9
	Организација на архивската служба (3+2), зим. сем. 2013/14	0.9
	Историска демографија (3+2), зим. сем. 2013/14	0.9
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2013/14	0.9
	Историја на МПЦ (3+2), лет. сем. 2013/14	0.9
	Историска демографија (2+2), лет. сем. 2013/14	0.9
	Историја на балканските народи по Втората светска војна (4+2)	0.9
	Вовед во архивистика (4+2), зим. сем. 2014/15	0.9
	Организација на архивската служба (3+2), зим. сем. 2014/15	0.9
	Историја на балканските народи 1914-1945 г. зим. сем. 2014/15	0.9
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2014/15	0.9
	Историја на балканските народи по Втората светска војна лет. сем. 2014/15 (4+2)	0.9
	Историја на балканските народи 1914-1945 г зим. сем. 2015/16	0.9
	Вовед во архивистика (4+2), зим. сем. 2015/16	0.9
	Организација на архивската служба (3+2), зим. сем. 2015/16	0.9
	Историја/Национална историја (2+2), зим. сем. 2015/2016 (Педагошки факултет-Скопје)	0.9
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2015/16	0.9
	Историја на балканските народи по Втората светска војна, лет. сем. 2014/15 (4+2)	0.9
	Историја на Балканот по 1914 г лет. сем. 2015/16 (4+2)	0.9
	Историска демографија (2+2), лет. сем. 2015/16	0.9
	Историја на балканските народи 1914-1945 г зим. сем. 2016/17	0.9

	Вовед во архивистика (4+2), зим. сем. 2016/17	0.9
	Организација на арх. служба (4+2), зим. сем. 2016/17	0.9
	Национална историја (2+2), зим. сем. 2016/17 (Педагошки факултет-Скопје)	0.9
	Историја на балканските народи по 1945 г лет. сем. 2016/17 (4+2)	0.9
	Историја на архивите (4+2), лет. сем. 2016/17	0.9
	Историја на Балканот по 1914 г лет. сем. 2016/17 (4+2)	0.9
	Подготовка на нов предмет (предавања + вежби) програма 2013 г.	
	Вовед во архивистика	1.5
	Историја на архивите	1,5
	Организација на архивската служба	1,5
	Историска демографија	1,5
	Историја на МПЦ	1,5
	Национална историја (Педагошки факултет)	1.5
	Историја (Меѓународни и интеркултурни студии)	1.5
	Подготовка на нов предмет (втор циклус)	
	Црковна историја на Македонија во 20 век	1
	Архивска дејност во Р. Македонија 1951-2012	1
	Генеа и структура на архивскиот фонд	1
	Подготовка на нов предмет (трет циклус)	
	Православната црква во Македонија во XX век	1
	Етнодемографските промени и миграциите во балканските држави по Првата светска војна	1
	Консултации со студенти 2012/13. 100x0.002	0.2
	Консултации со студенти 2013/14. 230x0.002	0.46
	Консултации со студенти 2014/15. 150x0.002	0.3
	Консултации со студенти 2015/16. 206x0.002	0.4

	Консултации со студенти 2016/17. 200x0.002	0,4
	Ментор на дипломска работа 20 x 0.2	4.0
	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 1 x0.5	0,5
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 9 x 0.3	2.7
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 45 x0.1;	4.5
	Вкупно	117.96

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред · број	Назив на активност:	Поен и
	Учесник во меѓународен научен проект: „Православието и католицизмот на Балканот XIX – XXI век“.	5
	Ментор на магистерска работа 3X1	3
	Автор на монографија: Борче Илиевски, Демографските карактеристики на Вардарска Македонија меѓу двете светски војни (Анализа на југословенските пописи од 1921 и 1931 година), Скопје, 2017. ISBN 978-608-238-126-8	8
	Дел од монографија објавен во странство	
	Makedonsko crkveno pitanje 1945 – 1946. Godine (između autonomije i autokefalnosti), 1945. крај или нови почеток, ИНИС, Музеј жртва геноцида, Београд, 2016, 579 – 604.	6
	Односите помеѓу Македонската и Српската првославна црква 1967 – 1980 година. Историја, Религија и Политика, Сборник със студии и статии од сътрудничеството между Българската академия науките и Македонската академия на науките и	6

	искуствата по проекта „Православие и католицизъм на Балканите XIX – XXI век“. 2014 – 2016 г., София, 2016.	
	<i>Трудово со оригинални научни резултати, објавени во научно/сѝручно сѝисание</i>	
	The Ethnic and Religious Structure of the Population in the Vardar part of Macedonia according to the Censuses of 1921 and 1931, Macedonian Historical Review, vol. 3, Skopje, 2012, 203-218. објавено по изборот за вонреден професор	4
	Архивски материјали за историјата на Македонската православна црква (Предлог-устав на Македонската православна црква), Сп. Историја, XLIX,/ 1, Скопје, 2014, 351 – 367.	4
	The Attitude of the Authorities of the People's Republic of Macedonia Toward the Roman Catholic Church in the 1950s, <i>Radovi – Zavod za Hrvatsku povjest</i> , vol 46, Zagreb, 2014, 265 – 283.	4
	The Fluctuation in the National Identification of a Part of the Muslim Population in the People's Republic of Macedonia (statistical and demographic analysis), <i>Balkan Social Science Review</i> , Vol. 4, 2014, 253 – 275.	4
	Анализи и согледувања на комисијата за верски прашања на СР. Македонија за признавањето на автокефалноста на МПЦ во седумдесетите години на XX век, <i>Историја</i> , (2016), год, L/LI, бр. 1.	4
	Улогата на топличкиот епископ Доситеј во разрешувањето на македонското црковно прашање 1951 – 1958 година: прилог кон биографијата на Поглаварот на Македонската православна црква по повод 110 години од раѓањето, <i>Гласник на ИНИ (2016)</i> , год. 60/1, 249 – 266.	4
	<i>Труд со оригинални научни резултати во сѝручно/научно популарно сѝисание</i>	
	Прв црковно – народен собор (по повод 70 години од одржувањето) – <i>Современост</i> , бр.2, Скопје, 2015, 59 – 64.	2
	<i>Труд со оригинални научни резултати, објавен во сѝручно/научно популарно сѝисание со меѓународен уредувачки одбор</i>	

	Свештеничката конференција од мај 1946 г. – етапа во решавањето на македонското црковно прашање, <i>Македоника</i> , VI/14- 15, Скопје, 2016.	3
	<i>Трудови објавени во зборник на трудови на в.о. институција</i>	
	Влијанието на миграциите врз етничката и демографската структура на населението во вардарскиот дел на Македонија (1912 – 1941), Годишен зборник на Филозофскиот факултет, книга, 67, Скопје, 2014, 39 – 52.	2
	Семејните и личните фондови – значаен извор за историски истражувања (примерот на фондот „Бранислав Русик.“), Годишен зборник на Филозофскиот факултет, книга, 68, Скопје, 2015, 63 – 76.	2
	Етнодемографските промени во брегалничкиот (штипскиот) округ во периодот 1913 – 1918 г., <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет</i> , книга, 69, Скопје, 2016, 121 – 135.	2
	<i>Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир</i>	
	The wars in Ex-Yugoslavia and the Ethnic Cleansing – Repetition of the Past : Proceedings of INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE-Contemporary Security Paradigms and Challenges: Theory and Practice, 18-19th September 2015 in Ohrid, published in Publication Type: E-book ISBN 355.01:323.12(497.1), 19" (http://bom.fzf.ukim.edu.mk/conference2015/).	2
	Иселувањето на македонското муслиманско население во Турција (од балканските војни до средината на шеесетите години на XX век, <i>Зборник на трудови од научниот собир македонците со исламска религија во историски и современ контекст</i> . Скопје, 2016, 45 – 54.	2
	Македонското црковно прашање во македонската и српската историографија, <i>Зборник на трудови од меѓународната конференција одржана на 13 и 14 декември 2016 во Скопје</i> , Скопје, 2017, 355 – 370.	2
	<i>Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор</i>	
	Borche Ilievski, The Nazi plans for banishment of the Jews from Germany: Jews in Macedonia history, tradition, culture, language and religion, Skopje, 2015, 175 -182.	3

	<i>Учесиво на научен/сѣручен собир со реферати</i>	
	Научна трибина: „70-та годишнина од депортацијата на Евреите од Македонија,, 12 март 2013, МАНУ, Скопје, Македонија со реферат: „Структурата на еврејското население во вардарскиот дел на Македонија меѓу двете светски војни (историско-демографски осврт) „	1
	Научен собир: Македонија во Букурешкиот договор – 100 години потоа, со реферат: Влијанието на миграциите врз етничката и демографската структура на населението во Вардарскиот дел на Македонија (1912-1941) 26,06,2013	1
	4-th United Macedonian Diaspora Global Conference со реферат: The Historical Legitimacy of the Autocephalous Status of the MOC-OA as the successor of the Ancient Archdiocese of Ohrid 24.07-27.07.2013	1
	Научен собир „Македонија и македонците во Првата светска војна“ МАНУ 11. 12.2014 со реферат: „ Етнодемографските промени во брегалничкиот (штипскиот) округ во периодот 1913 – 1918 година“	1
	International Conference Jews in Macedonia: History, Tradition, Culture, Language, and Religion on the occasion of 70 th anniversary of the reactivation of the jewsih community in Macedonia after the Second World War (1944 – 2014), 18 – 19 December 2014, Skopje со реферат: „Нацистичките планови за иселување на Евреите од Германија во триесетите години на XX век.“	1
	Научен собир: Македонците со исламска религија во историски и современ контекст МАНУ 29.06.2015 со реферат: „Иселувањето на македонското муслиманско население во Турција (од балканските војни до средината на шеесетите години на XX век).“	1
	Меѓународна конференција: Современи безбедносни парадигми и предизвици: Теорија и пракса, 18 – 19. 9. 2015, со реферат: Војните во поранешна Југославија и етничкото чистење: повторување на минатото.	1
	Научен собир: Македонија во втората светска војна и потоа – 70 години од победата над фашизмот (19.10.2015) со реферат: Македонското национално и црковно прашање на крајот на Втората светска војна (по повод 70 години од Првиот црковно – народен собор).	1
	Тркалезна маса на тема: Улогата на религијата во современото македонско општество (18.4.2016), со реферат: Влијанието на	

	властите во НР/СР Македонија врз Православната и католичката црква по 1945 г.	1
	Меѓународна научна конференција: 70 години Институт за историја 70 години македонска историографија (13/14.12.2016), со реферат: Македонското црковно прашање во македонската и српската историографија.	1
	Вкупно	82

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
	Поглавје во книга: Борче Илиевски, Црковните услови во Македонија од укинувањето на Охридската архиепископија до балканските и Првата светска војна -Македонија до XIX век, Скопје, 2015, 1649 – 1664;	3
	Поглавје во книга: Борче Илиевски, Македонското црковно прашање 1918 – 1958 година, едиција „Македонски искушанија“, книга 22, Скопје 2016, 69 – 101.	3
	Поглавје во книга: Борче Илиевски, Македонската православна црква 1958 – 1967 – патот кон автокефалност, едиција „Македонски искушанија“, книга 22, Скопје 2016, 129 - 160	
	Експертски активности: Маријана Стамова, Албанскиот фактор в Социалистичка Република Македонија (1945-1981), Кюстендил-габрово, 2012, 168 (Приказ на труд), „Историја“ XLVIII/1, Скопје, 2013	1

	Експертски активности: Редактор на книгите: од Проектот: „Врвови на светска филозофија, Историја и психологија со психоанализа,, Редактор на делото ISBN 978-608-239-143-4 Коредактор на делата: ISBN 978-608-239-011-6 ISBN 978-608-239-009-3; ISBN 978-608-239-003-1 ISBN 978-608-239-006-2; ISBN 978-608-239-025-3 ISBN 978-608-239-028-4 ISBN 978-608-239-019-2	4,5
	Експертски активности: Автор на четири стручни текстови за документарни филмови: Црковните услови во Македонија од укинувањето на Охридската архиепископија до балканските и Првата светска војна; Историска позадина на противењето на Грција кон името на Македонија, македонскиот јазик и македонската нација; Македонското црковно прашање 1918 – 1958 година; Македонската православна црква 1958 – 1967 – патот кон автокефалност	4
	Дејности од поширок интерес	
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - носител	2
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник	1
	Член на комисија за библиотекарска дејност во Министерството за култура за 2013 год.	1
	Член на комисија за избор во звање Никола Минов, Ацо Ангеловски	0.4
	Член на поткомисија за евалуација на студиски програми Филозофскиот факултет – Институт за историја, во период 2010/14 и 2015/19	1
	Член на комисија за изработка на проектна програма и стручна редакција на проектот:	1

	„Врвови на светска филозофија, Историја и психологија со психоанализа,,	
	Член на поткомисија на Институтот за историја за изработка на нови студиски програми по историја и историја со архивистика	1
Спортска дејност		
	Вкупно	22,9

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	117,96
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	82
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	22,9
Вкупно	222,86

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Виолета Ачкоска, с.р.
2. Проф. д-р, Никола Жежов с.р.
3. Проф. д-р Маргарита Пешевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ПРОФЕСИОНАЛНИОТ РАЗВОЈ НА НАСТАВНИЦИТЕ
ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ“ ОД М-Р ЈАДРАНКА РУНЧЕВА,
ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на XXXVI редовна седница одржана на 1.VI 2017 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Јадранка Рунчева со наслов: *Професионалниот развој на наставниците во високото образование*, во состав: проф. д-р Сузана Миовска-Спасва, проф. д-р Вера Стојановска, проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска, проф. д-р Зоран Велковски и проф. д-р Анета Баракоска.

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на м-р Јадранка Рунчева, со наслов *Професионалниот развој на наставниците во високото образование*, содржи 295 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 272 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии и книги кои се од примарно значење за изработката на докторскиот труд.

Трудот е структуриран во четири дела: (1) теоретски пристап кон проблемот на истражување, (2) методологија на истражувањето, (3) анализа и интерпретација на резултатите од истражувањето, (4) заклучоци и предлози. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во дисертацијата.

Првиот дел (стр.12-73) ја претставува теориската рамка на истражувањето и во него се разгледуваат три тематски целини кои се меѓусебно поврзани и градат логичка целина. Во првото поглавје од овој дел, кандидатката се задржува на состојбите и перспективите во/на високото образование, гледано низ призмата на Болоњската реформа и спроведувањето на нејзините основни принципи. Со помош на прегледни графикони кои се изработени од авторката врз основа на статистички податоци од повеќе странски и домашни извори, прикажани се демографските трендови

во високото образование во Европа, при што осврт се дава на бројната состојба на високообразованото население денес, на студентите, наставниците и високообразовните установи во земјите на Европа, како и на возрасната структура и мобилноста на наставниот кадар. На крајот од овој дел се дава кус преглед на состојбите во однос на финансирањето на високото образование во земјите на Европа и во Република Македонија.

Во второто поглавје од теоретскиот дел, истражувачкиот интерес на кандидатката е насочен кон професионалниот развој на академскиот кадар. На почетокот се посветува внимание на работниот ангажман, односно на обврските кои ги има универзитетскиот наставник, кои се класифицирани во неколку поткатегории: наставни обврски, истражувачка работа, мобилност и административна работа. Потоа, кандидатката се задржува на формите на професионален развој на наставниците, а на крајот на поглавјето подетално се осврнува на одделни аспекти од Болоњската реформа кои се однесуваат на професионализацијата на академскиот кадар во високото образование: слободата и универзитетите, значењето и поврзаноста на наставната и истражувачката работа, докторските студии и мобилноста на кадарот.

Третиот дел од теоретскиот дел ги опфаќа релевантните меѓународни и национални истражувања во одделни земји во Европа кои се спроведени во последната деценија. Се дава преглед и на спроведените истражувања во Република Македонија, а како нивен составен дел се разгледуваат и извршените самоевалуации на универзитетите во Македонија.

Вториот дел од докторската дисертација (стр. 85-95) ги опфаќа методолошките аспекти на истражувањето. Во него се дефинирани предметот, основните поими, карактерот на истражувањето, целите и задачите, хипотезите, варијаблите, методите, техниките и инструментите на истражувањето, примерокот и организацијата на истражувањето. Цел на истражувањето е да се проучат формите на професионален развој на наставниците од високообразовните установи што подготвуваат одделенски наставници во Република Македонија и Австрија, да се утврди состојбата во која се наоѓаат двете земји во однос на ова прашање и да се дадат насоки за подобрување на ситуацијата. Остварувањето на истражувачката цел се прави преку анализа на законската регулатива, на официјални документи од универзитетите, како и на достапните истражувања кои се однесуваат на оваа тема. Овие резултати се збогатени и со резултати од теренот, односно со испитување на начинот на кој се реализира професионалниот развој на наставниците денес во Република Македонија и во Австрија, како и со испитување на нивните ставови и мислења во однос на условите и можностите за нивен професионален развој.

Во согласност со предметот и целта на истражувањето, кандидатката формулира девет задачи кои се однесуваат на одделни аспекти на истражуваниот проблем, како и една општа и девет посебни хипотези.

Нивната верификација се врши со емпириско и компаративно истражување во кое се користат дескриптивно-аналитичкиот и компаративниот метод и техниките на анализа на содржина и анкетање. Со емпириското истражување е опфатен наставно-научниот и соработничкиот кадар кој е ангажиран во подготовката на одделенски наставници: 70 наставници од пет високообразовни институции, од кои четири се од Македонија (педагошките факултети во Скопје, Штип и Битола и Институтот за педагогија при Филозофскиот факултет во Скопје) и една од Австрија (Универзитетскиот колеџ за образование на наставници во Салцбург). Анкетањето е спроведено во учебната 2013/2014 година, со примена на соодветен анкетен лист, кој е изработен врз основа на претходно проучената законска и институционална регулираност и поставеност на наставничкото звање на високообразовните установи за подготовка на одделенски наставници во Република Македонија и во Австрија.

Третиот дел од докторската дисертација (стр. 96-257) ја претставува анализата и интерпретацијата на резултатите од истражувањето и има четири поглавја. Во првото поглавје се прави теориско-компаративна анализа која се однесува на три централни теми: образовните системи во Македонија и Австрија, развојот на образованието на наставници во Македонија и Австрија и наставничките и соработничките звања во Македонија и Австрија. Споредбата на двата образовни системи се врши врз основа на анализа на одделните потсистеми (згрижување и воспитување на деца од предучилишна возраст, основно и средно образование, високо образование). Во рамките на поглавјето кое се однесува на развојот на образованието на наставници, најнапред се дава посебен приказ на на историскиот развој на образованието во двете земји поодделно, а потоа се идентификуваат сличности и разлики во однос на високообразовните установи во Република Македонија и Австрија кои подготвуваат одделенски наставници денес. И во однос на наставничките и соработничките звања се применува истиот пристап: нивна поединечна детална анализа која се проследува во временски континуум, а на крајот се дава прегледен табеларен приказ на опфатот на наставници на наставничките факултети во двете земји некогаш и денес.

Во второто поглавје од третиот дел се претставени резултатите од емпириското истражување. Анализата на одговорите на прашањата од анкетниот лист е структурирана во седум поттеми. На почетокот се согледува структурата на наставниот кадар во двете земји во однос на полот, возраста, образованието, работното искуство, стекнатото звање, познавањето странски јазик и компјутерски програми. Потоа, анализата се фокусира на одделни аспекти на професионалниот развој на наставниците: пристапот до литература, активностите/обврските кои ги имаат, учеството во стручни и научни средби, учеството во домашни и меѓународни проекти, објавените трудови и мобилноста на наставниците во земјата и во странство. Извршената анализа и во двата дела е илустрирана со табеларни и графички прикази кои се поддржани со коментари и толкувања, што и дава квалитет на прегледност и критички осврт.

Надоврзување на претходно извршената анализа претставува наредното поглавје во кое кандидатката врши интерпретација на хипотетичката рамка и прифаќање или отфрлање на првично поставените

хипотези. Третиот дел од докторската дисертација завршува со компаративни согледувања на дел од резултатите од спроведеното емпириско истражување со некои други истражувања кои се вршени во Македонија и во одделни европски држави.

Во четвртиот дел од трудот (стр. 258-295) се поместени заклучните согледувања, користената литература и прилозите. Заклучоците се изведуваат врз основа на спроведеното емпириско истражување, како и врз основа на извршената компаративна анализа. Поаѓајќи од нив, кандидатката дава повеќе препораки за унапредување на професионалниот развој на наставниците, како што се: поголема комуникација и соработка на наставниците со колеги од странство; подобрување на пристапот до најнова научна литература од областа и збогатување на книжниот фонд на библиотеките на високообразовните институции; поголемо ангажирање на соработнички кадар; обезбедување финансиска поддршка на наставниците за нивно учество во стручни и научни средби; организирање курсеви, семинари и работилници од страна на високообразовните институции за професионален развој на својот кадар; зголемување на учеството на наставниците во домашни, а особено во меѓународни проекти; стимулирање на наставниците за остварување мобилност во странство и др.

Предмет на истражување

Предмет на истражување во докторскиот труд на м-р Јадранка Рунчева е професионалниот развој на наставниците кои се ангажирани на високообразовните установи во Република Македонија и во Австрија кои подготвуваат одделенски наставници. Тој се проучува преку теориско-компаративна анализа на законската регулатива, официјалните документи од универзитетите во двете земји и достапните истражувања кои се досега спроведени на оваа тема, но и преку теренско истражување на ставовите и мислењата на наставниците од вклучените високообразовни институции во Македонија и Австрија во однос на условите и можностите за нивен професионален развој.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Докторската дисертација на м-р Јадранка Рунчева е од особен интерес за македонската академска средина, бидејќи сеопфатно и темелно третира недоволно истражен проблем од областа на педагошките науки. Таа претставува прва докторска дисертација во Македонија во која се прави компаративна анализа на професионалниот развој на наставниците од високото образование во Македонија и Австрија, а нејзиниот автор е еден од ретките кој успеал да „влезе“ во странски образовен систем и да овозможи поглед однатре на исклучително сензитивен и актуелен педагошки проблем.

Краток опис на применетите методи

Во истражувањето се врши квалитативна и квантитативна анализа со примена на теориско-експликативниот, дескриптивниот и компаративниот метод. Од истражувачките техники се применува: *анкейтирањето*, кое се реализира преку самостојно изработен прашалник кој се состои од прашања од отворен и од затворен тип, а се однесуваат на одделни аспекти на професионалниот развој на наставниците и *анализата на содржина*, со која се опфатени повеќе примарни и секундарни извори: нормативни акти врз кои се темели високото образование во

Република Македонија и во Австрија и стручно-научни трудови кои го третираат проблемот на професионалниот развој на наставниците во високото образование во двете земји и пошироко.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Истражувачките резултати се претставени во неколку тематски целини. Со теориско-компаративната анализа во докторската дисертација се прави: увид и споредба во/на образовните системи во Република Македонија и во Австрија, почнувајќи од згрижувањето и воспитанието на децата од предучилишна возраст, па сè до високото образование; осврт на развојот на образованието на наставниците кои подготвуваат одделенски наставници и на денешната состојба во однос на институционалната поставеност и начинот на кој се остварува нивното образование; систематски и хронолошки приказ на наставно-научните и соработнички звања во Република Македонија и во Австрија и условите кои требало/треба да бидат исполнети за стекнување на дадено звање.

Резултатите од емпириското истражување овозможуваат идентификување на сличностите и разликите како меѓу одделните високообразовни институции во Македонија, така и меѓу македонските и австриските, во однос на истражуваните аспекти на професионалниот развој на наставниците: нивниот пристап до литература, учество во стручни и научни средби и проекти, објавувањето трудови и нивната мобилност.

Кандидатката во докторската дисертација презентира и интерпретација на хипотетичката рамка, при што резултатите ги анализира и ги компарира и врз таа основа извлекува заклучоци и ги потврдува или отфрла хипотезите на истражувањето.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Јадранка Рунчева, со наслов: *Професионалниот развој на наставниците во високото образование*, претставува оригинално научно истражување во областа на педагошките науки. Тоа дава значаен придонес во расветлувањето на едно исклучително значајно и актуелно прашање за реформите во високото образование и за унапредување на неговиот квалитет, а, истовремено, дава основа и поддршка за други истражувања од овој домен.

Комисијата оценува дека трудот ги обединува теориската и практичната димензија на истражуваниот проблем. Тој се темели на обемен теориски и емпириски материјал кој е вграден во истражување од квалитативен и квантитативен карактер, засновано врз солидно разработена методолошка основа. Целите и задачите на истражувањето се јасно поставени и научно издржани, а методите, техниките и инструментите на истражувањето соодветствуваат на предметот на истражување и на формулираните цели и задачи. Трудот е концепциски добро поставен, сеопфатно разработен и се одликува со среден и прегледен приказ и обработка на податоците. Во трудот се презентирани научно вредни информации за професионалниот развој на наставниците во високото образование, а компаративната анализа на анализираниот одделни аспекти на професионалниот развој на академскиот кадар во Македонија и Австрија кој подготвува одделенски наставници претставува збогатување на скромниот истражувачки опус во областа на образовната компаративистика.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатката м-р Јадранка Рунчева, со наслов: *Професионалниот развој на наставниците во високото образование*, според мислењето на Комисијата за оцена, ги задоволува сите потребни стандарди за докторски труд. Главниот научен придонес на докторската дисертација се состои не само во идентификација на состојбите во високообразовните установи во Македонија и во Австрија, туку и на можните решенија во поглед на детектираните ограничувања и тешкотии во однос на професионалниот развој на академскиот кадар кој подготвува одделенски наставници. Тоа ја прави докторската дисертација на м-р Рунчева автентичен научен труд кој, со солидната теоретска разработка и примената на соодветна научна методологија, ја демонстрира истражувачката компетентност на кандидатката во областа на педагогијата и, особено, компаративната педагогија. Имајќи ја предвид сеопфатноста на анализата која резултира со издржани заклучоци и вредни препораки, докторската дисертација на м-р Јадранка Рунчева претставува вреден прилог во збогатувањето на истражувачкиот опус на педагошки теми во нашата научна средина, но и во унапредувањето на високото образование и на организацијата и работата на високообразовните институции во нашата држава кои подготвуваат одделенски наставници.

Врз основа на извршената анализа и наведените научно-методолошки вредности на докторската дисертација со наслов *Професионалниот развој на наставниците во високото образование*, членовите на Комисијата со задоволство му предлагаат на Наставно-научниот совет да го усвои понудениот извештај за оцена на трудот и на кандидатката м-р Јадранка Рунчева да ѝ одобри негова усна одбрана.

Членови на Комисијата:

Проф. д-р Сузана Миовска-Спасева, с.р.

Проф. д-р Вера Стојановска, с.р.

Проф. д-р Наташа Ангелоска-Галевска, с.р.

Проф. д-р Зоран Велковски, с.р.

Проф. д-р Анета Баракоска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНКА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
ВЛИЈАНИЕТО НА „МЕКАТА“ ЛЕГИСЛАТИВА ВО СОЦИЈАЛНАТА
ПОЛИТИКА И СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА: НАЦИОНАЛНИТЕ СТРАТЕШКИ
ДОКУМЕНТИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПОДНЕСЕНА ОД М-Р
АРДИЈАН МУЧА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ.

Наставнонаучниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXXVI редовна седница одржана на 1.6.2017 година, донесе одлука за формирање на Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов **Влијанието на „меката“ легислатива на социјалната политика и социјалната заштита: националните стратешки документи на Република Македонија** поднесена од м-р Ардијан Муча пријавена на Институтот за социјална работа и социјална политика „Мајка Тереза“, во состав: од проф. д-р Сунчица Димитријоска, проф. д-р Светлана Трбојевиќ, проф. д-р Иван Трајков, проф. д-р Наташа Богоевска и проф. д-р Софија Георгиевска.

Комисијата ја проучи структурата и содржината на докторската дисертација и во овој **извештај за доработка** ги поднесува констатираните заклучоци и забелешки.

Опис на докторската дисертација

Докторската дисертација е презентирана на 189 страници, од кои 184 страници го сочинуваат основниот текст. Користената литература е презентирана на 4 страници.

Првиот дел содржи вовед на 3 страници, потоа предмет на истражување на 7 страници, цели на истражување - 8 страници, хипотези на истражување - 9 страници и методи на истражување - 10 страници.

Во вториот дел на трудот, кандидатот ја анализира Националната програма за социјална заштита 2011-2021, на 9 страници како стратешки документ на Министерството за труд и социјална политика. Во анализата се елаборирани планираните и остварени активности. За дел од спроведените активности нема доволно податоци кои би ја насочиле анализата на степенот на остварување на планираните активности. Во понатамошната анализа на стратешките документи има само анализи на самите стратешки документи, за дел од документите недостасуваат податоци кои е потребно хронолошки да се анализираат во периодот на изработка на докторската дисертација, за што може како пример да се наведе Националната стратегија за деинституционализација 2008-2018.

Во четвртиот дел на трудот со наслов „Подобрување на координацијата на политиките меѓу земјите членки, социјални аспекти на секторски политики“, кандидатот анализира активности кои се преземаат во Република Македонија со презентирање на недоволни податоци за преземените активности, повеќе укажувајќи на активности кои требало да се преземат, за кои периодот на имплементација е веќе завршен, без да даде факти за степенот на нивна имплементација и евентуалните пречки во нивното остварување.

Комисијата смета дека докторската дисертација не ги задоволува стандардите поставени на студиската програма по социјална работа и социјална политика на трет циклус студии и предлага нејзина доработка.

Анализите на стратешките документи треба да се дополнат и изменат. Измените се состојат во елиминирање на содржините кои не се во функција на истражувачкиот проблем, а на сметка на тоа треба да се додадат содржини кои ја обработуваат легислативата која влијае врз социјалната политика и социјалната заштита.

Треба да се отстранат сите содржини кои директно се земени од стратешките документи, потребно е тие да се збогатат со релевантни емпириски истражувања и наоди од емпириски истражувања на сличните проблеми, кои би служеле како основа за формулираните хипотези и дискусијата за резултатите.

Поставени се две општи и повеќе посебни хипотези за кои е потребно со детална анализа на содржината на стратешките документи, а особено анализа на преземените мерки и активности низ преглед на систематизирани податоци од извештаите од актерите во областа на социјалната заштита, образованието, здравствената заштита, да се укаже на степенот на реализација на стратешките цели кои влијаат врз квалитетот на социјалната заштита. Потребно е анализата да содржи податоци од најновите извештаи од спроведените активности планирани со стратешките документи. Во анализата на резултатите треба да се направат конкретни коректни толкувања.

Во делот на дискусијата треба да се интерпретираат добиените резултати од тестираните хипотези во релација со клучни наоди од слични истражувања. Потребно е да се даде подетален и критички осврт на истражувањето, односно да се идентификуваат неговите недостатоци, како и да се дадат препораки за идни истражувања со сличен проблем.

Комисија

Проф. д-р Сунчица Димитријоска	с. р.
Проф. д-р Светлана Трбојевиќ	с. р.
Проф. д-р Иван Трајков	с. р.
Проф. д-р Наташа Богоевска	с. р.
Проф. д-р Софија Георгиевска	с. р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ**

3. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Никола Кискоски	„Улогата на Армијата на Република Македонија во справување со кризна состојба“	„The Role of the Army of the Republic of Macedonia in Crisis Management“	Проф. д-р Марина Митревска	13. IX 2017 10-1023/17
2.	м-р Кирче Трајанов	„Поетиката на христијанскиот етос во беседите на свети Јован Златоуст“	„The Poetic of Christian Ethnos in Sermons of St. John Chrysostom“	Академи проф. д-р Витомир Митевски	13. IX 2017 10-581/17
3.	м-р Виолета Панев	„Воспитните цели и вредносните ориентации кај учениците од основното образование“	„Educational Goals and Value Orientations among Pupils in Primary Schools“	Проф. д-р Анета Баракоска	13. IX 2017 10-938/17

ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

2. Магистерски трудови

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Симона Смилановска	„Улогата на човечките ресурси во процесот на јавни набавки“	„The Role of Human Resources in the Public Procurement Process “	проф. д-р Сунчица Димитријоска	13. IX 2017 година Бр. 10-1496/17
2.	Емилија Нешевска	„Човечките ресурси и флукуацијата на вработените во организациите“	„ Human Resources and Fluctuation of employees in Organizations“	проф. д-р Јован Пејковски	13. IX 2017 година Бр. 10-1497/17
3.	Тања Станкова	„Сексуална едукација на лица со аутистичен спектар на нарушувања-примена на техниката Социјални приказни“	„Sexual Education for Persons with Autism Spectrum Disorders: Use of the Technique Social Stories“	проф. д-р Владимир Трајковски	13. IX 2017 година Бр. 10-1495/17
4.	Мирјана Ѓорѓевска Ѓуров	„Фактори на влијание врз социо-емоционалниот развој на децата од предучилишна возраст“	„The Influence of the Traditional Educational Style of Parents and Teachers on the Social-emotional Development of Preschool Children“	проф. д-р Лена Дамовска	13. IX 2017 година Бр. 10-1484/17
5.	Весна Карајовановска	„Перспективниот концепт во рамките на венецијанското маниристичко сликарство“	„The Perspective Concept in Venetian Mannerist Painting“	проф. д-р Татјана Филиповска	13. IX 2017 година Бр. 10-1536/17
6.	Илија Илиев	Ефекти и последици од израелската противтерористичка политика во борбата со палестинските терористички организации во областа Газа (2007-2016)“	„Effects and Consequences of Israel Counterterrorism Policy in Struggle with Palestinian Terrorist Organizations in Gaza Strip (2007-2016)“	проф. д-р Митко Котовчевски	13. IX 2017 година Бр. 10-921/17

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

2. Специјалистички трудови

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
7.	Милкица Чичевалиева	„Социјалниот статус и потреби на лицата болни од цистична фибриоза“	„Social Status and Needy of People with Cystic Fibrosis“	проф. д-р Сузана Борнарова	13. IX 2017 година Бр. 10-1485/17

ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“- СКОПЈЕ

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Блерант Мехмети	„ Албанскиот јазик во декларациите на прехранбените производи во Р. Македонија“	„The Albanian language(used) in declarations on food products in R.of Macedonia“	проф . д-р Исмет Османи	19.9.2017 10-1892/3
2.	Тина Геговска	„ Метафоричните значења на глаголите за визуелна перцепција во македонскиот и во англискиот јазик“	„Metaforical meanings of the verbs of visual perception in Macedonian and in English “	проф. д-р Елени Бужаровска	19.9.2017 10-1894/3
3.	Ајлин Карахасан	„ Претставувањето на турската култура и идентитет во македонскиот роман: педагогија и историја“	„Presentation of the Turkish Culture and identity in the Macedonian Novel: Pedagogy and History “	проф. д-р Славица Србиновска	19.9.2017 10-1865/3

ПРЕГЛЕД
НА ПРИЈАВЕНИ И ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ
ТРУД НА УКИМ -ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ СО ОДЛУКА НА
НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ ДОНЕСЕНА НА СЕДНИЦАТА ОДРЖАНА
НА ДЕН 26.09.2017 ГОДИНА

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Дипл.шум.инж. ДАНИЕЛ ЃЕНЧЕВСКИ	„ЈАГЛЕРОДНО СВРЗУВАЧКИ ПОТЕНЦИЈАЛ НА БУКОВИТЕ ИЗДАНКОВИ ШУМИ ВО ГОРНИОТ БРЕГАЛНИЧКИ РЕГИОН “	„CARBON SEQUESTRATION POTENTIAL OF BEECH COPPICE FORESTS IN UPPER BREGALNICA REGION “	Вонр.проф. д-р ВЛАТКО АНДОНОВС КИ	Бр.02- 663/7 од 26.09.2017 година

Р Е Ц Е Н З И Ј А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОД НАСЛОВ РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНЦИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР

ОД КАНДИДАТКАТА **М-Р НАТАША МИТЕВА,**

ПОДНЕСЕНА ДО ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 241, став 1 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а во врска со поднесената докторска дисертација од кандидатката **м-р Наташа Митева** под наслов: **РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНЦИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР**, Научниот совет на Економскиот институт во Скопје, на својата 5. седница одржана на 30.5.2017 година, донесе Одлука бр. 02-887/2 од 7.6. 2017 година, за формирање на Комисија за оцена на трудот, во состав:

1. д-р Марија Таковска, редовен професор,
2. д-р Татјана Петковска Мирчевска, редовен професор,
3. д-р Ристо Мијалов, редовен професор,
4. д-р Неда Петроска Ангеловска, вонреден професор,
5. д-р Искра Станчева Гигов, доцент.

Членовите на Комисијата со потребното внимание ја прочитаа поднесената докторска дисертација **РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНЦИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР**, од кандидатката **м-р Наташа Митева** и на Научниот совет на Економскиот институт во Скопје му го доставуваат следниов

И З В Е Ш Т А Ј

1. Општи напомени

Докторската дисертација од кандидатката **м-р Наташа Митева** на тема: **РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНЦИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР**, обработува интересна и мошне

актуелна проблематика од областа на економиката на туризмот, со посебен осврт на процесите на интернационализација и концентрација во хотелската индустрија.

Научното истражување во докторската дисертација тргнува од стојалиштето дека растот и развојот на хотелските синџири претставува значаен движечки фактор на интернационалната хотелска индустрија, додека можните стратегии за нивни влез на интернационалните пазари се одвива преку одредени маркетинг активности. Влезот и опстанокот на хотелските синџири на одреден пазар се овозможуваат со успешна имплементација на маркетинг- активностите. Во фокусот на научниот интерес е анализата на настапот на хотелските синџири на македонскиот пазар, нивниот придонес за проширување на хоризонтите на хотелската индустрија во целост, како и нивното влијание врз туризмот на државата.

При истражувањето и разработката на докторската дисертација, согласно со природата на истражувањето, користена е соодветна методологија заснована на комбинација од повеќе квалитативни и квантитативни методи и се користени примарни и секундарни податоци. Исто така, понудени се релевантни аргументи за докажување на научната хипотеза и исполнување на научните цели на истражувањето.

2. Содржина на дисертацијата

Докторската дисертација под наслов РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНѢИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР, од кандидатката м-р Наташа Митева, е систематизирана во вовед, четири поглавја и заклучок. Докторската дисертација има вкупно 323 страници, од кои на основниот текст на трудот се однесуваат 276 страници. Исто така, во трудот е даден преглед на користената литература и посетените интернет-страници и приложени се 3 прилози.

Во воведниот дел се поставени основните хипотези на истражувањето, истражувачките цели, користената методологија и појаснување на користена терминологија.

Во првото поглавје е анализирана хотелската индустрија во целост. Во овој дел е претставена историјата на хотелската индустрија, нејзиниот раст и развој, како и улогата која ја има врз туризмот. Потоа се образложени класификациите на хотелската индустрија и хотелскиот пазар, како и трендовите на оваа индустрија. Бидејќи хотелите се во центарот на хотелската индустрија и всушност тие се нејзини движечки сили, во овој дел е објаснето и формирањето на меѓународните хотелски синџири.

Во второто поглавје се објаснува значењето и функцијата на маркетингот и неговите принципи во хотелската индустрија. Ова поглавје ги опфаќа маркетинг-концептите кои се од клучно значење за влегување и успешно опстојување во хотелската индустрија

Третото поглавје е, всушност, фокусот на овој труд. Во овој дел е објаснет настапот на хотелите на светскиот пазар, како и можните стратегии за пристап на пазарот и позиционирањето на хотелските синџири на светскиот пазар.

Во четвртото поглавје се изложуваат перспективите за развој на хотелската индустрија во Република Македонија. Во рамките на овој дел се објаснува моменталната состојба на хотелската индустрија и нејзиното влијание врз туризмот. Потоа детално се анализира македонскиот пазар, неговиот потенцијал, како и можните стратегии за влез и напуштање на македонскиот пазар. По претходно добро обработените анализи на пазарот се образложуваат потенцијалните ефекти од настапот на хотелските синџири на македонскиот пазар, како и препораките за развој на хотелската индустрија во целост.

Клучните наоди и заклучоци од теоретските и апликативните истражувања се презентирани на крајот од докторската дисертација. Исто така, во овој дел се сумирани и препораките за развој на македонската хотелска индустрија засновани на добрата анализа на хотелската индустрија на светско ниво и потенцијалот и предусловите кои ги има македонскиот пазар за нејзин развој.

ОЦЕНА И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација со наслов **РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНѢИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР**, од кандидатката **м-р Наташа Митева**, претставува комплексен и содржаен труд од областа на економиката на туризмот. Трудот обработува мошне интересна и актуелна проблематика и се одликува со сериозен пристап кон третиралиот проблем, солидна теоретска основа и соодветна методолошка рамка.

Предмет на научна елаборација во докторската дисертација е комплексниот систем на хотелската индустрија, а во фокусот на вниманието се процесите на интернационализација и концентрација на глобално ниво, како и на состојбите, трендовите и перспективата на македонската хотелска индустрија. Трудот во својата суштина навлегува во основата, начинот на работење и развојот на хотелските синџири, со посебен осврт на можните стратегии за влез на македонскиот пазар. Објаснувајќи ја во целост суштината на хотелската индустрија и нејзиниот развој на глобално ниво, овој труд нуди реална слика за состојбите, динамиката и трендовите на хотелската индустрија и дава насоки за правците на нејзин развој во Република Македонија. Врз основа на критичкото размислување на кандидатката во трудот се понудени адекватни констатации и препораки и се посочени можни стратегии за влез на пазарот.

Идентификација на светски познатите хотелски брендови во потрошувачката свест и можностите за примена на нивните стратегии го зголемува знаењето, анализата, можностите за поврзување и искористувањето на сите достапни ресурси на македонскиот туристички пазар, што е сигурен пат до препознатлив македонски хотелски производ. Влезот на светските хотелски синџири на македонскиот пазар во основа значи присуство на светски познат

бренд, прифаќање на високи стандарди на работење и препознатливост кај потрошувачите. Анализата на релевантната литература и документација и резултатите од спроведените интервјуа со присутните претставници на светските хотелски синџири и групи на македонскиот пазар ја докажуваат значајноста на растот и развојот на хотелските синџири како движечки фактор на интернационалната хотелска индустрија. За примена на можните стратегии за влез на интернационалните пазари се водат поконкретни маркетинг-активности со цел да одговорат на моменталното опкружување, а со нивна успешна имплементација овозможуваат опстанок на своите единици.

Докторската дисертација, концептуално, претставува логички заокружена целина и се одликува со експлицитен и концизен стил на пишување. Елаборираната материја е коректно аргументирана и илустрирана со релевантни податоци, систематизирани во табели и графикони. Комплексниот пристап во истражувањето е надополнет со методолошка рамка која одговара на академските критериуми, а кандидатката користи релевантна научна и стручна литература, што е солидна основа за критичко размислување по клучни прашања од истражуваната проблематика.

Општа е констатацијата дека приложениот докторски труд е во согласност со академските стандарди и дека кандидатката успешно се справила со поставениот предизвик во однос на поставената хипотеза на истражувањето.

Составен дел на оваа рецензија е генерираниот извештај од системот на плагијати на Министерството за образование и наука на Република Македонија, што укажува на релативно низок степен на преземање од 3 %.

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата му предлага на Советот на Економскиот институт во Скопје:

1. да го прифати извештајот со позитивна оценка на докторската дисертација на тема: **РАСТ И РАЗВОЈ НА ХОТЕЛСКИТЕ СИНѢИРИ И МОЖНИ СТРАТЕГИИ ЗА ВЛЕЗ НА МАКЕДОНСКИОТ ПАЗАР;**

2. да формира комисија за одбрана на докторската дисертација на кандидатката **м-р Наташа Митева** и да определи термин за јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА
ДИСЕРТАЦИЈА

1. _____ с.р

/ Д-р Марија Таковска /

2. _____ с.р

/Д-р Татјана Петковска Мирчевска /

3. _____ с.р

/ Д-р Ристо Мијалов /

4. _____ с.р

/ Д-р Неда Петроска-Ангеловска /

5. _____ с.р

/Д-р Искра Станчева Гигов/

**РЕФЕРАТ
ЗА ПРЕИЗБОР ВО ЗВАЊЕТО НАУЧЕН СОВЕТНИК
ВО ОБЛАСТА ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈА НА МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК
ВО ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ
МИСИРКОВ“ ВО СКОПЈЕ**

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 6. седница одржана на 12. IX 2017 година, нè избра за

рецензенти по пријавата на д-р Веселинка Лаброска, на конкурсот за повторен избор во звањето научен советник (соодветно: редовен професор) во областа дијалектологија на македонскиот јазик, објавен во весниците „Нова Македонија“, бр. 24.130, на 25. VIII 2017 година и во весникот „Коха“ (Koha), бр. 3157, на истиот датум. Изразувајќи му благодарност на Советот на Институтот за довербата, му го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Веселинка Лаброска е родена на 8.9.1966 година во Битола. Основно и средно образование завршила во Кичево со одличен успех. На Филолошкиот факултет во Скопје се запишала во учебната 1985 година на групата Македонски јазик со француски јазик како втор главен предмет. Студиите ги завршила во 1989 година со просечен успех 9,18. Во 1990 година се запишала на постдипломски студии по македонски јазик на Филолошкиот факултет во Скопје. Испитите предвидени со програмата ги положила со просечен успех 10 и се здобила со познавање од романскиот јазик. Во 1998 година ја одбрала магистерската работа на тема *Говорѝ на село Кула – Серско* изработена под менторство на проф. д-р Коста Пеев. Докторската дисертација *Кичевскиоѝ ѝовор*, изработена под менторство на акад. Зузана Тополињска, ја одбрала на 16 јануари 2006 година на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Од 1990 година е вработена во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ до 1998 година како помлад асистент, потоа – како асистент-истражувач, од март 2006 година – како научен соработник, а од 1. XI 2012 година – како научен советник. Вклучена е во работата на два проекти во Одделението за дијалектологија: „Македонски дијалектен атлас“ (под раководство на д-р Васил Дрвошанов) и „Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија“ (под раководство на д-р Гоце Цветановски). Во рамките на проектите ги извршува следниве задачи: врши теренски испитувања, прави ексерпција на дијалектниот материјал, изработува карти, легенди и индекси, работи врз сумирање на резултатите од истражувањата во вид на одделни прилози и колективни монографии. На проектот „Македонски дијалектен атлас“ е еден од авторите и е еден од членовите на редакција на воведниот том *Македонски дијалектѝен аѝлас, Пролеѝомена*, кој излезе од печат во 2008 година под раководство на д-р Убавка Гајдова, а на проектот „Македонските дијалекти надвор од границите на Република Македонија“ е соавтор и исто така, член на редакција на монографијата *Банскиоѝ ѝовор*, која излезе од печат во 2014 година, под раководство на д-р Гоце Цветановски. Во рамките на активностите во Одделението за дијалектологија е член на редакцијата на македонскиот превод на книгата *Голо Брдо* од група автори од Русија, а под редакција на Андреј Соболев и на Александар Новик, која треба да излезе од печат, на македонски, до крајот на годинава, со координација на главниот уредник д-р Васил Дрвошанов.

Во текот на 2010 година е раководител на проектот *Враѝничко-ѝолошкиѝе ѝовори – духовна ризница*, кој се работеше во рамките на

годишната програма за 2010 год. на Управата за заштита на културното наследство при Министерството за култура. Како резултат на овој проект, во декември 2012, излезе од печат книга со ист наслов со комплетен лингвистички опис на вратничко-полошкиот говор во која е главен редактор и соавтор, заедно со другите соработници од проектот (д-р Убавка Гајдова, д-р Светлана Давкова-Ѓоргиева, д-р Гоце Цветановски и Дарко Томовски). Книгата *Вратничко-полошкиот говор – духовна ризница* дава опис на говорите на Тетово и Тетовско, т.е. вратничко-полошките говори, според класификацијата на проф. д-р Божидар Видоески, и тоа врз база на нов теренски материјал, собран и внесен од страна на Дарко Томовски, а потоа лингвистички обработен од страна на сите соработници на проектот. Бидејќи претходната обработка на овие говори датираше од шеесеттите години на дваесеттиот век, а во меѓувреме се случиле значајни промени и на јазичен и на демографски план, од суштинско значење беше да се забележат говорите од овој регион и да се зачува дијалектот со сите негови лингвистички и културолошки особености како пишан културен споменик.

Во текот на 2013 година, д-р Веселинка Лаброска е главен истражувач, од македонска страна, на билатералниот проект со Словенија: *Фонетско-фонолошкиот особеност во македонскиот и во словенечкиот јазик*, заедно со д-р Хотимир Тивадар, фонетичар и фонолог од Филозофскиот факултет во Љубљана, како главен истражувач, од словенечка страна. За овој проект беа реализирани повеќе активности во 2013 година: учество на д-р Веселинка Лаброска на Славистичкиот конгрес во Минск, Белорусија, со реферат со наслов *Од фонетско-фонолошкиот особеност во македонскиот и во словенечкиот јазик*, којшто, во согласност со правилата на учество на овие конгреси, беше објавен во списанието *Контекст*, бр 10, Скопје 2012, 81-94; колегите од Словенија беа на работна посета во Скопје во периодот од 27 до 31 октомври 2013 година, при што беа одржани четири предавања од нивна страна и беше организиран заеднички состанок за реализација на зацртаните планови; посета на македонските колеги во Словенија, реализирана во периодот од 11 до 14 декември 2013 година, при што македонската делегација се состоеше од следниве членови: д-р Веселинка Лаброска, главен истражувач, д-р Лидија Тантуровска и д-р Катица Трајкова, истражувачи и м-р Бранислав Геразов, соработник од Факултетот за електротехника и информациски технологии, сектор – акустика, како специјалист за фонетика. Тие одржаа четири предавања, а беше организиран и завршен колоквиум за проектот. Со тоа се заокружија планираните активности за проектот.

За потребите на своето стручно усовршување д-р Веселинка Лаброска има учествувало на курсот по лингвистика *Майезиус* во Прага, Република Чешка, во 1999 година, како и на семинарот за лужичко-српски јазик во Будишин, СР Германија, во 2002 година. Веќе тринаесет години активно учествува и во работата на *Комисијата за фонетика и фонологија на словенските јазици при Меѓународниот славистички факултет* како претставник од Македонија. Во рамките на таа комисија има учествувало со свој труд „Санди во македонските дијалекти“ во рамките на проектот „Санди во словенските јазици“, чијшто прв том веќе е објавен во Торун (види библиографија) под раководство на проф. д-р

Ирена Савицка, претседателка на *Комисијата за фонетика и фонологија на словенските јазици при Меѓународниот славистички факултет*.

Во поглед на ангажмани на полето на лексикографијата, д-р Веселинка Лаброска со д-р Лидија Тантуровска, се рецензентки на големиот Хрватско-македонски речник, изработен од Дијана Влатковиќ и од Борјана Прошев-Оливер, а објавен во Загреб во 2015 година како издание на Матица на Македонците во Хрватска.

Д-р Лаброска активно учествува во работата на Истражувачкиот центар за ареална лингвистика (ИЦАЛ) при МАНУ, каде што се работи на проект *Географска и функционална карактеристика на морфосинтаксички балканизми*. Како резултат на работата на овој проект, таа е дел од авторскиот тим во две истпечатени монографии, а е автор и во монографијата што во моментов е во печат, а се однесува на функциите на партикулата *би* (види библиографија). Исто така, д-р Лаброска е координатор, од македонска страна, за објавување на Зборник од билатералниот проект меѓу МАНУ и САНУ со наслов *Језик као запис културе у етнолошкој и лингвистичкој анализи на релацији Србија – Македонија*. Од македонска страна, заедно со д-р Виолета Николовска, е учесник во меѓународен проект со наслов EUROJOS (носител на проектот се колеги од Варшава, Полска), во кој учествуваат лингвисти од дваесетина европски земји.

Д-р Веселинка Лаброска е ангажирана како професор во рамките на студиите од втор циклус – *Македонистика со комуникологија*, кои се акредитирани во *Институтиот за македонски јазик*, каде што ги држи предавањата од: *Фонетика и фонологија* во рамките на задолжителниот предмет *Македонски јазичен систем – синхронија и дијахронија*, како и од неколку изборни предмети.

Во рамките на наставната активност и активностите во областа на дијалектологијата во ИМЈ „Крсте Мисирков“, треба да се истакне нејзиното менторство на двајца кандидати постдипломци при Институтот (Душко Деспотовски и Влатко Симјановски), кои успешно ги одбранија своите магистерски теми во 2014 година; членувањето во две комисии за одбрана на магистерски трудови на дијалектолошки теми (на постдипломките Даниела Такева и Гордана Ацевска, одбранети во текот на 2015 година, а под менторство на проф. д-р Гоце Цветановски), како и одбраната на тема од социолингвистички аспект, но со осврт и на дијалектологијата на Охридско на една кандидатка (Доца Цветковска), одбранета во 2016 година.

Исто така, во поглед на ангажманот во наставната активност на Институтот, во моментов, е ментор на две студентки на вториот циклус студии „Македонистика со комуникологија“ (Мирјана Велјановска и Сашка Грујовска) и на две докторантки (м-р Блага Панева и м-р Дијана Петровска) на потпрограмата на ИМЈ во рамките на програмата „Македонистика“ при УКИМ.

Како професор, д-р Веселинка Лаброска е ангажирана и на прв циклус студии на Филолошкиот факултет на Државниот универзитет во Тетово, каде што ги предава предметите: *Синтакса на современиот македонски јазик*, *Семантика* и *Ономастика*, а повеќе години е носител и на предметот *Општа лингвистика* на првиот циклус студии и на предметите *Синтакса* и *контраситивни синтаксички проучувања* и *Општа лингвистика* на вториот циклус студии.

Како изграден научен работник, д-р Лаброска досега има учествувано на повеќе научни собири во земјата и во странство, како и на два меѓународни славистички конгреси (на XIV, кој се одржа од 10 до 16 септември 2008 година во Охрид и на XV, кој се одржа од 20 до 27 август 2013 година во Минск, Република Белорусија).

Со свои излагања има настапувано и на програми што третираат јазични теми на радиото и на телевизијата, не само во Македонија, туку и во Србија и во Словенија.

Била член на неколку рецензентски комисии за избор во звања, како и член на организацискиот одбор за научната конференција „За македонските работи“, која се одржа во Институтот на 25 – 26 јуни 2012 година, под покровителство на тогашниот министер за образование и наука, Панче Кралев. Во моментот е член на Организацискиот одбор на меѓународната научна конференција *Минашото на јазичниот свет – денес и утре*, кој ќе се одржи во ноември 2017 година.

Д-р Веселинка Лаброска, научен советник/редовен професор, има објавено две монографии како самостоен автор: *Говорот на селото Кула - Серско*, ИМЈ "Крсте Мисирков", посебни изданија, кн. 38, Скопје 2003 и *Кичевскиот јовор*, ИМЈ "Крсте Мисирков", посебни изданија, кн. 50, Скопје 2008, а соавтор е во шест монографии: 1) *Македонски дијалектен атлас – Пролетомена*,); 2) *Сејашноста како лингвистички јоим – Граматички средства за изразување на сејашноста во балканските и во словенските јазици* (во издание на ИЦАЛ – МАНУ, а рецензирана од акад. Виктор Фридман и проф. д-р Предраг Пипер) Скопје 2010; 3) *Перифразични конструкции со „esse“ и „habere“ во словенските и во балканските јазици* (во издание на ИЦАЛ – МАНУ, а рецензирана од акад. Виктор Фридман и проф. д-р Предраг Пипер), Скопје 2011, с. 19-28; 4) *Врашничко-јолошкиот јовор – духовна ризница*, посебни изданија кн.74, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје, 2012, главен редактор и автор на валенција, именска група и сложена реченица; 5) *Sandhi w językach słowiańskich*, меѓународен проект, каде што е автор на прилогот *Санди во македонските дијалекти* (Торуњ, Полска 2013); и 6) соавтор на речникот *Македонско-албански речник; Албанско-македонски речник, со две крајки граматички*, Скопје 2017 (соавторство со Бертон Сулејмани, Хаки Имери и Петар Атанасов). Автор е и на осумдесетина статии од областа на македонистиката, славистиката и балканистиката во различни списанија во земјата и во странство: *Македонски јазик*, *Лингвистички збор*, *Studia linguistica Polono-Meridiano-slavica*, *Wyraz i zdanie w językach słowiańskich*, *Phonetica Pragensia*, *Филолошки списанија*, *Slavistična revija*, *Folia philologica macedono-polonica*, *Rocznik slawistyczny*, *Albanologija*, *International Journal of Albanology* и др.

Од објавените трудови, од учествата на конференции, од нејзиниот влог во образованието (според предметите што ги предава) итн. може да се забележи дека покрај приоритетните теми од областа на дијалектологијата и на фонетиката и фонологијата, нејзин предмет на интерес се и областите: современ македонски јазик, балканистика, компаративни славистички проучувања итн., како низ призмата на граматичките јазични прашања, така и низ призмата на лексичките.

Нејзиното име се наоѓа и меѓу имињата на редакциски и на уредувачки одбори на зборници и на списанија, а по овој повод ќе го споменеме нејзиното

име потпишано како главен редактор на списанието *Македонски јазик* во четиригодишниот период од 2010 до 2013 година.

Освен со научна дејност, активно се занимава и со преводи на книги од областа на лингвистиката: ја има преведено од српски јазик книгата на Харалампие Поленаковиќ – *Турскиот елементи во ароманскиот* во издание на МАНУ, 2007 и книгата на Ирена Савицка – *Фонетските проблеми во ареалната лингвистика (врс основа на јазичната ситуација во Југоисточна Европа)*, која се објави како издание на МАНУ во 2014 година.

Д-р Веселинка Лаброска е и општествено активна, а нејзиниот влог во работата на Институтот за македонски јазик се гледа преку следниве активности: била претседател на Советот (на два наврати), член на Советот (три пати), вршител на должност директор на Институтот (неколку пати, вкупно три и пол години), претседател на Лингвистичкиот кружок на Институтот (еден мандат), член на разни комисии (комисии за јавни набавки, пописни комисии и др.). Д-р Лаброска беше и координатор за организацијата и акредитацијата на докторските студии по *Македонистика* од Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, а кои се организираат како заеднички студии во рамките на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ заедно со Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ и со Институтот за македонска литература. Во моментот е член на Советот на Институтот и член на Комисијата за втор циклус студии – двегодишни студии.

Во периодот од 2008 до 2016 година (два мандати) е член на *Советот за македонски јазик*, кој работи како владино тело во рамките на *Министерството за култура* на РМ и е член на *Државниот мајстурски одбор* (три мандати), а во периодот од 2010 до 2014 година е член и на Државната комисија за учебници. Еден мандат (2015-2016 год.) е член и на Комисијата за доделување на наградата „Гоце Делчев“.

Оценувајќи ја досегашната активност на д-р Веселинка Лаброска на научен и на стручен план, а во согласност со законската регулатива, во која е вклучено и бодувањето според Правилникот за начинот и постапката за избор и преизбор во научно звање, можеме да констатираме дека се потврдува фактот дека станува збор за признат научен работник, кој ги исполнува условите за преизбор.

Во согласност со горенаведеното, слободни сме да му предложиме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја прифати оваа рецензија и **повторно да ја избере** д-р Веселинка Лаброска во звањето **научен советник** (соодеветно: редовен професор) во областа дијалектологија на македонскиот јазик.

Рецензентска комисија

1. Д-р Лидија Тантуровска, н. сов./ред. проф., с. р.
2. Д-р Светлана Давкова-Ѓорѓиева, н. сов./ред. проф., с. р.

3. Д-р Елена Јованова-Грујовска, н. сов./ред. проф., с. р.

Табела
за оценување на целокупната активност изразена во поени
за преизбор во звањето научен советник на д-р Веселинка
Лаброска,
научен советник / редовен професор

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	
		во земјата	во странст во

1.	Монографија или научна книга	1x8	
2.	Дел од монографија или научна книга	7x6	
3.	Прегледан труд (СЦИ/ЦА/останати)	2x6	
4.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)		
5.	Лексикографски труд ¹	1x6	
6.	Пообемен лингвистички труд (два или повеќе авторски табака)		
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење	5x6	
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати	34x6	
9.	Труд во лингвистички списанија		
10.	Труд во други списанија или зборници		
11.	Труд во зборник на трудови од научен собир		
12.	Труд во зборник на трудови од стручен собир		
13.	Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	11x6	
14.	Приказ/хроника	9x1	2 x2
15.	Учество на проект ²	3x6	1 x6
16.	Учество на проект	1x2	3x3
17.	Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)		
18.	Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	39x3	
19.	Учество на пленарна сесија на научен собир	1x3	
20.	Секциско излагање на научен собир		
21.	Одржано предавање по покана од научна институција	2x2	
22.	Визитинг-научник, студиски престој		
23.	Лектор по македонски јазик во странство		
24.	Лектор на меѓународен семинар		
25.	Одбранета докторска теза		
26.	Одбранета магистерска работа		
27.	Раководител на научен проект	1x4	
28.	Раководител на меѓународен научен проект	1x6; 1x1; 1x3; 1x5	
29.	Ментор на докторска дисертација	2x3	
30.	Ментор на магистерска работа	4x1	

¹ Рецензентската комисија го оценува лексикографскиот труд според видот, обемот и намената.

² Проект чиј носител е ИМЈ.

31.	Промоција на научен труд/зборник	5x1	1 x2
32.	Рецензирање на труд		1 x3
33.	Член на редакциски одбор	3x2	
34.	Член на уредувачки одбор	1x1	
35.	Член на организациски одбор на научен собир	2x1	1 x2
36.	Претседател на организациски одбор на научен собир		
37.	Координатор на научен собир		
38.	Член на комисија од научен/стручен карактер	9x2	
39.	Член на различни комисии	4x0,5	
40.	Награди – признанија за научни постигнувања		
41.	Стручен превод, книга/статија	2x1	
42.	Учество во радио, ТВ-емисии, и др. јавни настапи	4x0,5	
43.	Објавени јазични текстови, колумни, ставови и мислења во дневен и неделен печат	4x0,5	
44.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	3	

Вкупно: 616

Рецензентска комисија

1. Д-р Лидија Тантуровска, н. сов./ред. проф., с. р.
2. Д-р Светлана Давкова-Ѓорѓиева, н. сов./ред. проф., с. р.
3. Д-р Елена Јованова-Грујовска, н. сов./ред. проф., с. р.

Библиографија и др.

Монографии:

1. *Кичевскиот јовор*, ИМЈ "Крсте Мисирков", посебни изданија, кн. 50, Скопје 2008.
2. *Македонски дијалектен атлас - Пролетомена*, ИМЈ "Крсте Мисирков", Скопје 2008 (коавтор).
3. *Сејашноста како лингвистички поим - Граматички средства за изразување на сејашноста во балканските и во словенските јазици* (рецензенти: акад. Виктор Фридман и проф. д-р Предраг Пипер), ИЦАЛ - МАНУ, Скопје 2010, (коавтор).

4. *Перифразистични конструкции со 'esse' и 'habere' во словенските и во балканските јазици*, МАНУ, Скопје 2011, 19–28, (коавтор).

5. *Врашничко-џолошките џовори – духовна ризница*, посебни изданија кн.74, ИМЈ „Крсте Мисирков“, 2012 (главен редактор и дел од авторите).

6. *Санги во македонските дијалекти, Sanhi w językach słowiańskich*, Wydawnictwo naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2013, 377-394 (колективна монографија).

7. *Банскиот џовор*, посебни изданија кн. 78, ИМЈ „Крсте Мисирков“, 2014.(коавторство со: главен редактор Гоце Цветановски, Убавка Гајдова, Светлана Давкова-Ѓоргиева, Еленка Стоевска-Денчова, Јованка Денкова).

8. *Македонско-албански речник; Албанско-македонски речник*, Скопје 2017, (коавторство со Бертон Сулејмани, Хаки Имери и Петар Атанасов).

Статии:

1. *Македонското за и џолските еквиваленти во функција на џтрансформи*, Folia philologica Macedono – Polonica, tom 7, Dalecy i bliscy, Materiały VII kolokwium polsko – macedońskiego, Wydawnictwo naukowe, Poznań 2006, 39-51 (коавторство со Убавка Гајдова).

2. *Перспективи на експерименталните исјражувања на фонолошките системи на македонскиот сјандарген и дијалектен јазик*, Kapitoly z fonetiky a fonologie slovanských jazyků, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2006, 205-210.

3. *Искажување на сејашноста во балканските јазици*, Научен собир „Класика, балканистика, палеославистика“, одржан во чест на осумдесет и петгодишнината на акад. Петар Илиевски, МАНУ, Скопје 2007, 337-353, (коавторство со Убавка Гајдова).

4. *Кичевскиот џовор*, Македонски јазик, МЈ LVII, Скопје 2007, 137-145.

5. *Некои сојледувања од џеренското исјражување во рејоноот на Корча*, Република Албанија, Македонски јазик, МЈLVII, Скопје 2007, 211-215.

6. *Изразување на сејашноста во српскиот јазик*, ИЦАЛ - МАНУ, Скопје 2010 и во електронска форма како дел од Проектот на ИЦАЛ (МАНУ); www.manu.edu.mk/cal/CAL/007_Seg_Srpski.pdf

7. *Секундарни средства за изразување сејашноста – џтрансџозиции – сосџџбајта во балканските и во словенските јазици*; (коавторство) ИЦАЛ - МАНУ, Скопје 2010, и во електронска форма како дел од Проектот на ИЦАЛ; www.manu.edu.mk/cal/CAL/017_Seg_Sinteza_2_Transpozicii.pdf

8. *Трансакценџација кај дел од клиџичките изрази во македонскиот сјандарген изџовор (сјоред џримери од електронските медиуми)*, Phonetica Pragensia XI, Praha 2007, 43-48.

9. *О консонантната система џовора села Кула (обл. Серреса) (Перевод Н. Боронниковой)*, Россия и Македония от прошлого к будущему, К 100-летию журнала "Вардар", Москва 2008, 156-167.

10. *За џлаџолската именка во кичевскиот џовор (механизми на номинализација)*, Научен собир "Македонскиот јазик, минато, сегашност, иднина", реферати од научниот собир по повод 50-годишнината од основањето на Институтот, ИМЈ "Крсте Мисирков", Скопје 2008, 241-246.

11. *Категоризација на дисанца во македонскиот, во буларскиот и во српскиот јазик (граматички и лексички показатели)*, Реферати на македонските слависти за XIV-тот меѓународен славистички конгрес во Охрид, МАНУ, Скопје 2008, 79-93 (коавторство со д-р Убавка Гајдова).

12. *За особеностите на лексичкиот состав во кичевскиот јовор*, *Studia linguistica Polono-Meridiano-slavica*, 12-13, МАНУ, Скопје 2008, 25-37.

13. *Од фонолошките проблеми на македонскиот кичевски јовор (за слојотворните ñ и ð во кичевскиот јовор)*, *Acta universitatis Nicolai Copernici, Studia slavistica*, XI, Toruń 2008, 63-67.

14. *Особености на објектот (директен, индиректен и предлошки) во селото Кула- Серско*, „Кон истражувањата на македонските говори во Егејска Македонија (по повод 60-годишнината од прогонот на децата бегалци од егејскиот дел на Македонија)“, ИМЈ „Крсте Мисирков“, Скопје 2008, 133-137.

15. *Од морфосинтаксичките особености на западното македонско наречје*, Македонско-северноамериканска конференција за македонистика, Охрид 11 - 13 VIII 2006, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2008, 69-76.

16. *Структурата на основната реченична конструкција во македонскиот стандарден јазик*, предавања на XLI Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 11-28 VIII 2008, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје 2009, 97-104.

17. *Од фоноакустиката на македонскиот јазик*, Филолошки студии (www.philologicalstudies.org), том 2, Пермь-Скопје-Люблина-Загреб 2009, 199-204.

18. *Народните називи на месеците во македонските дијалекти и споредба со народните називи во словенечкиот јазик*, Зборник на трудови од Третата македонско-словенечка научна конференција (Охрид, 2007) Скопје, 2009, 119-132.

19. *Општајки од претсложното акцентирање во македонскиот јазик (нови тенденции во јоворната практика на македонските електронски медиуми)*, Зборник во чест на осумдесетгодишнината на проф. Кирил Конески, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје, 2009, стр.97-102.

20. *Начини на изразување на адмиративот во западното македонско наречје*, Меѓународен македонистички собир, Охрид 29-31 август 2008, Филолошки факултет, „Блаже Конески“, Скопје 2010, 183-188.

21. *За евиденцијалноста во македонскиот јазик*, Македонски јазик, LXI, Скопје 2010, 53-58 (коавторство со Убавка Гајдова).

22. *Искажување на акузативот во дијалектите на македонскиот јазик*, Зборник со реферати од лингвистичката екција на XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, јули 2009, Охрид, Скопје 2010, с. 221-232 (коавторство со Убавка Гајдова).

23. *За некои лексички маркери што искажуваат инференцијална евиденцијалност во македонскиот и во полскиот јазик*, *Folia philologica macedono-polonica*, том 8, Скопје 2011, стр. 533-542 (коавторство со Убавка Гајдова).

24. *Фонемата /в/ во санди во долнолошките јовори*, МЈ, Скопје 2011, 87-94. (коавторство со Дарко Томовски).

25. Употреба на партикулара **ga** со фактивно и со нефактивно значење, балкански паралели, Зборник со реферати од лингвистичката секција на XXXVII научна конференција на XLIII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, јули, Охрид 2010, Скопје 2011, 179-186.

26. *Expression du présent dans les langues balkaniques*, Actes, L'homme et son environnement dans le Sud-Est européen, Xe Congrès de l'Association internationale du Sud-Est européen, Éditions de l'association Pierre Belon, Paris 2011, 464-472.

27. Архаизми во југо-источните македонски дијалекти: крайните јужни граници славјанскојо јазиковојо пространства, Славјански альманах 2010, Издательство, „Индрик“, Москва 2011, стр. 386-393.

28. О неким специфичностима употребе прошлих времена у српском и македонском језику, *Српска књижевност и језик у јужнословенском контексту* (зборник радова пројекта, уредио Михајло Пантић), Чигоја штампа, Београд 2011, 156-175 (коавторство со Убавка Гајдова).

29. Изразување на дативот во македонските дијалекти, Во: Прилози XXXVI 1-2, МАНУ, посветени на акад. Зузана Тополинска по повод нејзината 80-годишнина, Скопје, 2011: 163 – 178 (коавторство со Убавка Гајдова).

30. Блаже Конески за акцентот во македонскиот литературен јазик и односот меѓу дескрипцијата и имплементацијата на правојоворот, Во: Меѓународен научен симпозиум *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*, (15 и 16 декември 2011 г.) УКИМ, Филолошки факултет „Блаже Конески“, 2012: 121-127.

31. Именските синтагми со неидентификуван референс во западното македонско наречје, семантика и форми, Зборник со реферати од лингвистичката секција на XXXVIII научна конференција на XLIV меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, јули, Охрид 2011, Скопје 2012, с.65-76. (коавторство со Зоран Радически).

32. Говорот на Битола – трагот на конзултат, центар на јазични влијанија, Битола тема за уметничко и културно творештво на автори од РМ и од РС, Битола, Зборник 2012, 53-58.

33. *Balkan influence on the Development of Admirative in the Western Macedonian Dialects*, Poznań Bałkany, historia-polityka-kultura-języki, Toruń 2012, 217-222.

34. Моделирање на интонациската структура на македонскиот јазик на ниво на интонациски фрази, *Slavistična revija*, št.4, Ljubljana 2012, 639-658 (коавторство со Бранислав Гераров и Зоран Ивановски).

35. За лексичките маркери за евиденцијалност во текстовите на Блаже Конески (според материјалите достапни во корпусот Гралис), Во: Поетиката, стилистиката и лингвистиката на текстовите од Блаже Конески во корпусот Гралис, Poetic, stylistic und linguistic der texte von Blaze Koneski im „GRALIS-KORPUS“, Скопје – Graz 2013, 95-103.

36. Санди во југоисточното македонско наречје, *Aktualna uprašanja slovenske fonetike* (Hotimir Tivadar ur.), Ljubljana 2013, 73-81.

37. Моделирање на интонациската структура на македонскиот јазик на ниво на интонациски фрази – I етапа, *Aktualna uprašanja slovenske fonetike* (Hotimir Tivadar ur.), Ljubljana 2013, 135-145 (коавторство со Бранислав Гераров и Зоран Ивановски).

38. *Од фонетско-фонолошките особености во македонскиот и во словенечкиот јазик*, Реферати на македонските слависти за XV-тот меѓународен славистички конгрес во Минск, Контекст 10, Скопје 2012, 81-94.

39. *Санди во македонските дијалекти*, Sandhi w językach słowiańskich (pod redakcją Anny Cychnerskiej, Toruń 2013, 377-393.

40. *Македонските заемки во албанскиот јазик – споредба со материјали од Франц Миклошич*, Во: Miklošičeva monografija, Ob dvestaletnici Franca Miklošiča (uredil Marko Jesenšek), Ljutomer 2013, 159-167.

41. *Меѓујазичното влијание на македонскиот јовор и албанскиот јетиски јовор во Тетово на лексичко рамниште*, Во: MJ LXIV, 2013, 105-115 (коавторство со Бертон Сулејмани, Марина Даниловска, Марина Спасовска).

42. *За некои лексички (не)соодветства во хрватскиот и во македонскиот јазик* (коавторство со Лидија Тантуровска), Македонско-хрватски книжевни, културни и јазични врски (зборник на трудови), Скопје 2014, 263-270.

43. *Изразување на семантичката категорија адмиратив во албанскиот и во македонскиот јазик*, Albanologjia, International Journal of Albanology 1-2/2014, vol.1., Universiteti Shetëtor i Tetovës, Tetova 2014, 219-222.

44. Veselinka Labroska, Blaga Paneva, „Pronunciation and pholological value of the sonds /Ќ/ and /Ѓ/ in the contemporary Macedonian language“, Speech and Language 2015, 5th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, 50-55. [http://www.iefpg.org.rs/Conference/2015/SL2015/2015_PROCEEDINGS_SPEECH AND LANGUAGE 2015.pdf](http://www.iefpg.org.rs/Conference/2015/SL2015/2015_PROCEEDINGS_SPEECH_AND_LANGUAGE_2015.pdf)

45. *Прејлед на лексиката на овчејолскиот дијалект и на словенечкојоричкиот (јоричански) дијалект според јотеклото*, Годишен зборник 2015, година 6, Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип, 48-52, (коавторство со Македонка Додевска).

46. *За српско-македонската јазична интерференција на морфосинтаксичко рамниште кај Македонците во Јужен Банат*, „Путевима српских идиома“, Зборник во чест на Радивоје Младеновиќ по повод 65 роденден, Крагујевац, 2015, 241-253. (коавторство со Станислав Станковиќ).

47. *Сојледувања за етимолошкиот речник на македонскиот јазик (врз примери од лексичкиот материјал од Македонскиот дијалектен атлас)* Зборник од конференцијата „Денови на Благоја Корубин“ одржана од 28.2. до 2.3. 2014 година на Пелистер, Битола, Скопје 2016, 131-138.

48. *За македонските дијалектни изолати во јужен Банат, историја и фонетски карактеристики*, Српско-македонски културни врски: Афирмација, проглаголување и проширување на вековните културни врски меѓу Р Македонија и Р Србија, (зборник на трудови од меѓународен научен симпозиум) Битола, 2016, 23-34 (коавторство со Станислав Станковиќ).

49. *Македонско-полски паралели во фразеологијата*, Гласник, Институт за национална историја, година 60, бр. 2, Скопје 2016, 107-116 (коавторство со Лилјана Гушевска).

50. *Фразеологијата како ограз на свештоледот на словенските народи*, Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски II, Институт за македонска литература, Скопје, 2016, 64-69 (коавторство со Лилјана Гушевска).

51. *Адаптација во изјавите на консонантските групи во македонскиот дијалектен јазик* Македонски јазик, LXVIII, 2016.

52. *За некои морфосинтаксички промени во врашничко-полошкиот јазик*, Дијалекти српског језика, истраживања, настава, книжевност 1, Зборник радова с меѓународног скупа одржаног 11. и 12. априла 2014. године у Лесковцу, Лесковац – Врање 2016, 313-318.

53. *Лексичка интерференција кај Македонците во јужен Банат (Република Србија)*, Зборник од научната конференција Денови на Благоја Корубин Јазичната слика на свешто (23-24 април 2015, Скопје) Скопје 2016, 210-218. (коавторство со Станислав Станковиќ).

54. *Специфики во изразувањето на нејацијата во кичевскиот јазик, споредба со другите западномакедонски јазик*, Зборник од научната конференција Денови на Благоја Корубин Јазикот наш денешен - јазикот наш насушен (14-15 април 2016, Скопје) Скопје 2016, 247-254.

55. *Функционалната својност на лајдот /j/ во современиот македонски јазик* (коавторство со Катица Трајкова), Методски и методолошки истражувања на фонетскиот и фонолошкиот систем на словенските јазици, (зборник од научна конференција одржан во 2014) Кошице, Република Словачка (во печат).

56. *Лексиката со субјективна оценка кај македонските родени јазикотели во јужен Банат*, Зборник на реферати од јазична работилница на проектот Имените со субјективна оценка во македонскиот јазик од проф. д-р Елена Јованова-Грујовска (коавторство со Станислав Станковиќ) (во печат).

57. *Анализа на моделиите на адаптација на фонемата /V/ во современиот македонски јазик* (коавторство со Бранислав Гераров), Rocznik slavistyczny, Wroclaw, Polska 2017 (во печат).

58. *Делото на Крсте Мисирков преку неговото на Блаже Ристовски*, Меѓународна научна конференција Мисирков – предизвик за нови истражувања во науката, Струмица, 2-3 ноември 2016 година (во печат).

59. *Лексемиите висина и лаја во македонските дијалекти*, Денови на Благоја Корубин На почетокот беше зборот (9-10 мај 2017, Струга 2017 (во печат).

60. *За неколку лексеми од областа на имените во македонскиот и во полскиот јазик – лексичко-семантичка анализа*, Меѓународен славистички собир, Филолошки факултет „Блаже Конески“ (15-16 јуни 2017), Скопје. (во печат).

61. *Сврзувачките средства во македонските лекарственици од XIX век*, XLIV меѓународна научна конференција на Семинарот за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 17-18 јуни 2017 (коавторство со Лилјана Гушевска) (во печат).

Прикази и хроники:

1. *Les études balkaniques tchèques X, Univerzita Karlova, Prague, 1999* (Зборник на реферати од чешко-македонската научна конференција, одржана во рамките на одбележувањето на 650-годишнината од формирањето на Карловиот универзитет во Прага на катедрата за славистика на Филозофскиот факултет, 1-4 јуни 1998), МЈ, Скопје, 2001, 255-260. (приказ)
2. *Говориште на македонскиот јазик низ призмата на фонологијата* (Божидар Видоески: Фонолошките бази на говорите на македонскиот јазик, МАНУ, Скопје, 2000, 321) Литературен збор, 1-2, Скопје, 2002, 135-137. (приказ)
3. *Васил Дрвошанов, Дијалектолошки студии, "Дейска радоси" Скопје, 2001, МЈ, Скопје 2002, 149-152.* (приказ)
4. *За лагалските времиња, нивните форми и функции, со нов и свеж научен пристап* (Убавка Гајдова: Темпоралната карактеристика на финитните глаголки конструкции во југоисточните македонски говори, Институт за македонски јазик "Крсте Мисирков", Скопје, 2002), Велес, Друштво за наука и уметност Велес, год. VII, бр. 7, Велес 2003, 127-129. (приказ)
5. *XX заседание на Меѓународната комисија за фонетика и фонологија на словенските јазици при Меѓународниот комитет на слависти*, МЈ, LIV – LV, Скопје 2004, 283-286. (хроника)
6. *XVI заседание на Комисијата за фонетика и фонологија на словенските јазици при Меѓународниот славистички комитет и Работна научна конференција*. Литературен збор, 4-6, Скопје 2005, 159-161. (хроника)
7. *Светлана Давкова-Горичева, Лексиката на говорот на селото Чифлихик – Демрхисарско (со крашок граматички опис) (Институти за македонски јазик "Крсте Мисирков" - Скопје, 2004).* МЈ, LVI, Скопје 2006, 273-277. (приказ)
8. *Кон осумдесетгодишнината на академик Зузана Тополињска* МЈ, Скопје 2011, 7-10. (повод).
9. *Anna Korytowska, Sandhi w standardzie języka macedońskiego, Rocznik slavisticzny, Wroclaw, Polska 2014, 174-176.* (приказ)
10. *Ирена Савицка, Фонетските проблеми во ареалната лингвистика (врз основа на јазичната ситуација во Југоисточна Европа) Rocznik slavisticzny, Wroclaw, Polska 2014, 177-181.* (приказ)
11. *Ирена Савицка, Фонетските проблеми во ареалната лингвистика (врз основа на јазичната ситуација во југоисточна Европа) Македонски јазик LXV, 2014, 391-395.*

Учество на научни конференции и собири:

1. *Од морфосинтаксичките особености на западното македонско наречје*, Македонско-северноамериканска конференција за македонистика, 11 - 13 VIII 2006 Охрид.
2. *Народните називи на месеците во македонските дијалекти – споредба со народните називи во словенскиот јазик*, Македонско-словенска конференција, 12-15 септември 2007 Охрид.
3. *Структурата на основната реченична конструкција во македонскиот стандарден јазик*, предавања на XLI Меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 11-28 VIII 2008.
4. *Начини на изразување на адмраитивот во западното македонско наречје*, Македонистички собир, 1-2 септември 2008 год., Охрид.
5. *Категоријата дистанца во македонскиот, во бугарскиот и во српскиот јазик (граматички и лексички показатели)*, XIV меѓународен славистички конгрес во Охрид, 12-16 септември 2008 (коавторство со Убавка Гајдова).
6. *Од фоноакустиката на македонскиот јазик*, учество на Заседанието на Комисијата за фонетика и фонологија при Меѓународниот славистички комитет, февруари 2009, Торун, Р Полска.
7. *Евиденцијалните маркери во македонскиот јазик, учество на Vorkshop: Database of evidential markers in European languages*, Мајнц, Германија, 16-18 април 2009.
8. *Искажување на акузативот во дијалектите на македонскиот јазик* (коавторство со У. Гајдова), Научна дискусија, Семинар за македонски јазик, литература и култура, август 2009, Охрид.

9. *Means of Coding Present Events in Balkan Languages*, (with Ubavka Gajdova), Xe Congrès International de L'AIESEE, Paris (les 23-27 septembre 2009).
10. *Споредба на евиденцијалните показатели за инференцијалност во македонскиот и во полскиот јазик* (коавторство со У. Гајдова), Македонско-полска научна конференција, 23-24 октомври 2009, Скопје.
11. *За евиденцијалноста во македонскиот јазик*, коавторство со У. Гајдова, Научен собир во ИМЈ, 26.2.2010.
12. *Употреба на парникулаа да со фактивно и со нефактивно значење, балкански паралели*, Научна дискусија, Семинар за македонски јазик, литература и култура, јули 2010, Охрид.
13. *Фонемата /в/ во санди во долноолошкиот јовор*, Меѓународна конференција организирана од Комисијата за фонологија и фонетика при Меѓународниот комитет на славистите, 25-26 октомври, Скопје 2010, (коавторство со Дарко Томовски).
14. *Условниот период во македонскиот и во српскиот јазик*, Wytaz i zdanje v językach słowiańskich, Вроцлав, Полска, 26-28 ноември 2010.
15. *Балканското влијание во развојот на адмираловиот во западно македонско наречје*, Блуканолошка конференција, Торун, 2-3 декември 2010.
16. *Перспективите на фонетските истражувања*, фонетска лабораторија, Науката за македонскиот јазик, состојби и перспективи, 18 и 19 април 2011, МАНУ, Скопје. Пленарно предавање.
17. *Од особеностите на македонските дијалекти*, Предавања на меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, јуни 2011.
18. *Именските синтагми со неидентификуван референцијал во западно македонско наречје, семантика и форми*, (коавторство со Зоран Радически), Научна дискусија, Семинар за македонски јазик, литература и култура, јули 2011, Охрид.
19. *Санди во македонските дијалекти*, Меѓународна конференција за фонетика и фонологија, Љубљана, Словенија 2012, 14-16 февруари.
20. *Евиденцијалните маркери во текстовите на Блаже Конески според материјалите во Грелис-корпусот*, Poetic, stylistic und linguistic der texte von Blaze Koneski im „GRALIS-KORPUS“, Грац, 30 март – 1 април 2012.
21. *Особености на некои лексички маркери за евиденцијалност во македонскиот и во албанскиот јазик*, Меѓународна научна конференција во Охрид, 20-21 јуни, Охрид 2012 (коавторство со Зоран Радически).
22. *Од фонетско-фонолошките особености во македонскиот и во словенскиот јазик*, XV меѓународен славистички конгрес во Минск, Белорусија, 20-27.8.2013.
23. *Изразување на семантичката категорија адмиралов во албанскиот и во македонскиот јазик*, Семинар за албански јазик, литература и култура, Тетово, 25-26 септември 2013.
24. *Лексички паралели во хрватскиот и македонскиот јазик* Хрватско-македонски книжевни и културни врски, Охрид 26-27 септември 2013. (коавторство со Лидија Тантуровска).
25. *Македонските заемки во албанскиот јазик – споредба со материјалите од Франц Миклошич*, Научна конференција, Ob dvestaletnici Franca Miklošiča (uredil Marko Jesenšek), Ljutomer 2013.
26. *Следувања за етимолошкиот речник на македонскиот јазик (врз примери од дијалектолошкиот материјал од Македонскиот дијалектен атлас)*, Денови на Благоја Корубин Лексиколозијата и лексикографијата - моменти меѓу јазиците, 28 февруари-2 март 2014, Молика - Пелистер, Битола.
27. *За некои морфосинтаксички промени во врашничко-олошкиот јовор*, Дијалекти српског језика: истражувања, настава, књижевност, 11-12 април 2014 Лесковац, Република Србија.
28. *Одржано предавање на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, со наслов: Македонските дијалекти пред и по кодификацијата на македонскиот јазик* (Охрид, јуни 2014 година).
29. *Функционалната својност на лајдоот /j/ во современиот македонски јазик* (коавторство со Катица Трајкова), Методски и методолошки истражувања на фонетскиот и фонолошкиот систем на словенските јазици, 23-24.10.2014, Кошице, Република Словачка.

30. Денови на Благоја Корубин *Јазичнаџа слика на свејгоџ* (23-24 април 2015, Скопје) со реферат на тема: *Лексичка инџерференција кај Македонциџе во јужен Банат (Република Србија)* (коавторство со Станислав Станковиќ).

31. Македонско-полска научна конфереција која се одржа во Скопје на 26-27 мај 2015 год.) со реферат на тема: *Македонско-полски паралели во фразеологијата* (коавторство со Лилјана Гушевска).

32. Македонско-словачка научна конференција која се одржа во Скопје на 1-2 јули 2015 год.) со реферат на тема *Фразеологијата како ограз на свејголедоџ на словенскиџе народи* (коавторство со Лилјана Гушевска).

33. Меѓународна фонетска конференција *Speech and Language* (V international conference on fundamental and applied aspects of speech and language), која се одржа на 17-18 октомври 2015 во Белград, Република Србија, со реферат на тема *Pronunciation and phonological value of the sounds /k/ and /g/ in the contemporary Macedonian language* (коавторство со Блага Панева).

34. Српско-македонски културни врски: *Афирмација, проглагочување и проширување на вековниџе културни врски меѓу Р. Македонија и Р. Србија* (Битола, 30-31 октомври, 2015 год.) со реферат на тема *За македонскиџе дијалектни изолати во Банат & историја, демографија и фонетски карактеристики* (коавторство со Станислав Станковиќ).

35. *Специфики во изразувањето на нејацијата во кичевскиот говор – споредба со друџиџе зајадномакедонски говори*, Денови на Благоја Корубин „Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен“, 14–15 април 2016, Скопје.

36. Две предавања на XLIX меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, на теми: 1) *За кодификацијата на македонскиот јазик* 2) *За некои фонетски и морфосинтаксички особености на македонскиот стандарден јазик*. Охрид (11-26 јуни), во деновите 20 и 21 јуни 2016.

37. *Делоџо на Крсте Мисирков преку џероџо на Блаже Ристовски*, Меѓународна научна конференција Мисирков – предизвик за нови проучувања во наукаџа, Струмица, 2–3 ноември 2016 година.

38. Учество во манифестацијата *Отворени денови на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“* како дел од организацискиот одбор за одбележување на граматиките на македонскиот јазик со наслов „Кон македонските граматики“ и излагање за Граматиката на македонскиот литературен јазик од Круме Кепески на 4.11. 2016 година (Македонско село) од 11 часот.

39. Денови на Благоја Корубин *Јазичнаџа слика на свејгоџ* (23-24 април 2015, Скопје) со реферат на тема: *Лексичка инџерференција кај Македонциџе во јужен Банат (Република Србија)*.

Промоции:

1) Промотор на изданијата на Институтот за македонски јазик на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, јуни 2014 година.

2) Промотор на монографијата *Беровскиот говор* од Илија Бетински (организатор: Општина Берово и Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“), Берово, јули 2014.

3) Промотор на книгата „Статии и анализи за македонскиот јазик“ од Круме Кепески во рамките на конференцијата „Денови на Благоја Корубин“, на 23 април 2015 година во ИМЈ „Крсте Мисирков“ во Скопје.

4) Промотор на Толковниот речник на македонскиот јазик под редакција на Снежана Велковска на 29 октомври 2015 година, во Градската библиотека „Браќа Миладиновци“ во Скопје.

5) Промотор и рецензент на *Хрватско-македонскиот речник* од авторките Дијана Влатковиќ и Борјана Прошев-Оливер, а во издание на „Matica Makedonaca u Republici Hrvatskoj“, одржана во Загреб на 3.12. 2015 година во големата сала на Матица Хрватска.

6) Промотор на книгата *Народни џесни од Малеш со историско-дијалектолошки преглед* од Станко Костиќ (Костовски), во редакција на Илија Бетински Малеш, Берово, 22.8. 2017.

Учество во рецензентски комисии

1) Член на рецензентски комисии за оцена и одбрана на магистерски труд за кандидатите Душко Деспотовски и Влатко Симјановски, 2014 година.

2) Член на рецензентски комисии за оцена и одбрана на магистерски труд за кандидатите Даниела Такева и Гордана Ацевска, 2015 година.

3) Член на Рецензентска комисија за избор во звање за проф. д-р Виолета Николовска (со Одлука бр. 1602-46/6 од 3.2. 2016) на Факултетот за образовни науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

4) Член на Рецензентска комисија за оцена и одбрана на магистерски труд за кандидатката Даниела Филкова на Државниот универзитет во Тетово (со Одлука бр. 18-207/6 од 19.11.2015; одржана одбрана на 26.2.2016 година во Тетово).

5) Член на Рецензентска комисија за оцена и одбрана на магистерски труд за кандидатката Доца Цветковска на постдипломските студии *Македонистика со комуникологија* во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2016 година, Скопје.

6) Рецензент за оцена на трудот *Народни ѝесни од Малеш со историско-дијалектолошки преглед* од Станко Костиќ (Костовски), во редакција на Илија Бетински Малеш, испечатен како издание на ИМЈ.

РЕФЕРАТ

ЗА ПОВТОРЕН ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА ЛИТЕРАТУРИТЕ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА ЗАЕДНИЦИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 23 јуни 2017 година, за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за литературите на припадниците на заедниците во Македонија, и врз основа на Одлуката на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, бр. 08-122/12 од 7.7.2017 година, донесена на 17. седница од 4.7.2017 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: акад. Луан Старова, редовен професор во пензија од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, д-р Веле Смилевски, научен советник во пензија од Институтот за македонска литература во Скопје и д-р Александар Прокопиев, научен советник на Институтот за македонска литература во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс („Вечер“ и „Коха“ од 23 јуни 2017) за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за литературите на припадниците на заедниците во Македонија при Институтот за македонска литература во Скопје, во предвидениот рок се пријави кандидатот д-р Африм Реџеми, научен советник во ова Одделение на Институтот.

Врз основа на доставените материјали (пријава, биографија, уверение за завршен степен на образование, пополнет образец со активности за избор во научни звања и прилог на поважни трудови), Рецензентската комисија дојде до следните сознанија за биографијата, научноистражувачката и наставната дејност на кандидатот.

1. Биографски податоци и образование

Д-р Африм Реџеми е роден на 20.4.1972 година во Скопје. Основното и средното образование ги завршил во Скопје. Дипломирал на Катедрата за албански јазик и книжевност на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во 1996 година. По успешното полагање на предвидените испити предвидени со програмата за постдипломски студии – наука за книжевност при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во 2002 година ја одбрал магистерската тема под наслов „Сагата во романескниот циклус на Луан Старова“. На истиот Факултет, во 2004 година докторирал на темата „Типови уметничко претставување (гротеската и алегоријата) во романите на Исмаил Кадаре и Луан Старова“, пред Комисија во состав: проф. д-р Венко Андоновски

(претседател), проф. д-р Зекирија Незири (ментор, член), проф. д-р Мирлинда Кривца (член), проф. д-р Александар Прокопиев (член) и проф. д-р Џеват Гега (член). Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област **филолошки науки**.

Од септември 1998 година, д-р Африм Реџеџи е вработен како помлад асистент-истражувач во Одделението за литературите на националностите во Р. Македонија, во 2003 година е избран за асистент-истражувач, а во 2005 година е избран за научен соработник. Во истото Одделение, на 21 мај 2008 година е избран во звањето виш научен соработник додека на 7 јануари 2013 година е избран и, во моментот, е научен советник. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1044 од 14 декември 2012 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата

Научноистражувачка дејност

Д-р Африм Реџеџи, во периодот од 2013 до 2017 година, има објавено бројни научни трудови од областа на книжевноста, естетиката и македонско-албанските книжевни врски, од кои шест (6) научни труда во меѓународни научни списанија и 10 (десет) во други научни списанија, пет (5) труда во меѓународни научни публикации (меѓународни зборници) и еден труд во зборник од домашен научен собир.

Кандидатот има објавено 11 научни книги, од кои 9 монографии и 2 превода од македонски на албански и обратно: *Балканска саџа* (ИМЛ, 2005), *Saga ballkanike* (Dijalog, 2006), *Естетика на иџаџа* (ИМЛ, 2007), *Estetika e lojës* (Dijalog, 2008), *Интеркултурна комуникација* (ИМЛ, 2009), *Деконструкција на естетиката* (2010), *Борхес и комјутерот* (ИМЛ 2012) - превод од македонски на албански јазик, *Aisthesis* (2013), *Пирамидата* од Исмаил Кадаре (2014) - превод од албански на македонски јазик, *Поџраџа по хармонија* (2016), *Естетската форма* (2017).

Aisthesis (2013) е книга во која се собирани за печат текстовите кои д-р Реџеџи ги има објавено во меѓународни научни списанија. Книгата ја носи во себе тенденцијата на авторот теоретски да ја засилува свеста за зајакнувањето на естетската функција во книжевно – културолошките истражувања кај нас. Рецензентот на книгата проф. Ѓеке Маринај од Универзитетот во Далас ќе потенцира, „Книгата не убедува дека постојат и такви истражувачи кои композирајќи студии по Естетика, и самите создават естетика. Во мојот академски свет, ова е ретка појава“. Останувајќи му верен на неговиот теориско-естетички дискурс и на феноменот на интеркултуралноста (со посебен осврт кон македонско-албанските книжевни и културни врски), преку објавените текстови во оваа книга, тој успешно продолжува да трага по неговите цврсто поставени

научноистражувачки потфати, така видно збогатувајќи ја не само теоретската и естетската мисла кај нас, туку и толку потребните македонско-албански книжевни и културни врски.

Во книгата **Потрага по хармонија (2016)**, д-р Реџеџи го продолжува неговиот теоретски и естетски ангажман, да ја брани книжевноста во времето на глобализацијата. Интересно ги поставува теоретските аргументи во полза на естетската функција. Оттука насловот на книгата „Потрага по хармонија“, значи потрага, истражување и засилување на естетската функција на книжевното и уметничкото дело и на естетската свест. Засилувањето на естетската функција на уметничкото дело значи одбрана на книжевноста и уметноста од некои електронски читачи или хакери кои не успеале да се воспостават во однос на возвишеноста и убавината на Ана Каренина или во однос на гротеската на Дон Кихот. Потрага по хармонија значи потрага по оние аргументи кои би можеле да ја засилуваат, да ја прават помоќна естетската свест на читателот во однос на уметничкото дело.

Во книгата **Естетската форма (2017)**, д-р Реџеџи тргнува од позициите на современиот читател или гледач кој при рецепција на уметничките дела ја посакува позицијата на боговите. Повеќе милува да ја перципира серијата „Симпсонови“ отколку да речеме да го чита „Уликс“ на Џојс. За д-р Реџеџи ова е крајно загрижувачка положба за естетската функција на уметничкото дело, бидејќи во времето на глобализацијата, позицијата на читателот (т.е естетската функција) во однос на делото е видно заслабнета. Оттука, д-р Реџеџи се залага за засилување на онтолошката димензија на уметничкото дело, значи зајакнувањето на формата, односно на естетската форма.

Во функција на продлабочувањето на македонско-албанските книжевни и културни врски е преводот на книгата од Александар Прокопиев, **Борхес и компјутерот (ИМЛ 2012)** на албански јазик, во издание на Институтот за македонска литература. Предговорот, селекцијата и преводот од македонски на албански јазик на избраните есеи на Александар Прокопиев (добитник на наградата Балканика за 2012) е дело на д-р Африм Реџеџи. Уметноста и вредноста на преводот на делото на албански јазик од страна на д-р Реџеџи се гледа во тоа што тој, преку преводот и селектираните есеи, ја претставил пред албанскиот читател суштината на македонскиот постмодернизам Александар Прокопиев. Д-р Реџеџи, од албански на македонски јазик, го преведе романот **Пирамидата** од Исмаил Кадаре (**2014**), така придонесувајќи кон неговата суштинска професионална заложба, толку потребна за овие простори – интеркултуралноста.

Демонстрација за успешноста и специфичноста на научноистражувачкиот опус на д-р Реџеџи се мислењата објавени во книги и списанија од страна на наши еминентни истражувачи, како што се: акад. Гане Тодоровски, проф. д-р Васил Тоциновски, акад. Али Алиу и др.

За признаената вредност, д-р Реџеџи е претставен во проектот 130 тома македонска книжевност – 125, како репрезентен литературен критичар и теоретичар на книжевноста.

Целосен преглед на севкупното творештво на д-р Африм Реџеџи содржи табеларниот приказ даден во **Образецот кон извештајот за избор во научно звање**. Од табелата може да се види дека кандидатот целосно одговорил на соодветните барања. Не задржувајќи се кон толкувањето на објавените текстови, изнесени во табелата, ќе ги посочиме неколку наслови на текстови објавени во списанија со меѓународна редакција и објавени текстови во

зборници на трудови со меѓународна редакција и надворешни институционални списанија и зборници во кои се забележува специјалистичкиот книжевен потфат на д-р Реџеми: *Protonism, Harmony and Globalization, Context, Review for Comparative Literature and Cultural Research, Institute of Macedonian Literature, Skopje*, 2013, стр.107-114; *Heterotopy in the novel*, бр. 12, *Context* /, Skopje, 2014, стр. 173-178; *Ars Erotica*, Спектар – меѓународно списание, бр. 67, Институт за македонска литература, Скопје, 2016, стр. 133-140; *Aisthesis*, Спектар – меѓународно списание, бр. 55, Институт за македонска литература, Скопје, 2015, стр. 158-165; *Dekonstruksiya prostora, Zenicke sveske – Casopis za drustvenu fenomenologiju i kulturnu dijalogiku*, br. 17, *Bosansko narodno pozoriste, Zenica*, 2013, str. 44 – 49; *Dekonstruksioni i imazhit, Studime albanologjike, Instituti për trashëgimi kulturore dhe shpirtërore të shqiptarëve të Maqedonisë*, nr. 7, *Shkup*, 2013, f. 63-68; *Estetika e migrimit, Plisi, Schweizerisch-Albanische, Zurich*, N.7, Juli, 2016; *Aesthetics of pop – art, Popular culture, Reading from Below, Institute of Macedonian Literature, Skopje*, 2015, p. 791 – 795; *Хармонија, Македонско - хрватски книжевни, културни и јазични врски: зборник на трудови од [IV меѓународен] научен собир одржан во Охрид од 27 до 29 септември 2013; Interculturalism – paradigmatic theory, NEZI, IPE, Dokumente, Zurich University*, 2015, 52-56; *Aisthesis*, Античкиот идеал на *kalokagathia*, Филозофски факултет, Скопје, 2016, стр. 73 – 77 и др.

Д-р Африм Реџеми досега бил главен раководител и учествувал на неколку национални и меѓународни **научноистражувачки проекти**, главно суштински дел на континуитетот на научноистражувачката дејност во рамките на Институтот. Д-р Реџеми, во периодот од последниот избор, учествувал на следниве научноистражувачки проекти:

- *Interculturalism, NEZI, IPE, Zurich University*, 2013 – 2015;
- Естетските категории на грдот, убавото и возвишеното во современиот роман (со посебен осврт кон балканскиот роман / македонско – албанските книжевни и културни врски) – главен раководител, Институт за македонска литература (2010 –) / национален проект.

Во меѓувреме, од конкурсниот период (2013 – 2017), д-р Реџеми остварил низа учества во симпозиуми од национален и меѓународен формат како учесник и модератор на сесии: Меѓународен семинар за албанологија 7, Тетово – Skopje, 26 – 27. 09. 2013; Македонско – хрватски јазични, книжевни и културни врски 4, Охрид, 28 - 29.9.2013 година; Африм А. Реџеми, *Aisthesis*, Античкиот идеал на *καλοκαγαθία*, Филозофски факултет, УКИМ, 12.3.2014 Skopje; За љубовта, Друштвото за компаративна книжевност, Скопје, 6.6.2014; Македонско - словачки книжевни, културни и јазични врски, Скопје, 2 – 3 јули 2015; *Paradigms of interculturalism, On development dynamic vithing and among norms and different systems of reference, Network NEZI, PH, Zurich University*, 5 – 7 November, 2015, Tirana; *Interculturalism, Network NEZI, PH, Zurich University*, 23-24 may, 2013, Pristina; Протонизам – од теорија во *Aesthetics of pop – art, Popular culture, Reading from Below, Institute of Macedonian Literature, Skopje*, 2015, Критика и молк, Институт за македонска литература, Ману, Скопје, 7 – 8.11.2016; *Aesthetics of pop – art, Popular culture, Reading from Below, Institute of Macedonian Literature, Manu, Skopje*, 2015 и др.

Наставно-образовна дејност

Институтот во 2008 година почна и со наставна дејност, со втор циклус културолошки студии и во 2011 година, со трет циклус културолошки студии и македонистика. Во вториот циклус културолошки студии, проф. д-р Реџеми го внесе предметот Интеркултурната комуникација, а денес е застапен со предметот Естетиката на културолошките студии, додека на третиот циклус со предметот Уметничкото (книжевното) дело во современата култура.

Проф. д-р Африм Реџеми, во 2005 година, во Катедрата за албански јазик и книжевност (2005 – 2011) при Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, бил ангажиран како предавач по предметите: Стилистика и поетика, Естетика и интерпретација на книжевен текст и Преведување и толкување од македонски на албански јазик, додека на Катедрата за македонска книжевност и јужнословенски книжевности (2005 – 2008), бил ангажиран како предавач по предметот Албанска книжевност I, II, III, IV. Како што можеме да забележиме, научноистражувачката перспектива (албанска книжевност, албанско-македонски книжевни и културни врски, теорија на литературата, естетика, интеркултурна комуникација, техники на читањето на субјектот), д-р Реџеми ја спојува со наставната и апликативната дејност, успешна формула за едукација на нови литературни генерации.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Африм Реџеми активно е вклучен во стручно-апликативната работа на Институтот за македонска литература во Скопје.

Кандидатот имал активност во дејностите од поширок интерес. Тој е раководител на Одделението за литературите на припадниците на заедниците во Македонија, почнувајќи од 2006 година. Член е на Наставно-научниот колегиум за вториот циклус студии, на Советот на културолошките докторски студии и на Комисијата за јавни набавки при Институтот.

Д-р Африм Реџеми, не само во Институтот туку и на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, бил ангажиран како член на комисиите за одбрана на дипломски, магистерски и докторски теми, успешно демонстрирајќи ги неговите исклучителни квалитети не само како научен истражувач туку и како педагог.

Надвор од Институтот, д-р Реџеми е назначен во високи комисии на МОН и Министерството за култура, како што е Комисијата за државната награда „11 Октомври“, член на Државната испитна комисија за библиотекарство и др.

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува научноистражувачката, наставно-образовната и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Африм Реџеми, научен советник во Институтот. Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Африм Реџеми поседува научни и стручни квалитети и според Законот за научноистражувачката дејност, Правилникот за начинот и постапката за избор во повисоко научно звање на МОН и Правилникот за критериумите и постапката за избор во научни и соработнички звања на Институтот, ги исполнува сите

услови да биде повторно избран во звањето научен советник во Одделението за литературите на припадниците на заедниците во Македонија. Тој покажува како се достигнува научната вистина, кај него толку прецизна, толку длабинска, толку ретка и препознатлива во нашиот и пошироко, меѓународен академски круг, и како тоа се логизира преку педагошката функција. Ова е важната нужност, потребата преку јасно дефинирана научна методологија, да се истражува хаосот и непознатото, и тоа од теоријата и естетиката, сè до компаративните и интеркултурните студии, со посебен осврт на македонско-албанските и балканолошките културни врски, толку потребни на овие простори. Познавањето на современата теорија и естетика, на современите теории на културологијата, д-р Рецепи го прават истражувач од исклучителен научен формат. Реализираните монографии, како и објавените научноистражувачки текстови на кандидатот, претставуваат важен и значаен придонес кон развојот, расветлувањето и перспективите на книжевната наука кај нас.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, д-р Африм Рецепи да биде повторно избран во звањето **научен советник во Одделението за литературите на припадниците на заедниците во Македонија при Институтот за македонска литература во Скопје.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Акад. Луан Старова, редовен професор во пензија,
с.р.

Д-р Веле Смилевски, научен советник во пензија,
с.р.

Д-р Александар Прокопиев, научен советник, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Африм Амет Реџеџи**

Институција: Институт за македонска литература - Скопје

Научна област: албанска книжевност, македонско-албански книжевни и културни врски, теорија на литература, естетика, културологија.

Ред. бр.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ НА Африм А. Реџеџи	Поени	
		во земјата	во странство
	Монографија/научна книга	8	12
	Балканска сага (Сагата во романескниот циклус на Луан Старова, Институт за македонска литература, Скопје, 2005	8	
	Saga në ciklin romanesk të Luan Starovës, Dijalog, Shkup, 2006	8	
	Естетика на играта, Институт за македонска литература, Скопје, 2007	8	
	Grotesku në romanet e Ismail Kadaresë, Dijalog, Shkup, 2008	8	
	Интеркултурна комуникација (студии од балканските литератури), Институт за македонска литература, Скопје, 2009	8	
	Studime nga Estetika - Dekonstruksioni i estetikës, Selektor, Shkup, 2010	8	
	Aisthesis, Selektor, Shkup, 2013	8	
	Потрага по хармонија, Институт за македонска литература, Скопје, 2016	8	
	Forma estetike, Shkup, 2017	8	
	Дел од монографија/научна книга	4	6

	Реторика на љубовта (студии од балканските литератури), Институт за македонска литература, Скопје, 2001.	4	
	Kritika letrare në Maqedoni – 124, во Сто и триесет тома македонска книжевност, Скопје, 2014.	4	
	Afrim Redzeqi, Interkultur paradigma, Zur Dynamik de Aufwachens in und zwischen verschiedenen Norm – und Bezugssystemen(Nezi),Dokumentationsreihe, International Project in Education, IPE, Universitat Zurich, 2016.		6
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/други или објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	6	
	Естетика и политика (релациската естетика во македонскиот и албанскиот роман), Спектар – меѓународно списание, бр. 63, Институт за македонска литература, Скопје, 2013, стр. 89-96.	6	
	Естетскиот објект / Полифонијата, Спектар – Меѓународно списание, бр. 64, Скопје, 2014, стр. 105-113.	6	
	Protonism, Harmony and Globalization, Context, Review for Comparative Literature and Cultural Research, Institute of Macedonian Literature, Skopje, 2013, стр.107-114.	6	
	Heterotopy in the novel, бр. 12, Context /, Skopje, 2014, стр. 173-178.	6	
	Ars Erotica, Спектар – меѓународно списание, бр. 67, Институт за македонска литература, Скопје, 2016, стр. 133-140.	6	
	Aisthesis, Спектар – меѓународно списание, бр. 55, Институт за македонска литература, Скопје, 2015, стр. 158-165.	6	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание (2013-2017)	4	
	Dekonstrukcija prostora, Zenicke sveske – Casopis za drustvenu fenomenologiju i kulturnu dijalogiku, br. 17, Bosansko narodno pozoriste, Zenica, 2013, str. 44 – 49.	4	

	Dekonstruksioni i imazhit, Studime albanologjike, Instituti për trashëgimi kulturore dhe shpirtërore të shqiptarëve të Maqedonisë, nr. 7, Shkup, 2013, f. 63-68.	4	
	Iso – polifonia, Instituti per trashëgimi shpirtërore e kulturore te shqiptareve, Scupi, v. 9, Itsh, Shkup, 2015.	4	
	Forma estetike, Illz, nr. 4, Klubi i poezise, Tirane, 2017, f. 48-50.	4	
	Estetika eshte fiziologjike, Illz, nr. 5, Klubi i poezise, Tirane, 2017.	4	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно-популарно списание (2013-2017)	2	со меѓ. уредувачки одбор 3
	Loja si problem estetik, Plisi, Schweizerisch-Albanische, Zurich, 26. 08. 2016, p. 22 – 25.	2	
	Tjetersimi i njeriut, Plisi, Schweizerisch-Albanische, Zurich, N.5, Mai 2016. P. 8-12.	2	
	Shkupi – qyteti i ringjallur nga hiri, Plisi, Schweizerisch-Albanische, Zurich, N.5, Mai 2016.	2	
	Biopic, Plisi, Schweizerisch-Albanische, Zurich, N.7, Juli, 2016.	2	
	Estetika e migrimit, Plisi, Schweizerisch-Albanische, Zurich, N.7, Juli, 2016.	2	
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир (20013-2017)	2	со меѓ. уредувачки одбор 3
	Estetika dhe politika, Seminari i VI ndërkombëtarë i albanologjisë, Tetovë – Shkup, 2013, f.139 – 145.	2	
	Aesthetics of pop – art, Popular culture, Reading from Below, Institute of Macedonian Literature, Skopje, 2015, p. 791 – 795.	2	3
	Деконструкција уметност – стварност, Македонско – словачки јазични и културни врски 2, Институт за македонска литература, Скопје, 2016, стр. 178 – 181.	2	
	Asithesis, Античкиот идеал на kalokagathia, Филозофски факултет, Скопје, 2016, стр. 73 – 77.	2	

	Interculturalism – paradigmatic theory, NEZI, IPE, Dokuments, Zurich University, 2015, 52-56.	2	
	Хармонија, Македонско - хрватски книжевни, културни и јазични врски : зборник на трудови од [IV Меѓународен] научен собир одржан во Охрид од 27 до 29 септември 2013.	2	
	Учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)	1/1,5	1,5/2
	Меѓународен семинар за албанологија 7, Тетово – Скопје, 26 – 27.9.2013.	1	
	Македонско – хрватски јазични, книжевни и културни врски 4, Охрид, 28 - 29.9.2013.	1,5	
	Африм А. Реџеџи, Aisthesis, Античкиот идеал на καλοκαγαθία, Филозофски факултет, УКИМ, 12.3.2014 Скопје.	1	
	Африм А. Реџеџи, За љубовта, Друштвото за компаративна книжевност, Скопје, 6.06 2014.	1	
	Македонско - словачки книжевни, културни и јазични врски, Скопје, 2 – 3 јули 2015	1,5	
	Paradigms of interculturalism, On development dynamic vithing and among norms and different systems of reference, Network NEZI, PH, Zurich University, 5 – 7 November, 2015,Tirana.		2
	Afrim A. Rexhepi, Paradigms of interculturalism, On development dynamic vithing and among norms and different systems of reference, Network NEZI, PH, Zurich University, 5 – 7 may, 2013,Pristina.		1,5
	Протонизам – од теорија во практика, Критика и молк, Институт за македонска литература, Ману, Скопје, 7 – 8. 11. 2016.	1	
	Одбранета докторска дисертација	8	8
	Тип на уметничко претставување (гротеската и алегоријата) кај Исмаил Кадаре и Луан Старова 2004.	8	
	Одбранет магистерски труд	5	5
	Сагата во романескниот циклус на Луан Старова, 2002	5	
	Раководител на научен проект	Национален	Меѓународен
		4	6
	Естетиката на убавото, грдот и возвишеното во балканскиот роман, ИМЛ (2010 – 2012)	4	
	Учесник во научен проект	Национален	Меѓународен

	(најмногу во 3)	2	3	
	Родовите претстави во македонската и албанската култура и општественото живеење (Унеско, 2008)	2		
	NEZI, IPE, Zurich University, 2013 – 2015.	3		
	Одржување на настава по задолжителен предмет	Прв циклус	Втор циклус	Трет циклус
		0,04	0,05	0,06
	Уметничкото (книжевното) дело во современата култура			0,06
	Одржување на настава по избран предмет	0,03		
	Естетиката на културните студии	0,03		
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	0,3		
	Постдипломски културолошки студии во литературата ИМЛ – Скопје.	0,3 (1x0,3)		
	Консултации со студенти	0.002		
	Естетиката на културните студии, Уметничкото (книжевното) дело во современата култура	(10 x 0,002) =0,2		
	Член во Комисија за оцена или одбрана на докторат	0,5		
	М-р Златко Поповски, Хајдегеровото промислување на надоаѓачкото докодување на технонихилизмот	0,5		
	ВКУПНО БОДОВИ НИ + НН	200.59		
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ			
	Книга од стручна област	Поени		
		во земјата	во странство	
		8	7	
	Исмаил Кадаре, Пирамидата, Икона, Скопје, 2014. (превод)	8		
	Студиски престој во странство (2013-2017)	до 3 мес.	до 6 мес.	повеќе

		0,5	1	2
	Тирана, Албанија, ноември, 2015	0,5		
	Изготвување и пријавување на научен/образовен проект	Национален		Меѓународен
		носител 1	соработник 0,5	носител 2 соработник 1
	NEZI, IPE, Zurich University, 2013 – 2015.			1
	Член на институтска комисија	0,5		
	Член на Наставно-научен колегиум, 2011 -	0,5		
	Заменик-член на Комисијата за јавни набавки	0,5		
	Раководител на внатрешна организациона единица	3		
	Раководител на Одделението на припадниците на заедниците	3		
	Учество во комисии и тела на државни и други органи (2013-2017)	1		
	Државна награда „11 Октомври“ 2016-2017	1		
	Член на Рецензентската комисија за избор и преизбор во стручно звање во областа на библиотечната дејност при Министерството за култура 2016-2017	1		
	БОДОВИ СА+ ОР	14,5		
	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени		
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	200,59		
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	14,5		
	Вкупно	215,09		

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

акад. Луан Старова, редовен професор во пензија,
с.р.

д-р Веле Смилевски, научен советник во пензија,
с.р.

д-р Александар Прокопиев, научен советник, с.р.

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА – СКОПЈЕ

ДОКТОРСКИ ТРУД

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Марија Чолпа	Божјата рака како семиотички код на цивилизацијата	Hand of God as Semiotic Symbol of the Civilization	проф. д-р Ана Мариноска	13 – 150/5 од 15.9.2017

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА Институтот за социолошки и политичко -правни истражувања, Скопје во состав на Универзитет Св. Кирил и Методиј Скопје
Магистерски трудови

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. На Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Игор Каровски	Социјалната мрежа ФЕЈСБУК како извор на информации и нејзиното користење од страна на медиумите во Република Македонија	The social network FACEBOOK as a social network and it's use by media in Republic of Macedonia	проф.д-р Ганка Цветанова	02-1152/4 од 14.9.2017